

Χ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ - Α. ΚΕΡΑΜΙΔΑ

ΙΕΡΑ
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ
ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1959

169Α ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΔΟΧΗΣ

Μαθητεύματα

Μαθητές

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Παιδισιωνίου

Μαρία Γ. Α. Σιμωνίου

18348

ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΤΗΝ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η Παλαιά 'Διαθήκη καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι τὰ δύο ἱερὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν 'Αγίαν Γραφήν. Αὐτὴ πάλιν μαζὶ μέ τὴν 'Ιερὰν Παράδοσιν ἀποτελοῦν τὴν 'Αποκάλυψιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Διότι ἡ θρησκεία ἡ χριστιανικὴ εἶναι θρησκεία ἀποκεκαλυμμένη, δηλ. φανερωμένη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ στόματος τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Προφητῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι :

α') Ἡ ἀποκάλυψις τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Μωυσέως καὶ τῶν Προφητῶν, καὶ κυρίως ἡ **ὑπόσχεσις** τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον· καὶ

β') **Τὸ βιβλίον**, τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν καὶ τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸν 'Ισραηλιτικὸν λαόν. Αὐτὸς διεφύλαξε τὸ βιβλίον αὐτὸ σὰν τὰ μάτια του, διότι μέσα εἰς αὐτό, μαζὶ μέ τὴν ἱστορίαν του, καταγράφεται ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας του.

Δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ **βιβλίον**, τὸ ὁποῖον μᾶς φανερῶνει — ἀποκαλύπτει — τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ. Περιλαμβάνει δὲ τὴν **Διαθήκην τοῦ Θεοῦ**, ἥτοι τὴν **συμφωνίαν** Αὐτοῦ μέ τὸν 'Ισραηλιτικὸν λαὸν κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς παλαιούς, δηλαδὴ τοὺς πρὸ Χριστοῦ.

Τὴν νέαν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἔγινε μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἔκαμεν ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστός. Αὐτὴ καταγράφεται εἰς τὸ δεῦτερον βιβλίον τῆς 'Αγίας Γραφῆς, ποῦ λέγεται διὰ τοῦτο **Καινὴ**, δηλ. νέα, **Διαθήκη** καὶ

ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν ζωὴν, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα καὶ τὸ ὅλον ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ μόνον θρησκευτικὸν βιβλίον τῶν Ἑβραίων καὶ ἡ πηγὴ τῆς θρησκείας των. Ἀπὸ αὐτοὺς παρελάβομεν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, διότι τὸ ἱερὸν τοῦτο βιβλίον περιέχει τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τὸ θέλημα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 49 βιβλία, τὰ ὁποία ἔγραψεν ὁ Μωυσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὁ Δαβίδ, οἱ Προφῆται καὶ ἄλλοι ἱεροὶ συγγραφεῖς, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὰ ἔγραψαν δέ, ὅλα σχεδόν, εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν.

Κατόπιν ὅμως τὰ μετέφρασαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατὰ τὸν Γ' καὶ Β' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διάφοροι ἑλληνομαθεῖς Ἰουδαῖοι. Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὀνομάζεται **μετάφρασις τῶν ἑβδομήκοντα** (Ο'), διότι ἐγινε, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπὸ ἑβδομήκοντα, ἢ ἑβδομήκοντα δύο (ΟΒ') διὰ τὴν ἀκρίβειαν, ἐρμηνευτάς.

3. Τὴν ἱερὰν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γνωρίζωμεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, διότι εἶναι ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τῶν Ἑβραίων, τὸν ὁποῖον λατρεύομεν καὶ ἡμεῖς, καὶ διότι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, τὴν ὁποίαν ἱδρυσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔχει ὡς ἀρχὴν τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων.

Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προετοιμάζει τὸν χριστιανὸν νὰ ἐννοήσῃ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ὁποῖος θέλει νὰ κατανοήσῃ πληρέστερον καὶ εὐκολώτερον τὴν θρησκείαν τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ καὶ τὴν **Καινὴν Διαθήκην Αὐτοῦ** πρέπει νὰ γνωρίσῃ προηγουμένως τὴν **Παλαιὰν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ**.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

1. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΓΕΩΦΥΣΙΚΩΣ

ώρα εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησε καὶ ἔδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶναι κυρίως ἡ Παλαιστίνη. Τότε ἐλέγετο Χαναάν. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ὠνόμαζαν γῆν ἁγίαν καὶ γῆν τῆς ἐπαγγελίας, δηλ. τῆς ὑποσχέσεως, διότι ὁ Θεὸς τὴν ὑπέσχθη εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ τὸν Μωυσῆ.

Ἡ Παλαιστίνη εἶναι μικρὰ παραθαλάσσιος χώρα, ἡ ὁποία κεῖται εἰς τὰ νότια τῆς Μ. Ἀσίας, μεταξύ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη, τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τὸ ὀροπέδιον τῆς Χαναὰν εἰς τὸ μέσον καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ πρὸς ἀνατολὰς.

Ἡ κοιλὰς αὕτη εἶναι πολὺ χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἶναι στενὴ καὶ μακρὰ καὶ ὁμοιάζει μὲ εὐρὺ βράθρον.

2. Ἡ Παλαιστίνη πρὸς βορρᾶν συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν, πρὸς νότον μὲ τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Χαλδαίαν καὶ πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Παλαιότερα κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἦσαν ἐγκατεστημένοι οἱ Φοίνικες πρὸς βορρᾶν καὶ οἱ Φιλισταῖοι πρὸς νότον.

Ἡ χώρα αὕτη εἶναι γενικῶς ὀρεινὴ, ἔχει ἑκτασιν 30 χιλιάδων τετρ. χιλιομέτρων καὶ διασχίζεται ἀπὸ δύο ὄροσειράς. Αἱ ὄροσειραὶ αὗται προβάλλονται ἀπὸ δύο μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας, τὸν Λίβανον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

Ὁ Λίβανος (δηλ. Λευκὸν ὄρος) κεῖται πρὸς τὴν Μεσό-

γειον θάλασσαν καὶ εἶναι ὄρος ὀνομαστὸν διὰ τὰς πολλὰς καὶ ὠραίας κέδρους του. Ὁ Ἀντιλίβανος εἶναι ὄρος χαμηλότερον καὶ σκεπασμένον μὲ δάση. Συνέχεια τοῦ ὄρους τούτου μέσα εἰς τὴν βόρειον Παλαιστίνην εἶναι τὸ Ἑρμών ἢ Ἀερμών, ὄρος δασῶδες, καὶ νοτιώτερον τὸ Θαβώρ, ὄρος χαμηλὸν μὲ σχῆμα κώνου.

Νοτιώτερον τοῦ Λιβάνου ὑψώνεται ὁ Κάρμηλος, ὄρος κατάφυτον καὶ γεμάτον πηγὰς. Παραφυάδες του εἶναι τὸ ὄρος Γαριζὶν καὶ τὰ ὑψώματα τῆς Ἱερουσαλήμ.

Κοντὰ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὑψώνεται τὸ χαμηλὸν καὶ κατάφυτον ἀπὸ ἐλαίας ὄρος τῶν Ἑλαίων, μὲ τοὺς τρεῖς λόφους τῆς Ἱερουσαλήμ, Σιών, Μορία καὶ Γολγοθᾶ.

Μικρὰς πεδιάδας ἡ Χαναὰν ἔχει τὴν εὐφορωτάτην πεδιάδα τοῦ Σάρωνος καὶ βορειότερον τὴν πεδιάδα τῆς Ἀκκὼ καὶ Ἰεσδράελ. Περίφημος εἶναι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἡ φάραγξ Αἰλὼν.

3. Τὰ ὕδατα τῆς Παλαιστίνης εἶναι τὰ ἐξῆς :

Ἡ μεγάλη λίμνη Ἀσφαλτίτις, γεμάτη ἄσφαλτον καὶ λάβαν, λεγομένη καὶ Νεκρὰ θάλασσα, διότι μέσα της καὶ γύρω της δὲν ὑπάρχει ζωὴ (ψάρια καὶ ζῷα καὶ ἄνθρωποι). Ἐδῶ ἄλλοτε ἦσαν δύο πόλεις, τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα.

Ἡ λίμνη τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία λέγεται καὶ λίμνη τῆς Γενησαρέτ καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. Τὰς δύο αὐτὰς λίμνας ἐνώνει ὁ Ἰορδάνης ποταμός, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸ Ἑρμών, διέρχεται διὰ τῆς λίμνης Γενησαρέτ καὶ χύνεται εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν.

Ἡ Χαναὰν ἔχει καὶ πολλοὺς χειμάρρους, ὅπως εἶναι ὁ χεῖμαρρος Κισὼν, πηγάζων ἀπὸ τὸ Θαβώρ, ὁ χεῖμαρρος Κανᾶ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ Γαριζίν, ὁ χεῖμαρρος Σωρήκ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Χεβρών. Αὐτοὶ χύνονται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

4. Τὸ κλίμα τῆς Παλαιστίνης εἶναι θερμὸν μὲν εἰς τὰ πεδινά, δροσερὸν δὲ εἰς τὰ ὄρεινά. Τὸ ἔδαφός της εἶναι, ἰδίως εἰς τὰ πεδινά, εὐφορώτατον, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν, τὴν Περσίαν.

Εἰς ὅλην τὴν Παλαιστίνην εὐδοκιμεῖ ἡ ἄμπελος, οἱ δημητριακοὶ

καρποί καὶ ἡ ἐλαία. Ὠραῖοι καὶ πανύψηλοι φοίνικες καὶ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα βλαστάνουν εἰς τὴν εὐλογημένην αὐτὴν χώραν, ἡ ὁποία πράγματι, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ρέει μέλι καὶ γάλα.

Οἱ ἐκτεταμένοι λειμῶνες τῆς ἡμποροῦν νὰ τρέφουν πολλὰ ποίμνια.

2. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ

Πολλὰ χρόνια πρὸ Χριστοῦ τὴν Χαναὰν κατοικοῦσαν πολλοὶ καὶ διάφοροι λαοί, ὅπως οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ Ἀμοραῖοι, οἱ Μαδιανῖται, οἱ Μωαβῖται, οἱ Ἰεβουσαῖοι καὶ ἄλλοι, ὀνομαζόμενοι ὅλοι μαζί Χαναανῖται.

Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν περὶ τὰ 2 χιλιάδες ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἦλθε καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀβραάμ, ὁ πατριάρχης τῶν Ἑβραίων. Ἐκυρίευσαν δὲ ὅλην τὴν Χαναὰν καὶ κατῴκησαν αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ὀριστικῶς μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὅπως θὰ μάθωμεν. Τότε ἐμοίρασαν τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, κατὰ τὰς δώδεκα φυλάς, εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐχωρίζοντο. Καὶ ἱδρυσαν κράτος μετὰ πρωτεύουσαν τὴν Χεβρών καὶ ὕστερα τὴν Ἱερουσαλήμ.

2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς ἐχωρίζετο εἰς τέσσαρα μέρη: τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Περαιάν. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περιελάμβανε καὶ πέμπτον τμήμα, τὴν Ἰδουμαίαν.

Πόλεις τῆς Χαναὰν ἦσαν αἱ ἑξῆς:

Εἰς τὴν Περαιάν ἡ Ἀβιλᾶ, ἡ Βηθαβαρᾶ καὶ τὰ Γέργεσα.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἡ Ναζαρέτ, ἡ Καπερναοὺμ, ἡ Χοραζίν, ἡ Βηθσαιῖδᾶ καὶ ἡ Δάν.

Εἰς τὴν Σαμάρειαν ἡ Σαμάρεια, ἡ Σηλῶ, ἡ Βαιθήλ, καὶ ἡ Συχέμ ἡ Συχάρ.

Εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἡ Πέτρα.

Καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἡ Χεβρών, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Ραμά, ἡ Ἱεριχὼ καὶ ἡ Γαβῶν.

3. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἡ ἐνδοξότερα πόλις τῆς Παλαιστίνης. Αὐτὴ ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς δύο λόφους, τὸν λόφον Σιών καὶ τὸν λόφον Μοριά εἰς ὕψος 775 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἶχεν 120 χιλιάδας κατοίκους. Ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχε 50 χιλιάδας καὶ σήμερον μόνον 40 χιλιάδας.

Ἱερουσαλήμ (δηλαδή πόλιν τῆς εἰρήνης) τὴν ὠνόμασαν οἱ Ἑβραῖοι, διότι ἦτο πόλις ὠχυρωμένη καλὰ μὲ τείχη ἰσχυρά. Ἐκεῖ ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ πόλις Σ α λ ή μ, τὴν ὁποίαν εἶχε κτίσει ὁ πρῶτος τῆς βασιλεὺς καὶ ἀρχιερεὺς Μελχισεδέκ περὶ τὸ ἔτος 2 χιλιάδες πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἐκυρίευσαν ὀριστικὰ περὶ τὸ ἔτος 1050 π.Χ.

Ὁ Δαβίδ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, τὴν ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ μεγάλου ἐβραϊκοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ τότε παρέμεινεν ἡ ἐνδοξότερα πόλις τῆς Παλαιστίνης.

Οἱ Ρωμαῖοι τὸ ἔτος 70 μετὰ Χριστὸν τὴν κατέστρεψαν ἐντελῶς. Εἰς ὅλους ὅμως τοὺς αἰῶνας ἡ Ἱερουσαλήμ παρέμεινεν πόλις ἁ γ ί α καὶ διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ διὰ τοὺς Χριστιανούς καὶ διὰ τοὺς Μωαμεθανούς ἀκόμη.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

3. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Γενέσ. Α' και Β')

ὁ Σύνπαν, τὸ ὁποῖον μᾶς περιβάλλει, ὀνομάζεται κόσμος. Ὁ κόσμος αὐτός, τὸ ὥραϊον τοῦτο μεγαλουργημα τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχεν. Ὑπῆρχεν ὁμως ὁ αἰὼνιος καὶ παντοδύναμος, ὁ πᾶνσοφος καὶ πανάγαθος Θεός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀγάπην ἐδημιούργησε μὲ σοφίαν τὸν κόσμον.

Τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου μᾶς διηγείται τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Γένεσις. «Ἐν ἀρχῇ, λέγει, ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦτο ἄόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος».

Εἶπε λοιπὸν τότε ὁ Θεὸς καὶ ἐγινε πρῶτα τὸ φῶς, καὶ ὕστερα διέταξε νὰ χωρισθῇ ἡ γῆ ἀπὸ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Κατόπιν εἶπε νὰ φυτρώσουν τὰ φυτὰ καὶ νὰ φανῇ ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἄστέρες. Ἐπειτα διέταξε καὶ ἐγιναν οἱ ἰχθύες καὶ τὰ ἄλλα ὑδρόβια ζῶα, καθὼς καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τέλος τὰ ὑπόλοιπα ζῶα τῆς ξηρᾶς. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ μηδὲν μὲ μόνον τὸν λόγον του. Εἶπε καὶ ἐγιναν.

2. Τελευταίον ἀπὸ ὅλα τὰ πλάσματα ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς τὸ τελειότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ὁρατὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ τὰς μᾶς παραστήσῃ τοῦτο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον λαβὼν «*χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρῶ-
σωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς*». Τοιουτοτρόπως, λέγει, «*ἔγινεν ὁ ἄνθρωπος ψυχὴ ζῶσα*».

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὠνομάσθη Ἀδάμ, δηλ. Χοϊκός. Ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ ἐδημιουργήθη ἡ Εὕα, δηλ. ἡ Ζωή. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ Ἀδὰμ εἶδε τὴν Εὕαν, εἶπεν ὅτι αὐτὴ εἶναι «*ὁ στοῦν ἐκ τῶν ὁστών του καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς του*». Μὲ αὐτὴν τὴν ὥ-
ραίαν φράσιν θέλει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη νὰ τονίσῃ τὸν στενὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀπετέλεσαν τὴν πρῶ-
την ἐπὶ τῆς γῆς οἰκογένειαν.

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα ὀνομάζονται πρῶτόπλαστοι. Αὐτοὶ εἶναι οἱ προπάτορες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

3. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο συστατικά, ἀπὸ τὸ σῶ-
μα καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴν. Τὸ σῶμα εἶναι ὑλικόν καὶ θνητόν, ἐνῶ ἡ
ψυχὴ εἶναι πνεῦμα ἄυλον καὶ ἀθάνατον.

Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὰ ζῷα, διότι ἐπροικίσθη ἀπὸ
τὸν Θεὸν μὲ τὸν νοῦν (τὸ λογικόν) καὶ μὲ τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν.
Μὲ τὰ χαρίσματα αὐτὰ δύναται νὰ σκέπτεται, νὰ πράττῃ ἐλεύθερα
τὸ ἀγαθὸν καὶ νὰ προοδεύῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, ὥστε νὰ παρομοιάσῃ πρὸς
τὸν Θεὸν εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν δύναμιν. Αὐτὸ τὸ λέγει
ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μὲ τὴν φράσιν, ὅτι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄν-
θρωπον «*κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν*».

Ὑστερα ἀπὸ τὴν δημιουργίαν εὐλόγησεν ὁ Θεὸς ὅλα τὰ δη-
μιουργήματά του. Εὐλόγησε δὲ ἰδιαιτέρως τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶπεν:

—Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατα-
κυριεύσατε αὐτῆς.

Τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ σύμπαν. Μετὰ
τὴν δημιουργίαν ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον εἰς τὴν τύχην
του, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ νὰ προνοῇ, δηλ. νὰ κυβερνᾷ καὶ νὰ φροντί-
ζῃ δι' αὐτόν ὡς καλὸς κυβερνήτης καὶ φιλόστοργος πατήρ. Τοῦτο
λέγεται Θεία Πρόνοια.

Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δημιουργίας καὶ τὴν μέριμναν τῆς Θείας

Προνοίας μᾶς διδάσκει καὶ ὁ Δαβὶδ εἰς τὸν ἐξῆς ὠραῖον ψαλμὸν του:

Ἀ ν ά γ ν ω σ μ α

Ὕμνος τοῦ Δαβὶδ πρὸς τὸν Δημιουργόν

(Ψαλμὸς 103ος. Στίχοι κατ' ἐκλογήν).

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον.

Κύριε, ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.

Ἐξομολόγησιν ⁽¹⁾ καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω,
ἀναλλόμενος ⁽²⁾ φῶς ὡς ἱμάτιον...

Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται ⁽³⁾ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος...

Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγι,
ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα...

Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήρεσι
καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ ⁽⁴⁾ τῶν ἀνθρώπων.

Τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς,
καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.

Τοῦ ἱλαρῆναι ⁽⁵⁾ πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει...

Ὅρη τὰ ὕψηλά ταῖς ἐλάφοις,
πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς.

Ἐποίησε σελήνην εἰς καιροὺς ⁽⁶⁾ ,
ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ,
ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε,
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας...

Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ ἐνρῶχος.
Ἐκεῖ ἔρπετά, ⁽⁷⁾ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς,
ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων...

Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι

1. δόξα, 2. φορῶν, 3. δὲν θὰ σαλευθῇ, 4. διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν, 5. διὰ
νὰ κάνη φαιδρόν, 6. διὰ νὰ κανονίζη τοὺς καιροὺς, δηλαδὴ μῆνας, ἑβδομάδας
κλπ. 7. ψάρια.

δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαιρον (1),
δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν.

Ἀνοξάντος σου τὴν χεῖρα
τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.

Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον
ταραχθήσονται.

Ἀντανελεῖς (2) τὰ πνεῦμα αὐτῶν
καὶ ἐκλείψουσι
καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου
καὶ κτισθήσονται
καὶ ἀνακαινίεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἦτω (3) ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας·
εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν
καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν,
ὁ ἀπτόμενος (4) τῶν ὁρέων καὶ καπνίζονται.

Ἄσω (5) τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω...
Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον.

4. Η ΑΜΑΡΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ (Γενέσ. κεφ. Γ'—Δ')

Ὁ ἀγαθὸς Θεός, ὅταν ἐδημιούργησε τοὺς πρωτοπλάστους, δὲν τοὺς ἄφησεν εἰς τὴν τύχην των, ἀλλ' ἐφρόντισε διὰ τὴν τροφήν καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν. Ἔθεσεν αὐτοὺς εἰς τὸν π α ρ α δ ε ι σ ο ν, δηλαδὴ εἰς ἓνα ὠραῖον κήπον γεμάτον ἀπὸ φυτὰ, καρποφόρα δένδρα, πτηνὰ καὶ ζῷα, διὰ νὰ καλλιεργοῦν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φυλάττουν. Ἐκεῖ οἱ πρωτόπλαστοι εἶχον πλήρη ἐλευθερίαν. Ἦσαν εὐτυχεῖς, διότι ἦσαν ἐκ φύσεως ἁθῶοι, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί ἦτο τὸ κ α κ ὸ ν καὶ τί τὸ κ α λ ὸ ν ἢ ἁ γ α θ ὸ ν.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους, νὰ

1. εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν, 2. θὰ ἀφαιρέσῃς 3. ὥς εἶναι, 4. ἐγγίζων,
5. θὰ ψάλλω.

γυμνάση αὐτοὺς εἰς τὸ ἀγαθόν, ὥστε νὰ τὸ πράττουν μὲ τὴν θέλησίν των καὶ μὲ τὴν ἐκτέλεσίν του νὰ μάθουν τί εἶναι καλὸν καὶ τί κακόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἔδωκε τὴν ἐντολὴν νὰ μὴ φάγουν ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνῶσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τοὺς προειδοποίησε δὲ ρητῶς ὅτι, ἐὰν παραβοῦν τὴν ἐντολὴν αὐτὴν, θὰ καταδικασθοῦν εἰς θάνατον.

2. Τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλάστων μέσα εἰς τὸν παράδεισον ἔχαίροντο οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, καὶ μόνον ὁ δ ι α β ο λ ο ς ἐφθόνησεν αὐτήν. Αὐτὸς ἔλαβε τότε μορφήν ὁ φ ε ω ς καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Εὐαν καὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνῶσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

— «Ἐὰν φάγετε, τῆς εἶπεν, ἀπὸ τὸν καρπόν, θὰ γίνετε παντογνώσται, ὅπως ὁ Θεός». Ἡ Εὐα ἐπείσθη, ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Ἀδὰμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτὸς ἀπὸ αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ προπάτορες παρέβησαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρᾶξις των αὐτὴ ἦτο π α ρ α κ ο ῆ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγένεν ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμόν των, διὰ νὰ γίνουν καὶ αὐτοί, ὅπως ὁ Θεός, π α ν τ ο γ ν ῶ σ τ α ι.

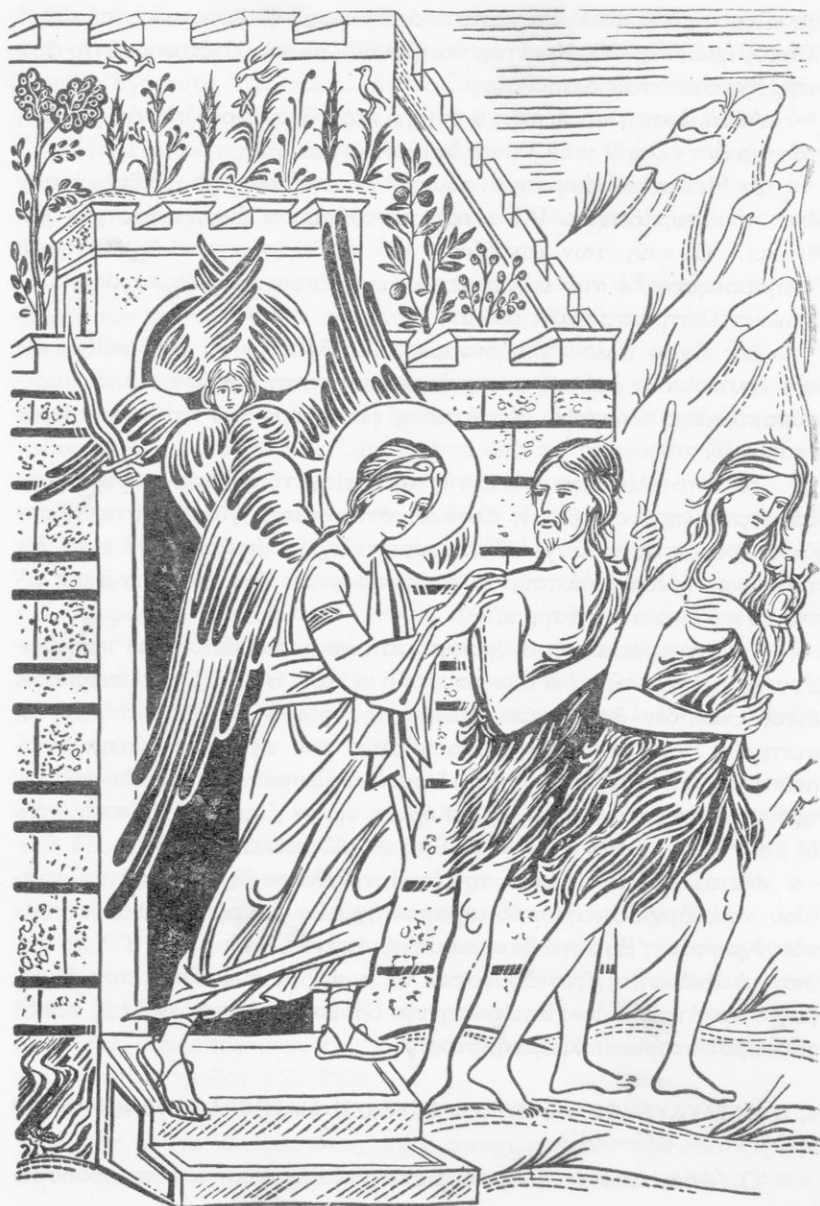
Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων ἦτο μεγάλη, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τιμωρία των ἦτο ἐπίσης μεγάλη. Ἀντὶ δὲ νὰ συναισθανθοῦν αὐτοὶ τὸ ἁμαρτημά των, νὰ μετανοήσουν ἐλίκρινῶς καὶ νὰ ζητήσουν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔρριψαν τὴν εὐθύνην ὁ μὲν Ἀδὰμ εἰς τὴν Εὐαν, ἡ δὲ Εὐα εἰς τὸν ὄφιν.

Τότε ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὴν Εὐαν, τὸν Ἀδὰμ καὶ τὸν ὄφιν. Πρὸς τὴν Εὐαν εἶπε : « Μὲ πόνους νὰ γεννᾷς τὰ τέκνα σου καὶ νὰ εἶσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρός σου ».

Πρὸς τὸν Ἀδὰμ εἶπε : « Ἐνεκα τῆς ἁμαρτίας σου, μὲ τὸν ἰδρῶτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου τὸ σῶμά σου ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη ».

Τέλος πρὸς τὸν ὄφιν, δηλ. τὸν διάβολον, εἶπεν ὁ Θεός : « Θὰ θέσω ἔχθραν μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς γυναικός, καὶ μεταξὺ τῆς γενεᾶς σου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῆς. Ἀ π ό γ ο ν ο ς τ ῆ ς γ υ ν α ι κ ο ς θ ἁ σ υ ν τ ρ ί ψ η τ ῆ ν κ ε φ α λ ῆ ν σ ο υ καὶ σὺ θ ἁ σ υ ν τ ρ ί ψ η ς τ ῆ ν π τ έ ρ ν α ν αὐτοῦ ».

Οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν διάβολον ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον χαρμόσυνον μήνυμα, τὸ π ρ ῶ τ ο ν εὐ α γ γ έ λ ι ο ν, πρὸς τοὺς ἐκπεσόντας προπάτοράς μας. Ὅτι δηλαδή ἡ τιμωρία των δὲν

θά εἶναι αἰωνία, ἀλλ' ὅτι κάποτε ἀπόγονος τῆς γυναικός, δηλαδή ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θά ἡλευθέρωνε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη διὰ τὴν κτλ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὸ π ρ ω τ ε υ α γ γ ἔ λ ι ο ν, ὅπως λέγεται.

3. Μετὰ τὸ ἀμάρτημά τους οἱ πρωτόπλαστοι ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ἀπὸ τότε οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν πονηροὶ καὶ θνητοί. Ὁ νοῦς των ἐσκοτίσθη καὶ ἡ θέλησίς των ἐξησθένησεν. Ἐλησμόνησαν δὲ τὴν θεϊκὴν καταγωγὴν των καὶ τὸν προορισμὸν των καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἰδωλα.

Δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὸν ἑαυτὸν των καὶ νὰ πράττουν πάντοτε τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ παρεσύροντο ἀπὸ τὸ κακόν. Ἀπέκτησαν φυσικὴν κλίσιν καὶ ροπὴν πρὸς τὸ κακόν.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ τῆς ἀμαρτίας τῶν προπατόρων μετεδόθησαν κληρονομικῶς εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Οὕτως ὥστε κάθε ἄνθρωπος ποὺ γεννᾶται φέρει κληρονομικῶς τὴν ἐ ν ο χ ῆ ν τοῦ ἀμαρτήματος τούτου, τὸ ὁποῖον λέγεται διὰ τοῦτο π ρ ο π α - τ ο ρ ι κ ὸ ν ἀ μ ά ρ τ η μ α.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ ἔχασε τὴν ἐ π α φ ῆ ν του μετὰ τὸν Θεόν. Ὁ φιλόανθρωπος ὁμως Θεὸς δὲν ἄφησε τὸ πλάσμα του χωρὶς τὴν ἐ λ π ῖ δ α τῆς σωτηρίας του καὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του εἰς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ πρὸς τοῦτο ἐσχεδίασε νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν μονογενῆ Υἱόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Μ ε σ σ ῖ α ν, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ὡς σωτῆρα.

Μὲ τὸν ἐβραϊκὸν λαόν, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξε ὡς ὄργανον τοῦ σχεδίου του, ἀρχίζει τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἀνθρώπων νὰ δεχθοῦν τὸν Χριστόν. Ἐπρεπε δὲ — καὶ ἦτο ἀνάγκη — νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστός, διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῇ μετὰ τὰς ἰδικὰς του δυνάμεις, μόνος του, καὶ νὰ ἐπανεύρῃ τὸν δρόμον πρὸς τὸν Θεὸν ἐξ αἰτίας τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος. **Υ**

5. Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΒΑΒΕΛ. Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ (Γενέσ. ΣΤ'—ΙΑ')

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐά, ἐξόριστοι πλέον ἀπὸ τὸν παράδεισον,

ἔκαμαν πολλὰ παιδιά. Ἐπέρασαν κατόπιν αἰῶνες πολλοὶ ἀπὸ τότε, καὶ οἱ ἄνθρωποι διαρκῶς ἐπληθύνοντο. Συγχρόνως ὁμως διεφθείροντο. Ἐγίνοντο δηλ. κακοί, διότι ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὸ ἅγιον θέλημά του. Διὰ τοῦτο ἐγινεν ὁ κατακλυσμός.

Ἦνοιξαν οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβρεξεν ἀδιακόπως τεσσαράκοντα ἡμερόνυχτα. Τὰ νερά ἔφθασαν καὶ ἐσκέπασαν καὶ αὐτὰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν ὄρεων. Ὅλοι δὲ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅλα τὰ ζῷα ἐπνίγησαν τότε.

2. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐσώθη μόνον ὁ Νῶε μετὰ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ παιδιά του, Σήμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ, καὶ τὰς συζύγους των, διότι ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι.

Αὐτοὶ κατεσκεύασαν μίαν μεγάλην κιβωτὸν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔβαλαν ἀνὰ τρία καὶ ἡμισυ ζεύγη ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν καθαρῶν ζώων καὶ ἀνὰ ἓν ζεῦγος ἀπὸ ὅλα τὰ ἀκάθαρτα ζῷα. Ἐκεῖ εἰσῆλθον καὶ ἐκεῖνοι, ὅταν ἤρχισεν ὁ κατακλυσμός.

Ἐπειτα ἀπὸ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡ βροχὴ ἐσταμάτησε καὶ τὰ νερά ἤρχισαν νὰ ὀλιγοστεύουν. Καὶ ὁ Νῶε, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἐστéγνωσεν ἡ γῆ, ἀπέλυσε πρῶτα ἓνα κόρακα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτὸν, ἐπειδὴ εὗρηκε πολλὰ πτώματα διὰ νὰ τρώγῃ. Ἐπειτα ἔστειλεν ἐπὶ τρεῖς φορὰς συνεχῶς μίαν περιστερὰν, ἕως ὅτου τὴν τρίτην φορὰν ἡ περιστερὰ ἐπανῆλθε κρατοῦσα εἰς τὸ ράμφος της φύλλον ἐλαίας. Μετὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνόησεν ὁ Νῶε, ὅτι ἐξηράνθη ἡ γῆ.

Ἦνοιξε λοιπὸν τὴν κιβωτὸν καὶ ἐξῆλθε μετὰ τὴν οἰκογένειάν του. Τότε ἀντελήφθη, ὅτι ἡ κιβωτὸς εἶχε καθήσει ἐπάνω εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ὄρους τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ. Ἡ πρώτη του φροντίς ἦτο νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του. Ἐκτίσε λοιπὸν θυσιαστήριον καὶ προσέφερε εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

3. Ὁ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν κατόκησε μετὰ τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὸ ὄροπέδιον Παμὶρ τῆς Ἀσίας. Ἐπειτα οἱ ἀπόγονοί του ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πεδιάδα Σενναάρ τῆς Μεσοποταμίας. Ἐκεῖ ἐκαλλιέργησαν τὴν γῆν καὶ ἤρχισαν νὰ πολλαπλασιάζωνται μετὰ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν.

Ὅταν ἐγιναν πάρα πολλοί, ἔπρεπε νὰ ἀπλωθοῦν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν, πρὶν ἀποχωρισθοῦν καὶ διασπαροῦν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς γῆς, νὰ κτίσουν ἓνα ὑψηλὸν πύργον,

ἡ κορυφή τοῦ ὁποίου νὰ φθάνη μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ γίνουν ἔνδοξοι εἰς ὅλας τὰς μελλούσας γενεάς.

Ὁ Θεὸς ὁμως ἐτιμώρησε τότε τὴν ἀλαζονείαν τοὺς αὐτὴν. Καὶ πράγματι. Εἶχον προχωρήσει ἄρκετὰ εἰς τὸ ἔργον των, ὅταν ἔπαθον σύγχυσιν τῆς γλώσσης των, ὥστε ὁ εἷς δὲν ἐννοοῦσε τὸν ἄλλον. Καὶ ἠναγκάσθησαν τότε νὰ παύσουν νὰ οἰκοδομοῦν τὸν πύργον, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο ὠνομάσθη πύργος βαβέλ, δηλαδή τῆς συγχύσεως τῆς γλώσσης των.

Ὑστερα οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ λέγονται Σημίται, τοῦ Χάμ Χαμίται καὶ τοῦ Ἰάφεθ Ἰαφεθῖται ἢ Ἰαπετῖται. Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐκάλεσεν εἰς ἔνωσιν ὁ Χριστός, ὅταν ἔστειλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς

*«Ὅτε καταβὰς τὰς γλώσσας συνέχεε (1),
διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος.*

*Ὅτε τοῦ πρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν (2),
εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσε.
Καὶ συμφώνως δοξάζομεν
τὸ Πανάγιον Πνεῦμα ».*

1. Κατὰ τὴν πυργοποιίαν, 2. κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ο ΑΒΡΑΑΜ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (*Γενέσ. ΙΑ', ΙΒ', ΙΕ' και ΙΖ'*)

ἱ απόγονοι τοῦ Νῶε, μετὰ τὴν διασποράν των εἰς ὅλην τὴν γῆν, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἰδωλὰ, δηλαδὴ τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ἐλάτρευσαν λοιπὸν ὡς θεοὺς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὴν βροχὴν, τὴν ἀστραπήν, τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνόν, τὰ ἄστρα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὄρη καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς θαλάσσας, καὶ γενικῶς τὴν φύσιν καὶ τὰ φυσικὰ φαινόμενα.

Τοιουτοτρόπως προῆλθεν ἡ πίστις εἰς τὴν ὑπαρξιν πολλῶν θεῶν, ἡ πολυθεΐα ἢ εἰδωλολατρεία.

Ἡ εἰδωλολατρεία μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν καὶ τῶν αἰώνων εἶχε τόσον πολὺ κυριεύσει τὸν κόσμον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὥστε ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἕνα λαόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν του, ἥτοι τὴν πίστιν εἰς τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν, τὸν

Παντοκράτορα καὶ Δημιουργὸν ὅλου τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ θὰ ἔστελλεν εἰς τὸν κόσμον τὸν Μεσσίαν ὡς **σωτῆρα**.

2. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας **Χαρράν** ἔζη περὶ τὸ 2.000 π.Χ. ἓνας εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὁποίου ἐλατρεύετο ὁ ἀληθινὸς Θεός. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὠνομάζετο **Ἀβραάμ**. Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Σὴμ.

Τὸν πιστὸν αὐτὸν καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον ἐσχεδίασεν ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ γενάρχην καὶ **πατριάρχην** τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος θὰ προήρχετο ἀπ' αὐτόν. Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὴν γῆν σου καὶ ἀπὸ τὴν συγγενείαν σου καὶ ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ πατρός σου, καὶ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ δείξω. Ἐκεῖ θὰ σὲ κάνω **ἔθνος μέγα**. Καὶ θὰ σὲ εὐλογῇσω καὶ θὰ κάμω ἔνδοξον τὸ ὄνομά σου. Καὶ θὰ εἶσαι εὐλογημένος. Καὶ διὰ σοῦ θὰ **εὐλογηθοῦν ὅλα αἱ φυλαὶ τῆς γῆς**.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐννοοῦσεν ὁ Θεὸς τὴν ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καταγωγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Γαλ. Γ', 16).

Ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὁ Ἀβραάμ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Χαρράν μετὰ τὴν γυναῖκά του **Σάρραν** καὶ τὸν ἀνεψιὸν του **Λῶτ** καὶ τοὺς ὑπηρέτας του, καὶ ἔπειτα ἀπὸ πορείαν πολλῶν ἡμερῶν ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν γῆν **Χαναάν**. Ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν πόλιν **Χεβρὼν** καὶ ὁ **Λῶτ** εἰς τὰ **Σόδομα**.

Τότε ὁ Ἀβραάμ ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς **Χανααναίους** **Ἐβραῖος**, δηλαδὴ ξένος, διαβάτης ἢ περάτης, ἔλθων ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, ποῦ ἐλέγετο **Περαία**. Διὰ τοῦτο μέχρι σήμερον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ λέγονται **Ἑβραῖοι**.

3. Εἰς τὴν **Χαναάν** ὁ Ἀβραάμ ἔγινε πλουσιώτατος. Καὶ ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος πάντοτε προστατεῦει τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

Ὅταν ὁ ἀνεψιὸς του **Λῶτ** εἰς ἓνα πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν ἐναντίον τῶν **Σοδόμων** οἱ βασιλεῖς τῆς **Χαναάν**, συνελήφθη αἰχμάλωτος ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Ἀβραάμ μετὰ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τοὺς συμμάχους του ἐνίκησε τούτους καὶ ἠλευθέρωσε τὸν **Λῶτ**.

Ἐπιστρέφων τότε ὁ Ἀβραάμ νικητὴς ἀπὸ τὸν πόλεμον ἐκέινον μετὰ πολλὰ λάφυρα εἰς τὴν **Χεβρὼν**, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν πόλιν **Σαλήμ**.

Ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθη ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Μελχισεδέκ⁽¹⁾, ὁ ὁποῖος ἦτο συγχρόνως καὶ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπίστευε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ὁ Μελχισεδέκ προσέφερεν εἰς τὸν Ἀβραάμ ἄρτον καὶ οἶνον, εὐλόγησεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Νὰ εἶσαι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Ὑψιστον Θεόν, ὅστις ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ σοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν νὰ νικήσῃς τοὺς ἐχθρούς.

Ὁ Μελχισεδέκ θεωρεῖται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ὅτι ἦτο τύπος τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο καὶ εἶναι συγχρόνως αἰώνιος ἀρχιερεὺς καὶ βασιλεὺς, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην «ἀρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». (Ἐβρ. Ε' καὶ Ζ')

ΓΕΝΝΗΣΙΣ, ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (Γενέσ. ΙΖ' καὶ ΚΑ' — ΚΔ')

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ σύζυγός του Σάρρα ἦσαν ἄτεκνοι. Διὰ τοῦτο ἐλυποῦντο πολὺ. Ὁ Ἀβραάμ προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε μὲ δάκρυα:

— Κύριε Θεέ μου, τί μὲ ὠφελοῦν τὰ πλούτη καὶ ἡ δύναμις, ἀφοῦ δὲν ἔχω τέκνα;

Ὁ Θεὸς ὁμῶς τὸν εἶχε πολλάκις βεβαιώσει, ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ τέκνον. Καὶ πραγματικῶς ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ Σάρρα εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν ἀπέκτησαν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ. Μὲ τὴν γέννησιν τούτου ἐγιναν εὐτυχέστατοι. Τίποτε πλέον δὲν τοὺς ἐλειπεν.

Ἄλλ' ὅταν ὁ μονογενὴς καὶ ἀγαπητὸς των Ἰσαάκ ἦτο δώδεκα ἐτῶν, ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν των καὶ διέταξε τὸν Ἀβραάμ νὰ λάβῃ τὸν υἱόν του καὶ νὰ τὸν προσφέρῃ θυσίαν ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία.

Ἡ θέσις τοῦ γέροντος πατρὸς ἦτο φοβερά. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ ἀπὸ προσδοκίαν πολλῶν ἐτῶν εἶχεν ἀποκτήσει ἐπὶ

1. Μελχισεδέκ ἐξηγεῖται βασιλεὺς τῆς δικαιοσύνης. Ἦτο βασιλεὺς τῆς Σαλήμ, δηλαδὴ τῆς πόλεως τῆς εἰρήνης ἢ γενικῶς τῆς εἰρήνης, ὡς τύπος τοῦ Χριστοῦ.

τέλους υιόν, εἶχεν αἰσθανθῇ τὴν στοργὴν καὶ τὴν μεγάλην χαρὰν τοῦ τέκνου, καὶ ἰδοὺ τὴν διατάσσεται ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν θανατώσῃ ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Ἡ πίστις του ὅμως ἦτο μεγάλη, μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ παιδί του. Καὶ διὰ τοῦτο ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἐσηκώθηκε πρωί, ἐφόρτωσεν εἰς ἓνα ζῶον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν θυσίαν ξύλα, ἤλθεν εἰς τὸ ὑποδειχθὲν ὄρος, ἀφῆκε τὸ ζῶον καὶ τοὺς ὑπηρέτας εἰς τοὺς πρόποδας, ἐφόρτωσεν εἰς τοὺς ὠμους τοῦ Ἰσαὰκ τὰ ξύλα καὶ ἀνέβηκε μαζὺ του ἕως τὴν κορυφὴν.

Ὅταν κατεσκεύαζαν τὸ πρόχειρον θυσιαστήριον, ἤκουε τὸν ἀνύποπτον Ἰσαὰκ νὰ τὸν ἐρωτᾷ:

— Πατέρα, ἰδοὺ τὰ ξύλα, ἡ φωτιά καὶ τὸ μαχαίρι. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὸ πρόβατον, ποῦ θὰ θυσιάσωμεν;

Καὶ ὁ Ἀβραὰμ συγκρατῶν τὴν συγκίνησίν του ἀποκρίνεται:

— Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς τὸ προμηθεύσῃ, παιδί μου.

2. Ὅταν ἐτοιμάσθηκεν ὁ βωμός, ἔλαβεν ὁ Ἀβραὰμ τὸν ἀγαπητόν του υἱόν, τὸν ἔδωσε καὶ τὸν ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ἀλλὰ μόλις ἐσήκωσε τὸ χέρι του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν Ἰσαὰκ, ἄγγελος Κυρίου τὸν ἐκράτησε καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἀβραὰμ, μὴ βάλῃς τὸ χέρι σου εἰς τὸ παιδί σου, καὶ μὴ κάμῃς κακὸ εἰς αὐτό, διότι ἀπέδειξες τὴν πίστιν σου μὲ αὐτό.

Καὶ εἶδε τότε ὁ Ἀβραὰμ ἓνα κριάρι, ποῦ ἦτο ἐκεῖ πλησίον δεμένον, καὶ προσέφερεν αὐτὸ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς εὐλόγησε καὶ πάλιν τὸν Ἀβραὰμ, καὶ ἐπανέλαβεν εἰς αὐτὸν τὰς ὑποσχέσεις του.

Ἡ θυσία τοῦ ἀθώου Ἰσαὰκ ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία προεικονίζει καὶ συμβολίζει τὴν θυσίαν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Γολγοθᾶ.

3. Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἀπέθανεν ἡ Σάρρα καὶ ἐτάφη ὑπὸ τοῦ γέροντος Ἀβραὰμ ἐντὸς ἐνὸς σπηλαίου πλησίον τῆς Χεβρών.

Κατόπιν ὁ Ἀβραὰμ ἐνόμισε καλὸν νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαὰκ. Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκογενεῖάν του, ἀπέστειλε τὸν ἐμπιστον δοῦλόν του Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἐκεῖ σύζυγον διὰ τὸν Ἰσαὰκ ἀπὸ τὰς συγγενεῖς του.

Ὁ Ἐλιέζερ ἔφθασεν εἰς τὴν Χαρράν καὶ πρὶν εἰσελθῆναι εἰς τὴν πόλιν, ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὸ φρέαρ, ἀπὸ ὅπου ἔπαιρναν νερὸ τὰ κορίτσια τῆς Χαρράν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ κυρίου του. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐβοήθησε.

Μόλις ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του ὁ Ἐλιέζερ, ἐφάνη νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλιν μία ὥραία κόρη διὰ νὰ γεμίσῃ τὴν στάμναν της. Ἦτο ἡ Ρεβέκκα, ἡ ἐγγονὴ τοῦ Ναχώρ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ κόρη τοῦ Βαθουήλ, υἱοῦ τοῦ Ναχώρ.

Ἡ κόρη αὕτῃ εἰς τὴν καράκλησιν τοῦ Ἐλιέζερ ἐπροθυμοποιήθη νὰ τοῦ δώσῃ νερὸ διὰ νὰ πῖνῃ καὶ μόνῃ της ἔσπενσε νὰ ποτίσῃ τὰς καμήλους του.

Ὁ Ἐλιέζερ ἠὺχαριστήθη καὶ τῆς ἔδωσε τότε πλούσια δῶρα. Τῆς ἐφανέρωσε δὲ ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Χαναὰν ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀβραάμ.

Ὅταν ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκκας, ὁ Λάβαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Χαρράν εὐρίσκεται ὁ Ἐλιέζερ, ἔτρεξεν εἰς συνάντησίν του καὶ τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὸ σπίτι του.

Ἐκεῖ ὁ Ἐλιέζερ διηγήθη τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχε κάμει τὸ μακρινὸ αὐτὸ ταξίδι, καὶ ἐζήτησε τὴν Ρεβέκκαν διὰ σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Οἱ γονεῖς καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐδέχθησαν, καὶ τότε ὁ Ἐλιέζερ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς συγγενεῖς τὰ πλούσια δῶρα, ποὺ εἶχε φέρεי ἀπὸ τὴν Χαναὰν.

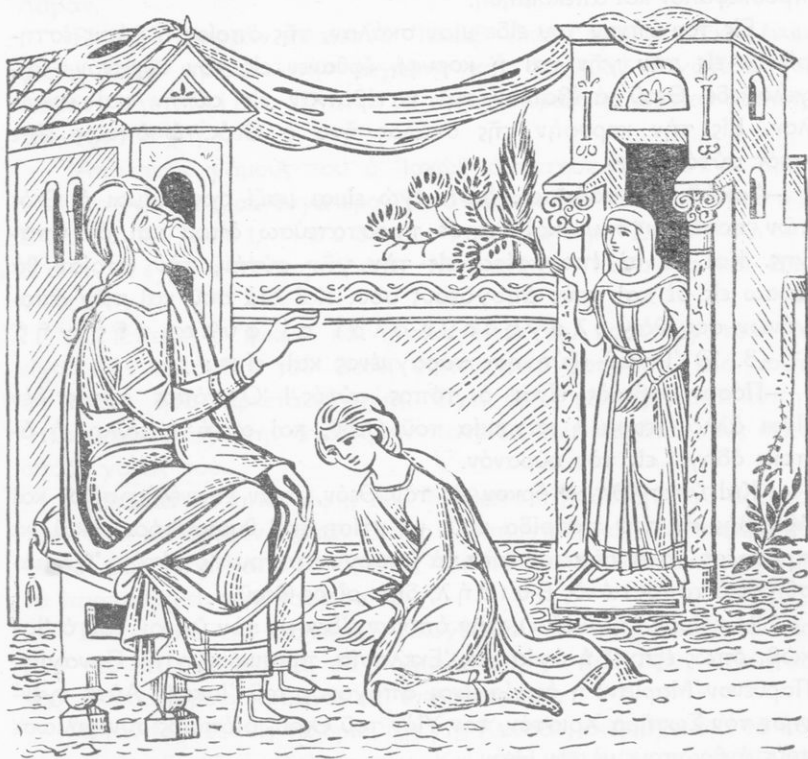
Υστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ρεβέκκα, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων της καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἄλλων συγγενῶν της, ἀνεχώρησε μὲ τὸν Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαναὰν. Εἰς τὴν Χεβρὼν ἐγίνε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαάκ μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν.

8. Ο ΙΑΚΩΒ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Γενέσ. ΚΕ' — ΚΗ')

Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο δίδυμα παιδιά, τὸν Ἡσασαὺ καὶ τὸν Ἰακώβ. Πρῶτος ἐγεννήθη ὁ Ἡσασαὺ καὶ ἐπομένως αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτότοκος. Καὶ σύμφωνα πρὸς τὰ τότε ἔθιμα αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ κληρονόμος, ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰσαάκ.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ δύο ἄδελφοὶ ἦσαν δίδυμοι, καὶ ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο ἐγεννήθησαν σχεδὸν τὴν ἰδίαν ὥραν, διὰ τοῦτο ἐφιλονικοῦσαν διὰ τὰ πρωτοτόκια.

Ὁ Ἰακώβ μάλιστα μὲ διάφορα τεχνάσματα καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς μητρὸς του, ἡ ὁποία τὸν ἠγάπα ἰδιαίτερος, ἐπέτυχε

νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν γέροντα πλεόν καὶ τυφλὸν Ἰσαὰκ τὴν εὐλογίαν τῶν πρωτοτοκίων.

Ὁ Ἡσαῦ διὰ τοῦτο ὠργίσθη πολὺ καὶ ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἰακώβ. Τότε ἡ Ρεβέκκα μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ γέροντος Ἰσαὰκ συνεβούλευσε τὸν Ἰακώβ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Χαναὰν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, κοντὰ εἰς τὸν ἄδελφόν της Λάβαν, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἡσαῦ.

Ὁ Ἰακώβ, ἀφοῦ ἐπῆρε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων του καὶ τὴν συμβουλὴν τῶν νὰ πάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τὰς θυγατέρας τοῦ Λάβαν, ἀνεχώρησε νύκτα καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐ.

2. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἐβάδισε, καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἠναγκάσθη νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ἐπῆρε μίαν πέτραν, τὴν ἐβάλε προσκέφαλον καὶ ἀπεκοιμήθη.

Εἰς τὸν ὕπνον του εἶδε μίαν σκάλαν, τῆς ὁποίας ἡ βάσις ἐστη-
ρίζετο εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ κορυφή ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἄγ-
γελοι δὲ Θεοῦ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν εἰς αὐτὴν καὶ ἔψαλ-
λον. Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς σκάλας ἦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶπε
πρὸς αὐτόν :

Ἰακώβ, μὴ φοβείσαι, διότι ἐγὼ εἰμαι μαζί σου. Εἰμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, καὶ θὰ σὲ προστατεύσω ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς. Καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὴν γῆν αὐτήν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων σου θὰ εὐλογηθοῦν ὅλα ἱεὶ φύλα τῆς γῆς.

3. Ὁ Ἰακώβ ἐξύπνησε παραγμένος καὶ εἶπε :

—Πόσον φοβερός εἶναι ὁ τόπος αὐτός ! Ὁ τόπος αὐτός δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἡ κατοικία τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ πύλη, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὸν οὐρανόν.

Και ὑπεσχέθη με ὄρκον εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ἐπανέλθῃ σῶως καὶ ἀβλαβής εἰς τὴν πατρίδα του, νὰ κτίσῃ ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ νὰ προσφέρῃ τὸ ἐν δέκατον ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του εἰς αὐτόν. Ὁνομάσθη δὲ ὁ τόπος αὐτὸς Β α ι θ ῆ λ, δηλ. οἶκος Θεοῦ.

Ἡ κλῖμαξ (ἡ σκάλα), τὴν ὁποῖαν εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Ἰακώβ, ὅπως ἐξηγεῖ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία, προεικόνιζε τὴν Παναγίαν Παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἰακώβ. Αὐτὴ ἐγέννησε τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος συνεφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τὸν Θεόν.

Ἡ Θεοτόκος Μαρία ἔγινεν ἡ μυστικὴ κλήμαξ, ἡ ὁποία συνέδεσε τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν γῆν, καὶ διὰ τῆς ὁποίας κατέβη ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ τρίτος οἶκος τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου λέγει :

«Χαῖρε κλῖμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός·
χαῖρε γέφυρα μετάγονσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν».

9. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΡΑΝ (Γενέσ. ΚΘ' — ΛΕ')

Τὸ ὄνειρον, πού εἶδεν ὁ Ἰακώβ, τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ δύναμιν καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν βοηθεῖ. Ἐφθασεν εἰς τὴν Χαρράν τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ θεοῦ του Λάβαν.

Εἰς τὴν Χαρράν ἔμεινεν ὁ Ἰακώβ εἴκοσι χρόνια. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη κατὰ πρῶτον τὴν μεγάλην καὶ ἄσχημον θυγατέρα τοῦ Λάβαν, τὴν Λεῖαν. Ἐπειτα δὲ τὴν νεωτέραν καὶ ὠραίαν ἀδελφήν της, τὴν Ραχήλ.

Ἀπὸ τοὺς γάμους του ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησε δώδεκα ἄρσενικά παιδιὰ καὶ μίαν θυγατέρα. Τὰ ὀνόματά των εἶναι: Ρουβήμ, Συμεών, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλεὶμ, Γάδ, Ἀσσήρ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

2. Ἐπειδὴ ὁ Ἰακώβ καὶ ἡ οἰκογένειά του ἦσαν ἐργατικοὶ καὶ εἶχον τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπλούτισαν γρήγορα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰακώβ ἦτο ἄρκετὰ εὐτυχής. Εἶχεν ὅμως μίαν βαθεῖαν λύπην. Ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα του καὶ ἀπὸ τοὺς σεβαστοὺς γονεῖς του.

Ἐπεθύμει νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του. Τότε κατέφυγεν εἰς τὸν Θεόν. Προσηυχήθη καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του ἐπῆρε μαζί του καὶ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ποίμνιά του, τὰ ζῶα του, καθὼς καὶ τοὺς πολυαριθμοὺς ποιμένας καὶ ὑπηρέτας του.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὰ ὅρια τῆς γῆς Χαναάν, ἀνησύχει διὰ τὸ πῶς θὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὁ ἀδελφός του. Καὶ τότε εἶδε μίαν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι ἐπάλαιεν ἕως τὸ πρῶν μὲ ἓνα γίγαντα ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ μορφή ἦτο θεϊκή. Περὶ τὰ ἐξημερώματα ὁ θεϊκὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἠρώτησε τὸν Ἰακώβ πῶς ὀνομάζεται. Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὅτι λέγεται Ἰακώβ, εἶπεν εἰς αὐτόν:

—Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ὀνομάζεσαι Ἰσραήλ (δηλ. ἰσχυρός, δυνατός). Ἐπάλαιες μὲ τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο θὰ εἶσαι ἰσχυρὸς μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς μὲ μορφὴν ἀνθρώπου ἦτο ὁ μυστηριώδης παλαιστής. Ἀπὸ τότε τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ λέγονται Ἰσραηλιῖται.

3. Ὁ Ἡσαῦ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ ἀδελφός του, ἔτρεξε μὲ μεγάλην συνοδείαν καὶ τὸν ὑπεδέχθη μὲ χαράν. Ἐχάρη πολὺ καὶ ὁ γέρων Ἰσαάκ, διότι ἐπανεβλέπε καὶ τὰ δύο του παιδιὰ νὰ εἶναι πάλιν ἀγαπημένα. Ἡ Ρεβέκκα εἶχε, φαίνεται, ἀποθάνει, χωρὶς νὰ ἀξιωθῇ νὰ ἴδῃ τὸν ἀγαπητόν της Ἰακώβ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, εἰς τὸν τόπον ὅπου πρὸ εἰκοσαετίας εἶχεν ἴδει τὸ ὄνειρον. Ἐκεῖ ἔκτισε θυσιαστήριον καὶ προσέφερεν εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπροστάτευσε κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀποδημίας του.

10. Ο ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ (Γενέσ. ΛΣΤ' — Μ')

Ὁ Ἰωσήφ ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ὁ περισσότερο ἀγαπητὸς εἰς αὐτόν, διότι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν του σύζυγον Ραχὴλ, καὶ διότι ἐξεχώριζεν ἀπὸ τὰ ἄλλα του παιδιὰ διὰ τὸν καλὸν του χαρακτήρα.

Ἔνεκα τούτου οἱ ἀδελφοί του τὸν ἐζήλευαν καὶ τὸν ἐμίσουν. Ἀκόμη δὲ περισσότερο τὸν ἐφθόνησαν καὶ τὸν ἐμίσησαν, ὅταν οὗτος εἶδε καὶ διηγῆται εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς γονεῖς του δύο ὄνειρα.

Εἶδε πρῶτον, ὅτι εὐρίσκετο μὲ τοὺς ἀδελφούς του εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ἔδεναν δεμάτια ἀπὸ χόρτον. Τὰ ἰδικὰ του δεμάτια ἐστέκοντο ὄρθια, ἐνῶ τὰ δεμάτια τῶν ἄλλων ἐπεφταν καὶ προσκυνούσαν τὰ ἰδικὰ του. Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἑνδεκά ἄστρα ἐπροσκύνησαν τὸν Ἰωσήφ. Καὶ ὁ γέρων Ἰακώβ ἐπρόσθεσε :

— Θὰ σέ προσκυνήσουν, παιδί μου, μίαν ἡμέραν οἱ γονεῖς σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου.

Ἀπὸ τότε ζητοῦσαν εὐκαιρίαν οἱ ἀδελφοί του νὰ τὸν βλάψουν. Ὁ Ἰωσήφ ἦτο τότε νέος δέκα ἑπτὰ ἐτῶν.

Μίαν ἡμέραν ὁ γέρων Ἰακώβ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ νὰ μεταβῇ εἰς μακρινὸν μέρος, ὅπου ἔβοσκαν τὰ πρόβατα οἱ ἀδελφοί του, διὰ νὰ μάθῃ τί κάνουν τ' ἀδέλφια του καὶ πῶς εἶναι τὰ ποίμνιά των.

Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσε καὶ ἔφυγε πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἀδελφῶν

του. Μόλις όμως αυτοί είδον τον 'Ιωσήφ νὰ ἔρχεται, εἶπον μεταξύ των :

—Νά, ἔρχεται αὐτὸς ποὺ βλέπει τὰ ὄνειρα. Ἐλᾶτε νὰ τὸν θανατώσωμεν καὶ νὰ εἰπώμεν εἰς τὸν πατέρα, ὅτι τὸν κατεσπάρaxεν ἄγριον θηρίον. Καὶ ἔτσι θὰ ἴδωμεν εἰς τί θὰ τὸν ὠφελήσουν τὰ ὄνειρα, ὅπου εἶδεν.

Τότε ὁ μεγαλύτερος ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Ρουβὴμ, τοὺς εἶπεν :

—Δὲν εἶναι καλὸν νὰ βάψωμεν τὰ χέρια μας μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μας. Ἄς τὸν ρίψωμεν εἰς τοῦτον τὸν βαθὺν λάκκον καὶ ἄς ἀποθάνῃ ἐκεῖ.

Καὶ εἶπε τοῦτο, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ κρυφὰ τὴν νύκτα καὶ νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸν πατέρα.

Καὶ πράγματι, ὅταν ἐπλησίασε, τὸν ἔπιασαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς ἓνα βαθὺ ξηροπήγαδον. Ὅστερα ἐκάθησαν νὰ φάγουν. Ὁ 'Ιωσήφ μέσα ἀπὸ τὸν λάκκον ἔβγαζε φωνὰς ἀπελπισίας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν συνεκινεῖτο ἀπὸ αὐτοὺς.

2. Κατὰ τύχην ἀπὸ ἐκεῖ διήρχοντο 'Ισμαηλῖται ἔμποροι, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰ καραβάνια των. Τότε ὁ 'Ιούδας εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς :

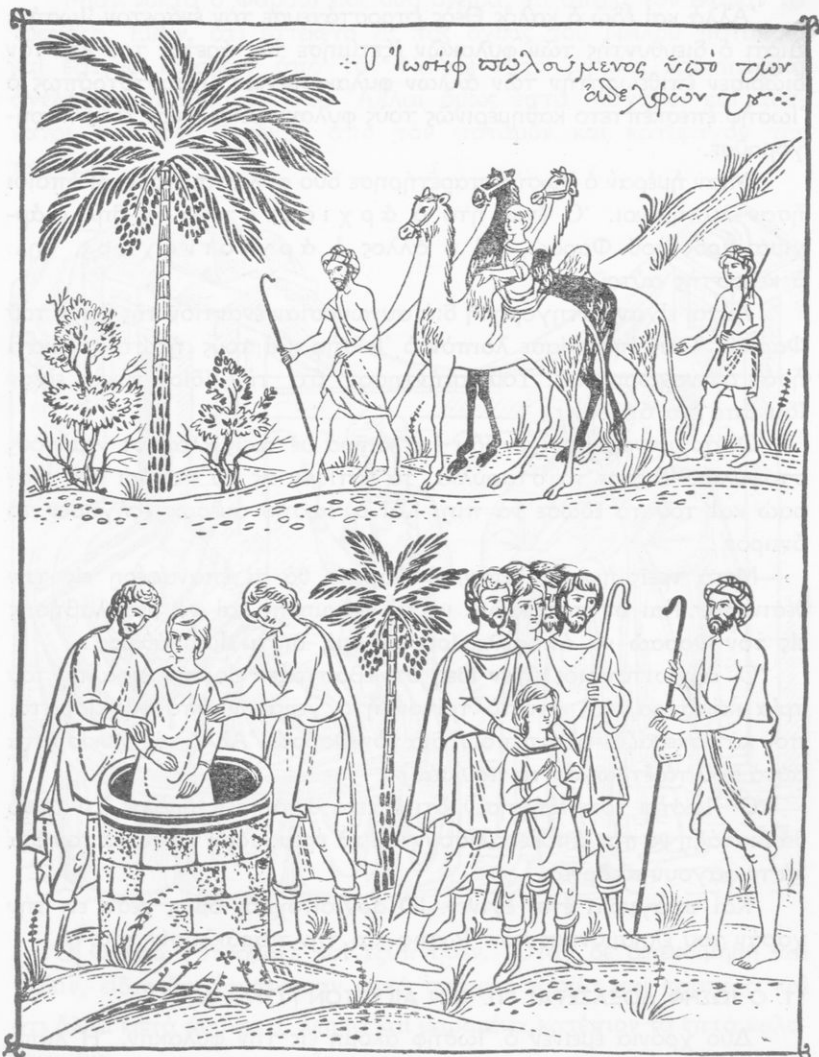
—Καλύτερα εἶναι νὰ πωλήσωμεν τὸν ἀδελφόν μας εἰς τοὺς ἐμπόρους, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν λάκκον ἀπὸ τὴν πείναν.

Καὶ τὸν ἐπώλησαν ἀντὶ εἴκοσιν ἀργυρῶν νομισμάτων. Διὰ νὰ δικαιολογήσουν δὲ τὴν κακὴν αὐτὴν πράξιν των εἰς τὸν πατέρα τους ἔσφαξαν ἓνα ἐρίφιον καὶ μὲ τὸ αἷμά του ἔβαψαν τὸ ὠραῖον ἐπανωφόρι, τὸ ὁποῖον εἶχε χαρίσει ὁ 'Ιακώβ εἰς τὸν 'Ιωσήφ, τὸ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἶπον :

—Τὸ ἐπανωφόρι αὐτὸ τὸ εὗρήκαμεν εἰς τὸ δάσος. Μήπως εἶναι τοῦ 'Ιωσήφ ;

Ὁ δυστυχὴς πατὴρ τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τοιοῦτοτρόπως τῶρα ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὸν 'Ιακώβ διὰ τὰ ψεύδη του πρὸς τὸν πατέρα του 'Ισαάκ.

3. Οἱ 'Ισμαηλῖται ἔφεραν τὸν 'Ιωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν ὡς δοῦλον εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ αὐλικὸν τοῦ Φαραῶ Πετεφρῆν. Εἰς τὸ σπίτι δὲ τοῦ Πετεφρῆ ὁ 'Ιωσήφ ἔδειξε τόσον καλὴν διαγωγήν, ἐργατικότητα καὶ τιμιότητα, ὥστε ὁ Πετεφρῆς ἡγάπησε τὸν 'Ιωσήφ καὶ τὸν διώρισε οἰκονόμον καὶ διαχειριστὴν τῆς περιουσίας του.

Ἡ σύζυγος ὁμῶς τοῦ Πετρεφῆ, ἡ ὁποία εἶχε κακὴν ψυχὴν, ἐσυκοφάντησε τὸν ἀθῶον Ἰωσήφ εἰς τὸν ἀνδρα τῆς ὡς ἀνθρωπὸν πονηρόν, κακοήθη καὶ ἀνήθικον. Ὁ Πετρεφῆς δὲ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἄλλα καὶ ἐδῶ ὁ καλὸς Θεὸς ἐπροστάτευσε τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ. Διότι ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν ἐξετίμησε τὰς ἀρετὰς του καὶ τὸν διώρισε ἐπιθεωρητὴν τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰωσήφ ἐπεσκέπτετο καθημερινῶς τοὺς φυλακισμένους καὶ τοὺς παρηγοροῦσε.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ παρετήρησε δύο φυλακισμένους, οἱ ὅποιοι ἦσαν λυπημένοι. Ὁ ἓνας ἦτο ὁ ἀρχισιτοποιός, δηλ. ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ Φαραώ, καὶ ὁ ἄλλος ὁ ἀρχιοινοχόος, δηλ. ὁ κεραστὴς αὐτοῦ.

Αὐτοὶ εἶχαν κατηγορηθῆ διὰ συνωμοσίαν ἐναντίον τῆς ζωῆς τοῦ Φαραώ. Τοὺς ἐπλησίασε λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ καὶ τοὺς ἠρώτησε διατί ἦσαν στενοχωρημένοι. Τοῦ ἀπήντησαν, ὅτι τὴν ἰδίαν νύκτα εἶχον ἶδει ἀπὸ ἑνὸς ὄνειρον :

Ὁ ἀρχιοινοχόος εἶχεν ἶδει ἕνα κλῆμα μὲ τρεῖς κλάδους γεμάτους σταφύλια. Ἐπῆρε τὰ σταφύλια, τὰ ἔστιψεν εἰς τὸ ποτήρι τοῦ Φαραώ καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε νὰ πίνη. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως ἐξήγησεν τὸ ὄνειρον :

—Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, εἶπεν, ὁ Φαραώ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν θέσιν σου. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμηθῇς καὶ νὰ μεσολαβήσῃς εἰς τὸν Φαραώ νὰ ἀποφυλακίσῃ καὶ ἐμὲ, διότι εἰμαι ἀθῶος.

Ὁ ἀρχισιτοποιὸς εἶχεν ἶδει, ὅτι ἐβάσταζεν εἰς τὴν κεφαλὴν του τρία κάνιστρα, καὶ ὅτι τὸ τρίτον ἦτο γεμᾶτον ἀπὸ γλυκίσματα, ποὺ κατεσκεύαζαν οἱ σιτοποιοὶ διὰ τὸν Φαραώ. Ἀλλὰ τὰ γλυκίσματα αὐτὰ τοῦ τὰ ἔτρωγαν τὰ πουλιά.

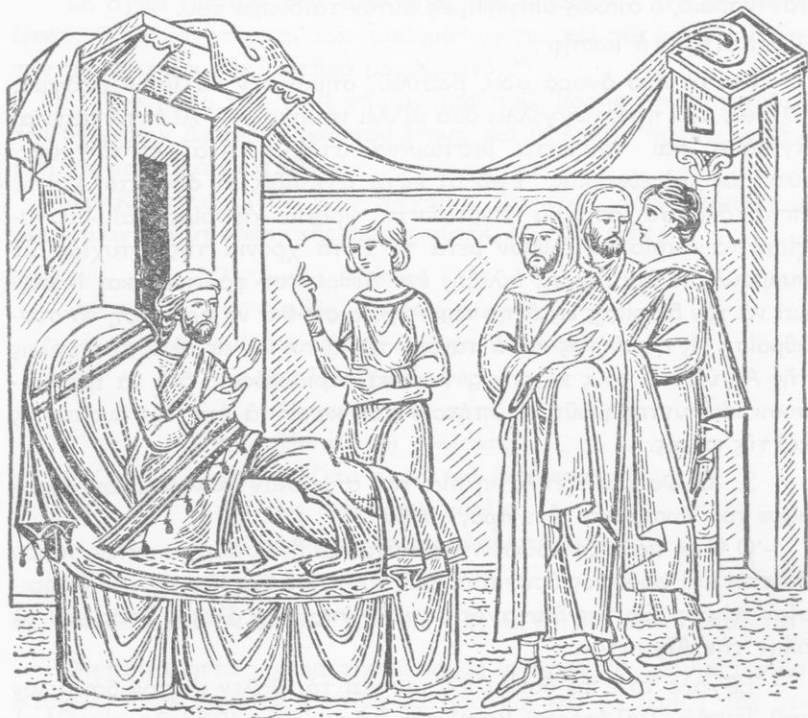
Ὁ Ἰωσήφ τότε ἐξήγησεν, ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραώ θὰ διατάξῃ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν καὶ νὰ κρεμάσουν τὸ σῶμά του διὰ νὰ τὸ φάγουν τὰ ὄρνεα.

Καὶ πράγματι ἔτσι ἐγίνεν. Ὁ ἀρχιοινοχόος ὅμως μέσα εἰς τὴν χαράν του ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν παράκλησίν του.

11. Ο ΙΩΣΗΦ ΔΟΞΑΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (Γενέσ. ΜΒ')

Δύο χρόνια ἔμεινεν ὁ Ἰωσήφ ἀκόμη εἰς τὴν φυλακὴν. Ἡ λύπη του καὶ ἡ στενοχωρία του ἦτο πολὺ μεγάλη. Εἶχεν ὅμως πίστιν καὶ ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος δὲν ἀφήνει ἕως τὸ τέλος νὰ πάθῃ ὁ δίκαιος καὶ ὁ ἀθῶος. Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ.

Μίαν νύκτα ὁ Φαραὼ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα τὸν ἔκαμαν νὰ τρομάξῃ. Εἶδεν, ὅτι ἐστέκετο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου ποταμοῦ, καὶ ἔξαφνα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν Νεῖλον ἑπτὰ ὠραῖαι καὶ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ ἔβροσκον ἐκεῖ. Ἄλλαι ὁμως ἑπτὰ ἄσχημοι καὶ ἀδύνατοι ἀγελάδες ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ κατέφαγον τὰς παχείας.

Ὁ Φαραὼ ἐτρόμαξε καὶ ἐξύπνησεν. Ὅταν δὲ ἀπεκοιμήθῃ καὶ πάλιν, εἶδεν ὅτι ἐφύτρωσαν ἑπτὰ στάχυα παχέα καὶ καρπερά καὶ ὅτι ἄλλα ἑπτὰ ἀδύνατα, λεπτὰ καὶ μαραμένα, κατέπιον τὰ ἑπτὰ καλοθρεμμένα.

Ἐξύπνησε καὶ πάλιν ὁ Φαραὼ καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου, διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσουν τὰ ὄνειρα αὐτά. Ἄλλὰ κανεὶς δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ.

2. Τότε ὁ ἀρχαιονοχός ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ. Παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραῶ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι μόνον ὁ Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος εὕρισκετο εἰς τὴν φυλακὴν, εἶναι εἰς θέσιν νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρά του. Καὶ ἀμέσως ἔστειλεν ὁ Φαραῶ ἀνθρώπους νὰ φέρουν ἐνώπιόν του τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ ἐφόρεσε τὴν καλὴν του στολὴν καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραῶ, ὁ ὁποῖος διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰ ὄνειρά του.

Καὶ εἶπεν ὁ Ἰωσήφ :

— Καὶ τὰ δύο ὄνειρά σου, βασιλεῦ, σημαίνουν τὸ ἴδιον πρᾶγμα. Ὁ Θεὸς σοῦ προαναγγέλλει ὅσα μέλλει νὰ συμβοῦν. Αἱ ἑπτὰ παχεῖαι ἀγέλαδες καὶ τὰ ἑπτὰ μεστωμένα στάχυα εἶναι ἑπτὰ χρόνια εὐτυχίας καὶ εὐφορίας. Ἐνῶ αἱ ἑπτὰ ἀγέλαδες αἱ ἀδύνατοι καὶ τὰ ἑπτὰ ἄκαρπα στάχυα εἶναι ἑπτὰ χρόνια ἀφορίας καὶ δυστυχίας, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλθουν μετὰ τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ἐκλέξῃς ἕνα ἀνθρώπον φρόνιμον καὶ ἱκανὸν καὶ νὰ τὸν διορίσῃς εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ συναθροίσῃ εἰς ἀποθήκας κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου τοὺς καρπούς, πού θὰ περισσεύουν, διὰ νὰ ἡμπορέσουν νὰ συντηρηθοῦν οἱ ὑπήκοοί σου κατὰ τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνας.

3. Ὁ Φαραῶ ἐξεπλάγη διὰ τὴν σημασίαν τῶν ὁνείρων, ἐθαύμασε τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Ὁ Θεὸς σοῦ ἐφάνέρωσεν ὅλα αὐτὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς τόσον συνετὸς καὶ φρόνιμος ὅσον ἐσύ. Διὰ τοῦτο σὲ διορίζω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν. Εἰς τὰς διαταγὰς σου θὰ ὑπακούῃ ὅλος ὁ λαὸς μου εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον.

*Ἐβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι του καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν δάκτυλον τοῦ Ἰωσήφ. Τοῦ ἐφόρεσε βασιλικὸν ἔνδυμα καὶ τοῦ ἔβαλε γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν χρυσοῦν περιδέραιον. Διέταξε κατόπιν καὶ τὸν ἀνεβίβασαν εἰς βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ τὸν ἀνεκήρυξεν ἐνώπιον τῶν Αἰγυπτίων δεύτερον ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου, περὶ πού ὡς ἀντιβασιλέα.

Ὁ Ἰωσήφ τότε ἦτο τριάκοντα ἐτῶν. Ἐνυμφεῦθη δὲ καὶ ἔλαβε σύζυγον τὴν Ἀσενέθ, θυγατέρα ἐνὸς Αἰγυπτίου ἱερέως, καὶ ἀπέκτησε δύο παιδιὰ. Κατόπιν ἐγύρισε τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ

ἔκτισεν ἀποθήκας διὰ νὰ ἀποθηκεύσῃ τοὺς καρπούς, ποὺ θὰ ἐπερίσσευαν κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας.

Τοιοιτοτρόπως, ἐνῶ ὁ γέρων Ἰακώβ ἔκλαιε καὶ ἐθρηνοῦσεν εἰς τὴν Χαναὰν τὴν στέρησιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του υἱοῦ, ὁ Ἰωσήφ ἐδοξάζετο εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς δεῦτερος ἄρχων αὐτῆς.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας διδάσκουν, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἔνεκα τῆς ἀθωότητος καὶ τῶν παθημάτων του καὶ τῆς τελικῆς δόξης του προεικονίζει τὸν Σωτῆρά μας Χριστόν.

Ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τὴν μνήμην τοῦ Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου τὴν Μεγάλην Δευτέραν ἐκάστου ἔτους, καὶ μὲ ὥραϊα τροπάρια ἐξυμνεῖ τὰς πολλὰς ἀρετὰς του.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Μεγάλης Δευτέρας, ποὺ περιέχει μὲ συντομίαν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἡμέρας αὐτῆς, λέγει τὰ ἑξῆς :

Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο ⁽¹⁾
τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρησιν,
καὶ ὁ γανναῖος ἐκάθητο ἄρματι,
ὡς βασιλεὺς τιμώμενος.
Τῆς Αἰγυπτίας γὰρ τότε ⁽²⁾
ταῖς ἡδοναῖς μὴ δονλεύσας,
ἀντεδοξάζετο παρὰ τοῦ βλέποντος ⁽³⁾
τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ νέμοντος στέφος ἄφθαρτον ⁽⁴⁾.

12. Ο ΙΑΚΩΒ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (Γενέσ. MB' — N')

Μετὰ τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἔφθασαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Τότε ἤρχισεν ἡ πείνα νὰ μαστίξῃ καὶ νὰ θερίζῃ τὰς γειτονικὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ μόνον οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ὑπέφερον.

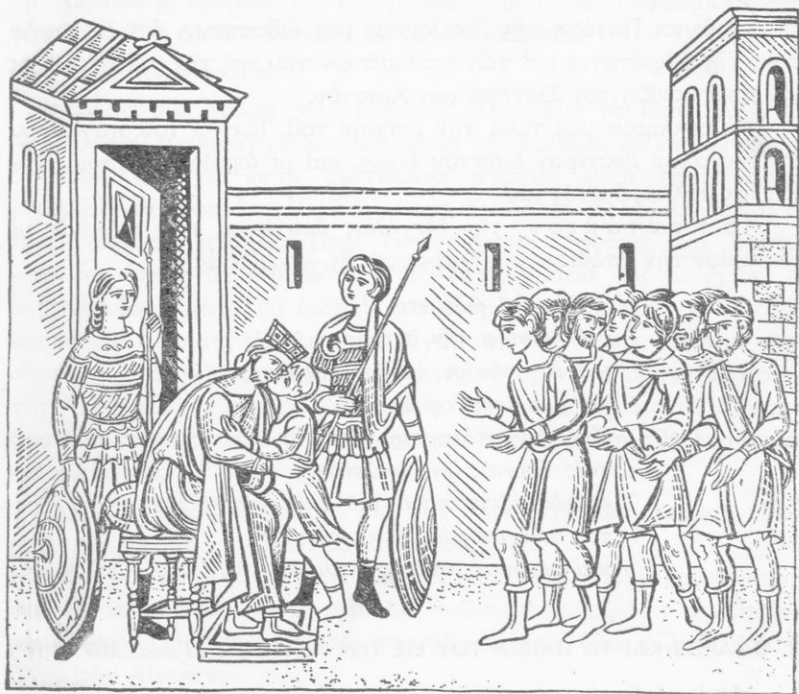
Ἡ πείνα κατέλαβε καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Χαναὰν καὶ ἐπομένως καὶ τὸν Ἰακώβ μὲ τὰ παιδιὰ του καὶ τὰς οἰκογενεῖας των.

Ὅταν λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Ἰακώβ, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλεῖται

1. ἐθρηνοῦσε, 2. τῆς συζύγου τοῦ Πετεφρῆ, 3. τοῦ θεοῦ, 4. στεφάνι.

σιτάρι, απέστειλε τὰ παιδιὰ του ἐκεῖ ν' ἀγοράσουν. Πλησίον του ἐκράτησε μόνον τὸν Βενιαμίν.

Ἐρχονται τότε οἱ δέκα ἀδελφοὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάζονται εἰς τὸν Ἰωσήφ, πέφτουν καὶ τὸν προσκυνοῦν, καὶ τοῦ ζητοῦν τὴν χάριν νὰ τοὺς πωλήσῃ σιτάρη.

Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως τοὺς ἀνεγνώρισεν. Ἐνεθυμήθη τὸ ὄνειρον, ποῦ εἶχεν ἶδει, καὶ διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συναισθανθοῦν ὅτι ἐφάνησαν σκληροὶ καὶ κακοὶ πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπεν ὅτι εἶναι κατάσκοποι καὶ ὅτι θὰ φυλακισθοῦν.

Οἱ ἀδελφοὶ ἐνόησαν τότε, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς τιμωρεῖ τώρα διὰ τὴν κακίαν των, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπε πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν γλῶσσαν των, διὰ νὰ μὴ τοὺς καταλάβῃ ὁ ἄρχων :

—Δὲν σᾶς εἶπα ἐγὼ νὰ λυπηθῶμεν τὸν ἀδελφόν μας καὶ νὰ μὴ τὸν βλάψωμεν ; Ἰδοὺ ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ τῶρα.

Ὁ Ἰωσήφ μόλις ἤκουσεν αὐτὰ συνεκινήθη καὶ ἔκλαψε κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρας τοὺς ἐκάλεσε καὶ τοὺς εἶπεν :

—Ἐνας ἀπὸ σᾶς θὰ μείνῃ ἐδῶ εἰς τὴν φυλακὴν. Οἱ ὑπόλοιποι θὰ λάβετε σιτᾶρι καὶ θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν πατρίδα σας, διὰ νὰ φέρετε τὸν μικρότερον ἀδελφόν σας, τὸν Βενιαμίν, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ πραγματικῶς ἐκρατήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Συμεὼν. Διὰ τοῦτο, ὅταν πάλιν ἦλθον διὰ ν' ἀγοράσουν σιτᾶρι, ἠναγκάσθησαν καὶ ἔφεραν μαζί των καὶ τὸν Βενιαμίν.

Τότε δὲν ἐκρατήθη ὁ Ἰωσήφ. Ἐφανερώθη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀδελφός των ὁ Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον εἶχον πωλήσει εἰς τοὺς Ἰσμαηλίτας ἐμπόρους. Ὁ Θεὸς ὁμῶς δὲν τὸν ἄφησε νὰ χαθῇ, ἀλλὰ τὸν ἐπροστάτευσε καὶ τὸν ἀνέδειξεν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ βασιλέα.

—Καὶ τῶρα, ἐπρόσθεσε, νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν πατρίδα, καὶ νὰ ἀναγγεῖλετε εἰς τὸν πατέρα, ὅτι εἶμαι εἰς τὴν ζωὴν, καὶ νὰ τὸν πείσετε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐδῶ μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν, μὲ τὰ παιδιὰ σας καὶ τὰ ὑπάρχοντά σας, διότι ἡ πείνα θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀκόμη πέντε χρόνια.

2. Οἱ ἀδελφοὶ γεμᾶτοι χαράν, ἀφοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν Φαραῶ πλούσια δῶρα καὶ ἀμάξας διὰ τὴν μετακόμισιν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἔφεραν εἰς τὸν γέροντα πατέρα των τὴν χαρμόσυνον εἶδισιν.

Ὁ Ἰακώβ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ζῇ ὁ υἱός του ὁ Ἰωσήφ, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην, καὶ ἑτοιμάσθη μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Πρὶν περάσῃ τὰ σύνορα τῆς Χαναάν, προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε καὶ πάλιν ὁ Θεὸς τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ τὸν κάμῃ λαὸν μέγαν, ὅτι θὰ εἶναι καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον μαζί του, καὶ ὅτι θὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀπογόνους του εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰακώβ, ἀνέβηκεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἄρμα καὶ ἔτρεξεν νὰ τὸν προὔπαντήσῃ. Αἱ στιγμαὶ τῆς συναντήσεώς των ἦσαν πολὺ συγκινητικαί. Ἐνυγκαλίσθησαν ὁ

ἓνας τὸν ἄλλον, ἐφιλήθησαν καὶ ἔκλαυσαν ἐπὶ πολὺ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαράν.

3. Ὁλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ ἦσαν τότε ψυχὰι ἐβδομήκοντα πέντε. Εἰς αὐτοὺς ἔδωκεν ὁ Φαραὼ μὲ εὐχαρίστησιν τὴν εὐφορον χώραν Γεσέν διὰ νὰ κατοικήσουν. Ἦτο δὲ αὕτη πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἐγκατεστάθησαν οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔγιναν πράγματι λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰακώβ ἔζησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον δέκα ἑπτὰ ἀκόμη ἔτη εὐτυχής. Ὅτε δὲ προησθάνθη τὸν θάνατόν του, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ τὸν θάψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. Ἐπειτα υἱοθέτησε τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ, τὸν Ἐφραΐμ καὶ τὸν Μανασσῆ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καθὼς καὶ τοὺς δώδεκα υἱοὺς του.

Ἰδιαιτέραν εὐλογίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰούδαν. Προεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ φυλὴ του θὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Διότι ἔμελλε νὰ ὑπερτερῇ ἀπὸ αὐτὰς εἰς τὸ μεγαλεῖον, εἰς τὸ πλῆθος, εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ εἰς τὴν ἀνάδειξιν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ βασιλέων. Πραγματικῶς δὲ ὁ Ἰούδας ἔγινεν ὁ πατριάρχης τῆς φυλῆς τῶν Ἰουδαίων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προῆλθε κατόπιν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

Τέλος ὁ Ἰακώβ προεῖπεν, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός. Καὶ πράγματι ἐκ τῆς φυλῆς αὐτῆς ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἐσταυρώθη ὡς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Ὁ Ἰακώβ ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Χεβρὼν μεγαλοπρεπῶς. Ὁ Ἰωσήφ ἐτάφη εἰς τὴν Αἴγυπτον.

13. Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ. Ο ΙΩΒ (Γένεσις. Ἰώβ)

Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν τῶν Ἑβραίων, δηλ. τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακώβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, μανθάνομεν τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν εἶχον οὗτοι κατὰ τὴν παναρχαίαν ἐκείνην ἐποχὴν, πρὸ τοῦ Μωυσέως.

Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων ἦτο τότε ἡ μόνη ἀληθινή. Διότι ἐγνώριζε καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐδίδασκε δηλ. ὅτι ἓνας καὶ μόνος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχουν πίστιν καὶ ὑπακοὴν μεγάλην. Αὐτὸ τὸ παράδειγμα ἔδωσαν εἰς τὸν λαὸν τῶν καὶ ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰακώβ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐγνώριζον καὶ ἐλάτρευον τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὅπως ἡ πατρικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ἐκατοικοῦσεν εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, ὁ Μελχισεδέκ, ὁ εὐσεβὴς Ἰώβ καὶ ἄλλοι.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἦσαν εἰδωλολάτραι, δηλαδὴ ἐλάτρευον ὄχι τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν Δημιουργὸν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὰ κτίσματά του ἢ δημιουργήματα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα λέγονται εἰδωλά.

2. Αἱ κυριώτεραι διδασκαλίαι τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν αἱ ἑξῆς :

α') Ἕνας Θεὸς ὑπάρχει ἀληθινός, πάντες οἱ λοιποὶ θεοί, οἱ θεοὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, εἶναι ψευδεῖς θεοί, ὄχι ἀληθινοί.

β') Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιητής, δηλαδὴ ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸς εἶπε καὶ ἔγινεν ὁ κόσμος.

γ') Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ σῶμα, ποὺ εἶναι θνητόν, καὶ ἀπὸ ψυχὴν ἢ πνεῦμα, ποὺ εἶναι ἀθάνατον.

δ') Οἱ πρωτόπλαστοι, Ἀδὰμ καὶ Εὕα, ἔζων κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν παράδεισον, ὕστερα ὅμως ἡμάρτησαν καὶ ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ.

ε') Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων μετεδόθη εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ

ς') Ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ ἁμάρτημα αὐτό.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Πατριάρχας. Αὐτὴν δὲ μετέδωκαν οὗτοι εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων, ὁ ὁποῖος προήλθεν ἀπὸ αὐτοὺς. Αὐτὸν τὸν λαὸν ἐπροστάτευσεν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο λέγεται περὶ οὐσίος, δηλαδὴ ἐκλεκτός, λαὸς τοῦ Κυρίου.

3. Ἀλλ' ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων περιέχει πολλὰς μὲν ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἠθικὰς ἀτελείας. Βλέπομεν π.χ. εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν νὰ γίνωνται γάμοι

μεταξύ συγγενῶν, οἱ ἄνδρες νὰ λαμβάνουν ὡς συζύγους πολλές μαζί γυναῖκες, καὶ νὰ εἶναι πολλάκις μεταξύ των φθονεροὶ καὶ ὄχι ἀγαθοί. Καὶ τοῦτο, διότι ἀκόμη δὲν γνωρίζουν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν θὰ τὸν λάβουν κατόπιν διὰ τοῦ Μωυσεως.

Παρ' ὅλας ὁμως τὰς ἀτελείας των οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ἄνθρωποι ἔχουν σταθεράν τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸ ἅγιον θέλημα αὐτοῦ. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ.

Μᾶς τὸ διδάσκει ἀκόμη παραστατικώτατα καὶ ἡ ἱστορία τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὰς δυστυχίας του ἀκόμη ἔλεγεν :

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῆρσεν. Ἄς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον καὶ τώρα καὶ πάντοτε.

Ὁ Ἰώβ ἔζησεν εἰς τὰ χρόνια τῶν Πατριαρχῶν, καὶ ἦτο πλουσιώτατος καὶ εὐτυχέστατος μὲ τὰ τέκνα του, μὲ τὰ ζῶα του, μὲ τὴν περιουσίαν του. Ἦλθεν ὁμως ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἔχασεν ὅλα, παιδιὰ, ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα, περιουσίαν. Καὶ μόνον τὴν πίστιν του εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἔχασεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἔλεγεν :

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῆρσεν.

*Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον,
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.*

Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἔκαμε πάλιν εὐτυχῆ καὶ πλούσιον.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

14. Ο ΜΩΥΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*Ἐξόδ. Α' καὶ Β'*)

πέρασαν χρόνια πολλά ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ Ἰωσήφ, τετρακόσια περίπου, καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ Ἰσραηλίται, ἠϋξήθησαν καὶ ἐγιναν λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Γεσέν, τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αἰγύπτου.

Πολλοὶ Φαραὼ ἐν τῷ μεταξύ εἶχον βασιλεύσει εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἶχον λησμονηθῇ δυστυχῶς αἱ πρὸς τὴν χώραν αὐτὴν ὑπηρεσίαι τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ μεγάλη αὐξησης τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐφόβιζε τώρα τοὺς Φαραὼ, μήπως αὐτοὶ συμμαχήσουν μὲ κανένα ξένον λαὸν καὶ πολεμήσουν ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων.

—Προσέξατε, ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ εἶναι ἰσχυρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς.

Διὰ τοῦτο οἱ Φαραὼ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρχισαν συστηματικὸν διωγμὸν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων.

Καὶ ἐπέβαλλον εἰς αὐτοὺς οἱ Φαραὼ τότε βαρεῖας καὶ ἀναγκαστικὰς ἐργασίας, δηλ. ἀγγαρείας, διὰ νὰ τοὺς ἐξαντλήσουν. Ἄλλ' οἱ Ἰσραηλίται μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὅσον ἐπιέζοντο, τόσον περισσότερον καὶ ἰσχυρότεροι ἐγίνοντο.

Τότε ἓνας Φαραὼ διέταξε τὰς μαίας νὰ πνίγουν τὰ ἄρσενι-

καὶ παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, μόλις γεννῶνται. Ἀλλὰ τὸ σκληρὸν αὐτὸ μέτρον δὲν ἐπέτυχε, διότι αἱ μαῖαι ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἐπνιγαν τὰ νεογέννητα. Διὰ τοῦτο διέταξεν ὁ Φαραὼ νὰ ρίπτωνται τὰ παιδιὰ, μόλις γεννῶνται, θυσία εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν, τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων, χωρὶς τὸ ἀπάνθρωπον αὐτὸ διάταγμα νὰ κρατήσῃ πολλὰ ἔτη.

2. Ἐν τῷ μεταξύ ὁμοῦς ὁ Θεὸς μέσα εἰς τὸν διωγμὸν αὐτὸν προητοίμαζε τὴν σωτηρίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ τώρα φέρει εἰς τὸν κόσμον τὸν ἐλευθερωτὴν των. Εἶναι ὁ Μωυσῆς.

Μία Ἰσραηλίτις ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ ἐγέννησεν ἕνα ἀγοράκι, τὸ ὁποῖον ἐλυπήθη νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν Νεῖλον. Τὸ ἐκράτησε καὶ τὸ ἀνέτρεφε κρυφὰ εἰς τὸ σπίτι της ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐφοβήθη μήπως ἀνακαλυφθῇ, ἔλαβεν ἕνα πλεκτὸν καλαμένιον κιβώτιον, τὸ ἄλειψε μὲ πίσσαν, ἔβαλε μέσα τὸ νήπιον καὶ τὸ ἔδωσε εἰς τὴν κόρην της Μαρίας νὰ τὸ φέρῃ καὶ νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἤρχετο καὶ ἐλούετο ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ, μήπως αὐτὴ τὸ λυπηθῇ καὶ τὸ σώσῃ.

3. Καὶ πράγματι, ὅταν κατέβῃ ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ διὰ νὰ λουσθῇ, ἤκουσε τὰς φωνὰς τοῦ παιδιοῦ, διέταξε νὰ τῆς τὸ φέρουν καὶ συνεκινήθη, ὅταν μέσα εἰς τὸ καλαθάκι εἶδε τὸ ὠραῖο ἀγοράκι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ συνεπάθησε, ἀπεφάσισε νὰ τὸ σώσῃ.

Μόλις ἡ Μαρία ἀντελήφθη τοῦτο, παρουσιάσθη καὶ ἠρώτησε τὴν κόρην τοῦ Φαραῶ, ἂν θέλῃ τροφὸν διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τὸ παιδίον. Ἔτρεξε δὲ καὶ ἐκάλεσε τὴν μητέρα της. Τότε εἶπε πρὸς αὐτὴν ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ:

— Διατήρησέ μου τὸ παιδίον τοῦτο καὶ θήλασε αὐτό, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω τὸν μισθόν σου.

Ἐλαβε τότε ἡ μητέρα τὸ παιδίον, τὸ ἐθήλασε καὶ τὸ ἀνέθρεψε ἐλεύθερα, σύμφωνα μὲ τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἥθη τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὅταν δὲ τοῦτο ἐμεγάλωσε, τὸ ἔφερεν εἰς τὴν κόρην τοῦ Φαραῶ, ἡ ὁποία τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆς, δηλαδὴ ἀνθρωπὸν σωσμένον ἀπὸ τὰ ὕδατα.

Ὁ Μωυσῆς ἔλαβε τότε βασιλικὴν ἀνατροφὴν μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐμορφώθη μὲ ὅλην τὴν αἰγυπτιακὴν σοφίαν. Ἐγίνε σοφὸς καὶ δυνατὸς εἰς ἔργα καὶ εἰς λόγους, παρ' ὅλον ὅτι ἦτο βραδύγλωσσος καὶ ἰσχνόφωνος.

15. Ο ΘΕΟΣ ΑΝΑΘΕΤΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΥΣΗΝ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΩΝ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Ἐξόδ. Β' — Δ')

Ὁ Μωυσῆς, ὡς θετὸς υἱὸς τῆς κόρης τοῦ Φαραώ, εἶχεν ἀποκτήσει, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικὴν του μόρφωσιν, μεγάλην δύναμιν καὶ δόξαν. Δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως, ὅτι ἦτο Ἰσραηλίτης καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ὁμοφύλους του καὶ νὰ ἀγανακτῇ, ὅταν ἔβλεπε τοὺς Αἰγυπτίους νὰ καταπιέζουν τοὺς Ἑβραίους.

Μίαν ἡμέραν ἐβγήκεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τοὺς συμπατριώτας του, τοὺς Ἑβραίους. Εἰς τὸν δρόμον εἶδεν ἕνα Αἰγύπτιον νὰ κτυπᾷ σκληρὰ ἕνα Ἑβραῖον. Ἦθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ὁργίσθη τότε ὁ Μωυσῆς. Ἡ φιλοπατρία του τὸν ἐκυρίευσεν. Κατελήφθη ἀπὸ ἐθνικὴν συγκίνησιν καὶ ἐθεώρησεν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπέμβῃ.

Ἐκτύπησε λοιπὸν τὸν Αἰγύπτιον δυνατὰ καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. Ἐκοίταξε γύρω του. Δὲν τὸν εἶδε κανεὶς. Ἀμέσως ἔσκαψεν ἕνα λάκκον εἰς τὴν ἄμμον καὶ τὸν ἔθαψεν. Οἱ Ἰσραηλίται ἐπῆραν θάρρος. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔμεινε μυστικόν. Τὸ ἐπληροφορήθη καὶ ὁ Φαραώ. Διὰ τοῦτο ἔφυγεν ὁ Μωυσῆς κρυφὰ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς μίαν χώραν τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ἡ ὁποία ἐλέγετο Μαδιάμ.

Εἰς τὴν Μαδιάμ ὁ Μωυσῆς ἐγνωρίσθη μὲ τὸν ἱερέα Ἰθοὺρ καὶ ἔλαβε σύζυγον τὴν θυγατέρα του Σεπφώραν, ἀπέκτησε δὲ δύο παιδιά εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του. V

2. Τὰ χρόνια ἐπερνοῦσαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἐστέναζον κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν καὶ τὰς πιέσεις τῶν Αἰγυπτίων. Τὰς ἐλπίδας των πλέον εἶχον μόνον εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐγκατέλειπεν.

Μίαν ἡμέραν, ἐκεῖ ποῦ ὁ Μωυσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Χωρήβ, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ, εἶδε ἕνα παράξενον θέαμα. Ἀπὸ μίαν βάτον ἔβγαιναν φλόγες, χωρὶς ὅμως νὰ καίεται ἡ βάτος. Ἐκπληκτος ὁ Μωυσῆς εἶπεν:

— Ἄς πλησιάσω νὰ ἴδω καλλίτερα τὸ παράξενον αὐτὸ θέαμα.

Ἦκουσεν ὅμως ἀμέσως τότε μίαν φωνὴν, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ τὴν φλεγομένην βάτον, νὰ τοῦ λέγῃ:

— Μωυσῆ, μὴ πλησιάσῃς ἐδῶ. Νὰ βγάλῃς τὰ ὑποδήματά σου,

διότι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου. Εἶδα τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν τῆς ἀπελπισίας του ἕνεκα τῶν διωγμῶν του, καὶ ἀντελήφθην τὸν πόνον του καὶ θέλω νὰ ἐλευθερώσω αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων. Θέλω νὰ τοὺς ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσω εἰς γῆν καλὴν, ὅπου ρέει γάλα καὶ μέλι, εἰς τὴν Χαναάν. Ἐλα λοιπὸν τώρα νὰ σὲ στείλω πρὸς τὸν Φαραώ, διὰ νὰ ἐξαγάγῃς σὺ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραηλιτικὸν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς δουλείας.

3. Ὁ Μωυσῆς, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπροσπάθησε μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀποφύγῃ τὸ βαρὺ καὶ δύσκολον ἔργον, ποὺ τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Θεός.

Ἦτο ἐπιχείρημα τὸ ὅτι ἦτο ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος. Τοῦ ἔδωσεν ὅμως θάρρος ὁ Θεὸς καὶ τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί του, καὶ ὅτι θὰ τοῦ δώσῃ βοηθὸν εἰς τὸ ἔργον του τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών.

Ὁ Μωυσῆς, ποὺ ἦτο τότε ὀγδοήκοντα ἐτῶν, παρέλαβε τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του συνήντησεν εἰς τὸν δρόμον τὸν μεγαλύτερον ἀδελφόν του Ἀαρών, ὁ ὁποῖος ἤρχετο διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Μαδιάμ.

Ὁ ἴδιος ὁ Μωυσῆς μᾶς περιγράφει τὰ γεγονότα αὐτὰ εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὴν Ἑξοδον. (Ἰδὲ καὶ Πράξ. Ἀποστ. Ζ' 20 — 40).

16. Αἱ Δέκα Πληγαὶ καὶ τὸ Πρῶτον Πάσχα τῶν Ἰσραηλιτῶν

(Ἑξόδ. Ε' — ΙΒ')

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ἀφοῦ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς Ἑβραίους τὴν ἀπόφασιν καὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ δι' αὐτοὺς, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ ἐζήτησαν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ των ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Φαραῶ ἀπήντησε περιφρονητικῶς:

— Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπακούσω; Δὲν τὸν γνωρίζω. Οὕτε ἐπιτρέπω εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν.

Καὶ διέταξε νὰ ἐπιβάλλουν εἰς αὐτοὺς μεγαλυτέρας ἀγγαρείας.

Οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς λόγους τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρών εἶχον πάρει θάρρος καὶ εἶχον ἐλπίσει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, τώρα ἀπεγοητεύθησαν. Ὁ Μωυσῆς ἐστενοχωρήθη πολὺ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν παρηγόρησε καὶ τοῦ ἐπανέλαβε τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὰς ὑποσχέσεις του.

Ὅταν διὰ δευτέραν φορὰν ὁ Φαραῶ ἠρνήθη νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐπηκολούθησαν σπουδαῖα γεγονότα. Ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους μὲ δέκα μεγάλας τιμωρίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται π λ η γ α ί.

2. Ἡ τελευταία πληγὴ ἦτο νὰ ἀποθάνουν μέσα εἰς μίαν νύκτα ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπὸ τὸ πρωτότοκον

τέκνον τοῦ Φαραώ μέχρι τοῦ πρωτοτόκου τέκνου τοῦ τελευταίου δούλου.

Όταν ἐπλησίασεν ἡ φοβερὰ αὐτῇ τιμωρία, διέταξεν ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ εἶναι ἑτοιμοὶ πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἡ διαταγὴ ἦτο ἡ ἐξῆς: Τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ ὁποία ἦτο ἡ 14ῃ τοῦ ἑβραϊκοῦ μηνὸς Νισάν (Μαρτίου - Ἀπριλίου), κάθε Ἰσραηλιτικὴ οἰκογένεια ἔπρεπε νὰ σφάξῃ ἓνα ἄρνι ἐν ἑνί αὐσιν καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ βάψουν τὸ ἀνώφλιον καὶ τοὺς παραστάτας τῆς θύρας των.

Τὸ ἄρνι αὐτὸ νὰ τὸ ψήσουν ὁλόκληρον χωρὶς νὰ τοῦ σπάσσουν τὰ κόκκαλα ἢ νὰ τὸ τεμαχίσουν, καὶ νὰ μὴ τὸ φάγουν ὦμόν ἢ βραστόν, ἀλλὰ ψητόν, εἰς τὴν σούβλαν. Ἐπρεπεν ἀκόμη νὰ ζυμώσουν ψωμιὰ ἄζυμα, δηλ. χωρὶς προζύμι, νὰ βράσουν χόρτα πικρά, καὶ νὰ καθήσουν τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ φάγουν μὲ βίαν, ἐνδεδυμένοι καὶ ἑτοιμοὶ πρὸς ἀναχώρησιν.

Πράγματι, ὅτε ἦλθεν ἡ 14ῃ τοῦ Νισάν, οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν ἑτοιμοὶ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην, ποὺ ἦτο πανσέληνος, ἐθανατώθησαν ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων. Θρῆνοι, ὄδυρμοὶ καὶ κραυγαὶ ἠκούοντο ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ κάθε αἰγυπτιακὴν οἰκογένειαν.

Τότε φόβος κατέλαβε τὸν Φαραώ, ὁ ὁποῖος ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Μωυσῆν καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἀφήνει ἐλευθέρους τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ ὅλα των τὰ κινητὰ πράγματα καὶ τὰ ζῷα.

3. Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον οἱ Ἰσραηλίται ἐορτάζουν κάθε χρόνον ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀπαλλαγῆς των ἀπὸ τὸν αἰγυπτιακὸν ζυγόν. Τὴν ἐορτὴν αὐτὴν ὀνομάζουν Πάσχα. Ἡ λέξις εἶναι ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει διάβασιν, ὑπερπήδησιν καὶ ἀπαλλαγὴν ἢ ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας.

Τὸ ἑβραϊκὸν Πάσχα εἶναι τύπος προφητικὸς καὶ προεικόνισις τοῦ Χριστιανικοῦ Πάσχα. Ὁ πασχαλινὸς ἄμνος τῶν ἑβραίων προεικονίζει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ εἶναι ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καὶ ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὧμους του τὰς ἀμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Αὐτὸς ἐθυσιάσθη θεληματικῶς, διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν ἀνθρω-

πότητα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τὸν αἰώνιον θάνατον τῆς ἁμαρτίας.

Ὅπως δηλ. οἱ Ἰσραηλῖται ἐσώθησαν ἀπὸ τὸν θάνατον, διότι εἶχον βάψει τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν των μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ πιστοὶ, ὅταν βάψουν μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, διὰ τῆς Θείας Μεταλήψεως, τὰς θύρας τῆς ψυχῆς των, σώζονται ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ συνεπῶς ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον.

17. ΕΞΟΔΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ΔΙΑΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ (Ἐξόδ. ΙΔ' — ΙΕ')

Δύο περίπου ἑκατομύρια Ἰσραηλῖται συνεκεντρώθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Γεσέν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἑξακόσιαι χιλιάδες ἦσαν ἄνδρες, καὶ ἐξεκίνησαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωυσέως ἀπὸ τὴν πόλιν Ραμεσῆ.

Ἐφευγον πλέον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον μείνει τετρακόσια περίπου χρόνια ὡς δοῦλοι τῶν Αἰγυπτίων. Μαζί των ἐπῆραν καὶ τὰ ὄστα τοῦ Ἰωσήφ, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελίαν του, διὰ νὰ τὰ θάψουν εἰς τὴν Χεβρών.

Ἦρχισαν ἔτσι τὴν ἱστορικὴν καὶ γεμάτην ἀπὸ περιπετείας πορείαν των πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐξόδου ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον, τὴν δὲ ἐπομένην ἐβάδισαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν σύγκρουσιν των μὲ τοὺς Φιλισταίους καὶ τοὺς Μαδιανίτας. Ἐκεῖ ἡ χαρὰ των μετεβλήθη εἰς φόβον καὶ ἀγωνίαν.

Ὁ Φαραὼ μετενόησε διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ διέταξε τὸν στρατὸν του νὰ τοὺς καταδιώξη καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἐμπρὸς εἶχαν τότε οἱ Ἰσραηλῖται τὴν θάλασσαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον πλοῖα νὰ τὴν διαβοῦν. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπῆρχον ὄρη ἀπότομα καὶ ὑψηλά, ὀπίσω των δὲ ἤρχετο μὲ μέγαλον θόρυβον ὁ στρατὸς τῶν Αἰγυπτίων. Ἡ θέσις των ἦτο δύσκολος.

Ὡλιγομύχησαν τότε οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ἔχασαν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεόν. Ἦρχισαν νὰ γογγύζουν ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρὼν καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

2. Ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν χάνει τὴν πίστιν του. Δίδει θάρρος εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς λέγει νὰ ἔχουν πίστιν εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, ὁ ὁποῖος, ὅπως τοὺς ἔσωσεν ἄλλοτε, δύναται καὶ τώρα νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ πράγματι εἶδεν ὁ Θεὸς τὴν ἀγωνίαν τοῦ λαοῦ του, τὸν ἔλυπήθη καὶ τὸν ἔσωσε.

Μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑβραίων ἔπεσε πυκνὴ δόμιχλη, ἡ ὁποία ἔκρυψε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των. Κατόπιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωυσῆν νὰ κτυπήσῃ τὴν θάλασσαν μὲ τὴν ράβδον του. Σφοδρὸς ἄνεμος ἐσηκώθηκε τότε, καὶ—ὦ τοῦ θαύματος!— ἡ θάλασσα ἐχωρίσθη εἰς δύο καὶ ἐσηματίσθη εὐρύχωρος διάδρομος ξηρᾶς. Διὰ μέσου τοῦ διαδρόμου αὐτοῦ ὄλην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλίται χωρὶς νὰ βραχοῦν. Ἐσώθησαν.

Οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἀντελήφθησαν ὅτι τοὺς εἶχον διαφύγει οἱ Ἰσραηλίται, ἐπλησίασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ ὥρμησαν ἐντὸς τοῦ διαδρόμου διὰ νὰ καταδιώξουν αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Μωυ-

σῆς ἐκτύπησε διὰ δευτέραν φοράν τὰ νερά, καὶ ἡ θάλασσα ἐπανῆλθε μὲ ὄρμην εἰς τὴν θέσιν της.

Τότε ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ Αἰγύπτιοι μὲ τὸ ἵππικὸν καὶ τὰ πολεμικά των ἄρματα. Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον σωθῆ ὀριστικῶς ἀπὸ τοῦς Αἰγυπτίους.

3. Ἡ χαρά, ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ἡ ἀγαλλίασις τῶν Ἑβραίων ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐδοξολογοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμαστὴν σωτηρίαν των.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρών, ἡ Μαριάμ, ἔλαβεν ἓνα τύμπανον εἰς τὰ χέρια της, καὶ μαζί μὲ πολλὰς ἄλλας νεάνιδας ἐχόρευον καὶ ἔψαλλον τὸν ἐξῆς ὠραῖον ὕμνον, ποῦ εἶναι ποίημα τοῦ Μωυσέως :

*« Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.
Ἴππον καὶ ἀναβάτην ἔρριπεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.
Οὗτός μοι Θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν,
Θεὸς τοῦ πατρὸς μου καὶ ὑψώσω αὐτόν.
Κύριος συντρίβων πολέμους·
Κύριος ὄνομα αὐτῶ.
Ἄρματα Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
ἔρριπεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Ἐπιλέκτους ἀναβάτας κατεπόντισεν
ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ...
Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ·
ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Κύριε, ἔθρανσεν ἐχθρούς ».*

Ἐπάνω εἰς τὸν ὕμνον αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει συνθέσει ὠραῖα τροπάρια. Ὀνομάζεται δὲ ὁ ὕμνος αὐτὸς π ρ ω τ η ψ δ ή, διότι εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ψδὰς, τὰς ὁποίας ἔχουν οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Ὑμνολογίαν των.

18. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. ΝΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΑΛΗΚΙΤΩΝ (Εξόδ. ΙΣΤ' — ΙΖ')

Ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὠδήγησεν ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ μέσου τῆς Πετραίας Ἀραβίας εἰς τὴν δυτικὴν ἔρημον τῆς Σιναϊτικῆς χερσονήσου.

Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν ἔλειψαν αἱ τροφαί, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἐγόγγυζον καὶ πάλιν ἐναντίον τοῦ Μωυσέως. Τότε ἤρχισε νὰ στέλλῃ εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ὀρτύκια καὶ ἕνα εἶδος ἄρτου, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν μάννα⁽¹⁾. Διότι ὅταν τὸ εἶδαν διὰ πρώτην φοράν οἱ Ἑβραῖοι ἠρώτησαν: Τί εἶναι τοῦτο; Ὁ δὲ Μωυσῆς ἀπήντησεν: Εἶναι ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει ὁ Θεὸς ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ τοὺς συνέστησε νὰ φυλάξουν ὀλίγον εἰς μίαν χρυσὴν στάμναν πρὸς ἀνάμνησιν.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλειψε τὸ νερό, ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωυσέως τοὺς ἔδωσε μὲ θαῦμα ἄφθονον.

2. Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν πρὸς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ ὅποιοι ἦσαν λαὸς φιλοπόλεμος, καὶ ἐθανάτωσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Τότε διέταξεν ὁ Μωυσῆς ἕνα γενναῖον Ἰσραηλίτην, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυή, νὰ στρατολογήσῃ ἄνδρας γενναίους καὶ νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ στράτευμά του παρετάχθη διὰ νὰ πολεμήσῃ. Ὁ Μωυσῆς τότε στηριζόμενος εἰς τὴν ράβδον, μὲ τὴν ὁποίαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ εἶχε κτυπήσει ἄλλοτε τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀνέβηκεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένου βουνοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν καὶ τὸν γαμβρόν του Ὡρ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν μάχην.

Ὅταν ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὁ Μωυσῆς ἀπλωσε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ τὰ χέρια του δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς σχῆμα σταυροῦ. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ χέρια του ἦσαν ἀπλωμένα, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας. Ὅταν ὁμως ἐκουράζετο ὁ Μωυσῆς καὶ κατέβαζε τὰ χέρια, τότε ἐνίκων οἱ Ἀμαληκῖται.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὡρ ἐσκέφθησαν νὰ κρατοῦν αὐτοί, ὁ ἕνας δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀριστερά, τὰ χέρια τοῦ Μωυσέως ἀνοικτά, καὶ νὰ τὰ στηρίζουν, μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ὅποτε ἐνίκησαν τελειωτικὰ οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ Μωυσῆς μὲ τὴν ἔκτασιν τῶν χειρῶν του εἰς τὰ πλάγια ἐσχηνάτιζε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ μὲ τὴν ὅλην στάσιν

1. Ἡ λέξις εἶναι ἑβραϊκὴ καὶ ἐξηγεῖται: Τί εἶναι τοῦτο;

τοῦ σώματός του. Καί ἐφ' ὅσον ἐγίνετο τοῦτο, μέ τήν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται. Ὅταν ὁμως, ἐνεκα κοπώσεως, ἐπιπτον τὰ χέρια τοῦ Μωυσέως καί ἔπαυεν οὕτω σχηματιζόμενον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, τότε ὑπερίσχυον καί ἐνίκων οἱ Ἀμαληκῖται.

Μέ τήν συμβολικήν αὐτήν εἰκόνα ἡ Παλαιά Διαθήκη μᾶς προλέγει τήν ἀκατάλυτον δύναμιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀήττητον ὄπλον. Διότι τὸν ἔκαμεν ἅγιον μέ τὸν θάνατόν του ὁ Χριστός. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τήν ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καί ζωοποιοῦ Σταυροῦ—τὴν 14ην Σεπτεμβρίου—ψάλλει :

« Τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου, Χριστέ, τὴν ἐνέργειαν
προδιατυπώσας ⁽¹⁾ ὁ Μωυσῆς,
ἐτροπώσατο ⁽²⁾ τὸν ἐναντίον Ἀμαλήκ
ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.
Ὅτε γὰρ ἐφήπλον ⁽³⁾ τὰς χεῖρας,
Σταυροῦ τύπον ποιῶν,
ἐνίσχυνεν ὁ λαὸς ⁽⁴⁾.
Νυνὶ ⁽⁵⁾ τῶν πραγμάτων ἡ ἔκβασις ⁽⁶⁾
εἰς ἡμᾶς πεπλήρωται . . . » ✓

19. Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ (Ἐξόδ. ΙΗ' — ΚΔ')

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔπειτα ἀπὸ πορείαν τριῶν μηνῶν ἔφθασαν καί ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πρὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ πεδιάδα. Τότε ὁ Θεὸς ἐπροσκάλεσε τὸν Μωυσῆν νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος καί εἶπεν εἰς αὐτόν :

—Νὰ ἀναγγεῖλῃς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὰ ἐξῆς : Εἶδατε ὅσα ἔκαμα εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καί πῶς σᾶς ἐσῆκωσα ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀετοῦ. Τώρα λοιπόν, ἐὰν πραγματικῶς ὑπακούσετε εἰς τὴν φωνήν μου καί φυλάξετε τὴν διαθήκην μου, θὰ εἴσθε δι' ἐμὲ λαὸς περιούσιος ἐξ

1. προεικονίσας, 2. κατετρόπωσε, 3. ἀπλώνε, 4. ἐδυνάμωναν οἱ Ἰσραηλῖται, 5. τώρα, 6. ἡ φανέρωσις.

ὄλων τῶν λαῶν. Διότι ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ γῆ καὶ σεῖς θὰ εἴσθε δι' ἐμέ ἔθνος ἅγιον.

Ὁ Μωυσῆς τότε κατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐπροσκάλεσεν εἰς συνέλευσιν τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἑβραίων καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὅλοι ἀπεκρίθησαν μὲ μίαν φωνήν :

—“Ὅλα ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος θὰ τὰ κάμωμεν.

Καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Τοῦτο ὠνομάσθη διὰ τὴν ἡμέραν καὶ εἶναι ἡ παλαιά, ἡ ὁποία ἔγινε μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ.

2. Μετὰ τοῦτο οἱ Ἑβραῖοι ἐνήστευσαν καὶ ἀκαθαρίσθησαν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἔπλυναν τὰ ἐνδύματά τους καὶ τὰ ἐφόρεσαν καθαρὰ. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὡδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Μωυσέως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σινᾶ. Εἰς τὸ ὄρος ἀνέβηκε μόνον ὁ Μωυσῆς. Πυκνὸν σύννεφον εἶχε σκεπάσει τὸ Σινᾶ, καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ αὐλάκωναν τὴν ἀτμόσφαιραν αὐτοῦ. Τὸ ὄρος ἐσείετο ὁλόκληρον.

Οἱ Ἰσραηλῖται τότε κατελήφθησαν ἀπὸ φόβον καὶ ἔτρεμαν. Ἀπὸ ὅλον τὸ ὄρος ἔβγαινε καπνός. Φλόγες καὶ ἤχοι σαλπύγων ἐφανέρωναν τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Τότε ἠκούσθη μία φωνὴ μεγαλοπρεπῆς, ὡσὰν βροντὴ μεγάλη, ἡ ὁποία ἔδωσε τὰς ἐντολὰς εἰς τοὺς Ἑβραίους :

« 1. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Δὲν θὰ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς πλην ἐμοῦ.

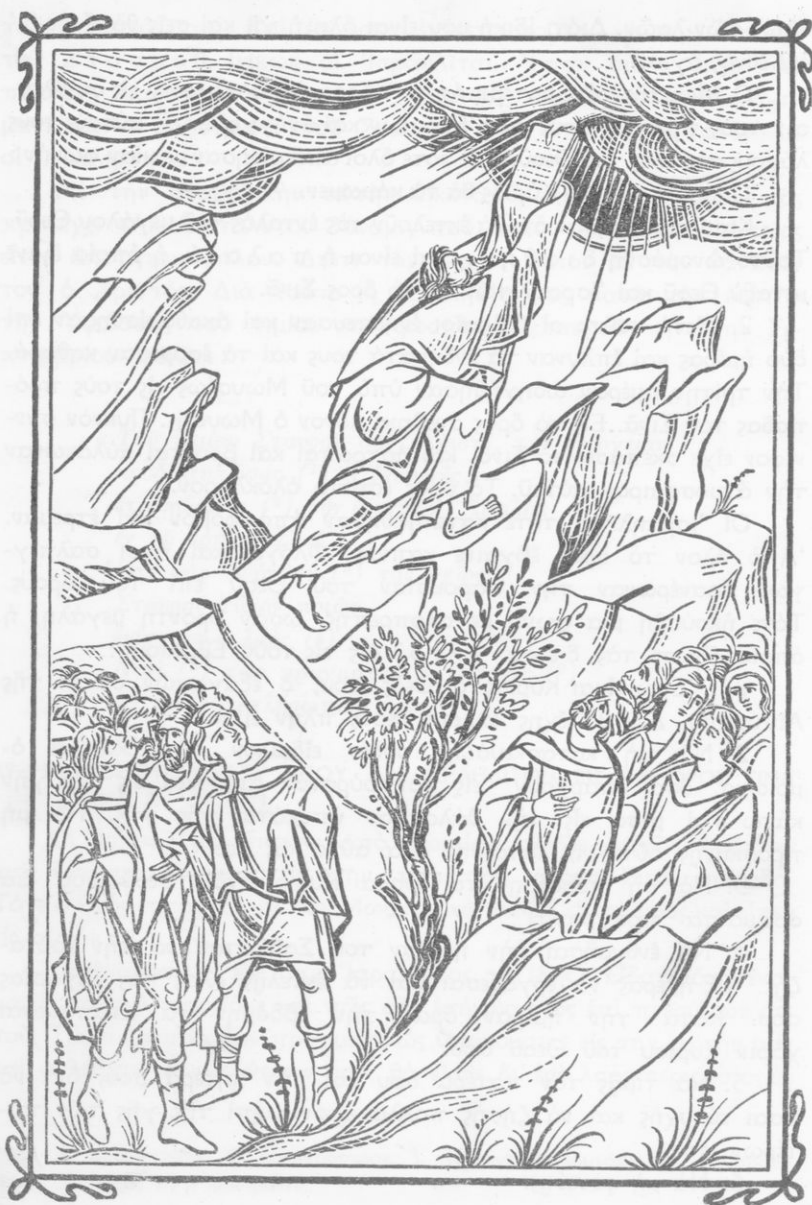
2. Νὰ μὴ κατασκευάζῃς οὐδὲν εἰδωλον οὔτε κανένα ὁμοίωμα, ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω καὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ὑποκάτω τῆς γῆς. Νὰ μὴ προσκυνῇς οὔτε νὰ λατρεύῃς ὅλα αὐτὰ ὡς θεοὺς.

3. Νὰ μὴ προφέρῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου διὰ ἀσῆμαντα πράγματα.

4. Νὰ ἐνθυμῇσαι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου νὰ τὴν ἐορτάζῃς. Ἐξ ἡμέρας νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ ἐκτελῇς ὅλας τὰς ἐργασίας σου. Κατὰ τὴν ἡμέραν ὅμως τὴν ἐβδόμην νὰ ἀναπαύεσαι χάριν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

5. Νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, διὰ νὰ εἶσαι εὐτυχῆς καὶ νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πατέρων σου.

6. Νὰ μὴ φονεύῃς.

7. Νὰ μὴ μοιχεύης.
8. Νὰ μὴ κλέπτῃς.
9. Νὰ μὴ μαρτυρῇς μαρτυρίαν ψευδῇ κατὰ τοῦ πλησίον σου, καὶ

10. Νὰ μὴ ἐπιθυμῇς ὅσα ἔχει ὁ πλησίον σου».

3. Ὅταν ἡ βροντῶδης ἐκείνη φωνὴ ἔπαυσεν, ὁ Μωυσῆς ἐπῆρε δύο λιθίνας πλάκας, ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας ἔγραψε τὸν νόμον αὐτὸν καὶ τὸν ἔδωσε γράπτον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

Κατόπιν ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ προσέφερε θυσίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν σφαγίων ἐρράντισε τὸν λαόν.

Τὰς δύο πλάκας τοῦ νόμου ἔθεσε κατόπιν ὁ Μωυσῆς εἰς ἓνα κιβώτιον, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης.

Σύμφωνα μὲ τὰς δέκα αὐτὰς ἐντολάς, ὁ Μωυσῆς ἔγραψε κατόπιν ὅλην τὴν Νομοθεσίαν τῶν Ἑβραίων, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὀρίζονται τὰ καθήκοντα τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Ἀνάγνωσμα

Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου

(Ἐξόδ. Κ' 1 - 20)

1. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλην ἐμοῦ.

2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεός ζηλωτής...

3. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. Οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζων αὐτήν. Ἐξ ἡμέρας ἑργᾶ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔρ-

γον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου ⁽¹⁾ καὶ ἡ παιδίσκη σου ⁽²⁾, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτήνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ⁽³⁾ ὁ παροικῶν ἐν σοί. Ἐν γὰρ ἑξ ἡμέραις ἐποίησεν ὁ Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγάσεν αὐτήν.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἣν Κύριος ὁ Θεὸς δίδωσί σοι.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. Οὐ μοιχεύσεις.

8. Οὐ κλέψεις.

9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ.

10. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρόν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν.

20. ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ (Ἀριθμ. ΙΓ' — Κ')

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔμειναν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ ἕνα καὶ πλέον ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Μωυσῆς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν Νομοθεσίαν, τὴν ὁποίαν θὰ μάθωμεν κατωτέρω.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Σινᾶ καὶ ἦλθον καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον Φαράν, ἡ ὁποία ἦτο μία χώρα κοντὰ εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Σιναϊκῆς χερσονήσου.

Κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἐρήμου οἱ Ἰσραηλῖται ὑπέφερον ἀπὸ ἑλλειψιν ὕδατος καὶ τροφῆς δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὰ ζῶα των. Διὰ τοῦτο παρεπονούντο, διεμαρτύροντο, ἔκλαιον καὶ ἔλεγον:

— Ποῖος θὰ μᾶς δώσῃ κρέας νὰ φάγωμεν; Ἐνθυμούμεθα τὰ ψάρια, τὰ ὁποῖα ἐτρώγαμεν δωρεὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὰ ἀγ-

1. ὁ δοῦλος, 2. ἡ δούλη, 3. ὁ ξένος.

γούρια καὶ τὰ πεπόνια καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρομμύδια καὶ τὰ σκόρδα. Τώρα ὁ λάρυγγάς μας εἶναι κατάξηρος, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν γενόμεθα παρὰ τὸ μάννα, ποὺ εἶναι ἄνοστον.

Ὁ Μωυσῆς ἔβλεπε τὸν λαόν του νὰ ὑποφέρει καὶ νὰ παραπονῆται καὶ ὑπέφερε ψυχικῶς καὶ αὐτὸς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τῆς κυβερνήσεως τοῦ ὑποφέροντος λαοῦ.

Καὶ ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Μωυσῆ, ὅτι θὰ τοὺς προμηθεύσῃ κρέας δι' ὀλόκληρον μῆνα. Καὶ τότε ἐσηκώθη ἄνεμος καὶ ἔφερεν ὀρτύκια ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔρριπεν αὐτὰ εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ ἐσύναξεν ὁ λαὸς καὶ ἔφαγε καὶ ἐχόρτασεν.

2. Ἀπὸ τὴν ἔρημον Φαράν ὁ Μωυσῆς ἔστειλεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν δώδεκα ἱκανοὺς ἄνδρας, ἓνα ἀπὸ ἐκάστην φυλὴν, διὰ νὰ τὴν κατασκοπεύσουν. Αὐτοὶ ἐγύρισαν τὴν χώραν ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο.

Ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, ἐπανῆλθον, εἶπον εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ λαοῦ, ὅτι ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη, καὶ ἔφεραν δείγματα ἀπὸ τοὺς καρπούς της, τοὺς ὁποίους ἐθαύμασαν οἱ Ἰσραηλῖται.

Αὐτὰ εἶπον ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀπεσταλμένους ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ. Καὶ συνεπλήρωσαν οἱ ἄλλοι δέκα, ὅτι ναὶ μὲν ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη καὶ ἀληθῶς ρέει μέλι καὶ γάλα, ἔχει ὅμως πόλεις ὠχυρωμένας καὶ κατοίκους ἄνδρας γενναίους καὶ ἰσχυροὺς, οἱ ὅποιοι τὴν φυλάσσουν.

Οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν ἤκουσαν αὐτά, ἐδειλίασαν καὶ ἐγόγγυζον ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρών. Ἐσκέφθησαν μάλιστα νὰ στασιάσουν καὶ νὰ ἐκλέξουν ἄλλους ἄρχηγούς, διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωυσῆς δὲ καὶ ὁ Ἀαρών τοὺς ἐβάρέθησαν διὰ τὴν ἀπιστίαν των καὶ τὴν συχνὴν σκληροκαρδίαν των. Καὶ δὲν τοὺς ἐπέπληξαν.

3. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ ἐπέπληξαν τὸν λαόν καὶ τοῦ συνέστησαν νὰ ἔχῃ πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ποὺ ὑπῆρξεν ἕως τώρα βοηθὸς καὶ σωτὴρ του, καὶ τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι μὲ τὴν βοήθειάν του θὰ κυριεύσουν τὴν Χαναάν.

Ἀλλ' οὔτε νὰ ἀκούσουν ἤθελον οἱ Ἰσραηλῖται περὶ κατακτήσεως τῆς Χαναάν, καὶ ἐπεχείρησαν μάλιστα νὰ τοὺς λιθοβο-

λήσουν. Ἡ πρᾶξις των αὐτῇ ἐφάνερωνεν ἀπιστίαν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐτιμώρησεν ὁ Θεός, νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν εἴκοσιν ἑτῶν καὶ ἄνω, πλὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ Χάλεβ, ἀλλὰ νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, ἕως ὅτου ἀποθάνουν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς ὅλους ἐκείνους τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὅποιοι, ἐνῶ εἶχον ἴδει πολλὰς φορὰς μὲ τὰ μάτια των τόσα θαύματα καὶ ἐδοκίμασαν τὴν προορσσίαν του, ἔδειξαν ἀπιστίαν, ἀσέβειαν καὶ ἀχαριστίαν πρὸς αὐτόν.

21. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΑΡΩΝ. Ο ΧΑΛΚΟΥΣ ΟΦΙΣ. Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΒΑΛΑΑΜ (Ἀριθ. Κ' — ΚΔ')

Οἱ Ἰσραηλίται ἐπέστρεψαν τώρα εἰς τὴν ἔρημον τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη περιεπλανῶντο εἰς αὐτὴν.

Περὶ τὸ τέλος τῆς περιπλανήσεως αὐτῆς, καὶ ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίται εὐρίσκοντο εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰδουμαίας, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 123 ἑτῶν ὁ γέρον Ἀαρών, ὁ πρῶτος ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων, ὁ μεγαλύτερος, ὅπως γνωρίζομεν, ἀδελφὸς τοῦ Μωυσέως καὶ πολύτιμος συνεργάτης αὐτοῦ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ λαὸς τὸν ἐθρήνησεν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας.

Διάδοχος τοῦ Ἀαρών ὠρίσθη ὁ υἱὸς του Ἐλεάζαρ. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀαρών, λεγόμενοι ἀρχιερεῖς κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρών.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀαρών οἱ Ἰσραηλίται παρέκαμψαν τὴν Ἰδουμαίαν καὶ ἦλθον εἰς τὴν Μωάβ, ἣ ὁποία κεῖται ἀνατολικῶς τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὸν δρόμον τοὺς ἐπετέθησαν οἱ Χαναναῖοι, καὶ πολλοὺς ἐκακοποίησαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔλειψαν ἀπ' αὐτοὺς καὶ πάλιν τὸ νερὸ καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ἐτρέφοντο μόνον μὲ τὸ μάννα.

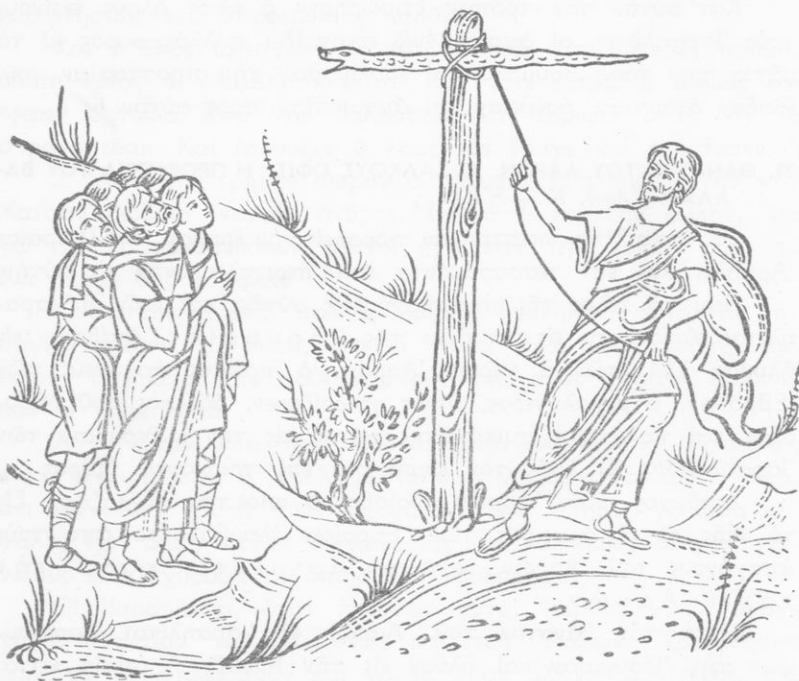
Νέοι τότε γογγυσμοί, διαμαρτυρίαι καὶ παράπονα ἠκούσθησαν ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Θεοῦ.

— Ἀηδίασεν, ἔλεγαν, ἡ ψυχὴ μας τὸν ἀνούσιον τοῦτον ἄρτον (τὸ μάννα). Σὺ εἶσαι αἰτία, ἔλεγαν εἰς τὸν Μωυσῆ, ποὺ μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐδῶ διὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὴν ἔρημον.

2. Τότε ὁ Θεός, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπειθείαν των, ἀπέ-

στείλεν ἐναντίον των ὄφεις φαρμακεροὺς καὶ θανατηφόρους, οἱ ὅποιοι ἐδάγκωναν τοὺς Ἰσραηλίτας. Καὶ λαὸς πολὺς ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπέθανε, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἐντρομος λοιπὸν ὁ λαὸς καὶ μεταννημένος ἦλθε πρὸς τὸν Μωυσῆ καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἀμαρτήσαμεν, διότι ἐλαλήσαμεν ἐναντίον τοῦ Κυρίου καὶ

ἐναντίον σου. Παρακάλεσε λοιπὸν τὸν Κύριον νὰ μᾶς συγχωρή-
σῃ καὶ νὰ σταματήσει τὴν τιμωρίαν του αὐτὴν.

Ὁ Μωυσῆς ἔκαμε τότε δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ
του. Καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ κατεσκεύασεν ἕνα χάλκινον
ὄφιν, τὸν ὅποιον ὤψωσεν ἐπὶ ἐνὸς ξύλου, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς
Ἰσραηλίτας:

—Ὅποιος δαγκάνεται ἀπὸ ὄφιν νὰ ἀτενίσῃ τὸν χάλκινον τοῦ-
τον ὄφιν καὶ δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ, ἀλλὰ θὰ θεραπεύεται ἀμέσως.

Τοιοῦτοτρόπως ἐσώθησαν οἱ Ἰσραηλίται.

Ὁ χάλκινος αὐτὸς ὄφιν εἶναι τύπος καὶ προεικόνισις τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σφάζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ δαγκάματα τοῦ νοητοῦ ὄφεως, δηλ. τοῦ διαβόλου.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδασκε τοῦτο, ὅταν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους :

—Καθὼς ὁ Μωυσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοιοῦτο-τρόπως πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα μὴ χά-νεται πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ αἰώνιον ζωὴν. (Ἰωάν. 3, 14).

3. Ὁ βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν, ἐπειδὴ κατετρόμαξεν, ὅταν ἔμαθεν ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἐφθασαν εἰς τὰ σύνορά του, κατέφυγεν εἰς ἓνα προφῆτην καὶ μάγον τῆς περιοχῆς ἐκείνης, τὸν Βαλαάμ, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ βασίλειόν του διὰ νὰ καταρασθῇ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ ἔτσι νὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς νικήσῃ.

Ἀλλ' ὁ Βαλαάμ, ἀντὶ νὰ καταρασθῇ, εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ νικήσουν οἱ Ἰσραηλῖται.

Μάλιστα προεῖπεν, ὅτι ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ μέλλον Βασιλεὺς ἐξουσιαστής τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ καταγωγὴ, ἡ ἀξία του καὶ ἡ ἀποστολὴ του θὰ ἦτο ὑψηλὴ καὶ μεγάλῃ, ὅτι θὰ ἔλαμπε διὰ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐμφανισέως του εἰς τὴν γῆν θὰ ἀνατείλῃ λαμπρὸν ἄστρον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Βαλαάμ ἐπροφήτευσεν τὸ λαμπρὸν μέλ-λον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τὴν ἔλευσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦ Κυ-ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

✓ 22. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ (Ἀριθ. ΚΖ' Δευτερ. ΛΑ' — ΛΔ')

Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται εὐρίσκοντο εἰς τὴν χώραν Μωάβ, ἀπέ-θανε καὶ ὁ Μωυσῆς. Μὲ πολλὰς δυσκολίας καὶ μὲ πολυτετεῖς κόπους εἶχε φέρει τοὺς Ἑβραίους εἰς τὰ σύνορα τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ.

Ἐπειδὴ εἶχε προειδοποιηθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι ἐπλησίαζε τὸ τέλος του, προσηυχήθη καὶ εἶπε :

—Κύριε καὶ Θεέ μου, σὺ ποὺ ἔδειξες εἰς ἐμέ τὸν δοῦλον σου

τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν παντοδυναμίαν σου, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ ἴδω πρὶν ἀποθάνω τὴν χώραν, ἣ ὁποία εἶναι πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὰς ὠραίας πεδιάδας της καὶ τὰ ὠμορφα ὄρη της.

Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε νὰ ἀναβῇ εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ὄρους Νεβώ.

— Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τὴν γῆν, πού θὰ δώσω εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ θὰ εὐχαριστήσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου.

2. Προσεκάλεσε κατόπιν ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπακούουν. Αὐτὸς θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον του.

Ἐπειτα ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ βιβλία τοῦ νόμου, τὰ ὁποῖα εἶχε γράψῃ ὁ ἴδιος, καὶ τοὺς διέταξε νὰ τὰ ἀναγνῶσουν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. Ὑπενθύμισε εἰς αὐτοὺς τὰς εὐεργε-

σίας τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτούς, καὶ τοὺς ἐξώρκισε νὰ φυλάττουν παντοτινὴν πίστιν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τοὺς ὑπενθύμισε συγχρόνως καὶ τὰς τιμωρίας, ποὺ ὑπέστησαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες των, ὁσάκις παρέβησαν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Μωυσῆς προεῖπεν ἐπίσης, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον μέγαν προφήτην καὶ νομοθέτην καὶ ἀρχηγόν, ὅστις θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα. Καὶ προέτρεψε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ πιστεύσουν καὶ νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτόν. Ἐννοοῦσε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

3. Ὁ Μωυσῆς ἐνεπνεύσθη τέλος ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα τὸν ὥραϊον ἐκείνον ὕμνον, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ κύκνειον, δηλ. τὸ ἐπιθανάτιον, ἔσμα αὐτοῦ καὶ λαμβάνεται ὡς ἡ δευτέρα ᾠδὴ τῆς ἑβραϊκῆς καὶ χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὅλη ἡ ἱστορία τῶν Ἑβραίων περιλαμβάνεται μέ συντομίαν εἰς τὴν ὥραιαν αὐτὴν ᾠδήν. Ἴδου μερικοὶ στίχοι ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὥραϊον ἔσμα τοῦ Μωυσέως:

*Πρόσεχε, οὐρανέ, θὰ λαλήσω
καὶ ἃς ἀκούσῃ ἡ γῆ τοὺς λόγους μου.
Ἡ διδασκαλία μου ἃς σταλάξῃ ὡς βροχὴ
καὶ ὁ λόγος μου ἃς καταβῇ ὡσάν ὄροσιά.
Ὡσάν βροχὴ ἐπάνω εἰς τὴν χλόην
καὶ ὡσάν χιῶν ἐπάνω εἰς τὸν χόρτον.
Θὰ ὑμνήσω τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.
Ἀποδώσατε κάθε μεγαλεῖον εἰς τὸν Κύριον.
Διότι εἶναι Θεὸς ἀξιόπιστος
καὶ οἱ νόμοι του δίκαιοι...*

Μετὰ ταῦτα ἀνέβηκεν ὁ Μωυσῆς εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἐφάνη θαυμάσιον τὸ θέαμα τῆς Παλαιστίνης. Ἀπ' ἐκεῖ ἄγγελος Κυρίου ἔδειξεν εἰς τὸν Μωυσῆ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀξιώθηκε καὶ αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ. Ἀγανακτησμένος ἀπὸ τὸν ἀάριστον καὶ σκληροτράχηλον λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, εἶχε κάποτε καὶ αὐτὸς σὰν ἄνθρωπος πικράνει τὸν Θεόν, διότι δὲν ἔδειξε

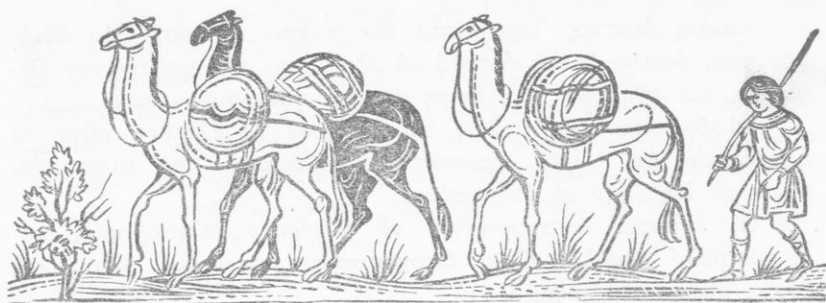
τότε ὅσιν ἔπρεπε πίστιν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ ἄφησε τὸν λαόν, χω-
ρίς νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ (κεφ. 20).

4. Ὁ Μωυσῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 128 ἐτῶν. Οἱ Ἰσραηλι-
ται τὸν ἔθαψαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Νεβώ καὶ τὸν ἐπένθησαν
ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας. Ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ὀνομάζει « ὑπέρ-
τατον τῶν φιλοσόφων, σοφώτατον τῶν νομοθετῶν καὶ τῶν ἱστο-
ριογράφων ἀπάντων ἀρχαιότατον ». Τὸν ἐορτάζει εἰς τὰς 4
Σεπτεμβρίου.

Ὁ Μωυσῆς ὑπῆρξε πράγματι μέγας νομοθέτης, μέγας κυ-
βερνήτης τοῦ λαοῦ, μέγας συγγραφεὺς, ὡς ἱστορικὸς καὶ ὡς
ποιητής, καὶ μέγας προφήτης. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην λέγε-
ται **θ ε ό π τ η ς**, δηλ. **π ρ ο φ ή τ η ς**, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν Θεὸν
καὶ συνωμίλησε μαζί του « ἐνώπιος ἐνωπίω ». Ὑπῆρξε πραγματι-
κῶς μέγας.

Τὸ ἔργον τοῦ Μωυσέως, ἰδίως τὸ νομοθετικὸν καὶ προφη-
τικόν, παραβάλλεται πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ. Ὁ μέγας Μωυσῆς ὑπῆρξε **π ρ ό δ ρ ο μ ο ς** τοῦ Χριστοῦ,
ὁ δὲ νόμος του ἐχρησίμευσεν ὡς **π α ι δ α γ ω γ ό ς** εἰς Χριστόν.
Αὐτὸν τὸν νόμον, ἰδίως τὸν ἠθικόν, ὁ Χριστὸς τὸν ἐτελειοποι-
ήσεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους κυρίως ὁμίλιάν του (Ματθ. Ε' — Ζ').

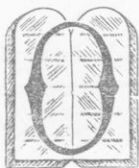

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ο ΗΘΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (Έξοδ. ΚΕ' και Λευιτ. Θ')

Μωυσής με βάσιν τὰς δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἐμάθαμεν, ἔγραψε κατόπιν ὅλην τὴν νομοθεσίαν του, ἡ ὁποία ρυθμίζει λεπτομερῶς τὰ καθήκοντα τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μετὰ τῶν. Ἡ νομοθεσία αὕτη διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Τὸν ἠθικὸν νόμον, τὸν τελετουργικὸν καὶ τὸν πολιτικόν.

2. Ὁ ἠθικὸς νόμος κυρίως εἶναι αὐταὶ αἱ δέκα ἐντολαί, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε κατόπιν ἐν λεπτομερείᾳ ὁ Μωυσής. Σύμφωνα με αὐτὰς οἱ Ἰσραηλίται πρέπει νὰ ζῶσιν ὡς ἅγιοι, διότι ἅγιος, δηλ. ἀναμάρτητος, εἶναι ὁ Θεός.

Διὰ νὰ εἶναι ἅγιοι οἱ ἄνθρωποι, πρέπει νὰ ἀποστρέφονται τοὺς μάγους, τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς εἰδωλολάτραις. Πρέπει νὰ τιμῶσι τοὺς γονεῖς των, καὶ νὰ μὴ ἐργάζωνται κατὰ τὰς ἐορτάς.

Κατὰ τὸν ἠθικὸν νόμον ἀπαγορεύεται ἡ κλοπή, τὸ ψεῦδος καὶ ἡ συκοφαντία τοῦ πλησίον. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ ψευδορκία καὶ ἡ ἐπιπορκία, καθὼς καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ χωρὶς σπουδαῖον λόγον. Δὲν πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀδικοῦν τὸν πλησίον των, οὔτε νὰ ἀρπάζουν καὶ νὰ καταχρῶνται τὸν μισθὸν τοῦ ὑπηρετοῦ των. Νὰ μὴ περιπαίζουσιν τὸν κωφὸν καὶ νὰ μὴ περιγελοῦν τὸν τυφλόν.

Ἐπίσης ἕκαστος Ἰσραηλίτης δὲν πρέπει νὰ μισῇ τὸν ἀδελφόν του, ὀφείλει δὲ νὰ ἀγαπᾷ μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον του, ὅπως ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτὸν του.

Οἱ δικασταὶ δὲν πρέπει νὰ δικάζουν μὲ ἀδικίαν, οὔτε νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν προσωπικὰς γινωριμίας καὶ συστάσεις, ἀλλὰ νὰ δικάζουν μὲ δικαιοσύνην.

Οἱ ἔμποροι ἀπαγορεύεται νὰ ζυγίζουν ἐλλιποβαρῶς καὶ νὰ μετροῦν ψευδῶς. Εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχουν μέτρα καὶ ζύγια δίκαια καὶ ἀκριβῆ.

Ὅλοι ὀφείλουν νὰ σηκώνωνται ἐνώπιον τῶν γερόντων, ἂν κάθωνται, καὶ νὰ τιμοῦν τὸ πρόσωπον τῶν μεγαλυτέρων των. Νὰ περιποιῶνται τοὺς ξένους καὶ νὰ τοὺς φιλοξενοῦν. Νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς. Χάριν αὐτῶν πρέπει οἱ γαιοκτήμονες νὰ ἀφήνουν ὀλίγους καρπούς κατὰ τὴν συγκομιδὴν (θερισμόν, τρυγητὸν κλπ.).

3. Ἦσαν τέλος ὑποχρεωμένοι οἱ Ἰσραηλίται νὰ θεωροῦν ὡς ἀκάθαρτα τὰ θνησιμαῖα (ψόφια) ζῶα καὶ νὰ μὴ τὰ πλησιάζουν οὔτε νὰ τρώγουν αὐτά. Ὅμοίως νὰ μὴ τρώγουν τὸ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὁποῖον ἔτρωγαν οἱ εἰδωλολάτραι.

Ἡ γυνή, ὅταν γεννήσῃ, ὀφείλει μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ παρუსιάσῃ εἰς τὸν Ναὸν τὸ νεογέννητον, διὰ νὰ ἀγιασθῇ, νὰ προσφέρῃ δὲ θυσίαν ἓνα ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν.

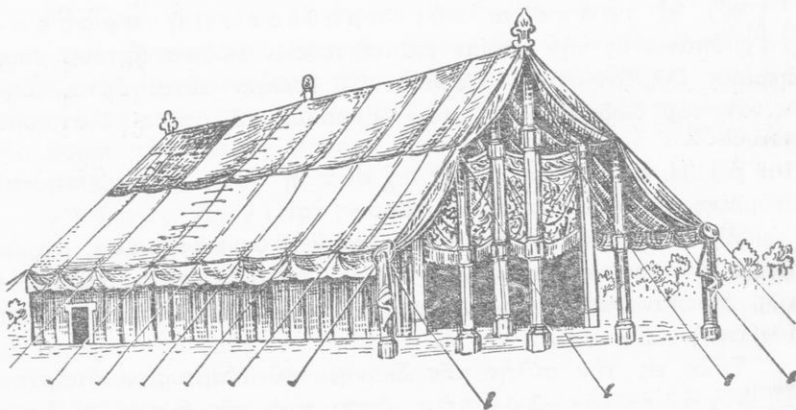
Αὐταὶ εἶναι αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως, τὰς ὁποίας ἔγραψεν οὗτος μαζὶ μὲ ὅλην τὴν νομοθεσίαν του εἰς τὴν Πεντάτευχον, ἥτοι εἰς τὰ πέντε πρῶτα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Γένεσις, Ἔξοδος, Ἀριθμοί, Λευϊτικόν, Δευτερονόμιον).

24. Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ (Ἐξόδ. ΚΑ' καὶ ἐξῆς)

Ὁ τελετουργικὸς νόμος τοῦ Μωυσέως κανονίζει τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς λατρείας τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἥτοι ὁμιλεῖ διὰ τὸν ναόν, τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐορτάς.

Ὁ πρῶτος ναὸς, τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ Μωυσῆς, ἦτο κινητός, διότι οἱ Ἰσραηλίται δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν Χαναάν. Διὰ τοῦτο ὁ ναὸς αὐτὸς ὀνομάζεται σκηνὴ καὶ μάλιστα Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου.

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο κατασκευασμένη ἀπὸ σανίδας ἐπιχρυσωμένας μὲ μεγάλην τέχνην καὶ πολυτέλειαν. Ἡ Σκηνὴ ὠνομάσθη τοῦ Μαρτυρίου, διότι μέσα εἰς αὐτὴν ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, δηλαδή τὸ κιβώτιον μὲ τὰς δέκα ἐντολὰς καὶ τὰς λοιπὰς μαρτυρίας. Αὐταὶ ἐμαρτυροῦσαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν συμφωνίαν των μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς, δηλ. τὴν διαθήκην τοῦ Σινᾶ.

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο διηρημένη εἰς δύο μέρη μὲ ἓνα χρυσοῦφαντον ὕφασμα, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καταπέτασμα. Τὸ ἓνα μέρος ἐλέγετο ἅγιον καὶ τὸ ἄλλο, εἰς τὸ βάθος τοῦ καταπετάσματος, ὠνομάζετο ἄδυτον ἢ ἅγιον ἁγίων.

Ὅλον τὸν ναὸν τοῦτον περιέβαλλεν αὐλὴ.

2. Μέσα εἰς τὸ ἄδυτον ὑπῆρχεν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία ὠνομάζετο καὶ Κιβωτὸς τοῦ Μαρτυρίου.

Αὕτῃ ἦτο κατασκευασμένη ἀπὸ ξύλον καὶ εἶχεν ἐπενδυθῇ ἀπὸ μέσα καὶ ἀπὸ ἔξω μὲ καθαρὸν χρυσόν. Ἐπάνω ἦτο σκεπασμένη μὲ χρυσοῦν κάλυμμα, καὶ ἐπὶ τοῦ καλύμματος καὶ γύρω γύρω ὑπῆρχεν ἓνας χρυσὸς στέφανος. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ καλύμματος ἐστέκοντο γονατιστοὶ δύο χρυσοὶ ἄγγελοι (χερουβείμ), οἱ ὁποῖοι ἐκάλυπτον τὴν Κιβωτὸν μὲ τὰς πτέρυγὰς των.

Μέσα εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἶχαν τοποθετηθῇ:

α') αἱ δύο λίθιναι πλάκες, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχε γράψει ὁ Μωυσῆς τὰς δέκα ἐντολάς, β') ἡ βλαστήσασα ράβδος τοῦ ἀρχιερέως Ἀαρὼν καὶ γ') ἡ χρυσοῦς στάμνα, ἡ περιέχουσα τὸ μάννα.

Μέσα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἡ τὸ ἄδυτον ἐπίστευον οἱ Ἰσραηλίται ὅτι ἦτο παρὼν ὁ Θεός, ὅτι ἐκεῖ ἐδέχετο τὴν λατρείαν τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἀπ' ἐκεῖ ἔδιδε τὰς διαταγὰς του.

3. Εἰς τὸ ἅγιον ἡ τὰ ἅγια ὑπῆρχεν :

α') Ἡ τράπεζα τῆς προθέσεως ἡ προσφορᾶς, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐτοποθετοῦσαν δώδεκα ἄρτους, τοὺς ὁποίους ἔλλαζαν κάθε ἑβδομάδα. Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄρτοι ἐδήλωναν τὰς δώδεκα φυλὰς τῶν Ἑβραίων, αἱ ὁποῖαι ἐλάτρευον τὸν Θεόν.

β') Ἡ ἐπτάφωτος λυχνία, ἡ ὁποία ἦτο χρυσοῦς καὶ ἀναμμένη διαρκῶς νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ

γ') Τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, τὸ ὁποῖον ἦτο μικρὸς βωμὸς χρυσοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθημερινῶς, πρωῒαν καὶ ἑσπέραν, προσεφέρετο εἰς τὸν Θεὸν θυμίαμα (λιβάνι).

Τέλος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχε :

α') ὁ χάλκινος λουτήρ, ὅπου πρὸ τῆς θυσίας οἱ ἱερεῖς ἐπλυνον τὰς χεῖρας των, καὶ β') τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων, ποὺ ἦτο βωμὸς, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαie πάντοτε φωτιά, καὶ ὅπου ἐθυσιάζοντο καὶ ἐκαίοντο τὰ ζῶα.

25. Ο ΚΛΗΡΟΣ. ΑΙ ΙΕΡΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ. ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ (Εξέδ. ΚΕ' — Μ')

Κληρικοὶ λέγονται οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀφιερῶσαι τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ κληρικοὶ τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευί. Ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξὺ τῶν δώδεκα φυλῶν τὴν φυλὴν τοῦ Λευί διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ τὸν ναόν, καὶ διὰ νὰ τελῇ τὰς ἱεράς τελετὰς καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς θυσίας.

Τὴν φυλὴν αὐτὴν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ὡς ἐξῆς: Διέταξε τὸν Μωυσῆ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους κάθε φυλῆς μίαν ράβδον. Τὰς δώδεκα αὐτὰς ράβδους ἔθεσεν ὁ Μωυσῆς ἐντὸς

τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ὅτι ἐκείνη ἡ φυλὴ θὰ ἱερατεύῃ, τῆς ὁποίας ἡ ράβδος θὰ βλαστήσῃ. Ἐβλάσθη δὲ ἡ ράβδος τῆς φυλῆς τοῦ Λευῖ, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς ἦτο τότε ὁ Ἀαρών. Διὰ τοῦτο οἱ κληρικοὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν λέγονται Λευῖται.

Οἱ κληρικοὶ ἐχωρίζοντο εἰς τρεῖς τάξεις ἢ βαθμούς:

α') Τοὺς κυρίως λευῖτας, οἱ ὅποιοι ἦσαν βοηθοὶ τῶν ἱερέων καὶ ἔκαναν τὰς ἐκτὸς τῆς Σκηνῆς διαφόρους ὑπηρεσίας.

β') Τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἀαρών, καὶ εἶχον ὡς ἔργον νὰ τελοῦν τὰς διαφόρους θυσίας, νὰ παρασκευάζουν τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, νὰ ρίπτουν ἔλαιον εἰς τὴν ἐπτάφωντον λυχνίαν, καὶ νὰ προσφέρουν δύο φορὰς τὴν ἡμέραν θυμίαμα εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος. Οἱ ἱερεῖς ἦσαν πολλοὶ καὶ διηροῦντο εἰς ἡμερίας· καὶ

γ') Τοὺς ἀρχιερεῖς. Ὁ ἀρχιερεὺς ἦτο ὁ ἀρχηγός, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἰουδαϊκοῦ κλήρου. Ἦτο ἐκάστοτε εἰς καὶ ἰσόβιος. Διάδοχος τοῦ ἀρχιερέως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐξελέγετο ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱός. Μεταξὺ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἦτο νὰ ἐπιτηρῇ τὸν νόον, νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ νὰ ἐκτελῇ καὶ δικαστικὰ καθήκοντα.

2. Ὁ Μωυσῆς ὥρισεν, ὅπως αἱ δημόσιαι προσευχαὶ γίνωνται εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου (τὸν ναόν) καὶ εἰς τὰς συναγωγάς. Αἱ προσευχαὶ ἐγίνοντο τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἑσπέραν, ὁπότε εἰσῆρχετο ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἅγιον καὶ ἔκαie θυμίαμα.

Οἱ ἄλλοι Ἰσραηλίται ἐστέκοντο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ προσηύχοντο. Προσηύχοντο δὲ ὄρθιοι ἢ γονατιστοὶ ἢ προσκυνοῦντες.

Ὅταν προσηύχοντο ὄρθιοι ἢ γονατιστοὶ ὑψωναν τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὅταν δὲ προσηύχοντο προσκυνοῦντες, τότε ἔπεφταν μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν.

3. Αἱ θυσίαι εἰς τοὺς Ἑβραίους ἦσαν δύο εἰδῶν: αἱματηραὶ καὶ ἀναίμακτοι.

Αἱματηρὰ ἐλέγετο ἡ θυσία, ὅταν διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ ζώου ἐχύνετο αἷμα.

Ὑπῆρχον ὁμως καὶ αἱ ἀναίμακτοι θυσίαι, κατὰ τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς τὸν Θεὸν ἄρτον, ἄλευρα, οἶνον, καρπούς τῆς γῆς, ἔλαιον καὶ ἄλλα ὡς δῶρα.

Εἰς τὰς αἵματηρὰς θυσίας ὁ ἱερεὺς μὲ τὸ αἷμα τοῦ ζώου ἐρράντιζε τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος προσέφερε τὴν θυσίαν.

Ὅταν τὸ ζῶον ἐκαίετο ὅλον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐλέγετο ὀλοκαύτωμα καὶ ἡ θυσία ὀλοκαύτωσις. Ἄλλως ἐκαίοντο μόνον τὰ ἐντόσθια τοῦ ζώου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον κρέας ἔτρωγαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προσφέροντες τὴν θυσίαν, ὡς καὶ ὁ λαός.

Ὁ Μωυσῆς διέταξεν ἀκόμη, ἵνα κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τὴν γέννησιν κάθε ἀρσενικοῦ τέκνου γίνεται ἡ περιτομή. Τότε ἔδιδαν καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογέννητον.

Ὅσάκις ὁ Ἰσραηλῆτης ἔκανε κανένα βαρὺ ἁμάρτημα, ἔπρεπε νὰ τελέσῃ τὴν τελετὴν τοῦ ἀγνισμοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαθαρίζετο καὶ ἐγίνετο ἄγνός, δηλαδὴ καθαρός, ἅγιος (ἀγιασμός).

Τέλος ὁ Μωυσῆς ὥρισε τὰς νηστείας. Αἱ νηστεῖαι ἦσαν τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι. Αἱ τακτικαὶ νηστεῖαι ἐγίνοντο δύο ἡμέρας τὴν ἐβδομάδα, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἑξίλασμοῦ. Αἱ δὲ ἔκτακτοι ὠρίζοντο, ὅταν ἐγίνετο καμμία θεομηνία, ἥτοι ἐπιδημία, ἀνομβρία, πλημμύρα, σεισμός, πυρκαϊὰ κλπ.

26. ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Ἐξόδ. ΚΔ' καὶ ἐξῆς καὶ ΙΒ'. Ἀριθ. ΚΘ')

Τακτικὴ ἐβδομαδιαία ἑορτὴ ἦτο τὸ Σάββατον. Σύμφωνα μὲ τὴν τετάρτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου, οἱ Ἰσραηλῖται ὤφειλον ἐξ ἡμέρας νὰ ἐργάζωνται, τὴν δὲ ἐβδόμην νὰ ἀναπαύωνται καὶ νὰ τὴν ἀφιερώνουν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα ἡ ἐβδόμη ὠνομάσθη Σάββατον, δηλαδὴ ἀνάπαυσις.

Ἄλλη τακτικὴ ἑορτὴ, ἡ ὁποία ἐωρτάζετο τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός, ἦτο ἡ νουμηνία, δηλ. ἡ νέα σελήνη, διότι ἡ σελήνη ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους καὶ μὴ νη (νεομηνία).

Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχαν ἡμερολόγιον μὲ δέκα τρεῖς μῆνας, διότι οἱ μῆνες τῶν ἦσαν σεληνιακοὶ μὲ 28 ἡμέρας ἕκαστος. Ἐπομένως ἐώρταζον τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου μηνός, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέπιπτεν ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας μήνης — σελήνης.

2. Ἐτησίας ἑορτὰς ὥρισεν ὁ Μωυσῆς τὰς ἐξῆς τρεῖς μεγάλας καὶ ἐπισήμους, ποὺ τὰς ἐώρταζαν μὲ ἀργίαν ὀκτὼ συνήθως ἡμερῶν:

α') Τὸ Πάσχα. Εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἑορτὴ τῶν Ἰσραηλι-

των, ἔθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ. Κατ' αὐτὴν ἐώρταζον τὴν ἀπελευθέρωσιν των ἀπὸ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων, ἔκαναν δὲ ἀναπαράστασιν τῶν ὧσων ἔπραξαν οἱ πρόγονοὶ των τὴν τελευταίαν νύκτα τῆς διαμονῆς των εἰς τὴν Αἴγυπτον. Δηλαδὴ ἔσφαζον ἐνιαύσιον πασχαλινὸν ἄμνον καὶ τὸν ἔφηναν, μὲ τὸ αἷμα του δὲ ἄλειφαν τὴν ἐξώθυραν καὶ ἔτρωγαν ἄζυμον ἄρτον καὶ πικρὰ χόρτα.

β') Ἡ Πεντηκοστή. Ἐορτάζεται πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωυσέως ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ τὰς δέκα ἐντολάς. Ἐλέγετο καὶ ἑορτὴ τοῦ θερισμοῦ, διότι τότε συνέπιπτεν ὁ θερισμὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Προσέφερον δὲ οἱ Ἰσραηλίται τὰς ἀπαρχὰς εἰς τὸν ναόν, δηλ. δύο ἄρτους ἀπὸ τὸ νέο σιτᾶρι· καὶ

γ') Ἡ Σκηνοπηγία. Κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν οἱ Ἰσραηλίται ἔκαναν σκηναὺς εἰς τὸ ὑπαιθρον, καὶ ἔμεναν ἐκεῖ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὅτι οἱ πατέρες των μετὰ τὴν ἐξοδὸν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἔμειναν ὑπὸ σκηναὺς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη. Συνέπιπτε μὲ τοὺς τελευταίους θερινούς μῆνας.

3. Σπουδαία ἐπίσης ἦτο καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἑξιλασμοῦ. Ὀνομάζεται καὶ ἡμέρα ἐξιλεώσεως ἢ μεγάλης συγγνώμης καὶ μετανοίας. Αὕτῃ ἐωρτάζετο μὲ ἀργίαν καὶ ἀπόλυτον νηστείαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου.

Κατὰ ταύτην ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων εἰσῆρχετο ἀντιόδυτος εἰς τὸ ἄδυτον (τὰ ἅγια τῶν ἁγίων) τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου (τοῦ ναοῦ). Ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς προσέφερε θυμίαμα, ἔπειτα δὲ ἔβουτουσε τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν μόσχων καὶ ἐβράντιζε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὸ Καταπέτασμα, καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας του καὶ τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ λαοῦ.

Ἐπειτα ὁ ἀρχιερεὺς ἔβγαινε ἀπὸ τὸν ναόν, ἔφερε δὲ ἐνώπιόν του ὁ λαὸς ἓνα τράγον. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου αὐτοῦ ὁ ἀρχιερεὺς ἔθετε τὸ χέρι του, καὶ ἤνυχετο νὰ ἐπισωρευθοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου ὅλα τὰ ἁμαρτήματα, ποὺ εἶχον διαπράξει οἱ Ἰσραηλίται κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο.

Κατόπιν ὁ τράγος ἀφήνετο ἐλεύθερος καὶ καταδιώκετο ὑπὸ

τοῦ λαοῦ ἔξω εἰς τὸ ὑπαιθρον, ὅπου εὔρισκε τὸν θάνατον. Διὰ τοῦτο ἐλέγετο ὁ τράγος αὐτὸς ἀποδιοπομπαῖος.

Αἱ ἐβραϊκαὶ ἐορταὶ εἶναι σχεδὸν ὅλαι προεϊκόνισις καὶ συμβολισμὸς τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας μας.

27. Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Πεντάτευχος)

Εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἀνώτατος ἄρχων τοῦ κράτους καὶ τῆς θρησκείας ἦτο ὁ Θεὸς καὶ διὰ τοῦτο τὸ πολίτευμά των ὀνομάζεται θεοκρατικόν.

Εἰς τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ὁ Θεὸς θεσπίζει τοὺς νόμους τῆς θρησκείας καὶ τῆς πολιτείας καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ.

2. Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας τῶν Ἑβραίων ἦσαν αἱ ἑξῆς:

Οἱ δοῦλοι, εἴτε ἦσαν Ἑβραῖοι εἴτε ἦσαν ξένοι, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλεύθεροι κατὰ τὰ Σάββατα καὶ τὰς ἐορτάς, καὶ δὲν ἐπετρέπετο νὰ βασανίζωνται ἀπὸ τοὺς κυρίους των.

Οἱ Ἑβραῖοι δοῦλοι ἔπρεπε νὰ ἐλευθερώνωνται ὕστερα ἀπὸ πλήρη ἑξαετῇ δουλείαν. Τὸ ἔτος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐλευθερώνοντο οἱ δοῦλοι, ἐλέγετο Σαββατιαῖον.

Ἑπτὰ Σαββατιαῖα ἔτη ἀποτελοῦσαν τὸ Ἰωβιλαῖον ἔτος, (δηλ. ἔτος σαλπίγγων, πανηγυρικὸν ἔτος), τὸ ὁποῖον ἑωρτάζετο κάθε πεντηκοστὸν ἔτος ὡς ἐορτή, ἡ ὁποία διακοῦσεν ἓνα ἔτος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέβαινον τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα:

α') Ὅλοι οἱ δοῦλοι μαζί με τὴν οἰκογένειάν των ἀνακτοῦσαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ ἐγίνοντο ἐλεύθεροι πολῖται.

β') Ἡ γῆ ἔμενεν ἀκαλλιέργητος κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο διὰ νὰ ξεκουρασθῇ. Οὔτε ἔσπειρον οὔτε ἐθέρizon κατὰ τὸ ἔτος αὐτό.

γ') Κάθε πωληθεῖσα ἢ ἀγορασθεῖσα ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία, εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἔνεκα χρέους, περιήρχετο καὶ πάλιν εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰδιοκτήτην, χωρὶς καμμίαν ἀποζημίωσιν.

3. Οἱ κλέπται, οἱ λησταί, οἱ κακοῦργοι καὶ οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν ἐδικάζοντο εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ τοὺς δικαστὰς (κριτάς). Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλὰ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις.

Ἀργότερα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπῆρχε τὸ Μέγα Συνέδριον με ἐβδομήκοντα ἓνα δικαστὰς καὶ με πρόεδρον τὸν ἀρχιερέα.

Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου ἔπρεπε νὰ βεβαιώσουν δύο τοῦλάχιστον μάρτυρες.

Τὰ δικαστήρια ἐπέβαλλον τὰς ἐξῆς ποινάς: Τὸ πρόστιμον, τὴν μαστίγωσιν, τὴν φυλάκισιν, τὴν ταῦτοπαθειαν (δηλ. νὰ πάθῃ ὁ ἀδικήσας τὸ ἴδιον κακόν, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἄλλον) καὶ τὸν θάνατον εἴτε διὰ ξίφους εἴτε διὰ λιθοβολισμοῦ. Τὸν θάνατον διὰ τοῦ σταυροῦ (σταύρωσις) παρέλαβον ἀργότερα οἱ Ἰσραηλίται ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

Εἰς θάνατον κατεδικάζοντο οἱ στασιασταί, οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν καὶ μάλιστα ὅσοι ἔλεγον ὅτι εἶναι θεοὶ ἢ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

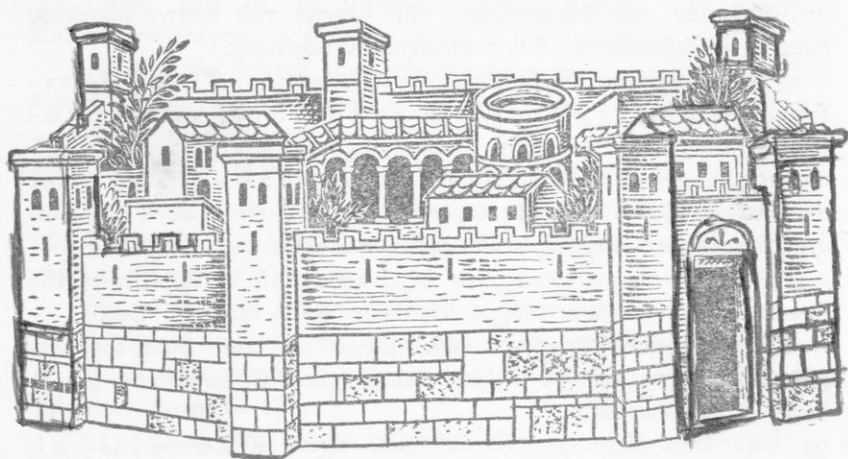
Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλά, μικρά μὲ τρεῖς δικαστάς, μεγάλα μὲ ἐπτά, καὶ τὸ Μέγα Δικαστήριον ἢ Συνέδριον μὲ 71 δικαστάς - βουλευτάς.

Τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ εἶχον αἱ Συναγωγαί. Ἀπὸ αὐτὰς ὑπῆρχον πολλαὶ ἀργότερα εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Ἐκεῖ ἐδίκαζον οἱ δικασταὶ καὶ ἐκεῖ ἐγένετο ἡ δημοσία προσευχή, ἡ ἀνάγνωσις δηλ. τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, ἡ διδασκαλία τοῦ λαοῦ καὶ ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ.

Αὕτῃ εἶναι ἡ νομοθεσία τοῦ Μωυσέως, τῆς ὁποίας σπουδαιότερον μέρος εἶναι ὁ ἠθικὸς νόμος.

Αὐτὸς ὁ νόμος κυρίως ἀνέθρεψε καὶ ἐπαιδαγώγησε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκάλυψιν τοῦ Μεσσίας, «εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι πίστιν», ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἔγινε δηλαδή, ὁ νόμος «παιδαγωγὸς ἡμῶν εἰς Χριστόν». (Γαλ. Γ', 23 - 29).

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ. ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ. (*Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ*)

ετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωυσέως οἱ Ἰσραηλῖται ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν νέον ἀρχηγόν των, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, διέβησαν μὲ θαυμαστὸν τρόπον τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Μόλις δηλαδὴ οἱ ἱερεῖς, οἱ κρατοῦντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, εἰσῆλθον εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο πλημμυρισμένος καὶ ἀδιάβατος, ἐστάθη τὸ ὕδωρ καὶ ὁ Ἰορδάνης ἐχωρίσθη εἰς δύο μέρη. Ἐσχηματίσθη καὶ πάλιν ξηρά, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται.

Ὅταν οἱ Χαναναῖοι ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνην, ἐφοβήθησαν πολὺ. « Διελύθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, καὶ δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτοὺς πνοή ».

Πρώτη πόλις τὴν ὁποίαν ἦτο ἀνάγκη νὰ κυριεύσουν, ἦτο ἡ Ἱεριχῶ, πόλις μεγάλη καὶ ὠχυρωμένη, κειμένη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου πλησίον τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διέταξε τοὺς ἱερεῖς νὰ περιφέρουν καθημερινῶς ἐπὶ ἕξ ἡμέρας τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης γύρω ἀπὸ τὰ τείχη. Ἐμπροσθεν τῆς Κιβωτοῦ ἐπροπορεύοντο ἱερεῖς μὲ σάλπιγγας, ὅπισθεν αὐτῆς ἀκολουθοῦσεν ὁ λαός.

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὅλαι αἱ σάλπιγγες ἤρχισαν νὰ ἤχουν καὶ ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ βοοῦν. Τότε συνέβη τὸ θαῦμα. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπεχείρησαν ἔφοδον. Τὰ τείχη τῆς Ἱερικοῦς κατέπεσαν καὶ ἡ πόλις περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Τὸ φοβερὸν τοῦτο γεγονός διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Χαναὰν καὶ τρόμος κατέλαβε τὰ ἔθνη τῶν Χαναναίων.

2. Τότε οἱ διάφοροι βασιλεῖς τῆς Χαναὰν ἔσπευσαν νὰ συμμαχήσουν μεταξύ των καὶ ἀπεφάσισαν ὅλοι μαζὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς εἰσβολεῖς Ἰσραηλίτας. Ἀλλ' εἰς τὰς μάχας, ποὺ ἐπηκολούθησαν, ἐνίκηθησαν.

Ὅταν μάλιστα οἱ σύμμαχοι Χαναναῖοι βασιλεῖς ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν Γαβαὼν, ἡ ὁποία ἦτο σύμμαχος τῶν Ἑβραίων, ἐδόθη τότε μεγάλη καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη μεταξύ τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων.

Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν οἱ Ἰσραηλῖται ἐνίκησαν καθ' ὅλοκληρίαν τοὺς Χαναναίους, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Ἡ μεγάλη μάχη ἐδόθη πλησίον τῆς φάραγγος Αἰλῶν. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, διὰ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν νίκην του, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ παρατείνῃ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ εἶπε τὴν περίφημον φράσιν:

— Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλῶν.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται ἔγιναν κύριοι ὅλης τῆς Χαναὰν καὶ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, τῆς Περαιάς.

Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Χαναὰν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐμοίρασε μὲ κλῆρον ὅλην τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, τὰ ὁποῖα ἔδωσεν εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰωσήφ, δηλ. τοῦ Μανασσῆ καὶ τοῦ Ἑφραῖμ, ἔδωσε ἀπὸ ἑνα τμήμα.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα ἔλαχεν ἡ χώρα, ἡ ὁποία εἶναι γύρω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὕτῃ ἡ φυλὴ εἶναι καὶ ἡ ἐνδοξότερα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ εἰς αὐτὴν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὑπετάχθησαν ὅλαι αἱ ἄλλαι φυλαί, καὶ ἀπὸ αὐτὴν ὠνομάσθη τὸ

νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης Ἰουδαία καὶ οἱ κάτοικοί της Ἰουδαῖοι.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ δὲν ἐδόθη τμήμα γῆς, διότι αὐτοὶ ἦσαν οἱ κληρικοὶ ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ, καὶ ἔπρεπε νὰ κατοικοῦν κοντὰ μὲ τὸν λαόν.

Διὰ τοῦτο εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔδωσεν ἀπὸ τέσσαρας πόλεις μέσα εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκάστης φυλῆς διὰ νὰ κατοικοῦν, ἥτοι τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις. Καὶ πρὸς συντήρησιν των ὥρισε νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς αἱ ὑπόλοιποι φυλαὶ τὸ ἓν δέκατον τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῶν ποιμνίων.

3. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔκαμε πρωτεύουσάν του τὴν πόλιν Σηλῶ καὶ ἐδῶ ἔστησε τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ὅπου αὕτη παρέμεινεν ἐπὶ 300 καὶ πλέον ἔτη.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἦτο πλέον γέρων, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ προησθάνθη τὸν θάνατόν του, ἀνησυχοῦσε διὰ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ του, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὰ ἐλαττώματα. Προσεκάλεσε λοιπὸν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ὑπενθύμισε εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν ἱστορίαν των καὶ ἐξώρκισεν αὐτοὺς νὰ τηροῦν πιστῶς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Τοὺς προειδοποίησεν ὅτι, ἐὰν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, θὰ κινδυνεύσουν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τοὺς γύρω ἔχθρους καὶ τότε θὰ εἶναι δυστυχεῖς.

Μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ὁ μέγας αὐτὸς ἀρχηγὸς καὶ ἀρχιστράτηγος τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ μεγάλην ἀφοσίωσιν εἰς τὸ θέλημά του. Ἐκυβέρνησε τὸν λαὸν μὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην. ✕

Ἀνάγνωσμα

Ψαλμὸς 113ος (ἐν παραφράσει)

Ὅταν ἔφυγεν ὁ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐκ τοῦ βαρβάρου λαοῦ,
ὁ Ἰούδας ἔγινεν ἅγιος αὐτοῦ,
ὁ Ἰσραὴλ βασιλείῳ του.

Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν,
ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.

Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡς κριοί,
οἱ λόφοι ὡς ἀρνία.

Τί σοῦ συνέβη θάλασσα καὶ ἔφηνες
καὶ σύ, Ἰορδάνη, πὺν ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;
Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκίρτησαν ὡς κριοί
καὶ οἱ λόφοι ὡς ἀρνία;

Τρέμε ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου,
ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,
πὺν μετέβαλε τὴν πέτρην εἰς λίμνην ὕδατος,
τὸν σκληρὸν βράχον εἰς πηγὰς ὕδατων...

29. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ (Βιβλίον τῶν Κριτῶν)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τοὺς π ρ ε σ β υ τ έ ρ ο υ ς, διότι δὲν ὠρίσθη κανεὶς ὡς διάδοχός του. Ἐκάστη φυλὴ ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων της.

Οἱ πρεσβύτεροι ὅμως δὲν εἶχαν μεγάλην δύναμιν καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἰσραηλῖται πολὺ ἐνωρὶς εὐρέθησαν χωρὶς σπουδαῖον ἀρχηγόν. Τότε περιέπεσαν εἰς ἀναρχίαν, ἀνemίχθησαν μὲ τοὺς παλαιούς κατοίκους τῆς Χαναάν, πὺν ἦσαν εἰδωλολάτραι, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεοὺς καὶ πρὸ πάντων τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην.¹

Ἀποτέλεσμα τούτων ἦτο νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃ ὁ Θεὸς καὶ νὰ παύσῃ νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διάφοροι γειτονικοὶ λαοὶ τότε εἰσέβαλλον εἰς τὴν χώραν των, τὴν ἐληλατοῦσαν ἢ ἐκυρίευνον μέρος της καὶ τοὺς Ἰσραηλῖτας τοὺς ἐτυραννοῦσαν. Τότε οἱ Ἰσραηλῖται μετανοοῦσαν.

2. Οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν εἰλικρινῶς μετανοοῦσαν, κατέφευγον εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἀνεδείκνυνε ἐξ αὐτῶν ἄνδρας πιστοὺς, γενναίους καὶ φρονίμους, οἱ ὅποιοι κατῴρθωναν μὲ τὴν βοήθειάν του νὰ ἐ-

1. Δηλ. τὸν Ἀπόλλωνα (ἥλιον) τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν Ἀρτεμιν (σελήνην).

λευθερώνουν τους Ἰσραηλίτας. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ὀνομάζονται κρι-
ταί.

Ἡ ἐποχὴ τῶν Κριτῶν διήρκεσε περὶ τοὺς τρεῖς αἰῶνας. Μᾶς εἶναι δὲ γνωστοὶ δεκατρεῖς κριταί. Αὐτοὶ δὲν διεδέχοντο ὁ ἓνας τὸν ἄλλον εἰς τὴν ἐξουσίαν κληρονομικῶς οὔτε ἐξελέγοντο ἀπὸ τὸν λαόν, ἀλλ' ἀνδεικνύοντο ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Κριταὶ εἶχον τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πρὸ πάντων ἐν καιρῷ πολέμου. Τὸ ὄνομα κριτῆς δὲν σημαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δικαστής, ἀλλ' ἔχει πλατυτέραν σημασίαν. Εἶναι ὁ κυβερνήτης κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπακούουν εἰς αὐτοὺς, νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν εἰς τὰς μάχας καὶ νὰ πληρώνουν τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλλον αὐτοί.

3. Κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἐποχῆς τῶν Κριτῶν ἡ πίστις καὶ τὰ ἥθη τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶχον χαλαρωθῇ. Ἐπεκράτει μεγάλη ἠθικὴ ἀκαταστασία. Διὰ τὴν θρησκευτικὴν δὲ καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁμιλεῖ τὸ βιβλίον τῶν Κριτῶν, τὸ ὁποῖον ἐξιστορεῖ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Σαουλ ὡς πρώτου βασιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Κριταὶ ἔσωσαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπανειλημένως ἀπὸ τελείαν ἐξαφάνισιν καὶ ὀριστικὴν ὑποταγὴν εἰς διαφόρους ἐχθροὺς ὑπὸ λίαν δυσμενεῖς πολλὰκις περιστάσεις.

Οἱ ἐπισημότεροι ἀπὸ τοὺς δεκατρεῖς γνωστούς κριτὰς εἶναι ὁ Γοθονιήλ, ἡ Δεβώρα, ὁ Γεδεὼν, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλὶ καὶ ὁ Σαμουήλ.

30. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΟΘΟΝΙΗΛ ΚΑΙ ΔΕΒΩΡΑ (Κριτ. Δ')

Ὁ Γοθονιήλ εἶναι ὁ πρῶτος κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Αὐτὸς ἔσωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν ἀλλοφύλων καὶ ἀλλοθρήσκων κατοίκων τῆς Μεσοποταμίας.

Οἱ λαοὶ αὐτοὶ εἶχον ἐκστρατεύσει ἐναντίον τῆς Χαναὰν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἰσραηλιτῶν. Εἰσῆλθον εἰς τὴν χώραν των καὶ ἐπροξένησαν μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς κατοίκους των.

Ἐναντίον αὐτῶν ἀνέδειξε τότε ὁ Θεὸς ὡς κριτὴν τὸν Γοθονιήλ. Αὐτὸς ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Χάλεβ καὶ «ἐπ' αὐτόν, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἦτο τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκρινε τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ».

Ὁ Γοθονιήλ ἦλθεν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων, τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὴν χώραν του. «Τότε ἀνεπαύθη ἡ γῆ Χαναὰν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη», λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Δηλαδή ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἶχον εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν οἱ Ἰσραηλίται, διότι κανένας ἐχθρὸς δὲν τοὺς ἀπειλοῦσε καὶ δὲν τοὺς ἐβλαπτεν.

2. Μετὰ τεσσαράκοντα ὅμως ἔτη τὴν Χαναὰν καταλαμβάνουν καὶ καταστρέφουν οἱ Μωαβῖται. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ Ἰσραηλίται ἔπαυσαν νὰ ἐκτελοῦν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ λατρεύουν καὶ πάλιν τὰ εἰδῶλα. ἤρχισαν καὶ πάλιν νὰ πράττουν «πονηρὰ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου», λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπαυσε νὰ προστατεύῃ αὐτοὺς καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ τιμωρία, συνησθάνθησαν τὸ κακόν, ὅπου ἔκαναν, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τοὺς ἔσωσε, μὲ τὴν Δεβώραν.

Ἡ Δεβώρα γίνεται τώρα κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Μία ἀπλή γυναῖκα αὐτὴ ἀναλαμβάνει νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους της, διότι εἶχε μέσα της πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἡ Δεβώρα ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, διότι ἦτο συγχρόνως καὶ προφῆτις τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Δεβώρα ἐκάλεσε πλησίον της τὸν στρατηγὸν Βαράκ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Πήγαινε νὰ συναθροίσῃς τὸν στρατὸν καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃς εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς θὰ παραδώσῃ εἰς χεῖρας σου τὸν ἐχθρόν.

Ὁ Βαράκ ἀπήντησεν :

— Ὁ στρατὸς δὲν θέλει νὰ πολεμήσῃ, διότι φοβεῖται τοὺς Μωαβίτας. Καὶ διὰ νὰ ἐμψυχωθῇ πρέπει νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ μαζί μου.

— Θὰ ἔλθω, τοῦ λέγει ἡ Δεβώρα, ἀλλὰ ἡ νίκη δὲν θὰ εἶναι πλέον ἰδική σου, ἀλλὰ ἰδική μου.

3. Ἡ Δεβώρα καὶ ὁ Βαράκ ἐπῆγαν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ.

Ἐκεῖ συνήθροισαν 10 χιλιάδας στρατὸν καὶ κατέλαβον τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ὅταν ἔμαθον τοῦτο οἱ Μωαβῖται, ἔσπευσαν ἐκεῖ καὶ ἐκείνοι. Ἡ μάχη θὰ ἐδίδετο εἰς τὴν πεδιάδα Κισὼν.

Ἡ πεδιάς ἐκείνη ἐγέμισε τότε ἀπὸ Μωαβίτας. Στρατὸς πεζὸς καὶ ἵππεις ἐπλημύρυσεν αὐτήν. Καὶ ἐκτὸς τούτων ἄλλα 900 ἄρματα μάχης σιδηρᾶ ἦσαν ἔτοιμα νὰ σπεύρουν τὸν θάνατον εἰς τὸν στρατὸν τῆς Δεβώρας καὶ τοῦ Βαράκ.

Ἡ Δεβώρα ἔκαμε τὴν προσευχὴν τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπειτα εἶπεν εἰς τὸν Βαράκ :

—Κατέβα εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Θεὸς θὰ παραδώσῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰς χεῖρας μας, διότι θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, μὴ φοβεῖσαι.

Καὶ πράγματι ἐκείνην τὴν νύκτα ἔβρεξεν ὁ Θεός, καὶ ὁ ποταμὸς Κισὼν ἐπλημύρισε. Καὶ ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤρχισεν ἡ μάχη, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ἄρματα τῶν Μωαβιτῶν ἐγλυστροῦσαν καὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ἐβοηθοῦσεν ὁ Θεός.

Ὁ Βαράκ εὗρῃκε καιρὸν τότε καὶ ἐπετέθη ἐναντίον τῶν Μωαβιτῶν. Ὁ στρατὸς ἀνεθάρρησε καὶ ἐπολέμησε γενναῖα. Οἱ ἐχθροὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Αὐτὸς ὁ στρατηγὸς τῶν Μωαβιτῶν Σισάρα ἠθέλησε νὰ σωθῇ. Ἐπῆγε νὰ κρυφθῇ εἰς τὴν σκηνὴν μιᾶς Ἰσραηλίτιδος. Αὐτὴ τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ νίκη τοῦ Βαράκ ἦτο μεγάλη, διότι οἱ Μωαβῖται ἔπαθον ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἐξυμνεῖ ἓνας ὕμνος, τὸν ὁποῖον ἔγραψε τότε ἡ Δεβώρα.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς Δεβώρας πρὸς τὸν Θεόν

(Κριτ. Ε' ἐν παραφράσει)

Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.

Ἀκούσατε, σατράπαι,

ἀκούσατε, βασιλεῖς.

Ἐγὼ ἡ Δεβώρα, ἐγὼ

θὰ ψάλλω εἰς τὸν Κύριον,

τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ.

Κύριε, ὅταν ἐξεκίνησες ἀπὸ τὴν Ἑδὼμ,
ἡ γῆ ἐσεισθη,
ὁ οὐρανὸς δροσιὰ ἐστάλαξε,
τὰ σύννεφα ἔρριχναν βροχήν.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον
οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ.
Ὑμνολογεῖτε αὐτόν
ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ,
διότι ὁ Κύριος κατέβη μαζί μου
ἐναντίον τῶν δυνατῶν.

Ἦλθον οἱ βασιλεῖς εἰς Χαναὰν
καὶ ἐπολέμησαν τὴν χώραν.
Λάφυρα ἀργυρίου δὲν ἔλαβον.
Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολέμησαν ἀστέρες,
οἱ ἀστέρες αὐτοὺς ἐπολέμησαν.
Ὁ ποταμὸς Κισὼν τοὺς παρέσυρε,
καὶ ἡ ψυχὴ μου κατεπάτησε δύναμιν.

Εὐλογημένη ἡ Ἰαήλ,
ἡ γυναῖκα Ἐβερ τοῦ Κεναίου.
Ὑδωρ ἐξήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὁ Σισάρα,
γάλα τοῦ ἔδωκε·
βούτυρον τοῦ ἐπρόσφερεν
εἰς ὥραϊον κρατῆρα μὲ τὴν δεξιάν.
Τὴν ἀριστεράν της ἄπλωσε,
τὴν ἄπλωσεν εἰς τὸν πάσσαλον,
καὶ τὴν δεξιάν της
εἰς τὸ σφυρὶ τῶν ἐργατῶν.
Ἔσχισε τὴν κεφαλὴν του
καὶ συνέτριψε τοὺς μῆνιγγας αὐτοῦ.
Καὶ ἔπεσε, ἔπεσε νεκρός.
Ἔτσι ἅς ἀποθάνουν
ὅλοι οἱ ἐχθροί σου, Κύριε.

Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.
Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

31. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΕΔΕΩΝ ΚΑΙ ΙΕΦΘΑΕ (Κριτ. ΣΤ' — ΙΒ')

Ὁ Γεδεὼν εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πλέον ὀνομαστοὺς ἄνδρας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Διότι ἦτο ἄνδρσιος καὶ συνετὸς καὶ ἐχρημάτισε κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς καταστρεπτικὰς ἐπιδρομὰς καὶ τὰς λεηλασίας τῶν Μαδιανιτῶν καὶ τῶν Ἀμαληκιτῶν.

Ὁ Γεδεὼν ἦτο κατ' ἀρχὰς ἓνας πτωχός, ἀλλὰ πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν γεωργός. Ὁ πατέρας του μαζί μὲ ἄλλους Ἰσραηλίτας εἶχεν ἀπαρνηθῆ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευε τὰ εἰδωλα, τὸν θεὸν Βάαλ ἢ Βῆλον καὶ τὴν Ἀστάρτην.

Ὁ Γεδεὼν ἄλθε σιτάρι, ὅταν ἄγγελος Κυρίου τοῦ εἶπε :
— Σὺ θὰ σώσης τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας. Σὺ
θὰ νικήσης τοὺς ἐχθρούς.

Τότε ὁ Γεδεὼν συνέτριψε τὸ ἄγαλμα τοῦ Βάαλ, ποὺ ἐλά-
τρευνε ὁ πατέρας του, ἐκρήμνισε τὸν βωμόν, κατέκοψε τὸ πένρις
ιερόν δάσος τῆς Ἀστάρτης καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν
λαόν :

— Ὅποιοι ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα ἃς ἔλθῃ μαζί μου.

Τὸν ἠκολούθησαν 32 χιλιάδες. Πρὸς αὐτοὺς δὲ εἶπεν ὁ
Γεδεὼν :

— Ὅποιοι ἀπὸ σᾶς εἶναι δειλὸς νὰ φύγῃ.

Καὶ ἔφυγαν 22 χιλιάδες. Ἔμειναν 10 χιλιάδες μόνον.

Ὁ Γεδεὼν κατόπιν κατέστρωσε τὸ πολεμικὸν του σχέδιον.
Ἐξέλεξε τριακοσίους ἄνδρας, τοὺς πλέον γενναίους, τοὺς ὁ-
ποίους ἐξώπλισε μὲ μίαν σάλπιγγα καὶ μίαν στάμναν, ἣ ὁποία
μέσα εἶχεν κρυμμένον ἓνα δαυλὸν ἀναμμένον. Τούτους διήρε-
σεν εἰς τρία μέρη καὶ μὲ αὐτοὺς περὶ τὸ μεσονύκτιον περιε-
κύκλωσε τοὺς Μαδιανίτας, ποὺ εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν
πεδιάδα Ἰεσδραὲλ καὶ ἐκοιμῶντο ἀμέριμνοι.

Ὁ Γεδεὼν ἔδωσε τὸ σύνθημα. Τριακόσια σαλπίσματα ἠκού-
σθησαν τότε γύρω ἀπὸ τὸ στρατόπεδον καὶ τριακόσιοι δαυλοὶ
ἀναμμένοι ἐφάνησαν. Μὲ βροντώδη φωνὴν δὲ οἱ τριακόσιοι ἤρ-
χισαν νὰ φωνάζουν δυνατὰ :

— Ἡ ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν.

Καὶ ὁ ἀντίλαλος ἐπανελάμβανε μέσα εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς
νυκτός : « Ἡ ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν ».

Περίφοβοι ἐξύπνησαν οἱ Μαδιανῖται. Ἦκουσαν τὰς σάλ-
πιγγας, ἔβλεπαν τοὺς δαυλοὺς καὶ ἡ πολεμικὴ κραυγὴ τοὺς
ἐτάρασσε. Ἡ καρδιά των ἤρχισε νὰ τρέμῃ. Ὁ ἐχθρὸς μέσα
εἰς τὸ στρατόπεδόν των ; Ἀλλοίμονον. Νὰ ἦσαν ἄρα γε πολ-
λαὶ χιλιάδες ;

Ὁ αἰφνιδισμὸς τοῦ Γεδεὼν ἐπέτυχεν. Εἰς τὸ στρατόπεδον
τῶν Μαδιανιτῶν ἐσκορπίσθη ὁ πανικός. Καὶ ὅλοι τότε ἐζήτη-
σαν νὰ σωθοῦν διὰ τῆς φυγῆς. Ἀλλὰ ἡ σύγχυσις ἦτο μεγάλη.
Ἔνεκα ταύτης οἱ Μαδιανῖται ἐκτυπῶντο μεταξὺ των. Μαδια-

νίτης έσκότωνα Μαδιανίτην, διότι τόν έξελάμβανε μέσα εις τὸ σκότος καὶ τὴν τρομάραν του ὡς Ἰσραηλίτην.

Ὁ Γεδεὼν ἔβαλε φωτιὰ εἰς τὰς σκηνάς των. Ἡ καταστροφή τῶν Μαδιανιτῶν ἦτο μεγάλη. Ἀλλὰ μεγάλη ἦτο καὶ ἡ νίκη τοῦ Γεδεὼν καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐνεκα τούτου οἱ Ἰσραηλῖται ἠθέλησαν νὰ κάμουν βασιλέα των τὸν Γεδεὼν. Ἐκεῖνος ὁμως δὲν ἐδέχθη. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν πάντοτε κρίνων καὶ συμβουλευὼν τὸν λαὸν εἰς τὸ ἀγαθόν.

Υ2. Ὁ Ἰεφθάε ἔσωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοὺς Ἀμμωνίτας. Αὐτοὶ εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἔβλαπτον τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια μετὰ τὸν Γεδεὼν οἱ Ἰσραηλῖται ἤρχισαν καὶ πάλιν « νὰ πράττουν πονηρὰ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ », ὁ Θεὸς δὲ ἔπαυσε διὰ τοῦτο νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διότι οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον καὶ πάλιν τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην.

Ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἦλθον τιμωροὶ οἱ Ἀμμωνῖται, τότε ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτὸν τους, μετενόησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν συγχώρησιν καὶ σωτηρίαν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς δὲν τοὺς τὴν ἡρνήθη.

Ὁ Ἰεφθάε ἦτο ἀνδρεῖος καὶ πιστός. Οἱ Ἰσραηλῖται ὁμως ἀπὸ φθόνον τὸν εἶχον ἐξορίσει ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστείδην. Καὶ ὅταν οἱ Ἀμμωνῖται ἤρχισαν νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, τότε τὸν ἐνεθυμήθησαν καὶ εἶπον :

—Μόνον ὁ Ἰεφθάε ἡμπορεῖ νὰ μᾶς σώσῃ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν.

Καὶ ἔστειλαν πρεσβεῖαν καὶ τὸν ἀνεκάλεσαν. Ἐκεῖνος δὲ χωρὶς νὰ μνησικακήσῃ ἔσπευσε πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος του, ἡ ὁποία τῶρα ἐκινδύνευε καὶ ἔλαβε τὴν ἀνάγκην του.

Ὁ Ἰεφθάε μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν πατρίδα του, συνέλεξε στρατὸν καί, πρὶν ἐπιτεθῇ ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν, ἐνῶ ὁ στρατὸς ἤκουε :

—Κύριε, βοήθησέ με νὰ νικήσω τὸν ἐχθρόν. Ἄν νικήσω, θὰ προσφέρω εἰς τὸν βωμόν σου, ὅ,τι πολῦτιμον ἔχω. Τὸ πρῶτον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ σπῆτι μου διὰ νὰ μὲ ὑποδεχθῇ, ὅταν θὰ ἐπιστρέφω, αὐτὸ θὰ σοῦ τὸ ἀφιερῶσω εἰς ὀλοκαύτωμα.

Τὸ τάξιμον τοῦ Ἰεφθάε ἦτο ἀνάλογον μὲ τὰς ἀνθρωποθυσίας τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ ἴσως ἐμπνευσμένον ἀπὸ τὴν θυσίαν τοῦ Ἀβραάμ. Μᾶς θυμίζει τὸ τάξιμον τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε, καὶ ὁ Ἰεφθάε ἐνίκησε τοὺς Ἀμμωνίτας. Τώρα ἐπιστρέφει νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ. Κατὰ τύχην τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐβγαίνει πρὸς συνάντησίν του ἡ μονάκριβη κόρη του «μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν».

Ὁ Ἰεφθάε ἔσχισε τότε τὰ ἐνδύματά του. Ἐπρεπε τώρα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ τὴν θυγατέρα του, τὸ μόνο του παιδί. Γεμᾶτος συγκίνησιν λοιπὸν εἶπεν:

— Ἀλλοίμονον, κόρη μου. Ἐκαμα ὄρκον εἰς τὸν Θεὸν νὰ σὲ θυσιάσω εἰς αὐτὸν χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος μας.

Ἡ εὐσεβὴς κόρη ἐδέχθη τὴν θυσίαν. Μόνον παρεκάλεσε τὸν πατέρα της νὰ τὴν ἀφήσῃ δύο μῆνας νὰ χαρῇ μὲ τὰς φίλας της τὰς καλλονὰς τῆς Χαναάν. Κατόπιν μὲ εὐχαρίστησίν της ἐδέχθη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὴν πατρίδα της. Εἶναι ἡ Ἰφιγένεια τοῦ Ἰσραήλ.

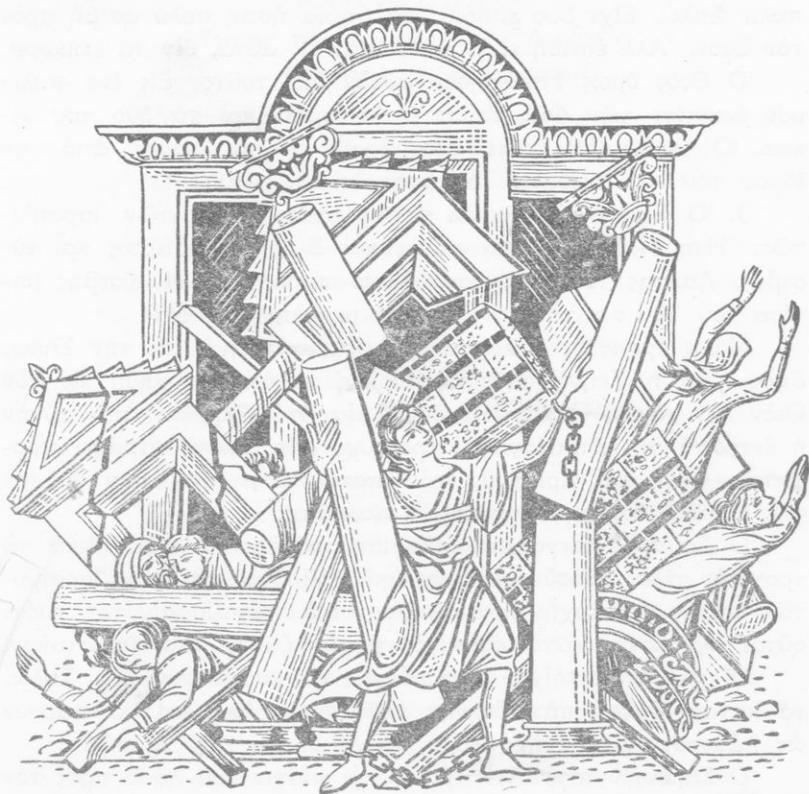
32. ΣΑΜΨΩΝ, ΗΛΙ, ΣΑΜΟΥΗΛ (Κριτ. ΙΓ' — ΚΑ' καὶ Α' Βασιλειῶν)

Ὁ Σαμψὼν ἦτο Ναζηραῖος, δηλ. Ἰσραηλίτης, τελειῶς ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Ἐτρεφε, κατὰ τὸ τάξιμόν του, μεγάλην κόμην καὶ δὲν ἔπινεν οἰνοπνευματώδη ποτά. Εἶχε προικισθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ ἔκτακτον σωματικὴν δύναμιν. Δείγματα τῆς δυνάμεώς του ἔδωσε ἀάμπολα εἰς τοὺς ἡρωικοὺς ἀγῶνας τοῦ ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Διὰ τοῦτο ἀνεδείχθη ἥρως καὶ κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν ἓνας πολεμικὸς λαός, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε τὰ ΝΔ. παράλια τῆς Παλαιστίνης. Εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἐπροξενοῦσαν καταστροφὰς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὁ Σαμψὼν ὅμως μὲ τὴν δύναμίν του τοὺς εἶχε πολὺ περιορίσει. Ὅταν ἤκουον ὅτι ἔρχεται ὁ Σαμψὼν, ἔφευγαν πανικόβλητοι. Τὸν Σαμψὼν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους ἡ Δαλιδά, ἡ ὁποία ἦτο Φιλισταία καὶ εἶχε κατορθώσει νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ μυστικὸν τῆς δυνάμεώς του, τὸ ὁποῖον ἔκειτο εἰς τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς του, δηλ. εἰς τὴν ἀφιέρωσίν του εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ Δαλιδά κατῴρθωσε νὰ τοῦ κόψῃ μὲ δόλον τὰς τρίχας

τῆς κεφαλῆς, ὅταν ὁ Σαμψών ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ σπίτι της. Εἰσῆλ-
θον τότε οἱ Φιλισταῖοι, τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐτύφλωσαν.
Ὶστερα τὸν περιέφερον εἰς τὴν πόλιν των Γάζαν διὰ νὰ τὸν
ἐξευτελίσουν.

Μίαν ἡμέραν, πού ἐώρταζον οἱ Φιλισταῖοι τὴν ἐορτὴν τοῦ
θεοῦ των Δαγών, ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸν Σαμψών διὰ
νὰ τὸν περιπαίξουν. Ὶλλ' ὁ Σαμψών ἐν τῷ μεταξύ εἶχε μετα-
νοήσει καὶ εἶχεν ἐπανακτήσει τὴν σωματικὴν του δύναμιν. Διὰ
τοῦτο, ἀφοῦ προσυχηθῇ θερμῶς εἰς τὸν Θεόν, ἀγκάλιασε τοὺς
δύο κίονας τοῦ ναοῦ καὶ τὸν ἐκρήμνισε λέγων :

—Ὶς ἀποθάνῃ ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων✓

Καὶ ἔτσι ἐτάφη κάτω ἀπὸ τὰ ἑρείπια τοῦ ναοῦ αὐτὸς μὲ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Φιλισταίων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, περίπου τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

✓2. Ὁ Ἡλὶ ἦτο κριτὴς καὶ ἀρχιερεὺς, καὶ ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν Σηλῶ. Εἶχε δύο παιδιά, τὰ ὅποια ἦσαν πολὺ ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ἀδυναμίαν εἰς αὐτά, δὲν τὰ ἐτιμῶρει.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἐτιμώρησεν αὐτὸν διὰ τοῦτο. Εἰς ἓνα πόλεμον ἐναντίον τῶν Φιλισταίων ἐφονεύθησαν καὶ τὰ δύο του τέκνα. Ὁ γέρων Ἡλὶ τότε, ὅταν ἔμαθε τοῦτο, ἔπεσεν ἀπὸ τὴν ἔδραν του καὶ ἀπέθανε. Τὸν διεδέχθη ὁ Σαμουήλ.

3. Ὁ Σαμουήλ εἶναι ὁ τελευταῖος κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἦτο Ναζηραῖος καὶ αὐτὸς καὶ ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής, Λευΐτης τὸ γένος, κριτὴς καὶ προφήτης. Ἡ εὐσεβὴς μητέρα του Ἀννα τὸν ἐγέννησεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν.

Μόλις ἐγεννήθη ὁ Σαμουήλ, ἡ Ἀννα ἐπῆγεν εἰς τὴν Σηλῶ, ὅπου ἦτο ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν καὶ τὸν ἠύχαρίστησε, διότι μὲ αὐτὸ ἀφηρέθη ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀτεκνίας. Ἡ προσευχὴ τῆς Ἀννης περιέχει προφητεῖαν περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποτελεῖ τὴν τρίτην ᾠδὴν τῆς ἑβραϊκῆς καὶ χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὁ Σαμουήλ ἐμεγάλωσε πλησίον τοῦ κριτοῦ Ἡλὶ. Μετὰ τὸ τραγικὸν τέλος αὐτοῦ ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν κριτὴς εἰς ἐποχὴν κρισιμωτάτην διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Διότι οὗτοι εὕρισκοντο κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν Φιλισταίων.

Οἱ Φιλισταῖοι εἶχον κατορθώσει νὰ κυριεύσουν τὴν Σηλῶ, νὰ καταστρέψουν τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, καὶ νὰ πάρουν ὡς λάφυρον καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Ὁ Σαμουήλ τότε ἀνεπτέρωσε τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς νίκας ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Ἐκυβέρνησε μὲ ζῆλον καὶ δικαιοσύνην, ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνύψωσε τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐξηναγκάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οἱ Φιλισταῖοι νὰ παραδώσουν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον. Αὐτὸς τὴν παρέδωκε εἰς τὸν οἶκον Ἀμιναδάβ, εἰς τὴν πόλιν Χεβρών, πρὸς φύλαξιν.

Τέλος, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ λαοῦ καὶ παρὰ τὴν ἰδικὴν του

γνώμην, ἔχρισεν ὡς πρῶτον βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν
Σαούλ, ἄνδρα ὠραῖον καὶ ἀνδρεῖον. Διότι οἱ Ἰσραηλῖται δὲν
ἠθέλον πλέον νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ κριτάς.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς προφητίδος Ἄννης

(Α' Βασιλ. Β', ἐν παραφράσει)

Μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λέγετε ὑψηλά.
Ἄς μὴ βγαίῃ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τοῦ στόματός σας,
διότι ὁ Κύριος εἶναι Θεὸς γνώσεων,
Θεὸς μετρῶν τὰς πράξεις αὐτοῦ.
Τὸ τόξον τῶν δυνατῶν ἔκαμεν ἀνθενῆς
καὶ ἀνίσχυροὶ ἔγιναν οἱ ἰσχυροί.
Πλούσιοι ἔγιναν πτωχοὶ
καὶ οἱ πεινῶντες ὑψώθησαν ἀπὸ τὴν γῆν.
Ὁ Κύριος θανατώνει καὶ ζωογονεῖ,
καταβιβάζει εἰς τὸν ᾄδην καὶ ἀναβιβάζει.
Ὁ Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει,
ταπεινώνει καὶ ἀνυψώνει.
Σηκώνει ἀπὸ τὴν γῆν τὸν πτωχὸν
καὶ τὸν καθίζει μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ
καὶ θρόνον δόξης κληρονομεῖ εἰς αὐτόν.
Δίδει εὐχὴν εἰς τὸν εὐχόμενον
καὶ εὐλογεῖ τὰ ἔτη τοῦ δικαίου,
διότι δὲν εἶναι τις δυνατὸς μετὰ τὴν ἰσχὴν μόνον.
Ὁ Κύριος κάμνει ἀντίδικον αὐτοῦ τὸν ἀσθενῆ.
Ὁ Κύριος εἶναι ἅγιος.
Ἄς μὴ καυχᾶται ὁ φρόνιμος διὰ τὴν φρόνησίν του
καὶ ὥς μὴ καυχᾶται ὁ πλούσιος διὰ τὸν πλοῦτόν του.
Ἀλλὰ ὁ καυχώμενος ὥς καυχᾶται,
διότι ἐννοεῖ καὶ γνωρίζει τὸν Κύριον.
Ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς
καὶ ἐβρόντησεν.
Αὐτὸς θὰ κρίνῃ τὰ πέρατα τῆς γῆς.
Δίνει δύναμιν εἰς τοὺς βασιλεῖς μας.
Αὐτὸς θὰ ὑψώσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. ✓

✓ 33. Η ΡΟΥΘ ΚΑΙ Ο ΒΟΟΖ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Ρουθ)

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν ἔτυχε κάποτε νὰ γίνη εἰς τὴν Χαναὰν μεγάλη πείνα, διότι τὰ σιτηρὰ κατεστράφησαν. Τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Χαναὰν καὶ ἦλθον εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας, ὅπου ὑπῆρχεν ἐπάρκεια τροφίμων.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ὁ Ἑλιμέλεχ, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ Ἑλιμέλεχ ἐπῆρε τὴν σύζυγόν του Νοεμὶν καὶ τὰ δύο του παιδιὰ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλουσίαν χώραν τῶν Μωαβιτῶν.

Ἐκεῖ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ὁ μὲν Ἑλιμέλεχ ἀπέθανε, τὰ δὲ παιδιὰ του ἐνυμφεύθησαν γυναῖκας ἀπὸ τὴν Μωάβ. Ὁ ἕνας ἔλαβε σύζυγον τὴν Ὀρφὰ καὶ ὁ ἄλλος τὴν Ρούθ. Μετ' ὀλίγον ὁμοῦς ἀπέθανον καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἑλιμέλεχ, ἔμεινε δὲ ἡ Νοεμὶν μόνη εἰς τὸν ξένον ἐκείνον τόπον μὲ τὰς δύο νύμφας της.

2. Ὅταν ἐπέρασεν ἡ πείνα, ἀπεφάσισεν ἡ Νοεμὶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Βηθλεὲμ. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὰς δύο νύμφας της καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὰς τὴν ἀπόφασίν της. Ἡ Ὀρφὰ ὁμοῦς καὶ ἡ Ρούθ τόσον ἠγάπων τὴν πενθεράν των, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ μὴ τὴν ἀφήσουν μόνην, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν Χαναὰν.

Ἡ Νοεμὶν τότε εἶπεν εἰς αὐτάς :

— Παιδιὰ μου, νὰ μέινετε κοντὰ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς σας. Ἐγὼ εἶμαι πτωχὴ χήρα καὶ ἔρημη εἰς τὸν κόσμον. Δὲν θὰ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς βοηθήσω καὶ νὰ σᾶς προστατεύσω ἐκεῖ εἰς τὴν πατρίδα μου.

Ἡ Ὀρφὰ ἐπείσθη νὰ μείνῃ. Ἡ Ρούθ ὁμοῦς δὲν ἐδέχθη μὲ κανένα τρόπον καὶ εἶπεν εἰς τὴν καλὴν πενθεράν της :

— Μὴ μοῦ λέγῃς νὰ σὲ ἀφήσω μόνην καὶ νὰ μένω μακράν σου. Θὰ ἔλθω μαζί σου καὶ ὥς δυστυχίσω. Ὁ λαὸς σου θὰ εἶναι λαὸς μου, ἡ πατρίς σου θὰ εἶναι πατρίς μου, καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου. Μόνον ὁ θάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νοεμὶν δὲν ἔφερεν ἄλλην ἀντίρρησην καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Μωάβ καὶ ἦλθον εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ὅπου ἐγκατεστάθησαν εἰς ἓνα μικρὸ σπιτάκι.

3. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ, ἡ Ρούθ μὲ τὴν ἄδειαν τῆς Νοεμὶν ἐπήγαινε εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἐμάζευε στά-

χουα από εκείνα, τὰ ὅποια οἱ θερισταὶ ἄφηναν διὰ τοὺς πτω-
χοὺς. Ὁ πανάγαθος ὁμως Θεὸς ὠδήγησε τὰ βήματα τῆς κα-
λῆς Ροὺθ εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐνὸς πλουσίου τοῦ τόπου ἐκείνου,
ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Βοόζ.

Ὁ Βοόζ, ὅταν εἶδε τὴν ἐργατικὴν καὶ ἔντιμον καὶ ἀγαθὴν
Ροὺθ καὶ ἔμαθε τὴν ἱστορίαν τῆς, τὴν ἐξετίμησε καὶ τὴν συνε-
πάθησε. Τέλος ἀπεφάσισε νὰ τὴν κάμῃ σύζυγόν του.

Ἡ Ροὺθ τότε ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Νοεμίν, ἡ ὁποία
μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς ἔδωσε τὴν εὐχὴν τῆς. Ὅταν δὲ
ἡ Ροὺθ ἐγέννησεν τέκνον, ἡ Νοεμίν τὴν εὐλόγησε καὶ τῆς εἶπεν:

— Ἄς εἶναι δοξασμένος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σοῦ ἔδωσε τὸ τέ-
κνον. Τὸ παιδίον αὐτὸ θὰ σὲ παρηγορήσῃ καὶ θὰ εἶναι τὸ
στήριγμά σου εἰς τὰ γηρατεῖα σου.

Τὸ τέκνον αὐτὸ ὠνομάσθη Ὠβήδ. Ὁ Ὠβήδ ἐγέννησε κατό-
πιν τὸν Ἰεσσαί, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Δαβίδ, ὁ μέ-
γας βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ πρόγονος κατὰ σάρκα τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ τοῦτο εἰς τὰς προφητείας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Χριστὸς λέγεται « ῥάβδος καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί ».

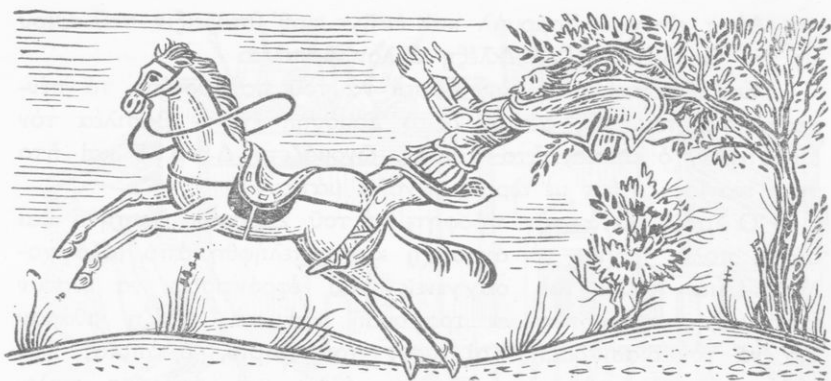
Ἀνάγνωσμα

Ὁ Μεσσίας ῥάβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί

(Ἑσαϊον κεφ. ΙΑ', 1 — 10, ἐν παραφράσει)

« Τάδε λέγει Κύριος : Θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ ἐξέλθῃ ῥάβδος ⁽¹⁾ ἀπὸ τοῦ δένδρον ⁽²⁾ τοῦ Ἰεσσαί, καὶ βλαστὸς μὲ ἄνθος θὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν ρίζαν αὐτὴν. Καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν θὰ ἀναπαύεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· τὸ πνεῦμα τῆς σοφίας καὶ τῆς συνέσεως, τὸ πνεῦμα τῆς βουλῆς καὶ τῆς δυνάμεως, τὸ πνεῦμα τῆς γνώσεως καὶ τῆς εὐσεβείας, τὸ πνεῦμα τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἰς τὸν φόβον αὐτὸν ἐκεῖνος ⁽³⁾ θὰ εὐαρεστῇται. Δὲν θὰ κρίνῃ κατὰ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ὀφθαλμῶν του, οὐδὲ θὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅσων ἀκούει. Ἀλλὰ θὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνην τοὺς ἀνθρώπους, καὶ θὰ ἀποφασίσῃ μὲ εὐθύτητα ὑπὲρ τῶν ταπεινῶν τῆς γῆς. Δικαιοσύνη θὰ περιζώνῃ τὴν ὁσφύν του, καὶ πίστις θὰ περισφίγγῃ τὰ ἰσχία του. Καὶ τότε ὁ λύκος θὰ βόσκη μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα, καὶ ἡ πάρδαλις θὰ μένῃ μαζὶ μὲ τὰ ἐρίφια. Καὶ μόσχος καὶ ταῦρος καὶ λέων θὰ βόσκουν μαζὶ, καὶ μικρὸ παιδάκι θὰ τὰ φυλάττῃ. Ὁ βοῦς καὶ ἡ ἄρκτος θὰ συμφιλιωθοῦν, καὶ τὰ μικρά των θὰ κάθονται μαζὶ. Ὁ λέων καὶ ὁ βοῦς θὰ τρώγουν ἅχρυα. Δὲν θὰ κάνουν κακόν, καὶ δὲν θὰ βλάπτουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον εἰς ὅλην τὴν χώραν τῆς βασιλείας μου, διότι ὅλη ἡ γῆ θὰ εἶναι πλήρης ἀπὸ τὴν γνώσιν τοῦ Κυρίου, ποὺ θὰ τὴν σκεπάζῃ, ὅπως τὰ νερὰ σκεπάζουν τὴν ἑκτασιν τῆς θαλάσσης. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἡ Ρίζα τοῦ Ἰεσσαί ⁽⁴⁾ θὰ ἄρξῃ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. Αὐτὸν θὰ ἀναζητοῦν οἱ λαοί. Καὶ ἔνδοξος θὰ εἶναι ἡ βασιλεία του... ✓

1, Κλώνος - κλωνάρι, 2, τὴν οἰκογένειαν, 3, ὁ Μεσσίας, 4, δηλ. ὁ Μεσσίας.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

34. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΑΟΥΛ. ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Α' Βασιλ. ΙΣΤ' — ΛΑ')

Σαοὺλ εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸν ὁποῖον, ὅπως εἶδαμεν, ἔχρισεν ὁ τελευταῖος κριτὴς Σαμουὴλ.

Οὗτος εἶχε τὰ ἀνάκτορά του εἰς τὴν Χεβρών. Διοικοῦσε κατ' ἀρχὰς τὸν λαόν του μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ φόβον Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμεν εὐτυχῇ.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησεν ὁ Σαοὺλ τοὺς ἐχθροὺς του Φιλισταίους καὶ Ἀμαληκίτας, μὲ τὴν συνεργασίαν μάλιστα τοῦ γενναίου καὶ εὐγενοῦς υἱοῦ του Ἰωνάθαν.

Ἀλλ' αἱ νίκαι του αὐταὶ τὸν ἐμέθυσαν καὶ τὸν ἔκαμαν ἐγωιστὴν, ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεόν καὶ κακὸν πρὸς τὸν λαόν. Ἐφάνη δηλαδὴ κατόπιν ἀνάξιος βασιλεὺς ὁ Σαοὺλ.

Ὁ Σαμουὴλ προεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ πράττωμεν τὸ θέλημά του, τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὲν πράττει, καὶ διὰ τοῦτο τὸν περιμένουν μεγάλαι δυστυχίαι· ὅτι δηλ. θὰ τὸν τιμωρήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἄλλου.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Σαμουὴλ καὶ ἐπῆγε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἄλλον βασιλέα.

Ἐκεῖ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰεσοαὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃ τὰ πέντε παιδιὰ του. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ Σαμουὴλ ἐχρῖσε βασιλέα τὸν μικρότερον, ὁ ὁποῖος ἦτο ποιμὴν, ὠνομάζετο Δαβὶδ καὶ ἦτο τότε νεανίας ξανθὸς μὲ ὠραία μεγάλα μάτια.

Ὁ Σαοὺλ μετὰ τὴν προφητείαν τοῦ Σαμουὴλ ἐλυπήθη καὶ αὐτὸς πολὺ, ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ καὶ κατελήφθη ἀπὸ μελαγχολίαν. Διὰ τοῦτο οἱ συγγενεῖς του ἐφρόντισαν νὰ εὑρουν κατάλληλον πρόσωπον νὰ τραγουδῇ καὶ νὰ παίξῃ κιθάραν διὰ νὰ τὸν διασκεδάξῃ. Καὶ εὔρον τὸν Δαβίδ, ὁ ὁποῖος ἦτο καλὸς μουσικὸς καὶ τραγουδιστής, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖος πολεμιστής.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Δαβίδ μὲ τὰ ἄσματα καὶ τὴν κιθάραν του ἀνεκούφιζε καὶ κατεπράννε τὴν μελαγχολίαν τοῦ Σαοὺλ ἄρκετον καιρόν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μὲ φίλιαν μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σαοὺλ, τὸν Ἰωνάθαν. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ποίμνια τοῦ πατέρα του.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἰσραηλῖται ἦλθον πάλιν εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Φιλισταίους. Αὐτοὶ εἶχον εἰσβάλει καὶ πάλιν εἰς τὴν χώραν των, κατέστρεφον αὐτὴν καὶ διήρπαζον τὰς πόλεις.

Τώρα μάλιστα οἱ Φιλισταῖοι εἶχον μαζί των ἓνα γίγαντα καὶ ἥρωα, τὸν Γολιάθ, τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ νικήσῃ. Αὐτὸς ἐβγαίνειν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν στρατὸν καὶ ἐφώναζε δυνατὰ:

— Σᾶς προκαλῶ, Ἰσραηλῖται, νὰ βγάλετε καὶ σεῖς τὸν καλλίτερόν σας διὰ νὰ μονομαχήσωμεν. Ἄν μὲ νικήσῃ ὁ ἰδικός σας, ἡμεῖς θὰ εἴμεθα δοῦλοι σας, ἂν ὅμως νικήσω ἐγώ, σεῖς θὰ γίνετε δοῦλοι μας.

Ἀπὸ τὸν πανικὸν καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἔσωσε τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας ὁ Δαβίδ, ὁ ὁποῖος τυχαίως εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἐπιστρατευμένους ἀδελφούς του.

Ὁ Δαβίδ, μόλις ἤκουσε τὴν προκλητικὴν φωνὴν τοῦ Γολιάθ, παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν:

— Έγώ, βασιλεῦ, θὰ πολεμήσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀλλόφυλον αὐτόν.

Ὁ Σαούλ τοῦ ἀπήντησε :

— Πήγαινε, παιδί μου Δαβίδ, καὶ ἄς εἶναι ὁ Θεὸς μαζί σου !
Καὶ πηγαίνει ὁ Δαβίδ, μὲ θάρρος καὶ πεποίθησιν ἐναντίον τοῦ Γολιάθ, ἄοπλος, κρατῶν εἰς τὰ χέρια του μίαν σφενδόνην καὶ μίαν ράβδον.

Μόλις ὁ γιγαντόσωμος Γολιάθ ἀντίκρουσε τὸν Δαβίδ, τὸν ἐκοίταξε μὲ μεγάλην περιφρόνησιν καὶ τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνεῖαν :

— Διὰ σκύλον μὲ θεωρεῖς καὶ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ράβδον καὶ μὲ λίθους ;

Ὁ Δαβίδ τότε μὲ ψυχραιμίαν τοῦ λέγει :

— Σὲ θεωρῶ χειρότερον ἀπὸ σκύλον. Σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ μαχαίρια, μὲ δόρυ καὶ μὲ ἀσπίδα, ἀλλ' ἐγὼ θὰ πολεμήσω ἐναντίον σου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Θὰ σὲ νικήσω, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀμέσως ἔβαλεν εἰς τὴν σφενδόνην του ἓνα λιθάρι καὶ τὸ ἔρριπεν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου του. Τὸ λιθάρι ἐκτύπησε μὲ δύναμιν εἰς τὸ μέτωπον τὸν Γολιάθ καὶ αὐτὸς ἐξαλίσθη, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε καταγῆς. Ὁ Δαβίδ ἀμέσως ἐπλησίασε τὸν Γολιάθ, τοῦ ἐπῆρε τὸ ξίφος καὶ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του.

Μέγας φόβος κατέλαβε τότε τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι πανικόβλητοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἐνῶ ἀντιθέτως οἱ Ἰσραηλίται ἐπῆραν θάρρος, κατεδίωξαν καὶ διεσκόρπισαν αὐτούς.

3. Ὁ Δαβίδ μὲ τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ ἐδοξάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν ὁ στρατὸς νικητὴς ἐπανήρχετο ἀπὸ τὴν ἐκστρατεῖαν καὶ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὰς πόλεις, αἱ γυναῖκες ἔβγαζαν εἰς προὔπαντήσιν του καὶ ἔψαλλον :

Ὁ Σαούλ ἐνίκησε χιλιάδας.

Ὁ Δαβίδ κατέβαλε μυριάδας.

Διὰ τοῦτο ὁ Σαούλ ἐφθόνησε τὸν Δαβίδ καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσῃ. Τότε ὁ Δαβίδ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὰ ὄρη, ὅπου ἔζη μὲ ὀλίγους συντρόφους του. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὸν κατεδίωξεν ὁ Σαούλ.

Ὁ Δαβὶδ ὁμως, ἂν καὶ πολλὰς φορὰς τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ βλάψῃ τὸν Σαοὺλ, πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

Ἔνεκα τῆς φιλονικίας Σαοὺλ καὶ Δαβίδ, οἱ Φιλισταῖοι εὐ-
 ρῆκαν εὐκαιρίαν πάλιν καὶ ἦλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν.
 Τότε ἐγένε μία φοβερὰ μάχη εἰς τὰ ὄρη τῆς Γελβουέ, κατὰ τὴν

ὁποῖαν ἐφονεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαούλ, καὶ ὁ ἴδιος ἐπλη-
γώθη σοβαρώτατα καὶ ἀπέθανεν.

Ἡ καταστροφή ἦτο πολὺ μεγάλη. Ὁ Δαβὶδ ἔκλαυσε πικρὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαουλ καὶ τῶν υἱῶν του. Πρὸ πάντων δὲ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του φίλου Ἰωνάθαν. Τότε ἔγραψεν ἓνα λυπηρὸν θρῆνον (μυρολόγι), εἰς τὸ ὁποῖον προ-
τρέπει τὸν λαὸν ν. 19 ν. 20 ν. 21 ν. 22 ν. 23 ν. 24 ν. 25 ν. 26 ν. 27 ν. 28 ν. 29 ν. 30 ν. 31 ν. 32 ν. 33 ν. 34 ν. 35 ν. 36 ν. 37 ν. 38 ν. 39 ν. 40 ν. 41 ν. 42 ν. 43 ν. 44 ν. 45 ν. 46 ν. 47 ν. 48 ν. 49 ν. 50 ν. 51 ν. 52 ν. 53 ν. 54 ν. 55 ν. 56 ν. 57 ν. 58 ν. 59 ν. 60 ν. 61 ν. 62 ν. 63 ν. 64 ν. 65 ν. 66 ν. 67 ν. 68 ν. 69 ν. 70 ν. 71 ν. 72 ν. 73 ν. 74 ν. 75 ν. 76 ν. 77 ν. 78 ν. 79 ν. 80 ν. 81 ν. 82 ν. 83 ν. 84 ν. 85 ν. 86 ν. 87 ν. 88 ν. 89 ν. 90 ν. 91 ν. 92 ν. 93 ν. 94 ν. 95 ν. 96 ν. 97 ν. 98 ν. 99 ν. 100 ν. 101 ν. 102 ν. 103 ν. 104 ν. 105 ν. 106 ν. 107 ν. 108 ν. 109 ν. 110 ν. 111 ν. 112 ν. 113 ν. 114 ν. 115 ν. 116 ν. 117 ν. 118 ν. 119 ν. 120 ν. 121 ν. 122 ν. 123 ν. 124 ν. 125 ν. 126 ν. 127 ν. 128 ν. 129 ν. 130 ν. 131 ν. 132 ν. 133 ν. 134 ν. 135 ν. 136 ν. 137 ν. 138 ν. 139 ν. 140 ν. 141 ν. 142 ν. 143 ν. 144 ν. 145 ν. 146 ν. 147 ν. 148 ν. 149 ν. 150 ν. 151 ν. 152 ν. 153 ν. 154 ν. 155 ν. 156 ν. 157 ν. 158 ν. 159 ν. 160 ν. 161 ν. 162 ν. 163 ν. 164 ν. 165 ν. 166 ν. 167 ν. 168 ν. 169 ν. 170 ν. 171 ν. 172 ν. 173 ν. 174 ν. 175 ν. 176 ν. 177 ν. 178 ν. 179 ν. 180 ν. 181 ν. 182 ν. 183 ν. 184 ν. 185 ν. 186 ν. 187 ν. 188 ν. 189 ν. 190 ν. 191 ν. 192 ν. 193 ν. 194 ν. 195 ν. 196 ν. 197 ν. 198 ν. 199 ν. 200 ν. 201 ν. 202 ν. 203 ν. 204 ν. 205 ν. 206 ν. 207 ν. 208 ν. 209 ν. 210 ν. 211 ν. 212 ν. 213 ν. 214 ν. 215 ν. 216 ν. 217 ν. 218 ν. 219 ν. 220 ν. 221 ν. 222 ν. 223 ν. 224 ν. 225 ν. 226 ν. 227 ν. 228 ν. 229 ν. 230 ν. 231 ν. 232 ν. 233 ν. 234 ν. 235 ν. 236 ν. 237 ν. 238 ν. 239 ν. 240 ν. 241 ν. 242 ν. 243 ν. 244 ν. 245 ν. 246 ν. 247 ν. 248 ν. 249 ν. 250 ν. 251 ν. 252 ν. 253 ν. 254 ν. 255 ν. 256 ν. 257 ν. 258 ν. 259 ν. 260 ν. 261 ν. 262 ν. 263 ν. 264 ν. 265 ν. 266 ν. 267 ν. 268 ν. 269 ν. 270 ν. 271 ν. 272 ν. 273 ν. 274 ν. 275 ν. 276 ν. 277 ν. 278 ν. 279 ν. 280 ν. 281 ν. 282 ν. 283 ν. 284 ν. 285 ν. 286 ν. 287 ν. 288 ν. 289 ν. 290 ν. 291 ν. 292 ν. 293 ν. 294 ν. 295 ν. 296 ν. 297 ν. 298 ν. 299 ν. 300 ν. 301 ν. 302 ν. 303 ν. 304 ν. 305 ν. 306 ν. 307 ν. 308 ν. 309 ν. 310 ν. 311 ν. 312 ν. 313 ν. 314 ν. 315 ν. 316 ν. 317 ν. 318 ν. 319 ν. 320 ν. 321 ν. 322 ν. 323 ν. 324 ν. 325 ν. 326 ν. 327 ν. 328 ν. 329 ν. 330 ν. 331 ν. 332 ν. 333 ν. 334 ν. 335 ν. 336 ν. 337 ν. 338 ν. 339 ν. 340 ν. 341 ν. 342 ν. 343 ν. 344 ν. 345 ν. 346 ν. 347 ν. 348 ν. 349 ν. 350 ν. 351 ν. 352 ν. 353 ν. 354 ν. 355 ν. 356 ν. 357 ν. 358 ν. 359 ν. 360 ν. 361 ν. 362 ν. 363 ν. 364 ν. 365 ν. 366 ν. 367 ν. 368 ν. 369 ν. 370 ν. 371 ν. 372 ν. 373 ν. 374 ν. 375 ν. 376 ν. 377 ν. 378 ν. 379 ν. 380 ν. 381 ν. 382 ν. 383 ν. 384 ν. 385 ν. 386 ν. 387 ν. 388 ν. 389 ν. 390 ν. 391 ν. 392 ν. 393 ν. 394 ν. 395 ν. 396 ν. 397 ν. 398 ν. 399 ν. 400 ν. 401 ν. 402 ν. 403 ν. 404 ν. 405 ν. 406 ν. 407 ν. 408 ν. 409 ν. 410 ν. 411 ν. 412 ν. 413 ν. 414 ν. 415 ν. 416 ν. 417 ν. 418 ν. 419 ν. 420 ν. 421 ν. 422 ν. 423 ν. 424 ν. 425 ν. 426 ν. 427 ν. 428 ν. 429 ν. 430 ν. 431 ν. 432 ν. 433 ν. 434 ν. 435 ν. 436 ν. 437 ν. 438 ν. 439 ν. 440 ν. 441 ν. 442 ν. 443 ν. 444 ν. 445 ν. 446 ν. 447 ν. 448 ν. 449 ν. 450 ν. 451 ν. 452 ν. 453 ν. 454 ν. 455 ν. 456 ν. 457 ν. 458 ν. 459 ν. 460 ν. 461 ν. 462 ν. 463 ν. 464 ν. 465 ν. 466 ν. 467 ν. 468 ν. 469 ν. 470 ν. 471 ν. 472 ν. 473 ν. 474 ν. 475 ν. 476 ν. 477 ν. 478 ν. 479 ν. 480 ν. 481 ν. 482 ν. 483 ν. 484 ν. 485 ν. 486 ν. 487 ν. 488 ν. 489 ν. 490 ν. 491 ν. 492 ν. 493 ν. 494 ν. 495 ν. 496 ν. 497 ν. 498 ν. 499 ν. 500 ν. 501 ν. 502 ν. 503 ν. 504 ν. 505 ν. 506 ν. 507 ν. 508 ν. 509 ν. 510 ν. 511 ν. 512 ν. 513 ν. 514 ν. 515 ν. 516 ν. 517 ν. 518 ν. 519 ν. 520 ν. 521 ν. 522 ν. 523 ν. 524 ν. 525 ν. 526 ν. 527 ν. 528 ν. 529 ν. 530 ν. 531 ν. 532 ν. 533 ν. 534 ν. 535 ν. 536 ν. 537 ν. 538 ν. 539 ν. 540 ν. 541 ν. 542 ν. 543 ν. 544 ν. 545 ν. 546 ν. 547 ν. 548 ν. 549 ν. 550 ν. 551 ν. 552 ν. 553 ν. 554 ν. 555 ν. 556 ν. 557 ν. 558 ν. 559 ν. 560 ν. 561 ν. 562 ν. 563 ν. 564 ν. 565 ν. 566 ν. 567 ν. 568 ν. 569 ν. 570 ν. 571 ν. 572 ν. 573 ν. 574 ν. 575 ν. 576 ν. 577 ν. 578 ν. 579 ν. 580 ν. 581 ν. 582 ν. 583 ν. 584 ν. 585 ν. 586 ν. 587 ν. 588 ν. 589 ν. 590 ν. 591 ν. 592 ν. 593 ν. 594 ν. 595 ν. 596 ν. 597 ν. 598 ν. 599 ν. 600 ν. 601 ν. 602 ν. 603 ν. 604 ν. 605 ν. 606 ν. 607 ν. 608 ν. 609 ν. 610 ν. 611 ν. 612 ν. 613 ν. 614 ν. 615 ν. 616 ν. 617 ν. 618 ν. 619 ν. 620 ν. 621 ν. 622 ν. 623 ν. 624 ν. 625 ν. 626 ν. 627 ν. 628 ν. 629 ν. 630 ν. 631 ν. 632 ν. 633 ν. 634 ν. 635 ν. 636 ν. 637 ν. 638 ν. 639 ν. 640 ν. 641 ν. 642 ν. 643 ν. 644 ν. 645 ν. 646 ν. 647 ν. 648 ν. 649 ν. 650 ν. 651 ν. 652 ν. 653 ν. 654 ν. 655 ν. 656 ν. 657 ν. 658 ν. 659 ν. 660 ν. 661 ν. 662 ν. 663 ν. 664 ν. 665 ν. 666 ν. 667 ν. 668 ν. 669 ν. 670 ν. 671 ν. 672 ν. 673 ν. 674 ν. 675 ν. 676 ν. 677 ν. 678 ν. 679 ν. 680 ν. 681 ν. 682 ν. 683 ν. 684 ν. 685 ν.

Ἀνάγνωσμα

Θρήνος Δαβὶδ διὰ τὸν Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν

(Β' Βασίλ. Α' ἐν παραφράσει)

Ἀκουσε, Ἰούδα,
ἄκουσε, Ἰούδα, δεινὰ
καὶ θρήνησε πικρά.

ὦ δόξα τοῦ Ἰσραήλ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων σου ἔπесαν,
αἰ! αἰ! πῶς ἔπесαν οἱ δυνατοί!

Μὴ ἀναγγεῖλατε εἰς τὴν Γάθ,
μηδὲ διακηρύξετε εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ἀσκαλῶνος ⁽¹⁾,
διὰ τὸ μὴ εὐφρανθοῦν αἱ θυγατέρες τῶν Φιλισταίων.

Νὰ ξηρανθῇτε, ὄρη Γελβουέ,
νὰ μὴ κατεβῇ δρόσος,
μηδὲ βροχὴ σὲ σᾶς,
διότι ἐκεῖ ἐχάθηκεν ἡ ἀσπίς τῶν ἡρώων.

Ἡ ἀσπίς τοῦ Σαούλ δὲν ἦτο ἀλειμμένη μὲ λάδι,
ἦτο βαμμένη μὲ τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν!
Τὸ τόξον τοῦ Ἰωνάθαν δὲν ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ ἡ ρομφαία τοῦ Σαούλ δὲν ἐπέστρεφε κενή.

Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν, οἱ ἀγαπημένοι,
πάντοτε ἠρωμένοι,
ἦσαν ἐλαφρότεροι τῶν ἀετῶν,
καὶ δυνατώτεροι τῶν λεόντων.

Θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
κλαύσατε τὸν Σαούλ,
κλαύσατε τὸν Ἰωνάθαν.

Αἰ! αἰ! πῶς ἔπесαν οἱ δυνατοί
καὶ ἐχάθησαν πολῦτιμοὶ ἥρωες!
Ἰωνάθαν, ὁ θάνατός σου μὲ ἐλύπησε πολὺ.
Περίλυπος εἶμαι δι' ἐσέ,
ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν.

1, Γάθ καὶ Ἀσκαλὼν πόλεις τῶν Φιλισταίων.

35. Ο ΔΑΒΙΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Β' Βασιλειών Β' — ΙΘ')

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεκήρυξαν βασιλέα τῶν τὸν Δαβίδ εἰς τὴν Χεβρών. Αἱ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἀνεκήρυξαν βασιλέα τῶν τὸν υἱὸν τοῦ Σαούλ, Ἰεβοσθέ. Κατόπιν ὁμως ἦλθον εἰς τὴν Χεβρών ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν φυλῶν καὶ ἀνεκήρυξαν τὸν Δαβίδ βασιλέα ὅλων τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Δαβίδ ἦτο τότε 30 ἐτῶν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα τοῦ Δαβίδ ἦτο νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιὼν. Ἡ Σιὼν ἦτο ἡ ἀκρόπολις τῆς Σαλήμ καὶ τὴν κατεῖχον οἱ Ἰεβουσαῖοι. Τὴν Σαλήμ ἔκαμε τότε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους τοῦ ὁ Δαβίδ καὶ τὴν ὠνόμασε Ἰερουσαλήμ, δηλαδὴ κληρονομίαν τῆς εἰρήνης.

Ἐκεῖ ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ κατεσκεύασε πολυτελεῖς κτήνη, εἰς τὴν ὁποίαν μετέφερεν ἀπὸ τὴν Χεβρών μὲ μεγάλῃν πομπῇ καὶ ἐτοποθέτησε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ἐκαμε τὴν προσευχὴν του τότε εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προστατεύῃ τὸν λαόν του. Καὶ εἶπε:

— Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον αὐτῆν (τὸν λαόν) καὶ κατάρτισαι αὐτὴν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου (Ψαλμ. 79).

Τότε ἐκανόνισεν ὁ Δαβίδ πῶς θὰ γίνεταί ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ναόν. Ἐγράψε πολλοὺς ψαλμοὺς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὥρισε πολλοὺς ψάλτας καὶ μουσικοὺς, οἱ ὅποιοι ὕμνοῦσαν καθημερινῶς τὸν Θεὸν μὲ τὰς ἀρμονικὰς τῶν φωνῶν καὶ μὲ τὰ μουσικὰ τῶν ὄργανων.

2. Ὁ Δαβίδ ὠχύρωσεν ἐπίσης τὴν νέαν πρωτεύουσαν μὲ ἰσχυρὰ τείχη καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἡμποδίσθη ὁμως ἀπὸ τὸν προφῆτην Νάθαν, διότι ἦτο πολεμικὸς βασιλεὺς.

Καὶ πράγματι ἡ τεσσαρακονταετὴς βασιλεία τοῦ Δαβίδ εἶναι πλήρης ἀπὸ κατακτητικὰς ἐκστρατείας. Ἐπεξέτεινε καὶ ἡσφάλισε τὰ ὅρια τοῦ κράτους του διὰ πολὺν χρόνον. Κατενίκησε καὶ ὑπέταξεν ὅλους τοὺς ἐπικινδύνους ἐχθροὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Μωαβίτας, τοὺς Ἀμμωνίτας καὶ τοὺς Ἰδουμαίους.

Ἔτσι τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ Δαβίδ ἐξετείνετο ἀπὸ

τὸ ὄρος Λίβανον μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Τότε τὸ Ἰσραηλιτικὸν κράτος ἔλαβε τὴν μεγαλυτέραν του ἑκτασιν, δύναμιν καὶ δόξαν.

3. Ἄλλ' ὡς ἄνθρωπος ὁ Δαβὶδ ὑπέπεσεν εἰς σοβαρὰ ἁμαρτήματα. Ὁ Δαβὶδ εἶχε λάβει πολλὰς γυναῖκας ὡς συζύγους. Ὅταν

ὁμως ἐγνώρισε τὴν ὠραίαν σύζυγον τοῦ γενναίου του ἀξιωματικοῦ Οὐρίου, τὴν Βηρσαβέ, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ λάβῃ καὶ ἐκείνην σύζυγόν του.

Διέταξε λοιπὸν κρυφὰ τὸν στρατηγόν του νὰ τοποθετήσῃ τὸν Οὐρίαν εἰς μέρος ἐπικίνδυνον κατὰ τινα μάχην ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν. Καὶ ὁ δυστυχὴς ὁ Οὐρίας ἐφονεύθη. Τότε ὁ Δαβὶδ

ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του τὴν Βηρσαβεέ. Μὲ τὸ φοβερόν αὐτὸ ἔγκλημα ὁ Δαβὶδ παρέβη τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ἐγένινεν ἔνοχος φόνου. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε.

Ἔστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν προφῆτην Νάθαν διὰ νὰ τὸν ἐλέγξῃ. Παρουσιάσθη λοιπὸν ἐνώπιόν του ὁ προφῆτης καὶ τοῦ εἶπε:

— Βασιλεῦ, ἔρχομαι νὰ σοῦ καταγγείλω ἓνα κακὸν, ποὺ ἐγένινε εἰς μίαν πόλιν. Ἐκεῖ ἐζοῦσαν ὡς γείτονες δύο ἄνθρωποι. Ὁ ἓνας πλούσιος καὶ ὁ ἄλλος πτωχός. Ὁ πλούσιος εἶχε πολλὰ ποίμνια. Ὁ πτωχὸς εἶχε μόνον μίαν ἀμνάδα, τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσε καὶ ἀνέτρεφε καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς θυγατέρα του. Μίαν ἡμέραν ἐπεσκέφθη τὸν πλούσιον ἓνας φίλος του. Καὶ ἀντὶ, διὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ, νὰ σφάξῃ ἓνα πρόβατον ἀπὸ τὰ ἰδικὰ του, ἤρπασε καὶ ἔσφαξε τὴν μοναδικὴν καὶ ἀγαπημένην ἀμνάδα τοῦ πτωχοῦ γείτονός του.

Ὁ Δαβὶδ κατηγανακτισμένος ἐφώνησε μὲ ὀργήν:

— Πρέπει νὰ θανατωθῇ ἀμέσως αὐτός, ποὺ διέπραξεν αὐτὸ τὸ ἔγκλημα.

Τότε ὁ Νάθαν τοῦ εἶπε μὲ θάρρος:

— Αὐτὸς εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Σὺ εἶσαι ὁ φονεὺς τοῦ Οὐρίου καὶ ὁ ἄρπαξ τῆς γυναικὸς του. Διὰ τοῦτο θὰ τιμωρηθῇς σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ δοκιμάσῃς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σου πολλὰς θλίψεις.

Ὁ Δαβὶδ συνησθάνθη βαθύτατα τὰ ἁμαρτήματά του, μετενόησεν εἰλικρινὰ καὶ ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τότε ἔγραψε τὸν ὑπέροχον ψαλμὸν τῆς μετάνοίας, τὸν περίφημον πεντηκοστὸν ψαλμόν, τὸν ὁποῖον τακτικὰ ἀκούομεν νὰ ψάλλεται καὶ ν' ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑορτῶν.

Ἀνάγνωσμα

Ψαλμὸς μετανοίας

(Ψαλμ. 50ός. Στίχοι κατ' ἐκλογὴν)

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου
ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω
καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον
καὶ τὸ ποιητὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα,
ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε ⁽¹⁾.
Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας·
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου
ἐδήλωσάς μοι.

Ραντιεῖς με ὕσσῳπῳ καὶ καθαρισθήσομαι ⁽²⁾,
πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ⁽³⁾
ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου ⁽⁴⁾.

Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον
μὴ ἀντανέλῃς ⁽⁵⁾ ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου ⁽⁶⁾
καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριζόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου
καὶ ἁσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν.

1. Ὃταν θὰ μὲ κρίνῃς, 2. ὁ ὕσσωπος εἶναι τὸ θυμάρι, μὲ τὸ ὅποῖον ἐρράντιζον τὸν ἁγιασμόν, ὅπως τὸ ἰδικόν μας δενδρολίβανο καὶ ὁ βασιλικός, 3. ἀνανέωσε, 4. εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, 5. μὴ ἀφαίρεσῃς, 6. δῶσε μου πάλιν τὴν χαρὰν ὅτι μὲ συγχωρεῖς καὶ μὲ σώξεις.

Κύριε, τὰ χεῖλή μου ἀνοίξεις
καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου (¹).

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἂν (²),
ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον·
καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην
ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει (³).

✓ 36. ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ. Ο ΣΟΛΟΜΩΝ ΑΝΑΚΗΡΥΣ-
ΣΤΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Β' καὶ Γ' Βασιλειῶν)

Ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ ὕστερα ἀπὸ τὴν βαθεῖαν καὶ εἰλικρινῇ με-
τάνοιάν του διὰ τὸ βαρύτατον ἁμάρτημά του συνεχωρήθη μὲν ἀπὸ
τὸν πανάγαθον Θεόν, ἀλλὰ δὲν ἀφέθη ἀτιμώρητος.

Πρῶτον ἀπέθανε τὸ πρῶτον του τέκνον, τὸ ὅποιον ἀπέκτησε
ἀπὸ τὴν Βηρσαβέε. Δεύτερον ὁ υἱὸς του Ἀβεσσαλὼμ ἐλησμό-
νησε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπακοήν, ποὺ ὤφειλεν εἰς τὸν πατέρα
του, ἐσκότωσεν ἕνα ἀδελφόν του, ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός
του καὶ ἀνεκήρυξε τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα.

Ἡ ἐπανάστασις προσωρινῶς ἐπέτυχε, καὶ ἠναγκάσθη ὁ Δαβὶδ
φοβισμένος καὶ ταπεινωμένος νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ
νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν. Ἐκεῖ συνήθροι-
σε στρατὸν καὶ τὸν ἀπέστειλε κατὰ τοῦ υἱοῦ του. Ἐδωσεν ὁμως
ρητὴν παραγγελίαν νὰ μὴ σκοτώσουν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, ἅμα τὸν
συλλάβουν.

Εἰς τὴν μάχην, ἡ ὁποία ἐγίνεν, ἐνίκηθη ὁ Ἀβεσσαλὼμ καὶ ἐ-
τράπη εἰς φυγὴν. Ἐνῷ ἔφευγε, περιεπλάκη ἡ κόμη του εἰς ἕνα δέν-
δρον. Ἐκεῖ ἔμεινε κρεμασμένος, ἕως ὅτου ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν.

Ὅταν ὁ Δαβὶδ ἐπληροφορήθη τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ
του, ἐθρήνησεν ἀπαρηγόρητα. Ἐκλαιε καὶ ἔλεγε:

— Παιδί μου, παιδί μου Ἀβεσσαλὼμ, καλλίτερα νὰ ἀπέθνησκα
ἐγὼ ἀντὶ σοῦ. Ἀβεσσαλὼμ παιδί μου, παιδί μου.

1. τὴν δοξολογίαν σου, 2. ἂν ἤθελες θυσίαν, θὰ ἤμην πρόθυμος νὰ σοῦ τὴν
προσφέρω, 3. δὲν θὰ περιφρονήσῃ.

2. Ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας μεγάλας θλίψεις ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν στρατηγῶν του ἐδοκίμασεν ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ὅλαι αἱ περιπέτειαι αὐταὶ ἀπὸ τὴν νεότητά του, δηλαδή οἱ διωγμοὶ τοῦ Σαοὺλ, οἱ συνεχεῖς πόλεμοι καὶ αἱ φροντίδες διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τοῦ μεγάλου κράτους του, αἱ θλίψεις καὶ αἱ συγκινήσεις, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε καθ' ὅλην τὴν πολυτάραχον ζωὴν του, τὸν κατέβαλον σωματικῶς.

Ἐπειτα ἀπὸ τεσσαρακονταετῆ βασιλείαν, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἀπεφάσισε ζῶν ἀκόμη νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν διάδοχόν του. Ὡρισε δὲ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν Σολομῶντα.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ἐπιθυμίαν του ὁ Ἀρχιερεὺς ἔχρισε τὸν Σολομῶντα βασιλέα, μὲ ἡγιασμένον ἔλαιον, ἐνῶ ὁ λαὸς ἐζητωκραύγαζε, καὶ αἱ σάλπιγγες ἤχουσιν.

3. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Σολομῶντος ὡς βασιλέως ὁ Δαβὶδ ἀφιέρωσε τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ζωῆς του εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν νεαρὸν βασιλέα τὰ κατήκοντά του καὶ νὰ τὸν συμβουλεύῃ, ἵνα ἐκτελῇ πιστῶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Δαβὶδ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐνὸς ἐτῶν καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ἀπὸ τότε πρὸς τιμὴν του ὠνομάσθη Πόλις Δαβίδ.

Ὁ Δαβὶδ ἀνεδείχθη ὑπέροχος βασιλεὺς καὶ ἱκανώτατος ὀργανωτὴς καὶ κυβερνήτης τοῦ βασιλείου του. Ἦτο προικισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πολλὰ χαρίσματα, π.χ. μὲ εὐσέβειαν, μεγαλοψυχίαν καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα. Ἦτο καλὸς φίλος καὶ προστάτης τοῦ λαοῦ, γενναῖος πολεμιστὴς καὶ ἄριστος στρατηγός. Ὑπῆρξεν ἀμερόληπτος δικαστὴς καὶ καλὸς οἰκογενειάρχης.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δαβίδ ἦτο ἑνδοξος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἐπ' αὐτοῦ τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ἐφθασεν εἰς ἀκμὴν, δόξαν καὶ δύναμιν πολὺ μεγάλην. Οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον μὲ ὑπερηφάνειαν ἐνθυμοῦνται τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας τοῦ Δαβίδ. Τὸν ἔλεγον μέγαν βασιλέα.

Ὡς βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ ὑπῆρξε σκιὰ καὶ προεικόνισις τοῦ Μεγάλου Βασιλέως καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αἱ κατακτήσεις του προεσήμαιναν τὰς πνευματικὰς κατακτήσεις τῆς βασιλείας τοῦ

Χριστοῦ. Τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας του κατέληξεν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις κατάγεται ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Δαβίδ. Καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται υἱὸς Δαβίδ. γ

37. Ο ΔΑΒΙΔ ΩΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ (Βιβλία Βασιλειῶν — Ψαλμοί)

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα χαρίσματα, μὲ τὰ ὅποια εἶχε προικισθῇ ὁ Δαβίδ, εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ προφήτου καὶ ποιητοῦ. Διὰ τοῦτο τιμᾶται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἰδιαιτέρως ὡς προφήτης καὶ ἄναξ, δηλ. βασιλεὺς, καὶ ὀνομάζεται προφητάναξ.

Υπῆρξεν ὁμοῦ καὶ ἑξοχος ποιητής. Οἱ ὑπέροχοι ψαλμοὶ του, ἐκτὸς τῆς μεγάλης των θρησκευτικῆς καὶ προφητικῆς ἀξίας, θεωροῦνται καὶ σήμερον ἀκόμη ὡς ποιητικὰ ἀριστουργήματα.

Τὰ ποιήματά του (οἱ Ψαλμοί) εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ ἔμπνευσιν, ἀπὸ λυρισμὸν καὶ θρησκευτικὴν ἑξαρσιν σπανίαν. Εἰς αὐτὰ ὁ Δαβίδ ἀποκαλύπτει ὅλην τὴν ὠραιότητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος του, ὡς καὶ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας του.

Ἀλλὰ καὶ αἱ προφητεῖαι του περὶ τοῦ Μεσσίου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἱ ὅποιαι εἶναι ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τοὺς ψαλμούς του, εἶναι πολλαὶ καὶ προκαλοῦν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ ἐξαιρετικὸν θαυμασμόν.

2. Αἱ προφητεῖαι τοῦ Δαβίδ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συνοφίζονται εἰς τὰς ἑξῆς :

α') Διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπρόφητευσεν ὅτι θὰ ἔλθουν βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν (ψαλμ. 71), ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη θὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτόν. Ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ εἶναι εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅλα τὰ ἔθνη θὰ τὸν μακαρίζουν, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλοι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

β') Διὰ τὸν βίον αὐτοῦ. Προφητεῖεῖ ὅτι θὰ ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλὰ αὐτὸς θὰ νικήσῃ. Θὰ γίνῃ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς Ἐκκλησίας, θὰ εἶναι εὐλογημέ-

νος καὶ θὰ ἔλθῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυρίου (ψαλμ. 117). Θὰ εἶναι καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος (ψαλμ. 2.).

γ') Διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Προφητεῖει ὅτι θὰ ταπεινωθῇ καὶ θὰ γίνῃ ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων. Πάντες οἱ βλέποντες αὐτὸν θὰ τὸν περιπαίζουσιν καὶ θὰ κινοῦν ἐμπαικτικῶς τὴν κεφαλὴν. Θὰ τὸν βασανίσουν, θὰ τὸν σταυρώσουν, θὰ ἀριθμήσουν ὅλα τὰ ὀστέα του. Θὰ μοιρασθοῦν μεταξύ των τὰ ἐνδύματά του μὲ κλῆρον. Μέσα εἰς τοὺς πόνους του θὰ φωνάξῃ: «Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες;» (ψαλμ. 21). Ὡς τροφήν θὰ τοῦ δώσουν τότε χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν του θὰ τὸν ποτίσουν ὄξος (ψαλμ. 68). Θὰ τὸν θάψουν εἰς λάκκον σκοτεινὸν (ψαλμ. 87).

δ') Διὰ τὴν ἀνάστασίν του. Ὁ Χριστὸς ὅμως ὡς Θεὸς θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. Θὰ γίνῃ σεισμὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναστάσεώς του. Θὰ καθίσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸς καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Θὰ ὑποταχθοῦν εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς. Ἐγενήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς προαιωνίως, καὶ θὰ εἶναι αἰώνιος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ (ψαλμ. 81 καὶ 109).

3. Ὁλόκληρος ἡ ἱερὰ Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὰ ὠραῖα θρησκευτικὰ ποιήματα τοῦ Δαβίδ. Τακτικὰ ἀκούομεν εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν ἑορτῶν τοὺς ὑπερόχους ψαλμοὺς του, εἴτε ὀλοκλήρους εἴτε καὶ κατὰ στίχους.

Ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Δαβίδ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἄλλα ψάλλονται καὶ ἄλλα ἀναγινώσκονται. Ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἐμπνευσθῇ ὅλοι οἱ μεγάλοι ποιηταὶ καὶ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ οἱ διασημότεροι μουσουργοὶ καὶ ποιηταὶ τῆς ἄλλης φιλολογίας.

Τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ τοὺς εὗρισκομεν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, καὶ εἰς ἰδιαιτέρον λειτουργικὸν βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον λέγεται **Ψαλτήριον**.

Εἰς τὸν παρατιθέμενον 151ον καὶ τελευταῖον ψαλμὸν τοῦ Ψαλτηρίου ὁ Δαβίδ διηγεῖται τὸ κατόρθωμά του ἐναντίον τοῦ Γολιάθ καὶ τὴν ἀνάδειξίν του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἀνάγνωσμα

Αὐτοβιογραφία τοῦ Δαβὶδ

(Ψαλμὸς 151ος)

Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου
καὶ ἐποίμηνον τὰ ποίμνια αὐτοῦ.

Αἱ χεῖρες μου ἐποίησαν ὄργανον
καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμισαν ψαλτήριον.
Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου ;
Αὐτὸς ὁ Κύριος, Αὐτὸς εἰσακούσει.
Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ⁽¹⁾
καὶ ἦρε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς μου
καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.
Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι
καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος.

Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἄλλοφύλῳ ⁽²⁾
καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ.
Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν
ἀπεκεφάλισα αὐτὸν
καὶ ἦρα τὸ ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

38. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΟΜΩΝ (Γ' Βασιλειῶν Γ' — Η')

Ὁ Σολομῶν εἶναι ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους βασιλεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ τὸν πατέρα του Δαβὶδ ἐκληρονόμησεν ἰσχυρὸν καὶ πλούσιον κράτος. Ἐβασίλευσε περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη, ἀπὸ τὸ 1015 ἕως τὸ 975 πρὸ Χριστοῦ. Ὠνομάσθη σοφὸς διὰ τὴν μεγάλην του σοφίαν.

Ὅτε ἐπρόκειτο ν' ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν, ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν Γαβῶν, ἵνα προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε:

— Ζήτησέ μου τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω.

1. τὸν Σαμουὴλ, 2. Γολιάθ.

Καὶ ὁ Σολομῶν ἀπήντησε :

— Κύριε καὶ Θεέ μου, μὲ ἔχρισες βασιλέα μεγάλου λαοῦ. Ἐγὼ ὁμως εἶμαι νέος ἀκόμη χωρὶς πείραν. Δῶσε μου λοιπόν, Σὲ παρακαλῶ, σοφίαν καὶ καρδίαν συνετήν διὰ νὰ κυβερνῶ τὸν λαόν σου, καὶ διὰ νὰ διακρίνω τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν.

Ὁ Θεὸς εὐχарιστήθη ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ νεαροῦ βασιλέως καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἐπειδὴ ἐζήτησες σοφίαν καὶ ὄχι πλοῦτον, δόξαν καὶ μακροβιότητα, οὔτε τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν σου, σοῦ δίδω σοφίαν καὶ σύνεσιν, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου σοῦ δίδω πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἐὰν δὲ τηρήσης τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ δώσω καὶ μακροβιότητα.

2. Ὁ Σολομῶν ἐγινε περίφημος εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν δικαιοσύνην του. Ἡ βασιλεία του ὑπῆρξεν εἰρηνικὴ καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πλέον ἔτη ἐδοκίμασαν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομῶν εὗρε καιρὸν καὶ ἔκαμε μεγάλα καὶ σπουδαῖα εἰρηνικὰ ἔργα.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας του ἦτο νὰ στερεώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν τοῦ κράτους του. Διωργάνωσε λοιπὸν ἰσχυρὸν καὶ καλὰ ὀργανωμένον στρατὸν μὲ ἱππικὸν καὶ μὲ πολεμικὰ ἄρματα. Κατόπιν ἔκαμε συμμαχίας μὲ τὰ διάφορα γειτονικά κράτη.

Διωργάνωσεν ἐπίσης διοικητικῶς τὸ κράτος του κατὰ ἐπαρχίας καὶ ἐκανόνισε τὸ φορολογικὸν σύστημα. Οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλε, τοῦ ἀπέδωσαν πολλὰ χρήματα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ μεγάλα εἰρηνικά του ἔργα.

3. Ἡ φήμη διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν μεγαλοπρέπειάν του ἐγινε γνωστὴ εἰς πολλὰς χώρας καὶ πολλοὶ ἤρχοντο ἀπὸ διάφορα μέρη διὰ νὰ τὸν θαυμάσουν. Μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν τοῦ Σολομῶντος ἦτο καὶ ἡ βασίλισσα τῆς χώρας Σαβὰ τῆς Ἀραβίας, ἡ ὁποία εἶχεν ἀκούσει καὶ ἦλθε νὰ ἀντιληφθῇ αὐτοπροσώπως τὴν δόξαν, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος.

Ἐπειτα ἀπὸ πολυήμερον καὶ κοπιαστικὸν ταξίδι ἐφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ λαμπρὰν ἀκολουθίαν καὶ μὲ πλουσιώτατα δῶρα.

Ὁ Σολομῶν τὴν ἐδέχθη φιλικῶς καὶ ἡγεμονικῶς καὶ τῆς ἀπέδωσε πολλές τιμὰς. Τότε ἐθαύμασεν ἡ βασιλίσσα ἐκείνη τὴν ὠραιότητα καὶ πολυτέλειαν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σολομῶντος, τὰς λαμπρὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων τοῦ παλατιοῦ, τὸ πλῆθος τῶν δούλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων, τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν Θεόν, τὴν εὐφυΐαν του, τὴν σοφίαν του καὶ μὲ θαυμασμὸν ἀνεφώνησεν:

— Ἡ σοφία σου, Σολομῶν, ἡ δόξα σου καὶ ἡ δύναμις σου εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ τὴν φήμην των. Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ ὑπῆκοοί σου, οἱ ὅποιοι σέ βλέπουν καὶ ἀκούουν τὴν σοφίαν σου καὶ γεύονται τὴν δικαιοσύνην σου. Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεός, ὁ ὅποιος σέ ἔκαμε βασιλέα, καὶ κυβερνᾷς τὸν λαόν σου μὲ σοφίαν, μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ ἰσότητά.

Ἀτυχῶς ὅμως ἡ δόξα αὐτὴ ἀκριβῶς καὶ ὁ πλοῦτος ἐθάμβωσαν τὸν Σολομῶντα καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γίνεται ἀσεβής.

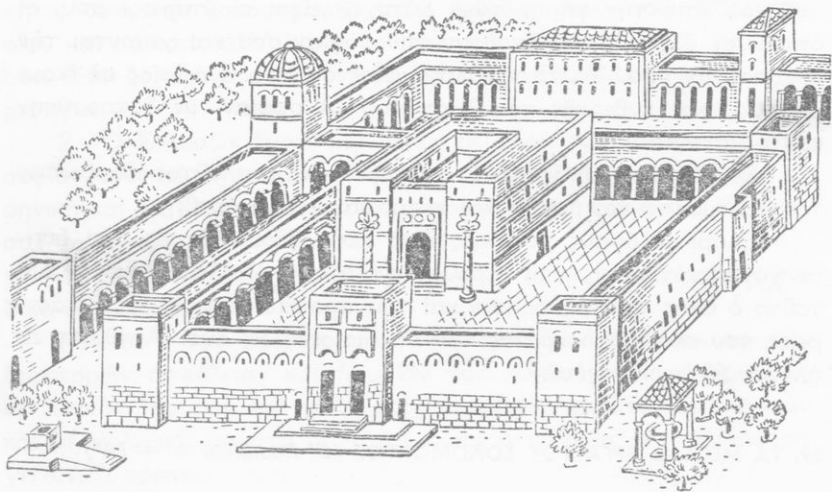
Ἐλαβε συζύγους γυναῖκας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις, καὶ ἔκτισε χάριν αὐτῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ναοὺς εἰδωλολατρικoύς. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησεν καὶ τοῦ προεῖπεν ὅτι, ἔνεκα τῆς ἀσεβείας του αὐτῆς, τὸ κράτος του θὰ διαιρεθῇ εἰς δύο. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 60 περίπου ἐτῶν.

39. ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ (Γ' Βασιλειῶν Ε' — ΙΑ')

Ὁ Σολομῶν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς βασιλείας του ἡσχολήθη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων καὶ σπουδαίων εἰρηνικῶν ἔργων ἐντὸς τοῦ κράτους του. Ἐκτίσε νέας πόλεις. Ἄλλας ὠχύρωσε καὶ ἄλλας ἐκαλλώπισε μὲ ὠραία οἰκοδομήματα. Ἐπίσης ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Περίφημον ἦτο τὸ ἀνάκτορον, ποὺ ὠνομάσθη Δ ἄ σ ο ς τ ο ῦ Λ ι β ἄ ν ο υ, διότι εἶχε κατασκευασθῇ μὲ ξύλα κέδρων τοῦ Λιβάνου.

Ἐπροστάτευσεν ἀκόμη τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὰ γράμματα. Ἐνίσχυσε τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν γεωργίαν καὶ τὴν δενδροκομίαν. «Ἐφύτευσα ἀμπέλους, γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν, καὶ ἐκαλλιέργησα κήπους, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐφύτευσα πολλὰ δένδρα». Ἐφρόντισε διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ μὲ τὴν κατασκευὴν μεγάλων δεξαμενῶν καὶ ὑδραγωγείων.

Ἐπίσης ὁ Σολομῶν διωργάνωσεν ἰσχυρὸν ἐμπορικὸν καὶ πολεμικὸν στόλον. Τὰ πλοῖα αὐτὰ διέσχιζον τότε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἐφθάνον μέχρι τῆς Ἰσπανίας. Ἀλλὰ πλοῖα ἐμπορικὰ τῶν Ἑβραίων διέσχιζον τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν, καὶ ἔφθάνον μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. Πλούτος ἀφθονος τότε ἤρχισε νὰ εἰσρέῃ μέσα εἰς τὸ κράτος τοῦ Σολομῶντος.

2. Ὁ Ναός. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν ἐδόξασε τὸν Σολομῶντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός. Αὐτὸς ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς τὸν δεύτερον λόφον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Μορία, ἀπέναντι τοῦ λόφου Σιών, ὅπου ἦτο ἡ ὀχυρὰ ἀκρόπολις.

Ὁ λόφος κατ' ἀρχὰς ἰσοπεδώθη εἰς τὴν κορυφὴν διὰ τῆς ἐργασίας χιλιάδων ἐργατῶν. Ὁ Ναὸς ἐκτίσθη μὲ ἐκλεκτὰ ὑλικά, μὲ λίθους πελεκητοὺς καὶ μὲ ξυλείαν τοῦ Λιβάνου. Ἐσωτερικῶς τὰ τοιχώματά του ἐσκεπάσθησαν μὲ σανίδας ἐπιχρυσωμένας.

Ἡ οἰκοδομὴ διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη. Εἰργάσθησαν χιλιάδες ἐργατῶν καὶ ἐδαπανήθησαν πάρα πολλὰ χρήματα. Τὸ μῆκος τοῦ Ναοῦ ἦτο 20 μέτρα, τὸ πλάτος 20 καὶ τὸ ὕψος 15 μέτρα.

Ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος μετὰ τὰς αὐλὰς καὶ τὰ γύρω κτίρια ἦτο πολὺ μέγας καὶ μεγαλοπρεπής. Ὁμοίᾳζε μετὰ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου κατὰ τὴν διαίρεσιν. Ἐχωρίζετο εἰς τρία μέρη, εἰς τὸν Π ρ ὀ ν α ο ν, εἰς τὰ Ἀ γ ι α καὶ εἰς τὰ Ἀ γ ι α τ ῶ ν Ἀ γ ί ω ν. Εἰς τὰ Ἀ γ ι α ἐτοποθετήθησαν δέκα ἐπτάφωτοι λυχνίαι, ἡ χρυσὴ τράπεζα τῆς Προθέσεως καὶ τὸ χρυσοῦν Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος.

Τὰ Ἀγία τῶν Ἀγίων ἐχωρίζοντο μετὰ χρυσοκέντητον Κ α τ α - π έ τ α σ μ α.

Γύρω ἀπὸ τὸν κυρίως Ναὸν ὑπῆρχον δύο αὐλ α ί. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν εἰσῆρχοντο μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται. Γύρω - γύρω εἶχον οἰκοδομητῇ δωμάτια, ὅπου ἐφυλάσσοντο οἱ θησαυροὶ τοῦ Ναοῦ, τὰ ἐνδύματα τῶν ἱερέων καὶ διάφορα ἀντικείμενα διὰ τὴν λατρείαν.

Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν εὐρίσκετο τὸ Θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ὁ χάλκινος Λουτήρ ἡ χυτὴ Θάλασσα, ὅπως ἐλέγετο, μετὰ τὸ ὕδωρ τοῦ ὁποῦ ἐπλύνοντο οἱ ἱερεῖς πρὸ τῆς θυσίας καὶ ἀκαθάριζον τὰ θύματα (σ φ ά γ ι α).

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου ὁ Σολομὼν ἐτέλεσε πανηγυρικῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ. Ἐκαμε μεγάλας ἐορτὰς καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν χιλιάδας μόσχων.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν μετέφερεν μετὰ μεγάλην πομπὴν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου εἰς τὸν Ναὸν καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰ Ἀγία τῶν Ἀγίων αὐτοῦ.

Τότε θεῖα νεφέλη ἐπεσκίασε τὸν Ναόν, σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτόν. Ὁ Σολομὼν ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ Θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων, ὕψωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε:

— Κύριε καὶ Θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, δὲν ὑπάρχει Θεὸς ὅμοιος μετὰ Σε εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν. Ἀλλὰ θὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν γῆν; Ἀφοῦ οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ Σε χωρέσουν, Κύριε, θὰ Σε χωρέσῃ ὁ οἶκος οὗτος, τὸν ὁποῖον ἔκτισας; Σε παρακαλῶ λοιπὸν ἀκουσε τὴν προσευχὴν ἐμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γίνου ἰλεως πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ εἰσακούῃς πάντοτε τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, ὅταν προσεύχωνται εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον, καὶ τῶν ξένων ἀκόμη, ἂν ἔλθωσιν ἐδῶ καὶ προσευχηθῶσιν εἰς Σε.

Ἄμα ἐτελείωσεν ὁ Σολομῶν τὴν προσευχήν του, ἔσηκώθη καὶ ἠϋλόγησε τὸν λαὸν καὶ τὸν συνεβούλευσε νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαὸς ἐώρτασε τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπὶ δεκατέσσαρας ἡμέρας.

3. Τὰ συγγράμματα. Ὁ Σολομῶν εἶναι περίφημος καὶ ὡς σοφός. Τὴν σοφίαν του τὴν εὐρίσκομεν γραμμένην εἰς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἰδικά του βιβλία εἶναι αἱ Παροιμίαι, ὁ Ἐκκλησιαστής, τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων καὶ ἡ Σοφία Σολομῶντος. Καὶ τὰ τέσσαρα εἶναι ποιητικὰ βιβλία, γραμμένα εἰς στίχους.

α') Αἱ Παροιμίαι ὡς βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι συλλογὴ διαφόρων γνωμικῶν καὶ ἠθικῶν παραγγελμάτων. Λέγεται ὅτι ὁ Σολομῶν ἔγραψε περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τοιαῦτα παραγγέλματα (Γ' Βασιλ. Δ', 32).

β') Ὁ Ἐκκλησιαστής εἶναι ἐπίσης βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Λέγεται ὅτι τὸ ἔγραψεν ὁ Σολομῶν, ὅταν ἦτο γέρον. Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ ποιητὴς περιγράφει κατ' ἀρχὰς τὰ βασιλικά μεγαλεῖα καὶ τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, κατόπιν δὲ τονίζει τὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. « Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης », λέγει. Καὶ συμπεραίνει ὅτι μόνον ἡ εὐσέβεια πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ζωὴ, ἡ ὁποία διάγεται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἀληθινὴ σοφία. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι μάταια.

γ') Τὸ Ἄσμα Ἀσμάτων. Εἶναι βιβλίον ποιητικὸν καὶ ἀλληγορικόν. Παρουσιάζει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς.

δ') Ἡ Σοφία τοῦ Σολομῶντος τέλος εἶναι βιβλίον καὶ αὐτὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δὲν τὸ ἔγραψεν αὐτὸ ὁ ἴδιος ὁ σοφὸς Σολομῶν, περιέχει ὅμως διάφορα γνωμικὰ καὶ σοφὰ παραγγέλματα, ἠθικὰ καὶ θρησκευτικά, χαρακτηριστικὰ τῆς σοφίας τοῦ Σολομῶντος.

Ἀνάγνωσμα

Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Σολομῶντος

1. Παροιμίαι.

Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου.

Ὅν ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται.

Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν,
καὶ θνητός, ὃς εἶδε φρόνησιν·
κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεται
ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

Μὴ ἔλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε.
Δίδου σοφῶ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσται.
Ὁ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.

Συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσει.

Ὁς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα,
τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν·
ὀργὴν ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους.

Φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον μὴ ἐγκαταλείπης.
Εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω.

Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί.

Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους,
ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

2. Ἐκκλησιαστής.

Ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης.

Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται
καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἑστηκεν.

Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύει ὁ ἥλιος
καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Ὅσον μέγας εἶ, τοσοῦτον ταπεινοῦ σεαυτὸν
ἐναντι Κυρίου.

Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσης
καὶ μὴ παροργίζῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.

Ἐως θανάτου ἀγώνισαι περὶ ἀληθείας
καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει περὶ σοῦ.

Μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου ἐκτεταμένη ἐν τῷ λαβεῖν
καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

Μὴ ποιεὶ κακὸν
καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν.

Πρὶν ἐξετάσης, μὴ μέμψῃ·
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα.

Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι, μὴ ἀποκρίνῃς,
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλῃς.

3. Ἄσμα Ἄσματων.

Ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρήλθεν,
ὁ ὕετός ἀπῆλθεν,
ἐπορεύθη ἐν ἐαντῷ.

Τὰ ἄνθη ὥφθη ἐν τῇ γῇ,
καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθασεν, ⁽¹⁾
ἡ φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη
ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.

Ἡ συκὴ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους ⁽²⁾,
αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν ⁽³⁾,
ἔδωκαν ὀσμὴν.

4. Σοφία Σολομώντος.

Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου
σκοπεύουσιν ἀγαθοὺς τε καὶ κακοὺς.

Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν.

Γενεᾶς ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

1. τοῦ θερισμοῦ, 2. ἀγρίοσυκα, 3. ἀνθίζουν.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

40. ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΔΥΟ (Γ' Βασιλειῶν ΙΑ' — ΙΒ')

Σολομών, διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰ μεγάλα του ἔργα, τὰ ὅποια ἔκαμεν, εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν λαὸν βαρείας φορολογίας, τὰς ὁποίας δύσκολα ὑπέφερον οὗτος. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐκεῖνος ἀπέθανε καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀνέβη ὁ υἱὸς του Ροβοάμ, ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν νέον βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους. Ἐπὶ κεφαλῇς ἦτο ὁ Ἱεροβοάμ, υἱὸς τοῦ Ναβάτ, ὁ ὁποῖος ἦτο ὑπουργὸς τοῦ Σολομώντος.

Ὁ Ροβοάμ τότε παρεσύρθη ἀπὸ τὰς κακὰς συμβουλὰς νεαρῶν φίλων του καί, παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν γερωντοτέρων συμβούλων του, ἀπήντησεν εἰς τὸν λαόν:

— Δὲν θὰ σᾶς ἐλαττώσω τοὺς φόρους. Ἀπεναντίας μάλιστα θὰ τοὺς αὐξήσω. Ὁ πατὴρ μου σᾶς ἐπαίδευσεν μὲ μάστιγας, ἐγὼ θὰ σᾶς παιδεύσω ἀκόμη σκληρότερα.

2. Τότε ἐγένεν ἐπανάστασις εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ἑβραίων.

“Όταν δηλαδή ἦλθον οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ροβοάμ εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ εἰσπράξουν τοὺς φόρους, ὁ λαὸς ἐξηγέρθη ἐναντίον των καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησεν. Ἐστράφη δὲ καὶ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ροβοάμ, ὁ ὁποῖος τότε ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς.

Ὁ λαὸς κατόπιν ἐκάλεσε τὸν Ἱεροβοάμ, ὁ ὁποῖος ἦτο νέος φίλεργος καὶ ἱκανός, καὶ τὸν ἀνεκήρυξε βασιλέα εἰς τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, διότι δύο μόνον φυλαὶ ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ, αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, τὸ ἔτος 975 π. Χ.

Τὴν διαίρεσιν τοῦ κράτους τῶν Ἑβραίων εἰς δύο εἶχε προεῖπει ὁ προφήτης Ἀχιά. Ὁ Ἀχιά εἶχε συναντήσῃ εἰς τὰ περὶχωρα τῆς Ἱερουσαλήμ τὸν Ἱεροβοάμ. Ἐφοροῦσε τότε ὁ προφήτης ἓνα καινούργιο ἔνδυμα. Τὸ ἔβγαλε, τὸ ἔκαμε δώδεκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ :

— Πάρε σὺ τὰ δέκα κομμάτια, διότι αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομώντος εἰς δύο, καὶ θὰ δώσω εἰς τὸν Ἱεροβοάμ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

3. Τοιουτοτρόπως τὸ ἐν βασιλεῖον τῶν Ἑβραίων ἐχωρίσθη εἰς δύο. Εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ καὶ εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα. Τὸ πρῶτον εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχέμ καὶ ὕστερα τὴν Σαμάρειαν, τὸ δεύτερον τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ χωρισμὸς αὐτὸς τῶν Ἑβραίων ἦτο καταστρεπτικός. Διότι ἐπηκολούθησαν μακροὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι ἐξησθένησαν τὰ βασιλεία αὐτὰ καὶ τὰ ἔκαμαν ἀνίκανα νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τοὺς νέους ἐχθροὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους. Οἱ ἐμφύλιοι αὐτοὶ πόλεμοι εἶχον ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων.

Τοιουτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Σολομῶντα, ὅτι πρὸς τιμωρίαν του θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν νῆδον του Ροβοάμ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βασιλείου του, τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ εἰς τὸν δοῦλόν του Ἱεροβοάμ, ὅπως ἐπροφήτευσεν εἰς αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά. Ἐξεπληρώθη δὲ καὶ ἡ προφητεία τοῦ Ἰακώβ, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προκύψῃ μέγα καὶ ἰσχυρὸν κράτος, τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα. Υ

41. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ (Γ' Βασιλειῶν ΙΓ' καὶ ἐξῆς, Δ' Βασιλειῶν καὶ Παραλειπ. Α' καὶ Β').

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περιελάμβανε τὰς χώρας Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περαιάν, ποὺ ἦσαν εὐφοροὶ καὶ πλούσιαι. Διειρηθήκει εἰς τὴν ζωὴν περὶ τὰ 250 ἔτη. Οἱ βασιλεῖς τοῦ ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσεβεῖς καὶ ἐπέτρεψαν, ὅπως εἰσαχθῇ εἰς τὸ κράτος τῶν ἡ εἰδωλολατρεία.

Τότε οἱ ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ λευῖται ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ κατέφυγον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς δὲν ἤργησαν νὰ γίνουν ἀσεβεῖς καὶ κακοί.

Ὁ Ἰεροβοάμ διὰ νὰ κόψη πᾶσαν ἐπικοινωνίαν τῶν ὑπηκόων του μὲ τὸ κράτος τοῦ Ἰούδα, καὶ διὰ νὰ μὴ μεταβαίνουν οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς προσκύνῃσιν καὶ λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἔκαμεν τὸ ἐξῆς: Διέταξε καὶ κατασκεύασαν δύο χρυσοὺς μόσχους, τοὺς ὁποίους ἔστησεν τὸν ἓνα εἰς τὸ βορείοτατον καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὸ νοτιώτατον μέρος τοῦ βασιλείου του, εἰς τὰς πόλεις Δάν καὶ Βαιθήλ. Καὶ εἶπεν:

—Ἴδου οἱ θεοί σου, Ἰσραὴλ, οἱ ὅποιοι σὲ ἐξήγαγον ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου. Αὐτοὺς θὰ λατρεύῃς εἰς τὸ ἐξῆς.

Τότε ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τοὺς προφῆτας διὰ νὰ προφυλάξουν τὸν λαὸν ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τὴν καταστροφῇ.

2. Ἀλλὰ ματαίως οἱ προφῆται καὶ μάλιστα ὁ Ἀχιά καὶ ὁ Ἡλίας ἠλεγχον τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ. Ματαίως προέλεγον εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν σκληρὰ ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ἡ τιμωρία ἦλθεν ὡς ἐξῆς:

Οἱ Ἀσσύριοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν λαὸς ἰσχυρὸς καὶ πολεμικὸς ἐκήρυξαν πόλεμον ἐναντίον τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ.

Εἰσέβαλον λοιπὸν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ χωρὶς νὰ συναντήσουν σοβαρὰν ἀντίστασιν ἔφθασαν ἐμπρὸς εἰς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ κράτους, τὴν Σαμάρειαν, τὴν ὁποίαν ἐπολιορκῆσαν. Ἡ πολιορκία διήρκεσεν ἐπὶ τρία ἔτη. Τέλος ἡ πόλις ἐκυριεύθη τὸ 722 π. Χ., καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ διελύθη.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τότε ἐσύρθησαν αἰχμάλωτοι

εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, εἰς δὲ τὴν Σαμάρειαν ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν ἄποικοι ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Περσίαν. Αὐτοὶ ἀνέμιχθῃσαν μετὰ τοὺς κατοίκους τῆς Σαμαρείας καὶ ἀπέτελεσαν κατόπιν τὸν λαὸν τῶν Σ α μ α ρ ε ῖ τ ῶ ν.

Τοὺς Σαμαρείτας οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἐχθρεύοντο πολὺ, διότι τοὺς ἐθεωροῦσαν προδότας τῆς πατρίδος καὶ ἀρνητὰς τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

3. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἀνεσχηματίσθη ποτὲ πλέον. Κατελύθη τότε διὰ παντός. Διάφοροι δὲ φυλαὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περσίαν.

Βραδύτερον οἱ Σαμαρεῖται μετενόησαν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἐζήτησαν δὲ νὰ ἐνωθοῦν μετὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ δὲν ἔγιναν δεκτοί.

Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν, λέγει ἡ Ἀγία Γραφή, διότι ἠρνήθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐλάτρευσαν θεοὺς ἄλλους καὶ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν Βάαλ καὶ τὰ εἰδῶλα παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν προφητῶν.

« Δὲν ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐσκήρυναν τὰς καρδίας των. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν του ἀπ' αὐτοὺς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν Ἀ σ σ υ ρ ῖ - ὠ ν » (Βασιλ. Δ', 7 - 23).

42. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Γ' Βασιλ. ΙΖ')

Ὁ προφήτης Ἡλίας ἢ Ἡλίου ἔζησε κατὰ τὸν ἕνατον π.Χ. αἰῶνα, ὅτε βασιλεὺς εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο ὁ ἄσεβης Ἀχαάβ. Οὗτος εἶχε λάβει ὡς σύζυγον τὴν Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία ἦτο εἰδωλολάτρως καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ Βάαλ, δηλ. τοῦ Ἡλίου ἢ Βήλου.

Τότε ὁ Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀχαάβ τὸν προφήτην Ἡλίαν, ὁ ὅποιος μετὰ θάρρος ἠλεγξεν αὐστηρῶς τοῦτον, διότι ἐπέτρεπεν εἰς τὴν ξένην σύζυγόν του νὰ εἰσάγῃ καὶ νὰ διαδίδῃ τὴν λατρείαν ψευδῶν θεῶν μέσα εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ. Προεῖπε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἡλίας ὅτι, λόγῳ τῆς ἀσεβείας του, θὰ ἔλθῃ εἰς τὸ κράτος του τρομερὸς λιμὸς (πείνα) καὶ ξηρασία (ἀνομβρία), ἡ ὁποία θὰ διαρκέσῃ τρία καὶ ἡμισυ ἔτη.

Μετὰ τοῦτο ἐπῆγεν ὁ προφήτης εἰς μίαν ὄρεινὴν χαράδραν,
ὅπου ἐτρέφετο κατὰ θαυμάσιον τρόπον ὑπὸ τῶν κοράκων.

Ἐπειτα κατέβη κρυφὰ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Φοινίκην, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον Σαρεπτά, ὅπου εὗρηκε μίαν πτωχὴν γυναῖκα νὰ μαζεύῃ ξύλα καὶ ἐζήτησεν ἀπ' αὐτὴν ὀλίγο νερὸ καὶ ὀλίγο ψωμί.

Ἐκείνη ἀπήντησεν, ὅτι δὲν εἶχε παρὰ ὀλίγο λάδι καὶ ἀλεύρι, καὶ ὅτι ἐμάζευε ξύλα διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τροφήν μὲ αὐτὰ

διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὸ παιδί τῆς. « Ὑμῶν φάγωμεν καὶ αὐτά, εἶπε, δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ». Καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ φάγουν μαζί.

Ὁ Ἡλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχῃ τὰ δοχεῖα τῆς γεμάτα ἀπὸ ἀλεύρι καὶ λάδι μέχρι τέλους τοῦ λιμοῦ. Ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν δὲ καὶ τὴν περιποίησιν, πού τοῦ ἔκαμεν, εὐχαριστήθη. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἡσθένησεν ὁ μονογενὴς υἱὸς τῆς καὶ ἀπέθανεν, ὁ προφῆτης ἀνέστησε τοῦτον καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν μητέρα του ἐντελῶς καλὰ.

Τὰ θαύματα αὐτὰ τοῦ προφῆτου ἔγιναν γνωστὰ εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος περισσότερον ἐθαύμασε καὶ ἠγάπησεν αὐτόν.

2. Ὅταν ἐτελείωσαν τὰ ἔτη τῆς ἀνομβρίας καὶ τοῦ λιμοῦ, ὁ Ἡλίας παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν βασιλέα Ἀχαάβ, καὶ ἐπροσκάλεσεν αὐτόν ἐπὶ τοῦ Καρμήλου ὄρους, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀχαάβ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ διέταξε νὰ συγκεντρωθοῦν ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ.

Ὁ Ἡλίας τότε ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ δεηθοῦν πρῶτοι αὐτοὶ εἰς τὸν θεόν τους, διὰ νὰ στείλῃ φωτιὰ καὶ ἀνάψουν μόνα των τὰ ξύλα τοῦ βωμοῦ, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχεν ὁ πρὸς θυσίαν μόσχος. « Ὑπομένετε, εἶπε, θὰ παρακαλέσω καὶ ἐγὼ τὸν Θεόν μου. Ὅποιος θεὸς στείλῃ τὴν φωτιὰν καὶ ἀνάψῃ τὸν βωμόν, αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἀληθινός ».

Πρῶτοι ἡτοίμασαν τὸν βωμόν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ παρακαλοῦσαν συνεχῶς αὐτόν ἀπὸ πρωῒας μέχρι μεσημβρίας κραυγάζοντες· « ἐπάκουσον ἡμῶν Βάαλ ». Ἀλλὰ ματαίως, διότι « οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις ».

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ προφῆτου Ἡλίας. Αὐτὸς, ἀφοῦ ἡτοίμασε τὸν βωμόν, ἐγονάτισε καὶ ἔκαμε τὴν προσευχήν του μὲ θερμὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἀμέσως ἐνώπιον τῶν χιλιάδων Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ, καὶ τοῦ βασιλέως Ἀχαάβ, ἔπεσε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπετέφρωσεν ὅχι μόνον τὰ ξύλα καὶ τὸ θῦμα, ἀλλὰ καὶ τῖς πέτρες καὶ τὸ χῶμα τοῦ βωμοῦ. Ὅλοι τότε κατάπληκτοι ἐκραύγασαν· « Μέγας ὁ Θεὸς Ἡλίου ».

3. Ἄλλ' ἢ βασίλισσα Ἰεζάβελ, ὅταν ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἐθύμωσεν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ διέταξε νὰ τὸν θανατώσουν. Τότε ὁ Ἡλίας ἀπηλπισμένος ἐπῆγε μακρὰν εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ κατῴκησεν εἰς ἓνα σπήλαιον τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Μίαν ἡμέραν ἤκουσεν ὁ Ἡλίας τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἐρωτᾷ τί κάνει ἐκεῖ. Ὁ Ἡλίας ἀπεκρίθη :

— Οἱ Ἰσραηλῖται, Κύριε, ἐγκατέλειψαν τὴν διαθήκην Σου καὶ ἔμεινα ἐγὼ μόνος. Διὰ τοῦτο ζητοῦν νὰ μὲ θανατώσουν.

Τότε ὁ Θεὸς διὰ νὰ ἀνταμείψῃ αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλόν του, τὸν ἐθώπευσε μὲ ἓνα γλυκὺ φύσημα αὔρας καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Εἰς τὸν δρόμον ἐγνώρισε καὶ ἐκάλεσε πλησίον του τὸν γεωργὸν Ἐλισσαῖον, τὸν ὁποῖον ἐσκέπασε μὲ τὴν μηλωτὴν του καὶ τοῦ μετέδωκεν ἔτσι τὸ προφητικὸν χάρισμα.

Ὁ προφήτης Ἡλίας εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν μαθητὴν του Ἐλισσαῖον καὶ ἀνηρπάγη εἰς τοὺς οὐρανούς κατὰ θαυμάσιον τρόπον. « Ἴδου ἄμαξα πυρίνη, λέγει ἡ Ἀγία Γραφή, καὶ ἵπποι πύρινοι διεχώρισαν αὐτούς. Καὶ ἀνέβη ὁ Ἡλίας μὲ ἀνεμοστρόβιλον εἰς τὸν οὐρανὸν » (Δ' Βασιλ. Β', 11). Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 20ὴν Ἰουλίου. Τὸν ὀνομάζει Ζηλωτὴν.

43. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ (Δ' Βασιλ. Ζ')

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἦτο μαθητὴς τοῦ προφήτου Ἡλίου, ὅπως ἐμάθαμεν. Μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἐκείνου, ὁ Ἐλισσαῖος συνέχισε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ, ὅπου ἔκαμε πολλὰ θαύματα.

Ἐξῆ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπως καὶ ὁ Ἡλίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ κατέβαινε τακτικὰ εἰς τὰς πόλεις, ὅσας ἤθελε νὰ ἐλέγξῃ ἢ νὰ συμβουλευσῇ τοὺς Ἰσραηλίτας.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν ὁ Ἐλισσαῖος εἰς τὴν πόλιν Σουνήμ. Ἐκεῖ ἔμενε μίᾳ πτωχῇ, ἀλλ' εὐσεβῆς γυναικί, μὲ τὸν σύζυγόν της. Αὐτοὶ δὲν εἶχον τέκνα. Ἐδέχθησαν λοιπὸν καὶ ἐπεριποιήθησαν εἰς τὸ σπίτι των τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπον :

— Ὅταν ἔρχῃσαι εἰς τὴν πόλιν μας, μένε κοντὰ μας εἰς τὸ σπίτι μας.

Ὁ Ἐλισσαῖος τότε ἠὺχαριστήθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς :

— Εἴσθε πολὺ εὐσεβεῖς πρὸς τὸν Θεὸν σεῖς καὶ πολὺ περιποιεῖσθε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἄς εἶναι λοιπὸν ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπάνω σας. Ὁ Θεὸς ἄς κάμῃ κατὰ τὴν καρδίαν σας καὶ ἄς ἐκτελέσῃ κάθε ἐπιθυμίαν σας.

Μετὰ ἓνα ἔτος ἡ οἰκογένεια αὐτῇ ἀπέκτησεν ἓνα ὥραϊον ἀγοράκι, ποὺ ἐγίνεν ἡ χαρὰ τῶν γονέων του. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο εἰς τὸ σπίτι αὐτό.

2. Τὸ παιδί αὐτό, ὅταν ἐμεγάλωσεν, ἔξαφνα ἠσθένησε καὶ ἀπέθανεν. Ἦλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ὁ πατὴρ του ἐθέριζεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον ἐξαλίσθη καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ :

— Τὸ κεφάλι μου, τὸ κεφάλι μου.

Ὅσον δὲ νὰ τοῦ δώσουν τὰς πρώτας βοηθείας, ἐξεψύχησε μέσα εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του.

Ἡ μητέρα τότε δὲν ἀνησύχησεν. Εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς εἰς τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἄφησε τὸ παιδί τῆς νεκρὸν ἐπάνω εἰς τὸ κρεβάτι καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸν Κάρμηλον. Συνήντησε τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπε μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια :

— Τὸ παιδί, ποὺ μοῦ ἔδωσεν ὁ Θεὸς μὲ τὰς προσευχάς σου, μοῦ ἀπέθανε. Σῶσέ το.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἐλυπήθη τὴν δυστυχισμένην μητέρα καὶ ἦλθε μαζί τῆς εἰς τὴν Σουνήμ, ὅπου ἀνέστησε τὸ νεκρὸ παιδί τῆς. Ἐκείνη δὲ ἔπεσε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ θεραπεία τοῦ Νεεμάν.

Ὁ Νεεμάν ἦτο στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας. Ἐπασχε δὲ ἀπὸ μίαν φοβερὰν καὶ μεταδοτικὴν ἀσθένειαν τοῦ δέρματος, τὴν λέπρα. Εἶχεν ἐπισκεφθῇ ὅλους τοὺς τότε ὀνομαστοὺς ἰατροὺς, ἀλλὰ δὲν εἶδε καμμίαν θεραπείαν. Πολὺ στενοχωρημένη ἦτο διὰ τοῦτο καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς δούλην μίαν κόρην Ἰσραηλίτιδα. Αὐτὴ λοιπὸν εἶπεν εἰς τὴν κύριαν τῆς :

— Ἄν ἐπήγαγεν ὁ κύριός μου εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας, θὰ ἐγίνετο καλὰ.

Τὰ λόγια αὐτὰ διεβίβασεν ἡ σύζυγος εἰς τὸν Νεεμάν καὶ

αὐτὸς μὲ μεγάλην συνοδείαν ἐπῆγεν εἰς τὴν Σαμάρειαν πρὸς τὸν προφήτην Ἑλισσαῖον.

Ἐφθασεν εἰς τὴν Σουνήμ, ὅπου ἔμενε τότε ὁ προφήτης. Ἐστάθη, λοιπόν, ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι καὶ ὁ προφήτης, χωρὶς

νὰ ἐξέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἐκεῖ νὰ λουσθῇ ἑπτὰ φορὰς καὶ θὰ γίνῃ καλά.

Ὁ Νεεμάν ὁμως ἐθύμωσε καὶ ἀπήντησεν :

—Ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἐβγαίνειν ἔξω νὰ μὲ θεραπεύσῃ. Ἐκεῖνος ὁμως μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἐχει ἡ πατρίδα μου, ἡ Δαμασκός, πολλοὺς καὶ μεγάλους ποταμούς. Αὐτοὶ εἶναι καλλίτεροι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Δὲν θὰ ἤμποροῦσα νὰ λουσθῶ εἰς αὐτούς ;

Οἱ συνοδοὶ τοῦ τότε τοῦ εἶπον :

— Κύριε, πρέπει νὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ λέγει ὁ προφήτης.

Ὁ Νεεμὰν ὑπήκουσεν. Ἦλθε καὶ ἐλούσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ ἔγινε καλὰ ἐντελῶς. Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑγιής, δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστῶν τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔζησε πολλὰ χρόνια εἰς τὴν Χαναάν. Ἀπέθανε δὲ εἰς βαθὺ γῆρας καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαμάρειαν. Ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ἑορτάζει εἰς τὰς 14 Ἰουνίου.

Ἀπολυτίκιον τῶν προφητῶν Ἡλίου καὶ Ἐλισσαίου

Ὁ ἑνσαρκος ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κορυφαία (¹),

ὁ δεύτερος Προδρόμος τῆς παρουσίας Χριστοῦ,

Ἡλίας ὁ ἑνδοξος,

ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τὴν χάριν,

νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρίζει,

διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν

βρῦει ἰάματα (²).

44. Ο ΤΩΒΙΤ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΤΩΒΙΑΣ (Τωβίτ)

Ὁ Τωβίτ ἦτο ἕνας εὐσεβῆς Ἰσραηλίτης, ὁ ὁποῖος ἤκμασεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ. Ἦτο πολὺ πλούσιος. Πολὺ εὐσεβῆς ἦτο καὶ ἡ σύζυγός του Ἄννα. Καὶ οἱ δύο κατήγοντο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Νεφθαλεὶμ καὶ εἶχον μεγάλην πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ὁμοίως μεγάλην εὐσέβειαν καὶ πίστιν ἔδειξε καὶ ὁ υἱὸς των, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Τωβίας.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Τωβίτ, ὅταν οἱ Ἀσσύριοι ἐκυρίευσαν καὶ διέλυσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, συνελήφθη καὶ ἐκείνη καὶ μαζί με ἄλλους Ἰσραηλίτας ὠδηγήθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν Νινευή, τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τῆς Ἀσσυρίας.

Ὅταν ὁ Τωβίτ ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν Χαναάν, δὲν ἔπαυε νὰ ἐπισκέπτεται τὴν Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς καὶ

1. τὸ θεμέλιον, 2. παρέχει θεραπείας.

ἐκεῖ εἰς τὸν ναὸν νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν, παρὰ τὰς αὐστηρὰς διαταγὰς τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Ἔδιδε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν ναόν. Ἐκάνεν ἐκεῖ πολλὰς ἐλεημοσύνας. Προσέφερε πολλὰ ζῶα θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ. Τώρα δέ, ὅπου εἶναι αἰχμάλωτος εἰς τὴν Νινευτή, δὲν παύει νὰ προστατεύῃ τοὺς ὁμοφύλους του, ὅσον τοῦ ἦτο δυνατόν.

Καὶ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐξακολουθεῖ νὰ ἐλεῇ, διότι ἀκόμη ἔχει πλοῦτον. Ἐκτὸς τούτου, ὁ Θεὸς τὸν ἐπροστάτευσε, διότι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων τὸν διώρισε «προμηθευτὴν τῶν ἀνακτόρων του» καὶ ἐκέρδιζε πολλὰ. Ἐλεοῦσε τοὺς ὁμοεθνεῖς του, πὺν τώρα ἦσαν δυστυχεῖς. Τοὺς ἔδιδε τροφάς, χρήματα, ἐνδύματα εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀνάγκην, ὅπου εἶχεν.

Τοὺς συνεβούλευε δὲ νὰ διατηροῦν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του, διότι ἤρχισαν ἐδῶ οἱ Ἰσραηλῖται σιγὰ-σιγὰ νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἰδωλα τῶν Ἀσσυρίων.

2. Ὁ Τωβίτ, ὡς προμηθευτὴς τοῦ βασιλέως, ἐταξίδευεν εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ὅ,τι ἦτο χρήσιμον εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἔτσι ἐγνωρίσθη μὲ διαφόρους ἐμπόρους.

Εἰς τὴν Μηδίαν συνεδέθη μὲ φιλίαν μὲ ἓνα ἔμπορον, ὀνομαζόμενον Γαβαήλ, ὁ ὁποῖος εἶχε πτωχεύσει. Εἰς αὐτὸν ἐδάνεισε 10 ἀργυρᾶ τάλαντα.

Κατόπιν συνέβησαν πολλὰ δυσάρεστα εἰς τὸν Τωβίτ. Ἐχασε τὴν ὄρασίν του ἐν πρώτοις καὶ μαζὶ μὲ τὴν θέσιν του ἔχασε καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἦτο τώρα πτωχὸς καὶ δυστυχής. Καὶ μόνον εἰς τὴν προσευχὴν εὗρισκε παρηγορίαν.

— Δίκαιος εἶσαι, Θεέ μου, ἔλεγε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ δίκαια.

Εἰς τὴν σύζυγόν του, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε :

— Ποῦ εἶναι αἱ ἐλεημοσύναι σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου; ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε :

— Δὲν γνωρίζομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, διατὶ ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας. Ἄς μὴ χάνωμεν τὴν πίστιν μας.

Εἰς τὴν δυστυχίαν του ὁ Τωβίτ ἐνεθυμήθη, ὅτι εἰς τὸν Γα-

βαήλ εἶχε δανείσει τὰ 10 τάλαντα καὶ ἀνεκουφίσθη. Ἐφώναξε λοιπὸν τὸν υἱὸν τοῦ Τωβίαν καὶ τοῦ εἶπε :

— Παιδί μου, μὴ λυπῆσαι ποὺ ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐὰν ἔχῃς πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὑπάρχουν πολλὰ ἀγαθὰ διὰ σέ. Νά, σοῦ φανερώνω ὅτι εἰς τὸν φίλον μου Γαβαήλ, ποὺ κατοικεῖ εἰς τοὺς Ραγούς τῆς Μηδίας, ἔχω δανείσει 10 τάλαντα ἀργυρᾶ. Πήγαινε λοιπὸν νὰ τοῦ τὰ ζητήσῃς. Ἴσως τώρα νὰ ἔχῃ νὰ μᾶς τὰ δώσῃ.

Ὁ Τωβίας ἐφάνη πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός του. Καὶ τότε ὁ Τωβίτ ἐπρόσθεσε :

— Τὸ ταξίδι, παιδί μου, εἶναι μακρινό, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅταν ἐπιστρέψῃς, ἐγὼ νὰ ἔχω ἀποθάνει. Λοιπὸν ἀκουσε τὰς τελευταίας μου συμβουλάς :

« Ὅταν ἀποθάνω, θάψε με. Τὴν μητέρα σου νὰ τὴν ἀγαπᾷς. Τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Μὴ τὴν λυπήσῃς ποτὲ μὲ καμμίαν σου πρᾶξιν. Κάμε τῆς ὅ,τι τὴν εὐχαριστεῖ.

» Σὲ συμβουλεύω ἀκόμη νὰ φυλάττῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Νὰ εἶσαι εὐσεβής, δίκαιος καὶ πιστός. Πάντοτε νὰ κάνῃς τὴν ἐλεημοσύνην. Ἐχεις πολλὰ, νὰ δίδῃς πολλὰ. Ἐχεις ὀλίγα, νὰ δίδῃς ὀλίγα.

» Νὰ ἀγαπᾷς τοὺς συγγενεῖς σου, τοὺς φίλους σου, τοὺς ὁμοεθνεῖς. Καὶ νὰ μὴ κάνῃς εἰς κανένα τὸ κακόν. Ὁ σὺ μισεῖς μηδενὶ ποιήσῃς ».

3. Ὁ Τωβίας, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του ὡς συνοδοιπόρον ἓνα ἄγνωστον, ὀνομαζόμενον Ἀζαρίαν, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο ὁ φύλαξ ἄγγελος Ραφαήλ, ἔφυγε διὰ τὴν Μηδίαν.

Ἐφθασαν εἰς τὰ Ἐκβάτανα. Ἐδῶ ἐφιλοξενήθησαν κατὰ τύχην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ραγουήλ, ὁ ὁποῖος ἦτο συγγενὴς τοῦ Τωβίτ. Ὁ Ραγουήλ τὸν ἠρώτησε :

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι παιδί μου ;

— Ἀπὸ τὴν Νινευή, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι Ἰσραηλίτης, αἰχμάλωτος τῶν Ἀσσυρίων.

— Γνωρίζεις τὸν Τωβίτ ; τὸν ἐρώτησε πάλιν ὁ Ραγουήλ.

— Ὁ Τωβίτ ; Εἶναι πατέρας μου, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας.

Ὁ Ραγουήλ ἐχάρηκε πολὺ τότε. Ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια τοῦ εἶπεν :

— Εἶσαι σὺ παιδί τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου ;

Εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ραγουήλ ὁ Τωβίας ἐνυμφεύθη. Ἐλαβε δὲ σύζυγόν του τὴν Σάρραν, ἡ ὁποία ἦτο κόρη τοῦ Ραγουήλ. Ὁ δὲ φίλος του Ἀζαρίας συνέχισε τὸ ταξίδι, ἐφθασεν εἰς τοὺς Ραγούς, συνήντησε τὸν Γαβαήλ καὶ ἔφερεν εἰς τὸν Τωβίαν τὰ χρήματα.

Μετὰ τοῦτο ὅλοι μαζί, Τωβίας, Σάρρα καὶ Ἀζαρίας, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Νινευή. Ἐδῶ τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ μεγάλην χαρὰν οἱ γονεῖς καὶ ἐώρτασαν τοὺς γάμους τοῦ Τωβία.

Καὶ ὁ Τωβίτ ἦτο τῶρα εὐτυχισμένος, διότι ὁ Τωβίας, κατὰ τὴν συμβουλήν τοῦ φύλακος ἀγγέλου, ἔφερεν εἰς αὐτὸν φάρμακον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνέκτησε τὴν ὄρασίν του. Ὁ καλὸς Θεὸς τοῦ ἔδωκε καὶ πάλιν τὴν ὑγείαν διὰ νὰ βλέπῃ τὰ παιδιὰ του. Τοῦ ἔδωκε δὲ καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν εὐτυχής.

45. Η ΙΟΥΔΙΘ ΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΗΣ (Ἰουδιθ)

Οἱ Ἀσσύριοι, ἀφοῦ ἐνίκησαν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἐκυρίευσαν τὸ βασίλειόν των, ἐστράφησαν κατόπιν ἐναντίον τοῦ ἄλλου ἐβραϊκοῦ βασιλείου, τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ κάνουν ἐκστρατείας καὶ νὰ ἀπειλοῦν νὰ καταλάβουν αὐτὸ καὶ νὰ διαλύσουν καὶ τοῦτο.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἐκστρατείαν των ὁ στρατηγὸς των Ὀλοφέρνης εἰσέβαλεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ 120 χιλιάδας πεζοὺς καὶ μὲ ἄπειρον ἵπτικὸν καὶ μὲ πολλὰ ἄρματα. Καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῶν πόλεων καὶ αὐτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἶχε ρητὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως του :

— Δὲν θὰ λυπηθῇς κανένα, τοῦ εἶπε. Θὰ σπείρῃς παντοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν.

Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τότε τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐφοβήθησαν μήπως κατορθώσῃ ὁ Ὀλοφέρνης καὶ καταλάβῃ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ καταστρέψῃ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν. Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ ἐπισκευάζουν τὰ τεῖχη τῶν πόλεων καὶ νὰ κατασκευάζουν ὀχυρά, ἰδίως εἰς τὰς ὀρεινὰς διαβάσεις πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωακείμ ἔγραψε πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ βα-

σιλείου καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ὀχυρᾶς πόλεως Βετυλούα νὰ ἐμποδίσουν μὲ πᾶσαν θυσίαν τὴν διάβασιν τοῦ Ὁλοφέρνη. Διέταξε δὲ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πενθήσουν καὶ νηστεύσουν, νὰ κλαύσουν καὶ νὰ μετανοήσουν, καὶ ἕκαστος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν νὰ τοὺς σώσῃ.

2. Ὅταν ἔμαθεν ὅλας αὐτὰς τὰς ἐτοιμασίας ὁ Ὁλοφέρνης, ἐθύμωσε πολὺ. Διέταξε δὲ τὸν στρατὸν του νὰ πολιορκήσῃ τὴν Βετυλούαν. Ἀλλ' εἰς μάτην, διότι οἱ κάτοικοι ἀντέταξαν πείσμονα ἀντίστασιν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν κυριεύσῃ, κατέφυγεν εἰς ἄλλα ἐξαναγκαστικά μέσα. Κατέλαβε καὶ κατέστρεψε τὴν πηγὴν καὶ τὸ ὕδραγωγεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ πόλις ἔπαιρνε νερό.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βετυλούα τώρα ἤρχισαν νὰ στενοχωροῦνται καὶ νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος. Πολλοὶ τότε — ἰδίως παιδιὰ καὶ γέροντες καὶ ἀσθενεῖς — ἀπέθανον ἀπὸ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

— Καλλίτερα, εἶπαν, νὰ γίνωμεν δοῦλοι τῶν Ἀσσυρίων, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν δίψαν.

Τότε ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μία γυναῖκα, ἡ Ἰουδίθ, χήρα σύζυγος τοῦ Μανασσῆ, πολὺ ὠραία ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐσεβής, καὶ εἶπεν :

— Ἀκούσατε, ἄρχοντες τῆς Βετυλούα. Δὲν εἶναι ἡ ἀπόφασίς σας αὕτῃ καλὴ. Μὴ λησμονεῖτε τὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἄλλοτε διὰ νὰ σώσῃ τοὺς πατέρας μας εἰς παρομοίας περιστάσεις. Αὐτὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τώρα καὶ θὰ μᾶς σώσῃ. Ἐχετε πίστιν, ἔχετε θάρρος.

Ὅλοι ἐστάθησαν βωβοὶ καὶ μὲ θαυμασμόν ἤκουσαν τὰ σοφὰ λόγια τῆς Ἰουδίθ. Ἐπειτα αὕτῃ συνέχισεν :

— Ὑπερασπισθῆτε τὴν πόλιν. Αὐτὴν τὴν νύκτα ἐγὼ θὰ κατέβω εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Θὰ πάω νὰ συναντήσω τὸν Ὁλοφέρνην. Μὴ μοῦ ζητεῖτε ἐξηγήσεις τί σκέπτομαι νὰ κάμω. Κατόπιν θὰ μάθετε.

3. Ὅλοι ἐπέισθησαν καὶ ἡ Ἰουδίθ, συνοδευομένη ἀπὸ μίαν πιστὴν τῆς δούλῃν, ἐβγήκε τὴν νύκτα ἀπὸ τὰ τείχη καὶ ἤρχισε νὰ πορεύεται πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὁλοφέρνη. Πρὶν ξεκινήσῃ, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

— Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου εἰσάκουσέ με καὶ βοήθησέ με νὰ σώσω τὴν πατρίδα, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι ὅτι σὺ εἶσαι Θεὸς παντοδύναμος, δίκαιος καὶ ἀληθινός.

Ἐφθασεν εἰς τὰς προφυλακὰς τῶν Ἀσσυρίων. Οἱ στρατιῶται τὴν συνέλαβον καὶ τὴν ὠδήγησαν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην.

— Θέλω, τοὺς εἶπε, νὰ προδώσω μερικά μυστικά εἰς τὸν στρατηγόν, διὰ νὰ παύσῃ ὁ πόλεμος.

Ὁ Ὀλοφέρνης, ὅταν ἀντίκρυσε τὴν ὡραίαν Ἰουδίθ, ἐθαύμασε τὸ κάλλος τῆς καὶ τὸ παράστημά της. Αὐτὴ δὲ τοῦ εἶπε :

— Κράτησέ με ὡς δούλη σου, ἀλλὰ ἀκουσέ με. Μόνον μὲ προδοσίαν θὰ κυριεύσῃς τὴν Βετυλούαν. Μισῶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶμαι πρόθυμη νὰ σοῦ προδώσω τὰ μυστικά τους.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἔδωσε πίστιν εἰς τὰ λόγια τῆς Ἰουδίθ καὶ τῆς ἔδωκεν ἐλευθερίαν νὰ μεταβαίνει ὅπου θέλει νύκτα καὶ ἡμέραν. Αὐτὴ δὲ κατάρθωσε μίαν νύκτα νὰ δολοφονήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν σκηνὴν του, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἀνενόχλητος νὰ διασχίσῃ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βετυλούαν.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἰουδίθ ἔσωσε τὴν πατρίδα τῆς ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν Ἀσσυρίων, διότι οἱ Ἀσσύριοι, ὅταν ἔμαθαν τὸν θάνατον τοῦ Ὀλοφέρνη, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἔφυγον.

46. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ (Γ' Βασιλ. Δ' Βασιλ. Παραλειπομ. Α' καὶ Β')

Τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα περιελάμβανε τὸ νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Ἰουδαία καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Δαβίδ.

Ἐκινδύνευσε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, ἀλλὰ ἡ γενναία πρᾶξις τῆς Ἰουδίθ ἔσωσε τὴν κατάστασιν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου αὐτοῦ εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ περισσότερα χρόνια ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα διετηρήθη 134 περίπου ἔτη μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὠνομάζοντο Ἰουδαῖοι.

Εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ Ἐζεκίας (726—697). Αὐτὸς διέταξε νὰ κατεδαφισθοῦν ὅλοι οἱ βωμοὶ τῶν εἰδώ-

λων καὶ τῶν ψευδῶν θεῶν, τοὺς ὁποίους εἶχον ἐγκαθιδρύσει εἰς τὸ βασιλείον του διάφοροι ἀσεβεῖς προκάτοχοί του βασιλεῖς. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεκαθάρισε τὸ κράτος του ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του τὸ κράτος ἐμεγάλωσε καὶ διέφυγε τὸν κίνδυνον τῶν Ἀσσυρίων.

Ἄλλ' ὁ Ἐζεκίας εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἐξαιρέσεις τῶν εὐσεβῶν καὶ ἠθικῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἐβασίλευσαν ἀπὸ τὸ 954 π. Χ. μέχρι τοῦ 586 π. Χ., ἦσαν ἀσεβεῖς καὶ ἀνίκανοι βασιλεῖς καὶ εἶχον παρασύρει καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν. Εἰς μάτην οἱ διάφοροι προφηῆται, οἱ ὅποιοι ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν, καὶ μάλιστα οἱ προφηῆται Ἡσαΐας καὶ Ἱερემίας, ἤλεγχον, διεμαρτύροντο καὶ προέτρεπον τοὺς Ἰουδαίους νὰ μετανοήσουν.

Ἐκεῖνοι ἐγίνοντο χειρότεροι. Καὶ ὅταν ἡ κακία καὶ ἡ διαφθορά ἐκορυφώθησαν, τότε ἐπῆλθε σκληρὰ ἡ τιμωρία.

2. Οἱ Βαβυλώνιοι ἢ Χαλδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν λαὸς ἰσχυρὸς, κατοικοῦσαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Πρωτεύουσά των ἦτο ἡ Βαβυλὼν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. Αὐτοί, ὅτε βασιλεὺς των ἦτο ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἐκήρυξαν πόλεμον ἐξοντωτικὸν ἐναντίον τοῦ κράτους τοῦ Ἰούδα καὶ ὑπεχρέωσαν τοὺς Ἰουδαίους νὰ πληρῶνουν φόρους εἰς αὐτούς, τὸ ἔτος 606 π. Χ. Ὅταν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι ἀντελήφθησαν, ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἤθελε νὰ καταλύσῃ ἐντελῶς τὸ βασιλείον των, ἀπεφάσισαν νὰ τοῦ κηρύξουν τὸν πόλεμον.

Τότε ὁ Ναβουχοδονόσωρ μὲ ἰσχυρὸν στρατὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀντέταξαν γενναίαν ἀντίστασιν ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἄλλ' αἱ τροφαὶ ἐσώθησαν καὶ φοβεραὶ ἀσθένειαι ἐνεφανίσθησαν. Διὰ τοῦτο οἱ πολιορκούμενοι ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν ἕξ ο δ ο ν τὴν νύκτα. Οἱ Βαβυλώνιοι ὅμως τοὺς ἐνόησαν, τοὺς κατεδίωξαν καὶ ἐγίναν κύριοι τῆς πόλεως τὸ ἔτος 586 π. Χ.

Ἐπηκολούθησε μεγάλη σφαγή. Ἡ πόλις κατεστράφη τελείως καὶ ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἐληλατήθη ἀπὸ τὰ πολύτιμα σκεύη του καὶ παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ. Τὰ τείχη δὲ τῆς πό-

λεως κατεκρημνίσθησαν καὶ ὅσοι Ἰουδαῖοι ἐπέζησαν ὠδηγήθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἄλλοι ἔφυγαν εἰς τὴν Αἰγυπτον.

Μόνον ὁ προφήτης Ἰερεμίας μὲ ὀλίγους Ἰουδαίους ἔμεινεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ τὴν θρηνήσῃ μὲ τοὺς περιφήμους θρήνους του ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἱερουσαλὴμ τὴν μεγάλην συμφορὰν τοῦ ἔθνους του. Τότε ἀπωλέσθη καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης μὲ τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

3. Εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφερον τὰ πάνδεινα, διότι οἱ Βαβυλώνιοι τοὺς μετεχειρίζοντο ὡς δούλους. Τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνεθυμήθησαν τὴν πατρίδα των καὶ τὸν Θεόν των καὶ μὲ νοσταλγίαν καὶ λαχτάραν ἐσκέπτοντο τὴν ὡραίαν ζωὴν τῆς ἐλευθερίας, ποὺ ἔπερνούσαν ἐκεῖ. Ἐνεθυμοῦντο πάντοτε τὴν Ἱερουσαλὴμ, τὸν ναὸν καὶ ὅλην τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ ἔκλαιον καὶ ἔθρηνοῦσαν διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς καὶ διὰ τὸ κατάντημά των.

Τὸν πόνον τῶν Ἰουδαίων εὐρίσκομεν εἰς ἓνα ποίημα, ψάλλον, τὸν ὁποῖον ἔψαλλον τότε οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας των. Μέσα εἰς αὐτὸν μὲ μεγάλην των λύπην θρηνοῦν τὴν ἐξορίαν των, νοσταλγοῦν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκφράζουν τὴν πίστιν των εἰς τὸν Θεόν.

Ἀνάγνωσμα

Θρῆνος Ἰουδαίων

(Ψαλμὸς 136 ἐν παραφράσει)

Εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος,

ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν,

ὅταν σὲ ἐνεθυμήθωμεν, ὦ Ἱερουσαλὴμ !

Εἰς τὰς ἰτέας, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς,

ἐκρεμάσαμεν τὰς κιθάρας μας,

διότι ἐκεῖ οἱ αἰχμαλωτίσαντες ἡμᾶς

μᾶς ἐζήτησαν νὰ τοὺς ψάλωμεν

τὰς ᾠδὰς τῆς Σιών.

Ἐκεῖ οἱ κατακτηταὶ εἶπον πρὸς ἡμᾶς :

Τραγουδήσατέ μας ἀπὸ τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος σας.

Πῶς νὰ ψάλωμεν τὴν ᾠδὴν τοῦ Κυρίου
εἰς ξένην γῆν ;
Ἐὰν σὲ λησμονήσω, Ἱερουσαλήμ,
νὰ μὲ λησμονήσῃ ἡ δεξιὰ μου.
Νὰ κολληθῇ ἡ γλῶσσα μου
εἰς τὸν οὐρανίσκον μου,
ἐὰν σὲ λησμονήσω,
ἐὰν δὲν σὲ θεωρῶ, ὦ Ἱερουσαλήμ,
ὥς ἀρχὴν τῆς χαρᾶς μου.

Θυμίσου, Κύριε, τοὺς κατοίκους τῆς Ἐδῶμ
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς
τῆς Ἱερουσαλήμ,
οἱ ὅποιοι ἔλεγον :
Καταστρέφετε, καταστρέφετε
μέχρι τῶν θεμελίων, καταστρέφετε αὐτήν.
Θυγάτηρ τῆς Βαβυλῶνος, ἡ ταλαίπωρος.
Μακάριος, ὅστις θὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ
τὸ ἀνταπόδομά σου,
τὸ ὅποιον μᾶς ἀνταπέδωσες.
Μακάριος, ὅστις θὰ πιάσῃ
καὶ θὰ συντρίψῃ εἰς τὴν πέτραν
τὰ βρέφη σου.

47. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ (*Ιερεμίας)

Ὁ Ἱερεμίας ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων. Ἐνῶ δὲ ὅλοι σχεδὸν τότε ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, μόνον αὐτὸς μὲ ὀλίγους ἄλλους ἔμεινε εἰς τὴν δοξασμένην πόλιν, διὰ νὰ θρηνήσῃ τὴν καταστροφήν της.

Ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ ἔρχεται δεύτερος εἰς τὴν σειρὰν τῶν μεγάλων προφητῶν. Ὡς προφήτης, μὲ μεγάλην του λύπην ἔβλεπε τὴν διαφθορὰν τῶν Ἰουδαίων καὶ μὲ δάκρυα παρακαλοῦσεν αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ ἐναντίον των ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε πολλὰς δυστυχίας, διότι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατεδίωξαν, ἐπειδὴ τοὺς ἤλεγχε.

2. Μίαν ἡμέραν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν ὁ Ἱερεμίας δεσμά εἰς τὰ χεῖρα του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔμπρὸς εἰς τὸν ναόν. Ὁ κόσμος εἶδε τοῦ-

το καὶ ἔμαζεύθηκεν. Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεῖς δὲν ἐγνώριζε διατὶ ἔκαμεν αὐτὸ ὁ Ἱερεμίας. Ἀφοῦ ἔμαζεύθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, τότε ὁ προφῆτης ὠμίλησεν:

— Αὐτὰ λέγει ὁ Κύριος: Δύο κακὰ ἔκαμεν ὁ λαὸς μου ὁ Ἰσραὴλ· ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἴδιος μέσα εἰς αὐτούς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἱερουσαλὴμ θὰ γίνῃ ἔρημος, τὰ ὄρη θὰ

τρέμουν, οί λόφοι θά σείωνται, οί ἄνθρωποι θά λείψουν καί τὰ πτηνὰ θά φύγουν. Θά ἔλθουν οί Βαβυλώνιοι καί θά δέσουν σᾶς, ποῦ μέ ἀκούετε, μέ τέτοια δεσμά.

Ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καί οἱ ἄρχοντες, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καί νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καί τὸν κατέβασαν μέ σχοινιά εἰς ἓνα λάκκον μέ βοῦρκον καί δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καί τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἀπὸ ὅπου οὗτος δὲν ἔπαυσε νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

3. Ὅνομαστοὶ εἶναι οἱ Θρῆνοι τοῦ Ἱερεμίου διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐπάνω εἰς τὰ ἑρείπια τῆς ἐνδόξου πόλεως πλανᾶται ἡ σκιά τοῦ προφήτου τούτου. Ὁ Ἱερεμίας καί ὁ μαθητὴς του Βαροὺχ χύνουν πικρὰ δάκρυα καί προφέρουν συγκλονιστικὰ μυρολόγια. Δὲν παύουν ὅμως νὰ παρηγοροῦν τοὺς ἐναπομείναντας Ἰουδαίους.

Ὁ Ἱερεμίας ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Θεὸς καί πάλιν θά βοηθήσῃ τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν δυστυχίαν των αὐτήν, διότι εἶναι ἀγαθὸς καί φιλόανθρωπος. Ἡ αἰχμαλωσία, εἶπε, θά διαρκέσῃ ἑβδομηντα χρόνια, διότι ὁ Θεὸς παραγγέλλει τὰ ἑξῆς εἰς τοὺς Ἰουδαίους :

— Καὶ σὺ Ἰσραήλ, δοῦλε μου, μὴ φοβεῖσαι. Ἐγὼ θά ἐλευθερώσω τοὺς ἀπογόνους σου, διότι θά καταστρέψω τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον σὲ συνέτριψεν.

Ὁ Ἱερεμίας ἐπροφήτευσεν καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου. Εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεδοκίμασε τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ὅτι θά ἐκλέξῃ νέον λαὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς θά φέρῃ εἰς τὸν κόσμον ν έ α ν δ ι α θ ή κ η ν καί θά δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νέον θρησκευτικὸν πνεῦμα. Αὐτὸς θά καταστρέψῃ τὰ εἰδωλα καί θά διδάξῃ νέαν θρησκείαν, δηλαδὴ τὴν χριστιανικὴν.

Ἀνάγνωσμα

Περικοπαὶ ἀπὸ τοὺς θρήνους τοῦ Ἱερεμίου

(ἐν παραφράσει)

*Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις,
ἡ γεμάτη ἀπὸ λαούς ;
Ὅλην τὴν νύκτα κλαίει*

καὶ τὰ δάκρυά της τρέχουν ἄφθονα,
 καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος
 νὰ τὴν παρηγορήσῃ.
 Ὅλοι οἱ φίλοι της τὴν ἐγκατέλειψαν,
 ἔγνωσαν ἐχθροί.
 Οἱ δρόμοι τῆς Σιών πενθοῦν,
 διότι κανεὶς δὲν ἔρχεται εἰς τὰς ἐορτάς.
 Ὅλοι αἱ πύλαι της εἶναι ἔρημοι,
 οἱ ἱερεῖς της ἀναστενάζουν.
 Αἱ παρθένοι της εἶναι περίλυποι,
 αὐτὴ δὲ εἶναι γεμάτη πικρίαν.
 Ὁ Κύριος ἔγνω ἐχθρός.
 Κατεπόντισε τὸν Ἰσραήλ.
 Κατέστρεψε τὰ παλάτια αὐτοῦ.
 Ἐφάνισε τὰ ὄχρωμάτα του.
 Ἐπλήθυνεν εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἰούδα
 τὸ πένθος καὶ τὴν θλίψιν.
 Ἐπεκαλέσθηκα τὸ ὄνομά σου Κύριε,
 ἐκ λάκκου κατωτάτου.
 ἤκουσες τὴν φωνήν μου.
 Μὴ κλείσῃς τὰ αὐτιά σου
 εἰς τὸν στεναγμόν μου
 καὶ εἰς τὴν κραυγὴν μου.
 Μὲ ἐπλησίασες, ὅταν σὲ ἐκάλεσα.
 Μοῦ εἶπες : Μὴ φοβεῖσαι.
 Ἐτελείωσεν ἡ ποιὴν τῆς ἀνομίας σου,
 θύγατερ Σιών.
 Δὲν θὰ σὲ φέρῃ πλέον ὁ Κύριος
 εἰς αἰχμαλωσίαν.

48. ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΜΕΣΣΙΟΥ ΙΔΕΑ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δύο βασιλείων, τῶν πολέμων καὶ τῆς
 αἰχμαλωσίας αὐτῶν εἶχον πληθυνθῇ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων οἱ π ρ ο -
 φ ῆ τ α ι. Οὗτοι ἦσαν ἄνδρες πλήρεις θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ
 καὶ διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ.

Ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ διδάσκουν τοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν, νὰ ἐπαναφέρουν τοὺς παρεκτρεπομένους εἰς τὴν εὐθεϊαν ὁδόν, νὰ προλέγουν εἰς αὐτοὺς τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν καὶ νὰ ἀποκαλύπτουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὡμιλοῦσαν πρὸς τὸν λαόν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

Οἱ πρῶτοι προφῆται ἀναφέρονται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ κριτοῦ Σαμουήλ. Ἀπὸ τότε κατὰ καιροὺς παρουσιάσθησαν πολλοὶ προφῆται μεταξὺ τῶν Ἑβραίων, ἰδίως, ὅσakis μεγάλοι κίνδυνοι περιεκύκλωναν αὐτοὺς ἢ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ λαὸς ἐπιπτον εἰς μέγα πρὸς τὸν Θεὸν ἁμαρτήματα.

2. Προφῆται ἦσαν καὶ ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Δαβίδ. Προφῆται ὅμως μὲ ἐιδικὴν ἐντολὴν ἦσαν ὁ Νάθαν, ὁ Ἡλίας, ὁ Ἐλισσαῖος, ὁ Ἀχιά, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερემίας κλπ.

Ἀπὸ αὐτοὺς ἄλλοι ἔγραψαν καὶ ἄλλοι δὲν ἔγραψαν βιβλία. Αὐτοὶ ποὺ μᾶς ἄφησαν προφητικὰ βιβλία λέγονται κυρίως π ρ ο φ ῆ τ α ι. Οἱ συγγραφεῖς προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι δέκα ἐξ καὶ διακρίνονται ἀπὸ τὰ μεγάλα ἢ μικρὰ συγγράμματα τῶν εἰς τέσσαρας μεγάλους καὶ δώδεκα μικροὺς. Οἱ τέσσαρες μεγάλοι εἶναι ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερემίας, ὁ Ἰεζεκιήλ καὶ ὁ Δανιήλ. Οἱ δώδεκα μικροὶ εἶναι οἱ ἑξῆς: Ὡση, Ἀμώς, Μιχαίας, Ἰωήλ, Ὀβδιού, Ἰωνᾶς, Ναούμ, Ἀββακούμ, Σοφονίας, Ἀγγαῖος, Ζαχαρίας καὶ Μαλαχίας.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς προξενεῖ ἐντύπωσιν διὰ τοὺς προφῆτας εἶναι ὅτι, ἂν καὶ ἔζησαν ἀρκετοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, ἐκήρυξαν πρὸς τοὺς συμπατριώτας τῶν Ἰσραηλῆτας καὶ ἐπροφήτευσαν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ καὶ θὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ ὅχι μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸν Σωτῆρα αὐτὸν ὁ Θεὸς ἔχει χρίσει, δηλ. ἔχει διορίσει ἀρχιερέα, βασιλέα καὶ προφήτην. Διὰ τοῦτο λέγεται Χριστὸς καὶ Ἑβραϊστὶ Μεσσίας. Περὶ τούτου μάλιστα εἶχον διδάξει προηγουμένως καὶ οἱ πατριάρχαι Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Δαβίδ.

3. Ἡ ἰδέα περὶ τοῦ Μεσσίου εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην εὐρίσκεται εἰς πλείστα μέρη αὐτῆς. Ὅπως ἔχομεν ἶδει εἰς προηγούμενα μαθήματα, ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα εὐρίσκεται κατ' ἀρχὰς ὡς ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ κατόπιν πρὸς τοὺς Πατριάρχας. Ἐπειτα εὐρίσκεται εἰς τὸν βίον τοῦ Μωυσέως καὶ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Εὐρίσκεται εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ. Τέλος ὁ μεσσιανισμὸς εὐρίσκεται εἰς πλείστα μέρη τῶν προφητειῶν τῶν προφητῶν. Ὅλη σχεδὸν ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον καὶ τὰ πάθη καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητεύονται ἢ προεικονίζονται εἰς τὰ βιβλία τῶν προφητῶν ἢ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Κατόπιν ὁμως οἱ Ἑβραῖοι, ἕνεκα τῆς ὑποταγῆς των εἰς ξένους λαούς, εἶχον διαστρέφει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφητειῶν τούτων. Ἐπερίμενον νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας ὡς ἐπίγειος βασιλεὺς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ καὶ διὰ νὰ ἰδρύσῃ παγκόσμιον βασιλείαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑποτάξῃ ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας ἄρχοντας καὶ κυβερνήτας αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ Μεσσίας ἦλθε ταπεινὸς καὶ εἰρηνικέ;, ὅχι μόνον δὲν ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἀντιθέτως τὸν ἐσταύρωσαν.

49. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ (Ἡσαΐας)

Ἦκμασε περὶ τὸ ἔτος 750 π. Χ. Ἡ σύσχυός του ἦτο καὶ αὐτὴ προφήτις. Ἐζησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ὅπου ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἐδίδασκε καὶ καθωδηγοῦσε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς βασιλεῖς. Ὁ Ἡσαΐας ἀπέθανε θάνατον μαρτυρικόν ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους του, περὶ τὸ ἔτος 700 π. Χ. Οἱ Ἑβραῖοι τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον διὰ πριονισμού, διότι ἤλεγχε τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλέως των Μανασσῆ.

Αἱ προφητεῖαι του εἶναι γραμμέναι εἰς ἴδιον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἡσαΐας. Ὀνομάζει δὲ τὰς προφητείας του ὁράσεις, διότι παρουσιάζονται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὰ μέλλοντα ὡς εἰκόνες, ὡς πράγματα συμβαίνοντα ἐμπρὸς εἰς τὸν προφήτην.

2. Ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας ὁ Ἡσαΐας ἐπροφήτευσεν μὲ μεγάλην λεπτομέρειαν τὴν ζωὴν καὶ τὰ πάθη τοῦ Μεσσίου. Διὰ τοῦ-

το ονομάζεται προφήτης εὐαγγελικὸς καὶ πέμπτος εὐαγγελιστής.

Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ γεννηθῇ ἐκ παρθένου. Προεῖπεν ὅτι οὗτος θὰ εἶναι ταπεινὸς καὶ ἄσημος. Θὰ κατάγεται ἀπὸ

τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ. Αὐτὸς θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Δαβίδ καὶ θὰ ὀνομασθῇ Ἑμμανουήλ, λέξις ἑβραϊκὴ, ἡ ὁποία ἐρμηνεύεται μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς (ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας).

Ὁ Χριστός, λέγει, θὰ ἔλθῃ νὰ κηρύξῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην. Θὰ καταφρονηθῇ ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ θυσιά-

σθῆ ὥς ἄκακον ἄρνιον. Θὰ ἀτιμασθῇ, θὰ ραπισθῇ, θὰ μαστιγωθῇ. Αὐτὰ δὲ θὰ τὰ πάθῃ διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Θὰ ἀναστηθῇ τέλος ἐκ νεκρῶν καὶ θὰ δοξασθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ βασιλεία του, δηλαδή ἡ Ἐκκλησία, θὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

3. Εἰς τὸ βον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου του ὁ προφήτης Ἡσαΐας διηγεῖται μὲ μεγαλοπρέπειαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν εἶδε τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τοῦ προφήτου.

Ἐπειδὴ τὰ λόγια ταῦτα εἶναι ὑψηλὰ καὶ ὠραῖα καὶ περιγράφουν τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ὥρισαν οἱ Ἑβραῖοι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βιβλίου τοῦ Ἡσαΐου νὰ ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Συναγωγὴν των ὡς π έ μ π τ η ῶ δ ή. Τοῦτο ἔκαμε καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, διότι ἡ ῶδὴ αὐτὴ περιέχει καὶ προφητεῖαν περὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἀνάγνωσμα 1ον

(Ἡσαΐον κεφ. βον ἐν παραφράσει)

Κατὰ τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἀπέθανεν ὁ Ὁζίας ὁ βασιλεὺς, εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ δοξασμένου. Καὶ ἦτο πλήρης ὁ ναὸς ἀπὸ τὴν δόξαν αὐτοῦ. Καὶ ἄγγελοι ἐστέκοντο γύρω ἀπὸ αὐτὸν μὲ ἐξ πτέρυγας ἑκαστος. Καὶ μὲ τὰς δύο μὲν πτέρυγας ἐσκέπαζον τὸ πρόσωπον, μὲ τὰς ἄλλας δύο τοὺς πόδας καὶ μὲ τὰς δύο ὑπολοιπούς ἐπετοῦσαν καὶ ἔλεγεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἐψαλλον τὸν ὕμνον ὅλοι μαζί :

Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ,
πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου.

Καὶ ἐσείσθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ ὁ ναὸς ἐγέμισε καπνόν :

Τότε εἶπα : « ὦ ! ταλαίπωρος ἐγώ ! Διότι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων καὶ κατοικῶν ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχοντος, μὲ τὰ μάτια μου εἶδα τὸν Κύριον τῶν Δυνάμεων ».

Καὶ ἀπεστάλη πρὸς ἐμὲ ἄγγελος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τὸ χεῖρι του φωτιά, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἤγγισε τὸ στόμα μου καὶ μοῦ εἶπεν : « Ἴδὸν ἤγγισεν ἡ φωτιά τὰ χεῖλη σου καὶ θὰ καθάρισῃ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου ».

Καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου λέγοντος : « Ποῖον νὰ ἀποστείλω καὶ ποῖος θὰ πορευθῇ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ; ». Καὶ εἶπα : « Ἴδὸν ἐγώ. Ἀπόστειλε ἐμέ ». Καὶ εἶπε : « Πήγαινε νὰ εἰπῇς εἰς τὸν λαὸν τοῦτον : Θὰ ἀκούσετε μὲ τὰ αὐτιά σας καὶ δὲν θὰ ἐννοήσετε καὶ βλέποντες θὰ ἴδετε καὶ δὲν θὰ ἀντιληφθῇτε, διότι ἔγινε σκληρὰ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ αὐτιά των βαρέως ἤκουσαν, καὶ τὰ μάτια των ἐκλείσαν, διὰ νὰ μὴ ἴδουν μὲ τὰ μάτια των καὶ νὰ μὴ ἀκούσουν μὲ τὰ αὐτιά των καὶ μὲ τὴν καρδίαν των νὰ μὴ ἐννοήσουν καὶ μετανοήσουν καὶ θεραπεύσω αὐτοὺς ».

Καὶ εἶπα τότε : « Ἔως πότε Κύριε ; ». Καὶ εἶπεν : « Ἔως ὅτου ἐρημωθοῦν αἱ πόλεις των, ὥστε νὰ μὴ κατοικῶνται καὶ τὰ σπῖτια των, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχον ἄνθρωποι. Καὶ ἡ γῆ θὰ μείνῃ ἔρημος. Καὶ μετὰ ταῦτα θὰ εὐλογῇ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ πληθυνθοῦν οἱ ἐναπομείναντες εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀκόμη εἰς αὐτὴν θὰ μείνῃ τὸ ἓν δέκατον καὶ πάλιν θὰ καταφαγωθῇ, ὅπως τὸ πεῦκο καὶ ὅπως ἡ δρῦς, ὅταν καίεται ὁ κορμὸς της ».

Ἀνάγνωσμα 2ον

(Ἡσαΐου κεφ. 11ον, 50ὸν καὶ 61ον ἐν παραφράσει)

1. Ἡ καταγωγή τοῦ Χριστοῦ.

Θὰ ἐξέλθῃ ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ

καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης αὐτῆς θὰ ἀναβῇ.

Ἐπ' αὐτὸν θὰ ὑπάρχῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

Πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως,

Πνεῦμα βουλῆς καὶ δυνάμεως,

Πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας,

Πνεῦμα φόβου Θεοῦ.

2. Ἡ ταπείνωσις καὶ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ¹.

α') Ὁ Κύριος μοῦ ἔδωσε γλῶσσαν πεπαιδευμένον,

1. Εἰς τὸ α' μέρος ὁμιλεῖ ὁ Χριστός, εἰς τὸ β' ὁ Θεὸς Πατὴρ καὶ εἰς τὸ γ' ὁ Προφήτης.

διὰ τὰ γνωρίζω πῶς θὰ ὁμιλῶ.

Ἡ παιδεία τοῦ Κυρίου μου ἀνοίγει τὰ ὦτα.

Ἐγὼ δὲν ἀπειθῶ, οὔτε ἀντιλέγω.

Τὸν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας
καὶ τὰς σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα,
τὸ δὲ πρόσωπόν μου δὲν τὸ ἀπέστρεψα
ἀπὸ τὴν ἐντροπήν τῶν ἐμπτυσμάτων,
διότι ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου.

β') Τάδε λέγει Κύριος :

— Ἴδον ὁ Υἱός μου θὰ μεγαλώσῃ
καὶ θὰ ὑψωθῇ καὶ θὰ δοξασθῇ.
Οἱ ἄνθρωποι ὅμως θὰ τὸν περιφρονήσουν
καὶ θὰ τὸν ἀτιμάσουν.

γ') Καὶ εἶδομεν αὐτὸν

καὶ δὲν εἶχε κάλλος, οὔτε ὠραιότητα.
Κατεφρονήθη καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθη.
Αὐτὸς ὅμως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει
καὶ χάριν ἡμῶν πάσχει.

Ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας
καὶ ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομίας μας.

Τὰ τραύματά του ὅμως αὐτὰ μᾶς ἔσωσαν.

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ὠδηγήθη
καὶ ὅπως ὁ ἄμνός ἀπέναντι αὐτοῦ,
ποὺ τὸν κουρεύει,
ἔτσι μένει ἄφωνος.

Ἔνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ μου

ὠδηγήθη εἰς τὸν θάνατον,

διότι αὐτὸς ἁμαρτίαν δὲν ἔκαμεν,

οὔτε εὐρέθη δόλος εἰς τὸ στόμα του.

Ἀλλὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πολλῶν ἐβάστασε
καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη
καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη.

3. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου.

Φωτίζου, φωτίζου, Ἱερουσαλήμ,

διότι ἦλθε τὸ φῶς,

ἀνέτειλεν ἡ δόξα τοῦ Κυρίου.

*Σκότος θὰ καλύψῃ τὴν γῆν
καὶ συννεφιά τὰ ἔθνη,
εἰς σέ δὲ θὰ φανῇ ὁ Κύριος.
Ἡ δόξα του εἰς σέ θὰ φανερωθῇ.
Σήκωσε γύρω τὰ μάτια σου, Σιών,
καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου.
Ἐφθασαν ὅλα τὰ παιδιὰ σου
καὶ αἱ θυγατέρες σου.*

*Δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἀνάγκην
ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου,
οὔτε ἀπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης,
διότι θὰ ἔχῃς τὸν Κύριον
φῶς αἰώνιον,
καὶ τὸν Θεὸν δόξαν σου.*

50. ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

1. Ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὅλων τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων προφητῶν. Ἐζησεν εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸ ἔτος 950 π. Χ. Ἐχρημάτισε κήρυξ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν ζωὴν του ἐπροφήτευσεν τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὸ κήρυγμά του τὴν παγκοσμιότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Νινευὴ τῆς Ἀσσυρίας καὶ νὰ κηρύξῃ καὶ νὰ εἴπῃ:

— Τρεῖς ἡμέραι ἀκόμη καὶ ἡ πόλις θὰ καταστραφῇ.

Ὁ Ἰωνᾶς ὅμως δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, διὰ νὰ φύγῃ μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ διαφυσθοῦν οἱ λόγοι του, ἐπειδὴ ἐπίστευεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φιλόανθρωπος καὶ συγχωρεῖ τοὺς μετανοοῦντας εἰλικρινῶς.

Τὸ πλοῖον ὅμως, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, κατελήφθη εἰς τὸ ταξίδι του ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας, οἱ δὲ ναῦται ἔρριψαν τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐνόησαν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ αἰτία τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ.

Τότε ἡ θάλασσα ἐγαλήνευσε, τὸν δὲ Ἰωνᾶν κατέπιεν ἓνα μέγα θαλάσσιον θηρίον (κῆτος), εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου ἔμεινε ζωντανὸς ὁ Ἰωνᾶς τ ρ ῖ α ἡ μ ε ρ ο ν ὕ κ τ ι α.

Μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους ἔκαμε τὴν προσευχήν του ὁ Ἰωνᾶς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Ἡ προσευχή του αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἑ κ τ η ν ὡ δ ῆ ν τῆς Ὑμνολογίας.

Τότε τὸ κῆτος ἐξήμεσε, δηλ. ἐξέρασε, τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν παραλίαν, μετέβη δὲ αὐτὸς ἀμέσως εἰς τὴν Νινευή, ὅπου ἐκήρυξε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Οἱ Νινευῖται, ὅταν ἤκουσαν τὸ κήρυγμα τοῦτο, μετενόησαν καὶ δὲν κατεστράφησαν.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωνᾶ μᾶς δίδει ζωηράν ἀπεικόνισιν τῆς τριήμερου ταφῆς καὶ ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο ἐπεβεβαίωσε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐζήτουν θαῦμα διὰ νὰ πιστεύσουν. Καὶ εἶπεν:

—Ὅπως ὁ Ἰωνᾶς ἔμεινεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας « οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τ ρ ε ῖ ς ἡ μ έ ρ α ς καὶ τ ρ ε ῖ ς ν ὕ κ τ α ς » (Ματθ. ΙΒ', 40).

2. Ὁ προφήτης Ὡση ἐζήσεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα. Μὲ λύπην του ἔβλεπε τὴν ἀσέβειαν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὡραία καὶ θαυμαστή εἶναι ἡ διδασκαλία του πρὸς αὐτοὺς.

—Παιδιά τοῦ Ἰσραὴλ, ἔλεγε, ἀκούσατέ με, ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ. Τί νὰ σᾶς κάμω, πού ἡ καλωσύνη σας εἶναι σὰν τὴν πρωϊνὴν δροσιά, πού γρήγορα διαλύεται! Θέλω νὰ εἰσθε διαρκῶς καλοί. Θέλω περισσότερο ἀπὸ τὰς θυσίας νὰ ἐκτελεῖτε τὰς ἐντολὰς μου.

Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη καὶ διὰ τὸν μέλλοντα Σωτῆρα Χριστόν, ὅτι δηλ. θὰ κατὰγεται ἀπὸ τὸν Δαβίδ.

3. Ὁ προφήτης Ἀμὼς εἶναι ὁ τρίτος ἐκ τῶν μικρῶν προφητῶν. Ἐζήσεν ἐπίσης τὸν 8ον αἰῶνα π. Χ. Ἠσχολεῖτο εἰς τὸ νὰ βόσκη τὰ πρόβατά του καὶ νὰ περιποιῇται τὰς συκομορέας του, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν διέταξε νὰ πάῃ εἰς τὸ βασίλειον

τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν. Ὁ προφήτης ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον τὸν χρυσοῦν μόσχον, ἐστάθηκεν εἰς τὰ σκαλιὰ τοῦ ἀγάλματος καὶ ἐφώνησεν :

—Ὁ Θεὸς ἐμίσησε τὰς ἐορτάς σας καὶ τὰς θυσίας σας. Θέλει νὰ εἰσθε δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς.

Ἐπροφήτευσεν τὰς συμφοράς, ποὺ θὰ ὑφίσταντο οἱ Ἰσραηλῖται, καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ μετανοήσουν. Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη τὴν κατάργησιν τῶν θυσιῶν καὶ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον ἐγίνε κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ. Προεῖπεν ἐπίσης ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἀναστηθῇ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκ τῶν νεκρῶν.

4. Ὁ προφήτης Ὁβδιού ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀμώς καὶ ἐπροφήτευσεν τὴν ἰδρυσιν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Προεῖπε δηλ. ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἰδρύσῃ βασιλείαν αἰώνιον, ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος.

5. Ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἔζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ 800 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν προσβολὴν τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ διαφόρους ἐχθρούς, δηλαδὴ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς Πέρσας, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ρωμαίους, καὶ καθώρισε τὸν χρόνον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου.

Ὅμοίως ὁ Ἰωὴλ προεῖπεν, ὅτι θὰ στείλῃ ὁ Θεὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς Ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ, καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ πάλιν διὰ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

6. Ὁ προφήτης Μιχαίας ἤκμασε τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων. Προεῖπεν ἐπίσης τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι οὗτος θὰ γεννηθῇ εἰς τὴν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός.

7. Ὁ προφήτης Ναούμ ἤκμασε πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ τέλος τοῦ 7ου αἰῶνος π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευὲ καὶ προεῖπε τὴν κήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάραν εἰς τὸν κόσμον.

8. Ὁ προφήτης Ἀββακούμ ἤκμασε περὶ τὸ 600 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπείνωσιν τῶν Βαβυλωνίων ὑπὸ τῶν

Περσῶν. Εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ ἐδίδαξε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ὅτι «ὁ δίκαιος θὰ ζῇ διὰ τῆς πίστεως».

Σπουδαία εἶναι ἡ προσευχή του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκφράζει τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν τετάρτην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας μας, διότι περιέχει προφητείαν περὶ τοῦ Μεσσίας.

9. Ὁ προφήτης Σοφονίας εἶναι σύγχρονος τοῦ Ἀββακούμ καὶ τοῦ Ἰερεμίου. Προειδοποίησε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μετανοήσουν, διότι ἄλλως θὰ καταστραφοῦν. Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος θὰ κατισχύσῃ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ δικαιοσύνη.

10. Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος ἔζησε τὸν βον αἰῶνα π.Χ. κατὰ τοὺς χρόνους, ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἔζων ὡς αἰχμάλωτοι ὑπὸ τοὺς Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Πέρσας. Εἰς τὰς προφητείας του προλέγει διὰ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ, δηλ. τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐδοκίαν, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ φέρῃ ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσίας εἰς τὸν κόσμον.

11. Ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἀγγαίου. Μαζὶ καὶ οἱ δύο παρώτρυναν τοὺς Ἰουδαίους μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν νὰ ἀνοικοδομήσουν τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων.

Αἱ προφητεῖαι του διὰ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι καταπληκτικά. Ἐπροφήτευσεν τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ὑπὸ τοῦ Ἰούδα ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων, τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον τοῦ Μεσσίας, τὸν ὁποῖον παριστάνει ὡς ποιμένα, τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Ζαχαρίας μᾶς παρουσιάζει ἀκόμη τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὡς σεμνὸν ἱερέα καὶ εἰρηνικὸν βασιλέα, ὡς ἡγεμόνα παγκόσμιον καὶ ποιμένα, ὅστις ὁδηγεῖ τὸν κόσμον εἰς τὴν μετάνοιαν. Ὁ Χριστὸς, λέγει, συνυπάρχει μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ εἶναι ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Καὶ

12. Ὁ προφήτης Μαλαχίας, ὁ τελευταῖος ἀπὸ τοὺς

μικροῦς προφήτας καὶ ὁ τελευταῖος προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐζήσῃ περὶ τὸ 400 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν ὅτι πρὸ τοῦ Χριστοῦ θὰ ἐμφανισθῇ ὁ Π ρ ό δ ρ ο μ ο ς Ἰ ω ά ν ν η ς ὁ Β α π τ ι σ τ ή ς, μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλίου, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον τοῦ Σωτῆρος.

Προεῖπεν ἀκόμη τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ ὅλα τὰ καλὰ, πού θὰ ἀπολαύσουν ὅσοι πιστεύσουν εἰς αὐτόν.

Ἀνάγνωσμα

1. Λόγος Κυρίου, ὅστις ἐγένεν εἰς τὸν Ἰωήλ, τὸν υἱὸν τοῦ Βαθουήλ.

(ἐν παραφράσει)

Ἀκούσατε τοῦτο οἱ ἄρχοντες,
ἀκροασθῆτέ το ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς.
Σαλπίσσατε εἰς τὴν Σιών,
κηρύξατε συναγεμὸν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος.
Κηρύξατε ἱερὰν νηστείαν.
Συγκαλέσατε τὸν λαόν,
καλέσατε ἱερὰν παράταξιν.
Συγκαλέσατε τοὺς γέροντας,
συναθροίσατε τὰ παῖδιά.
Θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμα μου ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον
καὶ θὰ προφητεύσουν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν.
Οἱ πρεσβύτεροι ἐνύπνια θὰ ἐνυπνιαστοῦν
καὶ οἱ νεανίαι ὑμῶν ὁράσεις θὰ ἴδουν.
Ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς δούλους μου
θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμά μου.
Καὶ θὰ κάμω θαύματα εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω
καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω,
αἶμα καὶ πῦρ καὶ σύννεφα καπνοῦ.
Ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῇ εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα.
Θὰ σωθῇ δὲ ὅποιος ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.
Εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ
θὰ γίνῃ σωτηρία.
Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός.

2. Προφητεία Ζαχαρίου καὶ Μαλαχίου.

(ἐν παραφράσει)

Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών,
ἀλάλαξε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ.
Ἴδον ὁ Β α σ ι λ ε ὺ ς σου ἔρχεται πρὸς σέ.
Αὐτὸς εἶναι δίκαιος καὶ σώζων καὶ πρᾶος,
καθήμενος ἐπὶ ὄνου
καὶ ἐπὶ πώλου, υἱοῦ ὑποζυγίου.
Αὐτὸς θὰ καταργήσῃ τὸν πόλεμον,
θὰ διδάξῃ τὴν εἰρήνην πρὸς τὰ ἔθνη.
Ἀπεριόριστος θὰ εἶναι ἡ ἐξουσία Του
ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς γῆς (Ζαχαρίας).

Τάδε λέγει Κύριος :

- Ἴδον ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Μου.
Αὐτὸς θὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον σου ἔμπροσθέν σου.
Καὶ ὁ Κύριος, τὸν ὅποιον ζητεῖτε,
ἔξαφνα θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ναὸν Αὐτοῦ.
Ὁ ἄγγελος τῆς Διαθήκης, πού ἐπιθυμεῖτε.
Ἴδον ἔρχεται, λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων (Μαλαχίας).

3. Τοῦ Ἰωνᾶ.

(Β' , 1 - 11 ἐν παραφράσει)

Ἐβόησα κατὰ τὴν θλίψιν μου πρὸς τὸν Κύριον
καὶ μὲ ἤκουσεν.
Ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ᾄδου ἐφώνησα εἰς βοήθειαν
καὶ ἤκουσες τὴν φωνήν μου, Κύριε.
Μὲ ἔρριψες εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης
καὶ τὰ κύματα περνοῦν ἐπάνω μου·
καὶ ἐγὼ εἶπα : Πῶς θὰ ἡμπορῶ νὰ ἐλπίζω πλέον
ὅτι θὰ ἴδω πάλιν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν Σου ;
Κύματα μὲ περιέζωσαν,
ἄβυσσος μὲ περιεκύκλωσεν.
Φύκη θαλάσσης περιέδεσαν τὴν κεφαλὴν μου.
Κατέβηκα μέχοι τῶν μοχλῶν τῆς γῆς,
ἕως τὰς πύλας τὰς αἰωνίους.

*Σὺ ὅμως ἀνέσυχες ἐκ τοῦ τάφου τὴν ζωὴν μου,
 Κύριέ μου καὶ Θεέ μου.
 Εἰς τοὺς φυλάσσοντας τὰ μάταια καὶ ψευδῇ
 ἔλεος ἐγκατέλιπον (1).
 Ἐφθασεν ἐνώπιόν Σου ἡ προσευχή μου.
 Μὲ εὐχαρίστησιν θὰ Σοῦ προσφέρω θυσίαν,
 διότι Σὺ εἶσαι ὁ Σωτήρ μου...*

51. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ (Ἰεζεκιήλ)

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἰερεμίου. Ἦτο καὶ αὐτὸς υἱὸς ἱερέως καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῆς καταστροφῆς. Ἐξησεν ὅμως καὶ ἔδρασεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου εἶχε μεταφερθῇ ὡς ὄμηρος, πρὶν ἀκόμη γίνῃ ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἰουδαίων καὶ ἡ καταστροφή τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Ἐκεῖ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἡ μετοικεσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ὅπως λέγεται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἔγινε μαζὶ μὲ τὸν προφήτην Δανιήλ ὁ παρήγορος ἄγγελος τῶν βασιανιζομένων Ἰουδαίων ὁμοφύλων του. Αἱ προφητεῖαί του εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ Ἡσαΐου, ὁ ρ α σ ε ι ς.

Ὁ Ἰεζεκιήλ ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο, εἰς τὸ βιβλίον του προτρέπει τοὺς εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰουδαίους νὰ κάμουν ὑπομονήν, νὰ φυλάττουν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητοῦν τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. Τακτικὰ ἐλέγχει αὐτοὺς διὰ τὰς ἀμαρτίας των.

2. Ὁ Ἰεζεκιήλ ἐπροφήτευσεν καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου - Χριστοῦ. Εἶπεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν καὶ ν ἡ ν δι α θ ῆ κ η ν. Εἰς τὴν διαθήκην ὅμως αὐτὴν δὲν θὰ ἔχουν μέρος μόνον οἱ Ἰσραηλῖται, ἀλλὰ ὅλος ὁ κόσμος. Θὰ κατὰγεται δὲ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβὶδ καὶ θὰ γίνῃ αἰώνιος βασιλεὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Θὰ βασιλεύῃ αἰωνίως με εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν.

Ὅμοιος ἐπροφήτευσεν ὁ Ἰεζεκιήλ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν

1. Ἐννοεῖ τοὺς φυλάσσοντας τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας.

νεκρῶν καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μέλ-
λουςαν κρίσιν.

3. Ὁ Ἰεζεκιήλ ἐπροφήτευσεν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰου-
δαίων ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν
μὲ τὸ ἐξῆς ὄραμα, τὸ ὁποῖον καταγράφει εἰς τὸ βιβλίον του
καὶ τὸ ὁποῖον διαβάζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας τὴν μεγά-
λην Παρασκευὴν, ὕστερα ἀπὸ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἑπιταφίου.

Ὁ Θεός, λέγει, μὲ μετέφερεν εἰς μίαν κοιλάδα, ἡ ὁποία
ἦτο γεμάτη κόκκαλα ξηρά. Ἐκεῖ μοῦ εἶπεν ὁ Θεός: « Ἀνθρώπε,
νομίζεις ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ζωὴν τὰ
ὀστέα αὐτά; ». Ὁ δὲ προφήτης ἀπήντησε: « Κύριε, Σὺ μόνον γνω-
ρίζεις τοῦτο ». Καὶ ὁ Θεός μοῦ λέγει: « Διάταξε τὰ ὀστέα νὰ
ἀναζήσουν ».

Ὁ προφήτης δίδει διαταγὴν καὶ τὰ ὀστέα γίνονται πάλιν
ἄνθρωποι. Καὶ προσθέτει ὁ Θεός: « Τὰ ὀστέα ταῦτα εἶναι ὁ
Ἰσραηλιτικὸς λαός. Ὅθεν νὰ εἴπησιν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι θὰ
τοὺς ἐπαναφέρω πάλιν εἰς τὴν Χαναάν. Θὰ σᾶς ἀποκατα-
στήσω εἰς τὴν χώραν σας καὶ θὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύ-
ριός σας καὶ ὁ Θεός σας ».

Ἀνάγνωσμα

Τὸ συμβολικὸν ὄραμα τοῦ Ἰεζεκιήλ

(Ἰεζεκ. ΑΖ', 1 - 15)

Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι καὶ
ἔθηκέ με ἐν μέσῳ πεδίου (1) καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν (2) ὀστέων ἀν-
θρωπίνων. Καὶ ἰδὼν πολλὰ καὶ ξηρὰ σφόδρα. Καὶ εἶπε πρὸς με:
« Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; » (3) Καὶ εἶπα: « Κύ-
ριε, Κύριε, Σὺ γνωρίζεις ταῦτα ». Καὶ εἶπε πρὸς με: « Προφήτευσ-
σον ἐπὶ τὰ ὀστέα ταῦτα καὶ εἰπέ: Τὰ ὀστέα τὰ ξηρά, ἀκούσατε τὸν
λόγον Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις. Ἰδὼν ἐγὼ φέρω ἐφ'
ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα καὶ σάρκα καὶ ἀνάξω
ἐφ' ὑμᾶς δέρμα καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ».

1. πεδιάδος, 2. γεμάτον, 3. εἶναι δυνατόν νὰ ἀναστηθοῦν, νὰ ζήσουν....

Καὶ προεφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι ⁽¹⁾. Καὶ ἰδὼν σεισμός. Καὶ προσήγαγε τὰ ὁστὰ ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ ⁽²⁾. Καὶ εἶδον. Καὶ ἰδὼν ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο καὶ ἀνέβανεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς.

Καὶ εἶπε πρὸς με : « Προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, νιὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ⁽³⁾ ἔλθῃ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζήσάτωσαν ». Καὶ προεφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι ⁽¹⁾. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα ⁽⁴⁾ καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς με, λέγων : « Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὁστὰ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστιν. Καὶ αὐτοὶ — τώρα — λέγουσι. Ξηρὰ γέγονε τὰ ὁστὰ ἡμῶν. Διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἰδὼν ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ».

52. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΙΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ (Δανιὴλ κεφ. Α' — ΣΤ')

Ὁ προφήτης Δανιὴλ κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ εἶναι σχεδὸν σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ. Ἐζήσῃ καὶ ἔδρασε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς αἰχμαλωσίας. Τὸν εἶχαν πάρει ὡς ὄμηρον καὶ αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι, ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδί, διὰ νὰ τὸν μορφώσουν εἰς τὴν χώραν των Βαβυλῶνα, μαζί μὲ ἄλλους Ἰουδαίους, πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Τότε ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ διέταξε νὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ αὐτοὺς μερικοὶ νέοι, ὑγιεῖς καὶ εὐφυεῖς, διὰ νὰ σπουδάσουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν σοφίαν τῶν Βαβυλωνίων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐκλεγέντων διεκρίνετο ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀζαρίας, Ἀνανίας καὶ Μισαήλ, τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Οὗτοι προώδευσαν πολὺ καὶ διεκρίθησαν εἰς τὰς σπουδᾶς των, κατέλαβον δὲ ἐπισήμους θέσεις εἰς τὴν αὐλήν τοῦ βασι-

1. Ὅπως μὲ διέταξεν ὁ Κύριος . . . , 2. τὸ ταίρι του, 3. ἀνέμων, 4. ἡ ψυχὴ.

λέως. Ἰδιαίτερος ὁ Δανιήλ ἀνῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα καὶ κατεῖχεν ἀνωτάτην θέσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Βαβυλωνίων.

Ὁ Δανιήλ ἐγένετο ἐπίσης γνωστὸς εἰς ὅλην τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων ὡς Ἑβραῖος προφήτης, διότι εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ χάρισμα νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα καὶ νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα.

2. Κάποτε ὁ Ναβουχοδονόσωρ εἶχεν ἴδει ἓνα σπουδαῖον

ὄνειρον, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ταραχὴν του, ὅταν ἐξύπνησε, τὸ ἔλησμήνησε. Τότε ἐπροσκάλεσε τὸν Δανιὴλ νὰ τὸ μαντεύσῃ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφοῦ προσηυχήθη ὁ Δανιὴλ μαζί με τοὺς τρεῖς παῖδας, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν :

— Εἶδες, βασιλεῦ, εἰς τὸ ὄνειρόν σου ἕνα ὑπερύψηλον ἄγαλμα, ὥραϊον καὶ παράξενον. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀπὸ χρυσόν, τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀπὸ ἄργυρον (ἀσήμι), ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνήμαι ἀπὸ σίδηρον καὶ οἱ πόδες ἀπὸ σίδηρον καὶ ἀπὸ πηλόν. Καθ' ὃν χρόνον τὸ παρατηροῦσες, ἀπεκόπη ἀπὸ ἕνα ὄρος μία μεγάλη πέτρα, ἡ ὁποία ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας καὶ τὸ συνέτριψεν. Ἡ πέτρα αὕτῃ τότε ἤρχισε διαρκῶς νὰ κυλᾷ καὶ νὰ μεγαλώνῃ καὶ ἔγινε βράχος καὶ ὄρος μέγα, ποῦ ἐσκέπασεν ὅλην τὴν γῆν.

Ἡ εἰκὼν αὕτῃ, βασιλεῦ, συνέχισεν ὁ προφήτης, σημαίνει τὰ τέσσαρα βασίλεια, τὰ ὁποῖα θὰ διαδεχθοῦν μετὰ τὴν σειρὰν των τὸ κράτος σου. Σὺ εἶσαι ἡ χρυσὴ κεφαλὴ τοῦ ἀγάλματος, δηλ. τὸ κράτος σου. Μετὰ ἀπὸ σὲ θὰ ἔλθῃ δευτέρα βασιλεία (τὸ Μηδικὸν καὶ Περσικὸν κράτος). Μετὰ ταῦτα θὰ ἔλθῃ ἡ χαλκίνη βασιλεία (τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων του). Καὶ ἔπειτα θὰ ἔλθῃ ἄλλη σιδηρᾶ βασιλεία (ἡ Ρωμαϊκὴ), ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἄλλοι ἰσχυρὰ καὶ ἄλλοι ἀσθενής.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τελευταίας βασιλείας θὰ πέσῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἡ πέτρα· καὶ ἐννοοῦσε τὸν Χριστὸν (Α' Κοριν. Ι', 4).

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ηὐχαριστήθη διὰ τὴν ἐρμηνείαν αὐτὴν καὶ δώρισε τὸν Δανιὴλ ἐπιθεωρητὴν καὶ ἄρχοντα τῶν σατραπῶν.

3. Ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀζαρίας, Ἀνανίας καὶ Μισαήλ εἶχον καταλάβει καλὰς θέσεις εἰς τὸ κράτος τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐτιμῶντο πολὺ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσωρα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄλλοι Βαβυλώνιοι ἐπίσημοι τοὺς ἐμισοῦσαν καὶ ᾔθελον νὰ τοὺς ἐξοντώσουν.

Πρὸς τοῦτο ἔπεισαν τὸν βασιλέα, ὅστις ἐξέδωκε διαταγὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ὥφειλον νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς ὠρισμένον μέρος καὶ νὰ προσκυνήσουν τὴν χρυσὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ Βήλου (Ἡλίου).

Οἱ τρεῖς παῖδες τότε ἡρνήθησαν νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα τοῦ ψευδοῦς θεοῦ. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς καὶ τοὺς ἠπέλθυσεν, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ πάλιν ἡρνήθησαν. Καὶ τότε ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὠργίσθη καὶ διέταξε νὰ τοὺς ρίψουν δεμένους εἰς μίαν κάμινον ἐπταπλασίως πυρακτωμένην.

Οἱ τρεῖς παῖδες ὅμως μέσα εἰς τὴν φωτιάν δὲν ἔπαθον τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβη καὶ διεφύλαξεν αὐτοὺς ἀβλαβεῖς. Αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ μέσω τοῦ πυρός, τὸ ὅποιον ὁ ἄγγελος μετέβαλεν εἰς δρόσον, ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν, πρῶτα ὁ Ἀζαρίας μόνος καὶ κατόπιν ὅλοι μαζί.

Τοῦτο κατέπληξε τὸν βασιλέα, ὁ ὅποιος ἀπηλευθέρωσεν ἀμέσως αὐτοὺς, τοὺς ἀνύψωσεν εἰς μεγαλυτέρας ἀκόμη θέσεις καὶ διέταξε νὰ μὴ βλασφημῇται πλέον ὁ Θεὸς τῶν τριῶν παίδων.

Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου ἀποτελεῖ τὴν ἐβδόμην ψῆδὴν τῆς Ὑμνολογίας μας καὶ ἡ προσευχὴ τῶν τριῶν παίδων τὴν ὀγδόην ψῆδην.

Ἡ Ἐκκλησία ψάλλει τὰς προσευχὰς αὐτὰς τῶν παίδων τὴν πρωΐαν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, συσχετίζει τὸ θαῦμα αὐτὸ μὲ τὸ θαῦμα τῆς φλεγόμενης καὶ μὴ καιομένης βάτου καὶ ἐξηγεῖ ὅτι ταῦτα εἰκονίζουσι τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς Παρθένου. Ἐνα τροπάριόν της λέγει πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν :

*Μωσῆς κατενόησεν ἐν βάτῳ
τὰ μέγα μυστήριον τοῦ τόκου σου,
παῖδες προεικόνισαν τοῦτο ἐμφανέστατα,
μέσῳ πυρὸς ἱστάμενοι καὶ μὴ φλεγόμενοι,
ἀκήρατε ⁽¹⁾ ἅγια Παρθένε,
ὅθεν σὲ ὑμνοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.*

Ἀνάγνωσμα

1ον. Προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου

(Δανιὴλ κεφ. Γ', 1 — 22 ἐν παραφράσει)

Εὐλογητὸς εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ

1. Ἀσπίλε, ἀμόλυντε, ἀφθορε.

εἶναι αἰνετὸν καὶ δοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, διότι εἶσαι δίκαιος εἰς ὅλα ὅσα ἔκαμες εἰς ἡμᾶς. Καὶ ὅλα σου τὰ ἔργα εἶναι ἀληθινὰ καὶ εὐθεῖαι εἶναι αἱ ἐντολαί σου καὶ ὅλαι αἱ κρίσεις σου εἶναι ἀληθεῖς.

Καὶ δικαίως ἐτιμώρησες καὶ τοὺς πατέρας μας καὶ ἡμᾶς μὲ τὰ ὅσα ἔκαμες εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὴ ἁγίαν πόλιν σου· διότι ἡμαρτήσαμεν καὶ ἠγομήσαμεν καὶ δὲν ἐφνλάξαμεν τὰς ἐντολάς σου. Καὶ μᾶς παρέδωκες αἰχμαλώτους εἰς λαὸν ἐχθρικὸν καὶ εἰς βασιλέα ποτηρόν. Καὶ τώρα ἡμεῖς εἴμεθα ταπεινωμένοι καὶ κατεντροπιασμένοι. "Ὅμως μὴ μᾶς ἀφήσης ἕως τέλους ἀπροστατεύτους καὶ μὴ ἀθετήσης τὴν διαθήκην σου διὰ τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, τοὺς ἀγαπημένους σου, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκες ὑπόσχεσιν νὰ πληθύνῃς τοὺς ἀπογόνους των, ἡμᾶς, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· διότι, Κύριε, τώρα εἴμεθα ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ὁ πλέον ὀλιγάριθμος λαός, λαὸς ταπεινωμένος διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Καὶ τώρα δὲν ἔχομεν ἄρχοντα καὶ προφήτην καὶ βασιλέα. Οὔτε ἑορταὶ οὔτε θυσίαι γίνονται εἰς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, διὰ νὰ εὐρωμεν ἔλεος.

Περιμένομεν τὸ ἔλεός σου μὲ ψυχὴν καὶ πνεῦμα ταπεινώσεως. Ἡ θυσία μας αὕτῃ τώρα ἅς ἐξομοιωθῇ μὲ τὴν πλουσιωτέραν θυσίαν πολλῶν κριῶν καὶ ταύρων. Καὶ τώρα μὲ ὅλην μας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν σὲ παρακαλοῦμεν καὶ λέγομεν :

Συγχώρησέ μας, Κύριε, ὡς ἐπιεικὴς καὶ φιλόανθρωπος. Σῶσέ μας καὶ δόξασε τὸ ὄνομά σου· διὰ νὰ ἐντραποῦν πάντες οἱ ἐχθροί μας καὶ νὰ μάθουν ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Κύριος, ὁ μόνος Θεὸς καὶ ἑνδοξος εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην.

2ον. Προσευχὴ τῶν τριῶν παίδων

(Δαν. κεφ. Γ', 28 — 67 ἐν παραφράσει)

Εὐλογητὸς εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, τὸ ὑπερύμνητον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εἶσαι εὐλογημένος εἰς τὸν ναὸν τῆς δόξης σου ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος σύ, ὁ ἐπιβλέπων τὰς ἀβύσσους, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶσαι σύ, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου καθήμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶσαι σύ, ὁ εἰς τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ εὐρισκόμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἡ βροχὴ καὶ ἡ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα, ψῦχος καὶ καύσων τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνὰ καὶ ὅλα τὰ φαινόμενα εἰς τὴν γῆν τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε πηγαί, θάλασσαι καὶ ποταμοί, κήτη καὶ ὅλα τὰ κινούμενα εἰς τὰ ὕδατα τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ ὅλα τὰ κτήνη τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε υἱοὶ ἀνθρώπων, εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

53. Ο ΔΑΝΙΗΛ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΚΚΟΝ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ (Δαν. Ε')

Τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῶν Βαβυλωνίων ὁ ἑγγονός του Βαλτάσαρ.

Αὐτὸς παρέθεσεν ἡμέραν τινὰ μέγα συμπόσιον εἰς τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου του. Ἐτρωγον ὅλοι καὶ ἔπινον κατὰ τὸ συμπόσιον αὐτὸ μὲ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, τὰ ὅποια ὁ Νοβουχοδονό-

σωρ είχεν ἀρπάσει ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Καθ' ὃν χρόνον διαρκοῦσε τὸ συμπόσιον, ἔξαφνα ἀπέναντι τοῦ Βαλτάσαρ, ἐφάνη ἓνα χέρι, τὸ ὁποῖον ἐγγραφεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς ἐξῆς τρεῖς μυστηριώδεις λέξεις: μανή, θεκέλ, φάρες.

Τὸ περιέργον αὐτὸ ὄραμα ἐτάραξεν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς προσκεκλημένους. Οἱ παριστάμενοι σοφοὶ δὲν κατῴρθωσαν νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ Δανιήλ. Αὐτὸς εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αἱ τρεῖς αὐταὶ λέξεις σημαίνουν ὅτι ἡ βασιλεία του ἐμετρήθη, ἐζυγίσθη, καὶ διεμεμήθη.

Πράγματι τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα ὁ μὲν Βαλτάσαρ ἐφονεύθη, ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Μήδων Κῦρος ὁ πρεσβύτερος ἐκυρίευσεν τὴν Βαβυλῶνα καὶ ὑπέταξε τὸ Βαβυλωνιακὸν κράτος (538 π. Χ.).

2. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ τῶν Μήδων ὁ Δανιήλ εἶχε διατηρήσει τὴν ὑψηλὴν θέσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἶχε τὴν εὐνοίαν τῶν νέων κυριάρχων. Οἱ αὐλικοὶ τότε ἐφθόνησαν διὰ τοῦτο τὸν ξένον Δανιήλ καὶ κατῴρθωσαν νὰ πείσουν τὸν Κῦρον νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπηγορεύετο εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας νὰ ζητήσῃ ὅ,τι δήποτε εἴτε ἀπὸ ἄνθρωπον εἴτε ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ὁ Δανιήλ ὅμως, παρὰ τὸ διάταγμα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐζητοῦσεν ἀπὸ αὐτὸν τὴν προστασίαν του. Οἱ ἐχθροὶ του τὸν συνέλαβον νὰ προσεύχεται καὶ τὸν κατήγγειλαν εἰς τὸν Κῦρον. Αὐτὸς τότε διέταξε νὰ ριφθῇ ὁ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Ἀλλ' ἐκεῖ ὁ Δανιήλ δὲν ἔπαθε τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου ἔφραξε τὰ στόματα αὐτῶν.

Τὴν ἐπομένην μὲ ἐκπληξιν εἶδεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ αὐλικοὶ του ὅτι ὁ Δανιήλ ἦτο σῶος καὶ ἀβλαβής. Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν προφῆτην τὰς ραδιουργίας τῶν ἐχθρῶν του, διέταξε καὶ ἔρριψαν ἐκείνους εἰς τοὺς λέοντας.

3. Ὁ Δανιήλ ὡς προφῆτης ἐπροφήτευσεν περὶ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς μάλιστα καθώρισεν ἐπακριβῶς τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁ-

ποῖον θὰ ἐμφανισθῇ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν γῆν ὡς ἐλευθερωτής.

Ὅμοίως ὁ Δανιὴλ ἐπροφήτευσεν καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς παγκοσμίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἡ πέτρα, ἡ ὁποία συνέτριψε τὰ εἰδῶλα καὶ κατόπιν ἐξηπλώθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὕτῃ ἐμεγάλωσε καὶ διαρκῶς μεγαλώνει. Προορίζεται νὰ σκεπᾶσθαι ὅλην τὴν γῆν. Τότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος· θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἡ μέλλουσα κρίσις τοῦ Κυρίου.

Περὶ αὐτῆς ὁ προφήτης Δανιὴλ λέγει: «Οἱ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐκάθισε. Τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει χιῶν καὶ ἡ τρίχα τῆς κεφαλῆς του ὥσει ἕριον καθάρων. Ὁ θρόνος του φλόγα πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. Καὶ ποταμὸς πυρὸς ἔτρεχεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύρια μυριάδες παρειστῆκεισαν αὐτῷ. Κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῶχθησαν». (Δαν. Ζ', 9-10. Ἴδε καὶ Ματθ. ΚΕ', 31).

54. Η ΕΣΘΗΡ ΣΩΖΕΙ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ (Ἑσθήρ)

Ἡ Ἑσθήρ ἦτο μία ὡραία ὄσον καὶ εὐσεβὴς Ἰσραηλίτις, ἡ ὁποία κατῴρθωσε νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους της ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν. Ἐζησεν ὡς αἰχμάλωτος τῶν Βαβυλωνίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὕστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἦτο κόρη τοῦ Ἀμιναδάβ καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμίν.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἔμεινεν ὀρφανή. Διὰ τοῦτο τὴν ἀνατροφὴν της ἀνέλαβεν ὁ θεὸς της Μαρδοχαῖος. Αὐτὸς ἔμενε τώρα ὡς Ἰουδαῖος αἰχμάλωτος εἰς τὰ Σοῦσα τῆς Περσίας, εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ μεγάλου βασιλέως τῶν Περσῶν, τοῦ Ξέρξου. Ἐκεῖ ὁ Μαρδοχαῖος ἦτο ἄνθρωπος μέγας, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὡς αὐλικὸς τοῦ βασιλέως.

Ἀπὸ τὸν Μαρδοχαῖον ἐγνώρισεν ὁ Ξέρξης τὴν Ἑσθήρ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του. Ἔτσι ἡ Ἑσθήρ ἐγινε βασιλίσσα τοῦ ἀπεράντου τότε Περσικοῦ κράτους.

Ἀπὸ τὸν βασιλέα ἀπέκρυπτε τὴν ἐθνικότητά της, ἔξακο-

λουθοῦσεν ὅμως νὰ λατρεύῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐκτελοῦσε τὰς συμβουλὰς τοῦ θεοῦ τῆς Μαρδοχαίου.

Τὴν πρόδον τοῦ Μαρδοχαίου ἐφθόνησαν τότε δύο αὐλικοί σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως καὶ ἀπεφάσισαν νὰ δολοφονήσουν τὸν Ξέρξην. Ὁ Μαρδοχαῖος ὅμως ἐπληροφορήθη τὴν συνωμοσίαν καὶ τὴν ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν Ἑσθήρ. Ἡ Ἑσθήρ δὲ εἰδοποίησε τὸν Ξέρξην, καὶ οὕτω ὁ βασιλεὺς ἐσώθη ἀπὸ βέβαιον θάνατον.

2. Ἡ Ἑσθήρ κατόπιν ἔσωσε τὸ γένος τῆς, τοὺς Ἑβραίους, ἀπὸ μίαν γενικὴν σφαγὴν. Τὴν σφαγὴν αὐτὴν εἶχε διανοηθῇ ὁ Ἀμάν, ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Ξέρξου, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν εἶχεν ὑπογράψει ὁ βασιλεὺς.

Ὁ Ξέρξης εἶχε διορίσει ὡς πρωθυπουργὸν τοῦ τὸν Ἀμάν καὶ εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ αὐλικοὶ του νὰ τὸν προσκυνοῦν. Καὶ ἐνῶ ὅλοι οἱ αὐλικοὶ του εἶχον συμμορφωθῇ μὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, μόνον ὁ Μαρδοχαῖος δὲν ἤθελε νὰ προσκυνῇ τὸν Ἀμάν.

—Ἐγώ, ἔλεγεν, εἶμαι Ἰουδαῖος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μόνον τὸν Θεὸν προσκυνοῦν καὶ λατρεύουν.

Τότε ὁ Ἀμάν, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Μαρδοχαῖον, διενεόηθη νὰ θανατώσῃ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ κράτος του, διότι μόνον αὐτοὶ ἐννοοῦσαν νὰ μὴν ὑπακούουν εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως. Ἐκαμε λοιπὸν ἓνα βασιλικὸν διάταγμα καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν Ξέρξην νὰ τὸ ὑπογράψῃ καὶ τοῦ εἶπε :

—Βασιλεῦ, ὑπάρχει ἓνα ἔθνος διεσκορπισμένον μέσα εἰς τὸ κράτος σου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτελεῖ τοὺς νόμους σου καὶ δὲν ὑπακούει εἰς τὰ προστάγματά σου. Διάταξε λοιπὸν τὸ ἔθνος αὐτὸ νὰ ἐξοντωθῇ καὶ ἐγὼ θὰ δώσω εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον 10 χιλιάδες τάλαντα ἀργυρᾶ.

Ὁ βασιλεὺς ἐπέστη καὶ ὑπέγραψε τὸ διάταγμα, εἶπε δὲ εἰς τὸν Ἀμάν :

—Τὰ χρήματα κράτησέ τα, κάμε δὲ τὸ ἔθνος τοῦτο ὅπως τοῦ ἀρμόζει.

Ἐβαλε κατόπιν κλῆρον ὁ Ἀμάν καὶ ὥρισεν ὡς ἡμέραν ἐκτελέσεως τοῦ βασιτικοῦ διατάγματος τὴν 14ην τοῦ μηνὸς

Ἄδάρ. Εἰδοποίησε δὲ πρὸς τοῦτο ὅλους τοὺς διοικητὰς τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Τὸ βασιλικὸν διάταγμα ἔγραφεν :

« Ὁ μέγας βασιλεὺς Ξέρξης

πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοπάρχας τῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆς Αἰθιοπίας ὑποτεταγμένων εἰς αὐτὸν 127 χωρῶν.

Ὡς κύριος πάσης τῆς οἰκουμένης, διατάσσω·

Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν λαῶν μου ἔχει ἀναμιχθῆ ἓνας δυσμενὴς καὶ ἀνυπότακτος λαός, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἐκτελῇ τὰ προστάγματα μου, διὰ τοῦτο ὁ λαὸς αὐτὸς ὀλόκληρος, « σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις », ὀρίζω νὰ σφαγῇ « ὁ λ ο ρ ρ ι ζ ε ί », χωρὶς οἶκτον καὶ φειδώ, τὴν 14ην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδάρ, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ».

Θρήνος καὶ κλαυθμὸς ἐξηπλώθη τότε μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ ἔπεσαν εἰς νηστείαν καὶ εἰς προσευχήν καὶ εἰς μετάνοιαν. Αὐτὸς δὲ ὁ Μαρδοχαῖος, ὅταν ἔμαθε τὴν συκοφαντίαν αὐτὴν ἐφώνασε δυνατὰ :

— Γίνεται μία ἀδικία εἰς ἓνα ἔθνος ἀθῶον.

Ὁ Ἀμάν ὅμως, διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ, ἡτοίμασε τὸν θάνατον αὐτοῦ.

3. Τὸ φοβερὸν μήνυμα ἔφθασε καὶ εἰς τὴν βασιλίσσαν Ἑσθήρ. Ἐλυπήθη τότε καὶ αὐτὴ καὶ ἔκλαυσε μαζί μὲ τὸ γένος της. Ἔκαμε τὴν προσευχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατόπιν παρυσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ Ξέρξης ἐρωτοῦσε τοὺς αὐλικούς :

— Ποίαν τιμὴν ἐκάματε εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωὴν ;

— Καμμίαν, τοῦ ἀπήντησαν ἐκεῖνοι.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ Ἀμάν, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του πρὸς ὑπογραφὴν τὸ διάταγμα τῆς καταδίκης τοῦ Μαρδοχαίου εἰς σταυρικὸν θάνατον. Καὶ ὁ Ξέρξης τὸν ἐρωτᾷ :

— Τί πρέπει νὰ κάμωμεν εἰς ἓνα ἔμπιστον ἄνθρωπον, ποὺ θέλει ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν δοξάσῃ ;

Καὶ ὁ Ἀμάν, ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸν ἐννοοῦσεν ὁ βασιλεὺς, λέγει πρῶτον :

— Νὰ τοῦ δώσης βασιλικὰς τιμὰς.

— Αὐτὸ νὰ κάμῃς, τοῦ εἶπεν ὁ Ξέρξης, εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωὴν.

“Ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ ἡ Ἑσθήρ, ἐπῆρε θάρρος καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν, πού ὁ βασιλεὺς τὴν ἐρώτησε καὶ τῆς εἶπεν :

— Τί θέλει ἡ βασίλισσα ;

Ἐκείνη ἀπήντησε :

— Κατεδίκασες, βασιλεῦ, ἐμένα καὶ τὴν φυλὴν μου εἰς σφαγὴν, χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃς. Εἶμαι Ἰουδαία καὶ τοὺς Ἰουδαίους διέταξες νὰ σφάξουν οἱ τοπάρχαι σου. Διότι ὁ Ἀμάν, πού δὲν θέλει τὸ καλόν σου, τοὺς ἐσυκοφάντησε, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐμένα καὶ τὸν Μαρδοχαῖον, τὸν σωτῆρά σου.

Ὁ Ξέρξης, ὅταν ἔμαθεν αὐτὰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀμάν, διέταξε νὰ τὸν σταυρώσουν, τοὺς δὲ Ἰουδαίους τοὺς ἄφησε νὰ λατρεύουν ἀνενόχλητοι τὸν Θεόν των.

Τοιοιουτρόπως ἡ Ἑσθήρ ἔσωσε τὸ γένος τῆς ἀπὸ βέβαιον ὀλεθρον.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΓΔΩΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΝ. ΕΣΔΡΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΜΙΑΣ (Τὰ βιβλία *Εσδρας - Νεεμίας)

Ἰ Ἰουδαῖοι ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἑβδομήκοντα περίπου ἔτη. Τὸ ἔτος 538 π. Χ. ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἐφοῦ συνήνωσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Πέρσας, εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐκυρίευσεν, ὅπως εἶδαμεν, τὴν Βαβυλῶνα. Τότε περιήλθον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη.

Ὁ Κῦρος ἔδειξε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἐξορίστους Ἰουδαίους. Καὶ ἐδείχθη πρόθυμος νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των, ἐπειδὴ τὸν παρεκάλεσεν ὁ Δανιήλ.

Ἐξέδωκε λοιπὸν διάταγμα, τὸ ἔτος 536 π. Χ., διὰ τοῦ ὁποίου τοὺς ἄφηνεν ἐλευθέρους νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, νὰ πάρουν μαζί των τὰς περιουσίας των, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, τὰ ὅποια εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ναβουχοδονόσωρ (606 - 536 = 70 ἔτη).

2. Πεντήκοντα περίπου χιλιάδες Ἰουδαῖοι, μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσίαν, ἀνεχώρησαν τότε ἀπὸ

τὴν Ραβυλῶνα διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν παλυπόθητον πατρίδα. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐδοκίμασαν μεγίστην χάραν καὶ συγκίνησιν. Συνηθροίσθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ καὶ ἔκαμαν τὴν προσευχὴν των.

Ὁ 125ος ψαλμὸς ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα τότε ἐπλημύρισαν τὰς ψυχὰς τῶν Ἰουδαίων.

*Ὅταν ὁ Κύριος μᾶς ἐπανεφέρειν
ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν,
τότε τὸ στόμα μας ἐγέμισεν
ἀπὸ γέλοια χαρᾶς
καὶ ἡ γλῶσσα μας ἀπὸ ἄσματα ἀγαλλιᾶσεως.*

Ἀλλὰ καὶ μεγάλην θλίψιν ἐδοκίμασαν, διότι μόνον ἐρείπια εὗρισκον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Κατ' ἀρχὰς ἔκτισαν ἐπὶ τῶν ἐρείπίων τοῦ Ναοῦ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἤρχισαν νὰ προσφέρουν τακτικὰ θυσίας πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐπειτα ἤρχισαν μὲ ἐράνους, τοὺς ὁποίους ἔκαναν μεταξὺ των καὶ μεταξὺ τῶν διεσπαρμένων εἰς διάφορα μέρη Ἰουδαίων, νὰ ἀνοικοδομοῦν τὸν ναόν.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἠθέλησαν τότε νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ ἡ πρότασις των ἀπερρίφθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, διότι τοὺς ἐθεωροῦσαν προδότας, καὶ τὴν θρησκείαν των νοθευμένην.

Διὰ τοῦτο οἱ Σαμαρεῖται κατηγόρησαν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸν βασιλεῆα τῶν Περσῶν ὡς ἐπαναστάτας, καὶ τὸ ἔργον διεκόπη τότε. Κατόπιν ὁ Δαρεῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου, ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποπερατώσουν τὸν ναόν, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τὸ ἔτος 516 π. Χ.

Ἀπὸ τὸν ναὸν ὅμως τῶρα λείπει ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐχάθη καὶ δὲν ἀνευρέθη.

3. Μετὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ἥτοι τὸ ἔτος 456 π. Χ., ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἄλλαι ἑξ χιλιάδες Ἰουδαίων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ σοφοῦ νομοδιδασκάλου Ἑσδρα.

Οὗτος ἔφερε πολλὰ δῶρα εἰς τὸν ναόν καὶ ἐστόλισεν αὐτόν.

Ὁ Ἔσδρας ἦτο σοφὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ ἔδειξε μέγαν θρησκευτικὸν ζῆλον. Ἰδρυσε συναγωγὰς διὰ τὸν λαόν, ἐκάνονισε τὴν δημοσίαν λατρείαν καὶ διέταξε νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὸν λαὸν περικοπαὶ ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς τακτικὰ ἐρμήνευεν εἰς τὸν λαόν. Συνέστησε σχολεῖα, διώρισε δικαστὰς καὶ ἡμπόδισε τὰς σχέσεις με τοὺς εἰδωλολάτρης.

Τρία ἔτη ἀργότερον, ἦτοι τὸ 453 π. Χ., ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Νεεμίας, ὡς ἑπαρχος τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου Α'. Αὐτὸς ἦτο ἀγαπητὸς καὶ ἔμπιστος εἰς τὸν βασιλέα, ποὺ τὸν εἶχε διορίσει ἀρχιοινοχόον του.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρταξέρξην λυπημένος καὶ δακρυσμένος, διότι ἔμαθεν ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ πατρίς του, εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἠρώτησε διὰ τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησεν:

—Ἐμαθα, βασιλεῦ μου, ὅτι ἡ πατρίς μου εἶναι ἐρείπια καὶ οἱ συμπατριῶται μου εἶναι δυστυχεῖς.

Καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τεῖχη της. Καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τότε ἐξέδωκε διαταγὴν καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Νεεμίας συνήντησε τὸν σοφὸν νομοδιδάσκαλον Ἔσδραν καὶ οἱ δύο μαζί ὥργάνωσαν τὸ νέον κράτος τῶν Ἰουδαίων.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως, ἐκάλεσαν εἰς συνάθροισιν τὸν λαόν καὶ ἐδιάβασαν εἰς αὐτὸν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Τότε μάλιστα ὥρισαν τὰ γνήσια βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ μελετᾷ ὁ λαός, καὶ ἀνενέωσαν τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

Οἱ Ἰουδαῖοι μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἔσδρα καὶ ὠρκίσθησαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν εἰς τὸ ἐξῆς μὲ ἀφοσίωσιν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

56. ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ Ο' (Μακκαβ. Α' και εξής)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔμειναν φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας μέχρι τοῦ ἔτους 332 π. Χ.

Μετὰ ταῦτα ὑπετάχθησαν εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας καὶ ἐκυρίευσεν ὅλον τὸ κράτος των, συνεπῶς καὶ τὴν Παλαιστίνην.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως Γάζης, ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ ἀπειλητικὰς διαθέσεις, διότι οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον ἀρνηθῆ νὰ πληρῶνουν φόρους εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἰουδαίους, ὅταν ἐπλησίαζεν ὁ Ἕλλην κατακτητὴς εἰς τὴν πρωτεύουσάν των.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰωδαέ, ἀφοῦ ἐφόρεσε τὴν ὡραιότεραν ἀρχιερατικὴν στολὴν, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ ἱερεῖς καὶ λευῖτας λευκοφοροῦντας καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν λαόν, ἐξῆλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ νικητοῦ. Τὸν ὑπέδεχθη ὡς ἐλευθερωτὴν.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐγονάτισε πρὸ τοῦ ἀρχιερέως, διὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐλαβίαν του ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν ναόν.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐπέδειξεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἀνέγνωσεν εἰς αὐτόν τὴν προφητείαν τοῦ Δανιήλ, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος πρὸ 220 περίπου ἐτῶν προέλεγε τὴν κατάκτησιν τῆς Περσικῆς αυτοκρατορίας ἀπὸ Ἑλλήνα βασιλέα.

2. Ἡ προφητεία τοῦ Δανιήλ περὶ τῶν Ἑλλήνων ἔχει ὡς ἑξῆς:

« Καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν τριχωτὸς ἤρχετο ἀπὸ τὴν δύσιν καὶ ἐξηπλώνετο εἰς ὅλην τὴν γῆν... Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἔγινε πολὺν μεγάλος καὶ εἶχε κέρασ περιβλεπτον. Καὶ ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ τράγος, συνετριβὴ τὸ κέρασ τὸ μέγα καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐφύτρωσαν τέσσαρα ἄλλα κέρατα περιβλεπτα εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός, ἡ ὁποία ἔλεγεν: Ὁ τριχωτὸς τράγος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τὸ κέρασ τὸ μέγα εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεὺς. Τὸ ὅτι δὲ συνετριβὴ καὶ ἀνέβησαν τέσσαρα ἀντ' αὐτοῦ, σημαίνει ὅτι τέσσαρα βασιλεία θὰ σχηματισθοῦν ἐκ τοῦ ἔθνους τούτου... ».

Ο Ἀλέξανδρος εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴν προφητείαν αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἐσεβάσθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ καὶ τοὺς παρεχώρησεν αὐτονομίαν, ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ νὰ εἰσπράττῃ ἀπὸ αὐτοὺς φόρον ὑποτελείας.

3. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ὡς γνωστόν, ἐμοιράσθησαν τὸ ἀπέραντον κράτος του. Γύρω δὲ ἀπὸ τὴν Χαναὰν ἰδρύθησαν δύο Ἑλληνικὰ κράτη. Τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους καὶ τὸ βασίλειον τῆς Συρίας ὑπὸ τοὺς Ἀντίοχους.

Κατ' ἀρχὰς ἡ Παλαιστίνη ὑπήχθη ὑπὸ τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου, οἱ δὲ Πτολεμαῖοι ἐπεριποιήθησαν τοὺς Ἑβραίους. Χάριν τῶν Ἑβραίων τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὅποιοι εἶχον λησμονήσει τὴν γλῶσσαν των καὶ ὠμίλουν τὴν Ἑλληνικὴν, ἔγινε τότε ἡ μετάφρασις τῆς Π. Διαθήκης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Κατὰ τὴν παράδοσιν οἱ Πτολεμαῖοι ἀνέθεσαν εἰς 70 ἢ διὰ τὴν ἀκρίβειαν 72 λογίους Ἰουδαίους μεταφραστὰς νὰ κάμουν τὴν μετάφρασιν τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ μετάφρασις αὕτη τῆς Π. Διαθήκης λέγεται τῶν ἑβδομήκοντα (Ο').

Κατόπιν ὅμως τὴν Παλαιστίνην ἐκυρίευσαν οἱ Ἀντίοχοι τῆς Συρίας, οἱ ὅποιοι κατεδίωξαν καὶ ἐτυράνησαν πολλὸν τοὺς Ἑβραίους. Ἰδίως ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς συμπεριεφέρθη σκληρότατα πρὸς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸ ἔτος 169 π. Χ., ἐφόνευσε πολλοὺς Ἰουδαίους, ἔκαυσε τὰ ὠραιότερα οἰκοδομήματα, ἡρμήνωσε τὴν πόλιν, διήρπασε καὶ ἀπεγύμνωσε τὸν ναὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ κοσμήματα καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βωμὸν καὶ ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Τέλος ὁ Ἀντίοχος διέταξε νὰ καύσουν ὅλα τὰ βιβλία τοῦ Νόμου καὶ ἐξέδωκε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξηναγκάζοντο ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ ὀμιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἔχουν ὡς θρησκείαν των τὴν Ἑλληνικὴν εἰδωλολατρείαν. Τότε πολλοὶ Ἰουδαῖοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

57. Ο ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΜΕ ΤΑ ΕΠΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (Β' Μακκαβ. κεφ. ΣΤ'—Ζ')

Μεταξύ τῶν Ἰουδαίων πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι συνεμορφώθησαν μὲ τὸ αὐστηρὸν διάταγμα τοῦ Ἀντίοχου καὶ πρὸ πάντων οἱ Ἑλληνισταὶ Ἰουδαῖοι. Ὁ πολὺς ὁμως Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων του. Πολλοὶ ὑπῆρξαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐπροτίμησαν νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μεταξύ αὐτῶν ἦσαν καὶ ὁ γέρον Ἐλεάζαρος καὶ μία μητέρα μὲ ἑπτὰ παιδιά.

Ὁ Ἀντίοχος μεταξύ τῶν ἄλλων εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ὑπήκοοί του νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας καὶ νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου.

Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος, ἐνενηκονταετῆς τὴν ἡλικίαν καὶ κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν μεταξύ τῶν νομοδιδασκάλων, ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀντίοχου καὶ ἐξεβιάζετο νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, πού ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ὁ Ἐλεάζαρος ὁμως ἐπροτίμησε τὸν θάνατον παρὰ νὰ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν του.

2. Περισσότερον συγκινητικὴ καὶ ἀξία θαυμασμοῦ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς μητέρας μὲ τοὺς ἑπτὰ υἱούς.

Αὐτοὶ — νέοι παλληκάρια — ὠδηγήθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἐξηναγκάζοντο μὲ τὴν βίαν νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας. Ὁ πρῶτος εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀντίοχον:

— Εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς νόμους τῆς θρησκείας μας.

Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τοῦ κόψουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, νομίζων ὅτι ἔτσι θὰ ἐφόβιζε τοὺς ἄλλους ἀδελφούς καὶ τὴν μητέρα των.

Ἔσυραν κατόπιν βιαίως πρὸς τὰ βασανιστήρια τὸν δευτέρον ἀδελφόν, λέγοντες πρὸς αὐτόν:

— Πρὶν βασανίσωμεν ἕνα πρὸς ἕνα τὰ μέλη τοῦ σώματός σου, λέγε μας, θὰ φάγῃς ἢ ὄχι χοιρινὸν κρέας;

Καὶ ἐπειδὴ ἡρνήθη, ἐπηκολούθησαν τὰ βασανιστήρια. Καὶ ὁ ἡρωϊκὸς νέος ἀποθνήσκων εἶπεν εἰς τὸν Ἀντίοχον:

— Σὺ μὲν μᾶς θανατώνεις τώρα, ὁ Βασιλεὺς ὅμως τοῦ σύμπαντος θὰ μᾶς ἀναστήσῃ εἰς αἰώνιον ζωὴν.

Ὅμοίως καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ἕως τὸν ἕκτον ἀπέθανον θάνατον μαρτυρικόν.

3. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ καὶ ὁ τελευταῖος ἀδελφός, ὁ Ἀντίοχος τὸν προέτρεπε νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας καὶ τοῦ ὑπέσχετο μὲ ὅρκους νὰ τοῦ δώσῃ πλοῦτη καὶ δόξαν. Ἀλλὰ αὐτὸς ἦτο ἀμετάπειστος καὶ ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ.

Τότε ὁ Ἀντίοχος παρεκάλεσε τὴν παρισταμένην εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ δρᾶμα μητέρα νὰ τὸν πείσῃ. Αὐτὴ ἐπῆγε κοντά του, ἔσκυπεν εἰς τὸ αὐτί του καὶ τοῦ εἶπεν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

— Παιδί μου, κοίταξε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ ὅλα τὰ δημιουργήματα. Ὅλα τὰ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενός. Μὴ φοβηθῇς τὸν δῆμιον τοῦτον, ἀλλὰ νὰ ὑπομείνης γενναίως τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί σου.

Καὶ τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς δημίους :

— Τί περιμένετε ; Δὲν ὑπακούω εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ἀλλ' εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Σὺ δέ, ἀσεβέστατε Ἀντίοχε, δὲν θὰ διαφύγῃς τὴν θεῖαν τιμωρίαν.

Καὶ ὁ Ἀντίοχος μὲ ὀργὴν διέταξε νὰ τὸν βασανίσουν περισσότερο τῶν ἄλλων.

Τελευταῖα ἐμαρτύρησε γενναίως καὶ ἡ εὐσεβὴς μήτηρ των.

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμην των τὴν 1ην Αὐγούστου.

58. ΟΙ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ (Μακκαβ. Α', Β', Γ')

Ὁ ἄγριος διωγμός, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Ἀντίοχος κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ἠνάγκασεν ὠρισμένους γενναίους Ἰουδαίους νὰ ἀποσυρθοῦν εἰς ὄρεινὰς πόλεις καὶ χωρία καὶ νὰ ὀργανώσουν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ξένου κατακτητοῦ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξεγέρσεως κατὰ τοῦ τυράννου ἐσημειώθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μοδεῖν. Ἐκεῖ εἶχε καταφύγει ὁ εὐσεβὴς ἱερεὺς Ματταθίας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν διωγμόν, πού εἶχεν ἐγερθῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Ματταθίας εἶχε πέντε υἱούς. Ὅταν λοιπὸν ἦλθον εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ βασιλέως Ἀν-

τιόχου, πολλοὶ Ἰουδαῖοι τρομοκρατημένοι ἐσκέπτοντο νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτούς.

Πρῶτον ἐκάλεσαν τὸν Ματθαῖαν καὶ τοῦ εἶπον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ Ματθαῖας ὅμως ἀπεκρίθη :

—“Ἄν ὅλοι ὑπήκουσαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐγὼ ὅμως καὶ τὰ παιδιὰ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου θὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὴν Διαθήκην τῶν πατέρων μας.

2. Μόλις ἐτελείωσεν ὁ Ματθαῖας, παρουσιάσθη ἓνας Ἰουδαῖος διὰ νὰ ρίψῃ θυμίαμα εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων. Ὅταν εἶδε τοῦτο ὁ Ματθαῖας, ἠγανάκτησεν ἀπὸ συγκίνησιν ἱερὰν καὶ ὤρμησεν ἐναντίον του. Τὸν ἐκτύπησε καὶ τὸν ἐθανάτωσεν ἐπάνω εἰς τὸν βωμόν. Ὑστερα ἐφώναξεν εἰς τὸν λαόν :

—“Ὅποιος ἔχει ζῆλον νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὴν Διαθήκην καὶ εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ ἄς ἔλθῃ μαζί μου.

Καὶ ἔφυγεν εἰς τὰ ὄρη. Τοιοῦτοτρόπως ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τοῦ Ἀντιόχου.

Τὸ 166 π. Χ. ἀπέθανεν ὁ Ματθαῖας ἀπὸ τὰς κακουχίας τῶν βουνῶν καὶ τοῦ πολέμου καὶ ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν Ἑβραίων ἐπαναστατῶν ὁ υἱὸς του Ἰοῦδας. Αὐτὸς πρῶτος ἐπῆρε τὸ ὄνομα Μακκαβαῖος, δηλαδὴ ἐξολοθρευτὴς ἡ ἐπαναστάτης. Αὐτὸς κατῴρθωσεν ἔπειτα ἀπὸ αἱματηρὰς μάχας καὶ νίκας ἐναντίον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀντιόχου νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ τὴν ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας.

Τότε ἐκαθάρισε τὸν ναόν, ἐκρήμισε τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς καὶ ἔκαμε κομμάτια τὸ ἄγαλμά του, τὸ ἔτος 165 π. Χ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐώρταζον κατόπιν ὡς ἑορτὴν τῶν Ἑγκαινίων τοῦ ναοῦ οἱ Ἰσραηλῖται.

Ὁ Ἰούδας ἐφονεύθη εἰς μίαν μάχην καὶ τὸν διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς του Ἰωνάθαν, ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων.

3. Μετὰ τὸν φόνον καὶ τοῦ Ἰωνάθαν, ἀρχηγὸς τῶν Μακκαβαίων ἐγένετο ὁ ἀδελφὸς του Σίμων, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ αὐτὸς ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. Αὐτὸς κατῴρθωσε νὰ ἀπελευθερώσῃ ἐντελῶς τοὺς Ἰουδαίους, νὰ κάμῃ συμμάχους τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ σταθεροποιήσῃ τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἑβραίων. Ὁ λαὸς τὸν ἀνεκήρυξεν « ἀρχηγὸν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἀρχιερέα », τὸ ἔτος 140 π. Χ.

Ὁ Σίμων ἐφονεύθη κατόπιν προδοσίας, διεδέχθη δὲ αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ἰωάννης Ὑρκανὸς (136-105 π. Χ.).

Τοιοιτοτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται, ἀφοῦ ἐπὶ 400 περίπου χρόνια ἔμειναν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητὰς, ἀπέκτησαν τώρα τὴν ἐλευθερίαν των μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ. Διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔπαυσε νὰ βοηθῇ καὶ νὰ προστατεύῃ τὸν λαὸν ἐκείνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ προέλθῃ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Σημείωσις. Μετὰ τοὺς Μακκαβαίους λαμβάνει τέλος ἡ ἱερὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Διότι τῆς Π. Διαθήκης τὰ τελευταῖα βιβλία εἶναι τὰ τέσσαρα τῶν Μακκαβαίων. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως συνέχισαν τοὺς ἀγῶνας των διὰ τὴν ἐλευθερίαν μέχρι τοῦ Χριστοῦ.

59. ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ὁ Ἰωάννης Ὑρκανὸς ὠνομάσθη βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἠνωσεν εἰς τὸ κράτος του τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν. Ἠνάγκασε δὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ κράτους του καὶ μάλιστα τοὺς Ἰδουμαίους νὰ ἔχουν τὴν Ἑβραϊκὴν θρησκείαν καὶ νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μετὰ τοῦτο βασιλεῖς ἔγιναν τὰ δύο του παιδιά, πρῶτον ὁ Ἀριστόβουλος ὁ Α' καὶ κατόπιν ὁ Ἰαννῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰαννῆ, βασίλισσα ἔγινεν ἡ σύζυγός του Σαλώμη, ὡς ἐπίτροπος τῶν δύο ἀνηλίκων τέκνων τῆς, τοῦ Ἀριστοβούλου Β' καὶ τοῦ Ὑρκανοῦ Β'.

Ὅταν ἐμεγάλωσαν τὰ δύο παιδιά, ἔκαμαν ἐμφύλιον πόλεμον μεταξύ των. Τότε δὲ εὐρῆκεν εὐκαιρίαν ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Πομπήιος καὶ τὸ ἔτος 63 π. Χ. ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην.

Ὁ Πομπήιος ὠνόμασε τότε τὸν Ὑρκανὸν τὸν Β' ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Β' ἔστειλεν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Ρώμην.

Ἀπὸ τὴν Ρώμην ὅμως κατῴρθωσε νὰ δραπτετεύσῃ ὁ Ἀριστόβουλος καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπου ἔκαμε δευτέρον ἐμφύλιον πόλεμον μετὰ τὸν ἀδελφόν του Ὑρκανὸν Β'.

Διὰ νὰ τοὺς συμβιβάσῃ τότε ὁ ὕπατος καὶ δικτάτωρ τῆς

Ρώμης Ἰούλιος Καῖσαρ, τὸν μὲν Ὑρκανὸν τὸν Β' ἔκαμεν ἐθνάρχην τῆς Ἰουδαίας, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Β' ἐπίτροπον αὐτῆς. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐξηκολούθησεν, ἔγινε βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ὁ ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καταγόμενος Ἡρώδης ὁ Μέγας, τὸ ἔτος 40 π. Χ. ἀναγνωρισθεὶς ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης Ὀκταβιανὸν Αὐγουστον.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τούτου, ὡς γνωστόν, ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

3. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ἀποτελοῦσαν τὸ ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους βασιλεῖον τῶν Ἰουδαίων. Ἐχωρίζοντο μεταξὺ των εἰς διαφόρους κοινωνικὰς καὶ θρησκευτικὰς τάξεις. Τοιαῦται τάξεις, αἱ ὁποῖαι διετηροῦντο καὶ εἰς τὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ, ἦσαν:

α') Οἱ Ναζηραῖοι.

β') Οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν πλούσιοι Ἰουδαῖοι.

γ') Οἱ Φαρισαῖοι, θεωρούμενοι ὡς καθαροί, καὶ

δ') Οἱ Ἑσσαιοί, ὡς οἱ ἰδικοὶ μας ἀσκηταί, ζῶντες εἰς τὰς ἐρήμους.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἑβραῖοι ἀποτελοῦσαν τὸν ὄχλον, τὸν λαόν.

Διακρίσεις μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, οἱ νομικοὶ καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι ὡς ἀσχολίαν των εἶχον νὰ μελετοῦν καὶ νὰ ἐρμηνεύουν τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως.

Ὅλοι αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν τὴν Ἑβραϊκὴν κοινωνίαν.

60. Η ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ. ΟΙ ΡΩΜΑΙΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ. Ο ΜΕΣΣΙΑΣ

Ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας ἐχρημάτισε βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τοῦ 40 π. Χ. μέχρι τοῦ 2 μ. Χ.

Ὁ Ἡρώδης κατ' ἀρχὰς ἐπεριποιήθη τοὺς Ἰουδαίους. Ἐπροστάτευσε τὸν λαὸν καὶ ἐπανίδρυσεν τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστραφῇ ἀπὸ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους. Τὸν ναὸν τοῦτον ἔκαμε μεγαλύτερον καὶ τὸν περιέβαλε μὲ τέσσαρας αὐλάς. Ἡ οἰκοδομὴ του διήρκεσε τεσσαράκοντα ἕξ ἔτη.

Κατόπιν ὅμως ὁ Ἡρώδης ἤρχισε νὰ γίνεται κακὸς καὶ ἐτυράννησε πολὺ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀπέθανε μὲ φρικτὸν θάνατον. Τὸν διεδέχθησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὰ τρία παιδιὰ του, ὁ Ἀρχέλαος, ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας καὶ ὁ Φίλιππος, οἱ ὅποιοι καὶ ἐχώρισαν τὴν Παλαιστίνην εἰς τρία βασίλεια.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης ἔμενον ὁ ἀνώτερος Ρωμαῖος διοικητὴς τῆς Παλαιστίνης, ὁ ὁποῖος ἐπέβλεπεν εἰς τὴν διοίκησιν τοὺς Ἰουδαίους βασιλεῖς· διότι οἱ Ρωμαῖοι, ὅταν ὑπέταζαν τοὺς Ἑβραίους, ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς νὰ ἔχουν ἰδικούς των ἄρχοντας, ἔπρεπεν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πληρώνουν φόρον εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Οἱ Ρωμαῖοι αὐτοὶ διοικηταὶ ἐλέγοντο ἐπίτροποι (πραίτωρες), τὸ δὲ οἶκημα, ὅπου ἔμενον εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐλέγετο πραιτώριον. Ἐλέγοντο καὶ ἡγεμόνες. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Πόντιος Πιλάτος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τότε οἱ Ἑβραῖοι εἶχον καὶ ἰδικὰ των δικαστήρια, ὅπως τὸ Μέγα Συνέδριον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ μικρὰ δικαστήρια — μέ ἐπτὰ ἢ τρεῖς δικαστὰς — εἰς τὰς ἄλλας πόλεις.

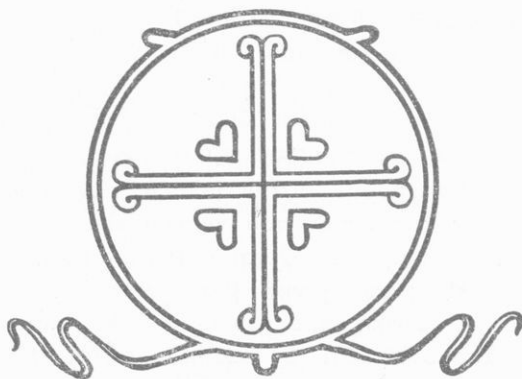
Τὸ Μέγα Συνέδριον εἶχεν ἐβδομήκοντα δικαστὰς, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο βουλευταί. Πρόεδρος αὐτοῦ ἦτο ὁ ἐκάστοτε ἀρχιερεὺς ἢ μέγας ἀρχιερεὺς τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸ δικαστήριον αὐτὸ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ὅλας τὰς ποινάς, ἀκόμη καὶ τοῦ θανάτου, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐκτελέσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ Ρωμαίου πραιτῶρος.

3. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν Ἑβραίων καὶ μεταξὺ ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου εἶχε διαδοθῇ μὲ μεγάλην ἐπίτασιν ἡ φήμη ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὡς σωτὴρ καὶ ἐλευθερωτὴς. Ἡ φύσις γεννᾷ βασιλέα εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν λαόν, ἔλεγε μιὰ ἐθνικὴ προφητεία, τὸ δὲ μαντεῖον τῶν Δελφῶν εἶχεν ἀποφανθῇ ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτὸς θὰ εἶναι παῖς Ἑβραῖος.

Καὶ ὁ Μεσσίας πράγματι ἦλθεν. Ἄλλ' οἱ Ἑβραῖοι οἱ ὅποιοι τότε ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητὰς, τοὺς Ρωμαίους, εἶχον διαστρέφει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφη-

τειῶν καὶ ἐπερίμεναν τὸν Μεσσίαν ὡς βασιλέα ἐπίγειον, μὲ στρατεύματα καὶ δόξας καὶ τιμὰς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς καὶ νὰ ἐπανιδρύσῃ τὸ ἀρχαῖον βασίλειον τοῦ Δαβίδ, μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν, τὴν δόξαν καὶ τὴν ἔκτασιν. Τὸν ἐπερίμεναν ἀκόμη καὶ ὡς κατακτητὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου.

Διὰ τοῦτο ὅταν ἦλθεν ὁ Χριστός, ἄσημος καὶ ταπεινός, πρᾶος καὶ εἰρηνικός, δὲν ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς αὐτόν. Ἀπεναντίας μάλιστα οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τὸν ἐσυκοφάντησαν. Τὸν κατεδίωξαν καὶ ἐν τέλει τὸν ἐσταύρωσαν. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὅλων θὰ μᾶς διδάξῃ ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὴν ὁποίαν θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν Δευτέραν Τάξιν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο εἶδαμεν πῶς ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Παρηκολουθήσαμεν τὴν πτώσιν καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ πρόσωπον τῶν πρωτοπλάστων, καὶ πῶς οἱ ἄνθρωποι μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐξήσαν ζωὴν δυστυχισμένην, εἰς τὸ σκότος τῆς πολυθείας καὶ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας.

2. Εἶδαμεν ἀκόμη πῶς ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ ἐπρονόησε νὰ προέλθῃ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ προήρχετο ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός. Παρηκολουθήσαμεν τὰς τύχας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε διαθήκην, δηλ. συμφωνίαν μὲ τὸν Θεόν. Διεπιστώσαμεν ὅτι, ἐνῶ ὁ Θεὸς ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις του, δηλ. τὴν διαθήκην, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς παρεσπόνδησεν ἐπανειλημμένως καὶ παρεβίασε τὴν διαθήκην αὐτήν.

Ἀλλὰ παρατηρήσαμεν συγχρόνως καθ' ὅλην τὴν ἐξιστόρησιν τῶν τυχῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὅτι, ὅταν ὁ λαὸς αὐτὸς ἦτο εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐφύλαττε τὰς ἐντολάς, εἶχε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς του, διέβαινε θαλάσσας καὶ ποταμούς «ἀβρόχοις ποσίν», ἐτρέφετο μὲ μάννα καὶ ὄρτυγας, ἐποτίζετο εἰς τὰς ἐρήμους μὲ νερὸ καὶ ἀνεδεικνύετο εἰς κράτος μέγα καὶ ἰσχυρόν.

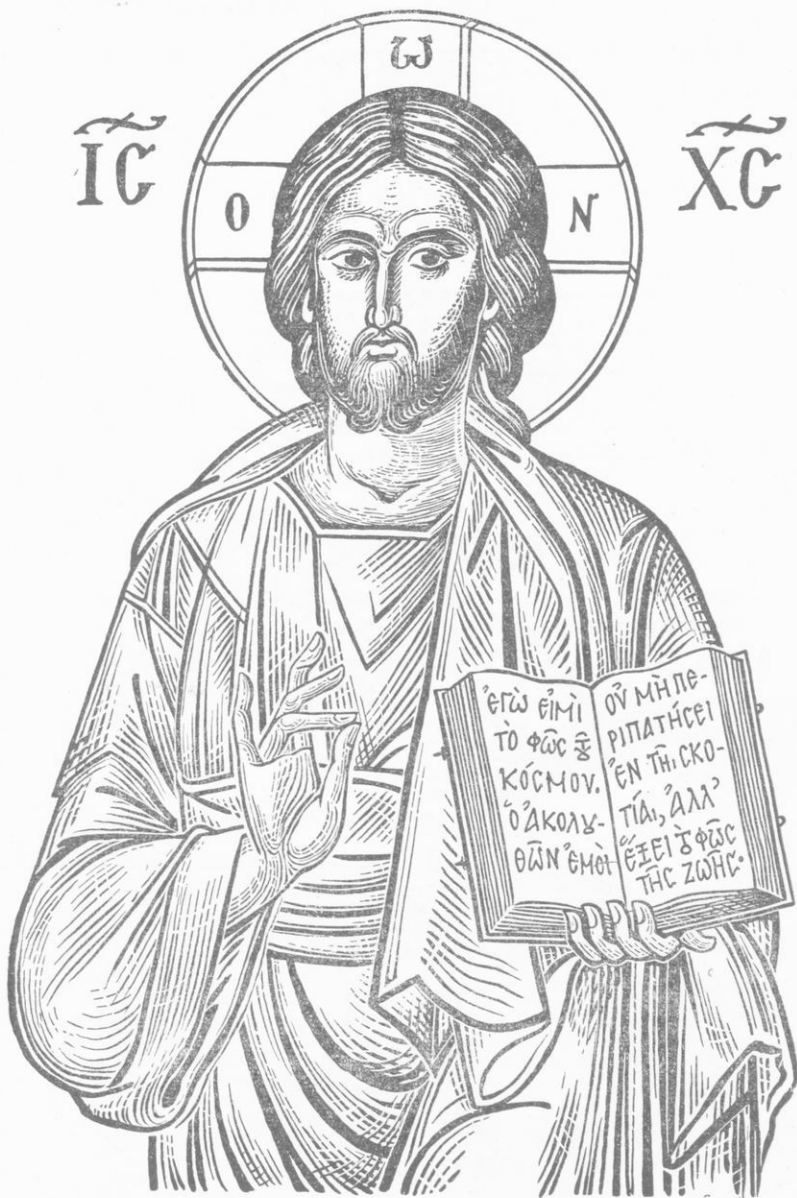
Ὅταν ὁμως ἐγκατέλειπε τὸν Θεὸν καὶ ἐλησμόνει τὰς ἐντολάς του, διεφθείρετο, ἔχανε τὴν δύναμίν του, ὑπεδουλώνετο εἰς ἄλλους λαούς καὶ ὑπέφερε τὰ πάντα. Ἀλλὰ μόλις μετανοοῦσεν εἰλικρινῶς καὶ ἐξηγνίζετο, εὗρισκε πάλιν τὴν προστασίαν τοῦ πανηγάρχου Θεοῦ καὶ ἀπηλευθερώνετο.

3. Τέλος εις κάθε σχεδόν μάθημα εἶδαμεν ὅτι ἡ θεία πανσοφία εἶχε προσχεδιάσει νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν μονογενῆ Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅστις θὰ ἀπηλευθέρωνε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου, καὶ θὰ ἐδίδασκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἀγνὴν ἠθικὴν.

Μέσα εἰς ὅλα τὰ κεφάλαια αὐτὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καθαρὰ διαφαίνεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ἰδίως ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ ἢ ἡ Διαθήκη, ὅτι θὰ ἀποστείλῃ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν, ὅστις θὰ συνάψῃ τὴν νέαν, τὴν Καινὴν Διαθήκην, μεταξὺ Θεοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὴν ἱστορίαν τοῦ ὁποίου θὰ διδασχθῶμεν εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην τάξιν.

ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

- 1 Δαμασκός
- 2 Σιδών
- 3 Καισάρεια Φιλίππου
- 4 Φαινός (Μισσεμά).
- 5 Λίμνη Μαιρών
- 6 Τύρος
- 7 Σεπφωρίς
- 8 Όρος τών Μακαρισμών
- 9 Βηθσαιδά
- 10 Καπερναούμ (έρείπια)
- 11 Ναζαρέτ
- 12 Ακώ (Πτολεμαίς)
- 13 Γέργεσα
- 14 Ζαβουλών
- 15 Τιβεριάς
- 16 Ναϊν
- 17 Σεναβρίς
- 18 Σαμάρεια (έρείπια)
- 19 Συχέμ
- 20 Όρος Γαρεζιν
- 21 Καισάρεια Παλαιστίνης
- 22 Κέδρων χείμαρρος
- 23 Βεθλ
- 24 Μωδεϊν
- 25 Αντίπατρις
- 26 Ίεριχώ (έρείπια)
- 27 Ελαιών
- 28 Γεθσημανή
- 29 Ίερουσαλήμ
- 30 Έμμαούς
- 31 Ίόππη
- 32 Βηθανία
- 33 Λίμνη Σιλωάμ
- 34 Γάδαρις
- 35 Βηθλεέμ
- 36 Χεβρών

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σελ.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη	9
----------------------------	---

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

1. Ἡ Παλαιστίνη γεωφυσικῶς	11
2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς	13

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ Τῇ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

3. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου	15
4. Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων	19
5. Ὁ κατακλυσμός. Ὁ πύργος Βαβέλ. Ἡ διασπορά τῶν ἀνθρώπων.	22

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ὁ Ἀβραάμ πατριάρχης τῶν Ἑβραίων	27
7. Γέννησις, θυσία καὶ γάμος τοῦ Ἰσαάκ	29
8. Ὁ Ἰακώβ πατριάρχης τῶν Ἰσραηλιτῶν	32
9. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Χαρράν	35
10. Ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοί του	37
11. Ὁ Ἰωσήφ δοξάζεται εἰς τὴν Αἴγυπτον	40
12. Ὁ Ἰακώβ καὶ τὰ παιδιὰ του εἰς τὴν Αἴγυπτον	43
13. Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πατριαρχῶν	46
Ὁ Ἰώβ	

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

14. Ὁ Μωυσῆς ἐλευθερωτὴς καὶ νομοθέτης τῶν Ἰσραηλιτῶν	49
15. Ὁ Θεὸς ἀναθέτει εἰς τὸν Μωυσῆν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν	52

185

	Σελ.
16. Αἱ δέκα πληγαί καὶ τὸ πρῶτον Πάσχα τῶν Ἰσραηλιτῶν	54
17. Ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Διάβασις τῆς Ἑρυθρᾶς θαλάσσης	56
18. Πορεία διὰ τῆς ἐρήμου. Νίκη κατὰ τῶν Ἀμαληκитῶν	58
19. Ἡ Διαθήκη μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ	60
20. Κατασκόπευσις τῆς Χαναάν	65
21. Θάνατος τοῦ Ἀαρών. Ὁ χαλκοῦς ὄφης. Ἡ προφητεία τοῦ Βαλαάμ	67
22. Θάνατος τοῦ Μωυσέως	69

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ὁ ἠθικὸς νόμος.	73
24. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου	74
25. Ὁ κλῆρος. Αἱ ἱεραὶ τελεταί. Αἱ θυσίαι.	76
26. Αἱ ἑορταὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν	78
27. Ὁ πολιτικὸς νόμος τῶν Ἰσραηλιτῶν	80

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Κατάκτησις τῆς Χαναάν	82
29. Οἱ Κριταὶ καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν	86
30. Οἱ κριταὶ Γοθονιήλ καὶ Δεβώρα	87
31. Οἱ κριταὶ Γεδεών καὶ Ἰεφθάε	91
32. Σαμψών. Ἡλὶ. Σαμουήλ	94
33. Ἡ Ρούθ καὶ ὁ Βοὺζ πρόγονοι τοῦ Δαβὶδ	98

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

34. Ὁ βασιλεὺς Σαούλ. Δόξα τοῦ Δαβίδ.	101
35. Ὁ Δαβίδ βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν	107
36. Αἱ συνέπειαι τῆς ἀμαρτίας τοῦ Δαβίδ. Ὁ Σολομὼν ἀνακηρύσσεται διάδοχος τοῦ Δαβίδ	111
37. Ὁ Δαβίδ ὡς προφήτης καὶ ποιητὴς	113
38. Ὁ βασιλεὺς Σολομὼν	115
39. Τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ Σολομῶντος	117

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

	Σελ.
40. 'Ο χωρισμός τοῦ βασιλείου τῶν 'Εβραίων εἰς δύο	123
41. Τὸ βασίλειον τοῦ 'Ισραὴλ	125
42. 'Ο προφήτης 'Ηλίας	126
43. 'Ο προφήτης 'Ελισσαῖος	129
44. 'Ο Τωβίτ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Τωβίας	132
45. 'Η 'Ιουδίθ σώζει τὴν πατρίδα της	135
46. Τὸ βασίλειον τοῦ 'Ιούδα	137
47. 'Ο προφήτης 'Ιερεμίας	140
48. Οἱ προφῆται καὶ ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα	143
49. 'Ο προφήτης 'Ησαίας	145
50. Οἱ δώδεκα ἐλάσσονες προφῆται	150
51. 'Ο προφήτης 'Ιεζεκιήλ	156
52. 'Ο προφήτης Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες	158
53. 'Ο Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων	163
54. 'Η 'Εσθήρ σώζει τοὺς 'Εβραίους	165

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΓΔΩΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. 'Η ἐπάνοδος ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. 'Εσδρας καὶ Νεεμίας	169
56. Οἱ 'Ιουδαῖοι ὑπὸ τοὺς 'Ελληνας. Μετάφρασις τῶν 'Ο'	172
57. 'Ο 'Ελεάζαρος καὶ ἡ μήτηρ μὲ τὰ ἐπτὰ παῖδια.	174
58. Οἱ Μακκαβαῖοι.	175
59. Ὑποταγὴ τῶν 'Εβραίων εἰς τοὺς Ρωμαίους	177
60. 'Η δυναστεία τοῦ 'Ηρώδου. Οἱ Ρωμαῖοι ἐπίτροποι. 'Ο Μεσσίας	178

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τὸ ἔργον τῆς θείας οἰκονομίας	181
---	-----

ΕΙΚΟΝΕΣ

	Σελ.
1. Ἡ δημιουργία	17
2. Ἡ ἔξωσις τῶν πρωτοπλάστων	21
3. Ἡ κιβωτός τοῦ Νῶε	24
4. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ	30
5. Ἡ εὐλογία τοῦ Ἰακώβ	33
6. Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἰακώβ	36
7. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ	39
8. Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραῶ	41
9. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	44
10. Ἡ διάσωσις τοῦ Μωυσέως	50
11. Ὁ Μωυσῆς καὶ ἡ φλεγόμενη βάτος	53
12. Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης	57
13. Ὁ Μωυσῆς λαμβάνει τὰς 10 ἐντολάς	62
14. Ὁ Μωυσῆς	64
15. Ὁ χαλκοῦς ὄφις	68
16. Ὁ Μωυσῆς εἰς τὸ ὄρος Νεβώ	70
17. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου	75
18. Ὁ κριτὴς Γεδεὼν	91
19. Ὁ Σαμψών	95
20. Ρούθ καὶ Βοόζ	99
21. Δαβὶδ καὶ Γολιάθ	103
22. Θάνατος τοῦ Σαούλ καὶ τοῦ Ἰωνάθαν	105
23. Δαβὶδ καὶ Νάθαν	108
24. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος	118
25. Ὁ προφῆτης Ἡλίας	127
26. Ὁ » Ἐλισσαῖος	131
27. Ὁ » Ἱερεμίας	141
28. Ὁ » Ἡσαΐας	146
29. Ὁ » Δανιήλ	159
30. Ὁ Μεσσίας	183

ΧΑΡΤΑΙ

1. Χάρτης τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐθνῶν	26
2. Ἡ Παλαιστίνη κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους	84
3. Χάρτης τῆς Ἀγίας Γῆς (ἐγχρωμος)	184

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν ζωγράφον κ. ΑΓ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΝ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσήμον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλὼν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α 108).

μικροβίβλος

024000027881

ΕΚΔΟΣΙΣ Δ', 1959 (V) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 30.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 942/13-3-59

Ἐκδόσεις — Βιβλιοδοσία Κοινοπραξίας
ΓΕΡΤΡ. ΧΡΗΣΤΟΥ & ΥΙΟΥ — Χ. Ε. Ε. Ν.

1200/96

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΑΡΛΑ. Γ. ΚΟΡΝΗΡΟΥ
ΣΤΑΔΙΟΥ 348 - ΤΗΛ. 22.575
ΑΘΗΝΑΙ